

G U I L H E L M I
MUSGRAVE

*M. D. Inclyti Medicorum Londinensium Collegii,
& Regiæ Societatis Socii,*

D E

ARTHRITIDE
ANOMALA, SIVE INTERNA,
DISSERTATIO.

Καὶ τῷτο εὖ εἰδέναι χρὴ, εἴτε Λύεται ἡ Νῆσος, εἴτε
Μεταπίπτει εἰς ἑτέραν Νῆσον. *Hippocr.*

(1703)

Librum hunc, cui Titulus
(*De Arthritide Anomala, &c.*)

dignum censemus, qui *Imprimatur*,

Edvardus Brovne, Præses,

<i>Carolus Goodall,</i>	}	Censores.
<i>Joannes Bateman,</i>		
<i>Tho. Gill,</i>		

Datum ex Ædibus nostris
Maii 3. 1707.

P R Æ F A T I O.

IN Dissertatione non ita pridem edita, de morbis his sermonem fecimus, qui, ab *arthritide primigenia* distincti, natura & indole plus minus remoti, stationes suas deserunt; ad illam adpropinquant; ejus ritu paroxysmos agunt, *artus* affligunt: Quoniam verò, præter *arthritidis*, sive *symptomaticæ*, sive *primigeniæ* paroxysmos eos, qui in artubus omnino locum habent; & à me *idonei*, *reguli*; & *regulares* appellantur; alios adhuc insultus faciat *arthriti* utraque, & interdum *trunci* partes has illas, sedes, & regiones intret alienas, atque illas sæpe mulctet gravissimè; hos utriusque *arthritidis* errores, has obliquitates, & *Ανωμαλίας* hoc loco exponere decrevimus.

Dari verò sibi postulat hæc dissertatio, (& quidem optimo jure postulat dari) suos esse *arthritidi* cancellos, suos limites certos, & definitos; quibus se quamdiu continet, tamdiu *regularis* illa judicari potest; quotiescunque verò eos excedit transilitque, toties *anomala*. Dicam planius & apertius *arthritidi subjectum*, unos *artus* esse *regulare*, proprium, & suum hanc illos vindicare; domicilium in illis collocare: contra verò, organicam *trunci* partem aliquam, sive *provinciam internam*, non nisi *deviam* usurpare; non nisi *anomalam* invadere. Quæ quidem harum in corpore regionum designatio partitioque, non ex arbitratu nostro fieri, vel opinionis commentum esse, verum, e diverso, in natura stabile, & fixum habere fundamentum usu & experientia confirmatum, invenietur.

Quotusquisque medicorum *Impetiginem*, e. g. Virus in *cutim* effundentem, squamas (sic, ut moris est) præ se ferentem, animo perpendens, *cutim* illi propriam esse Sedem, non existimaverit? Quotus etiam quisque est, qui relicta *cute*, si materia vitiosa *pulmonem* ingrederetur, & *tussim* faceret; non, hanc illius à suo in alienum locum aberrationem esse, judicaverit? Quis, hujusmodi *tussim*, à vulgari & exquisita dissidere, multumque discrepare, non libenter affirmaverit? Quis, alia medendi methodo, quam quæ *tussi* conducatur exquisitæ, tractari eam oportere, vel secum dubitaverit? Imo quidem istiusmodi *tussim*; etiamsi *bechica*, reliquaque remedia *pulmoni* dicata, minimè respuerit; tamen, per materię translationem in corporis superficiem, in sedem illi usitatissimam, (unde *pulmoni* cautum esset, donec è corpore prorsus expellendæ ejus daretur occasio) id est, per renovatam *impetiginem*, modo renovari posset, appositè curari, quis in arte nostra prudens abnegaverit?

Quæ hic de *impetigine*, mutato nomine de *arthritide*, narretur fabula. Pari enim modo, atque illi ambitus corporis, huic artus, *subjectum* & sedes est exoptatissima. Quod vel eo liquet, quoniam hos suapte sponte adit

P R Æ F A T I O.

arthritis; hos incolit; hos invita, plerumque exacta, linquit; hos celerrimè revisit: *Truncum* autem, nisi coactu, raro premit; causa nempe fortuitu aliqua naturæ consilium mutante, rationem morbi conturbante, morem alterante: Unde jure merito, quæ artuum est *arthritis*, habeatur *regularis*; quæ reliqui corporis, *anomala*. Simili etiam modo, atque de *tussi impetiginosa* diximus, quæ e. g. *Tussis* est *arthritica* (quandoquidem ex miasmate *arthritico* fiat) à vulgari & primigenia *tussi*, si rectè comparetur illi, primum differre existimetur, Postremo, (ut in *impetiginosa tussiente*) nihil hac *tussi* laborantibus conducibilius, nihil *arthritidi* huic *anomalæ* magis aptum, quàm ut in viam ea, quaqua possit arte, reducatur, & fiat *regularis*: id est, in artus ut ejiciatur.

Præmissa hac *arthritidos* (in *regularem*, & *anomalam*) divisione, tanquam hujus scripturæ basi; de *arthritis anomala* differere non jucundum modo, verum etiam utile; sed & difficile cogitandum. Est enim illa, primum perobscura, tenebris occultata, neque perpetuo animadversa; maxime, si ex primo ejus aspectu, nempe symptomatum concursu, (qui vulgi mos est) diagnoses statuantur. Partium quas invadit, morbos, adeo ex amulsi illa proprios & vernaculos imitatur; ad eorum modos se tam accuratè comparat; ex eorum vultu suum tam mimicè componit; ut à medicis omnis seculi omnino omnibus, aut prætermissa, aut tantum leviter tacta; à nemine unquam hominum, quod sciam, explicata fuerit; nedum à quoquam, uti par est, impugnata.

Deinde, illa ita numero (veluti erroris alias natura) multiplex est; ut raro ullam in *trunco* regionem, ea prorsus immunem; nullam fere, quam non aliquando ingrediatur, animo liceat comprehendere: Ut *trunco* quot partes sint organicæ, tot propemodum *arthriticæ* sint earum *anomalie*. Porro, tam à se diversæ sunt ut malorum, quotquot undique corpus humanum infestent, eorum omnium vix ullum magis; vix ullum observare licet æquè *πολύτροπον, πολυμορφον*.

His adde postremo, importunam, semper eam esse, (sed ratione valde dissimili, & inæquali) imo quidem non raro summè periculosa: Quoties nimirum miasma *arthriticum*, viscus aliquod è nobilioribus, & ad vitam maximè necessariis ingressum illud sic, ut assolet, corrumpat. Hoc autem crebro fieri, hæc nostra *dissertatio*, nisi quid me fallit, manifestum & testatum reddet. Testatum, inquam, reddet, *arthritida* non solum (*regularem*) artubus dolores, tumores, tofos, aliaque istius generis mala (quæ *arthritidem* omnino omnem indicare, vulgo fuere judicata) inferre; verum etiam (*anomalam*) modo *ventriculo* *nauseam*; modo *intestinis* *tormina*; modo *renibus* *nephritida*; modo *pectori* *asthma*; modo *pulmoni* *tussim*; modo *fauibus* *anginam*; modo *cerebro* *apoplexiam*; modo *nervis* *paralysin*: &, quod *trunci* partes, affectibus indigenis satis superque afflictatas, usque novis & peregrinis aggravet; usque miseros mortales excruciet; tunc, ut sæpe accidit, maximè crudelis, quando minime suspecta.

Tantæ pestis & tam funestæ impetum, ut ego pro virili sisterem; harum

P R Æ F A T I O.

anomaliarum doctrinam, & disciplinam attentavi: Quos in *trunco* locos adeat *arthritidis*; quibus in corporibus, quæ præferat *diverticula*; quæ *laticibula*: itaque quos illa generatim; quos speciatim *Maandros*, *anfractus*, & *obliquitates* amet: quibus de causis eas incipiat; qua velocitate percurrat, quo eventu terminet: quodnam item *anomala* cujuslibet *Εἶδος*; quæ *accidenti*; qualis à morbo partis affectæ proprio *differentia*: qua demum arte præcipuè quam peculiari, & privata, quælibet oppugnari; quaque præcaveri debeat, tradere conatus sum.

Circuli, curvarum linearum perfectissimæ, natura & proprietatibus explicatis; ea re minimè contenti Geometræ parvam & tantum inchoatam istiusmodi linearum mathesin, esse putavere; nisi etiam curvæ minus regulares enodatae fuerint: atque ideo *ellipticam*, *asymptotas* aliasque curvas, *circulari* minus perfectas, susceperunt; & in iis extricandis operæ multum impendere; tam sibi met ipsis, quàm aliis, utile & jucundum.

Quæ verò me ad opus hoc aggrediendum impulerunt, imprimis duo sunt: Alterum, quod *damnonios*, populum nobilissimum, & de me optimè merentem, *arthritide anomala*, perinde atque *recta*, multum urgeri vexarique jam diu observaverim; illaque multo plures quàm hæc occidere; ut *arthritidis anomala* morbus non immeritò *lethalis* habeatur; uti, quæ *recta salutaris*: rarò enim hæc ægrotum interimit, nisi *anomala* prius facta. Quibus tamen hominibus, cum plerisque aliis, morbi illius facie miserè deceptis, de vero ejus ingenio, nempe *arthritico*, raro unquam ulla fuit suspicio. Et tantopere sub aliena larva debacchatus est in eos hic affectus; ut, ex iis qui *Ανροξία*, qui *colica*, qui *syncope*, qui *phthisi*, qui *asthmate*, qui *apoplexia*, (ne dicam alios affectus utique complures) exquisita, pura, & genuina perimi, & è medio tolli censerentur; revera *arthritide*; unum eorum aliquem æmulante, & larvam induente, non pauci, atque adeo (quod verissimum est) permulti fuerint sublati: non solum morte, sed & ignota ejus causa, infelices. Quas tamen eorum *arthritides anomalas*, methodis hisce nostris opportunè adhibitis; quam iis, quæ continentem, & proximam earum causam minimè attigerint; nec quidem unquam respexerint; facilius cedere potuisse, conjectura ducor ad suspicandum.

Quod verò præterea calcar, atque animum, ad scribendum dedit, altum erat illud de *arthritide interna*, sive tollenda, sive dignoscenda, apud autores medicos silentium. Etsi enim patet, eam, ut & periculum quod eam insequatur, non esse novum, aut Artis Professoribus ignotum: tamen, quia neque illud periculum, neque ipsa *arthritidis*; multo minus ejus curatio; de data unquam opera, vel pro ejus dignitate, & momento, fuit à quoquam unquam exposita; nec, quod sciam, inchoata: idcirco ejus doctrina, quatenus diagnosin, & therapian ejus comprehendit, inter artis medicæ defectus, & desiderata, non immeritò censeatur.

Ne verò quis, ex eo medicinæ consultorum hac in re silentio, *arthritidem* hujus in dubio ponat *πράξις*; & de morbo, non tam gravi periculosoque,

P R Æ F A T I O.

quam commentitio imaginarioque, disputare me coarguat; Operæ pretium existimo, veterum, quorum autoritate morbus ille (*arthritis* scil. interna) confirmari possit, è multis aliquot testimonia proferre.

Annos certè millenos abhinc septingentos (i. e. sub *Augusti Caesaris* Imperium) *Arctæo* ille *Cappadoci* innotuit, ita de *arthritide* verba * facienti, *Τισὶ δὲ νέμεται τὴν τῷ παντὺς σκῆνῃ περιόδον.* id est, *Quibusdam in omnis corporis ambitum vagatur.* E deinceps, *Ἡ δὲ μετὰ βασις ἐς νῶτα μῦας, τὸ θώρηκα.* Ἀπιστον, εἰς ὅσον ἐρπειτο κακόν. Σπόνδυλός αλγέσσι, ράχεός τε καὶ αὐχένος, καὶ ἐς ἄκρον ἐρείδει τῷ ἰερῷ ὅσῃ. i. e. *Transitus quoque in dorsi thoracisque musculos fit: Incredibile est, quam latè malum (i. e. Arthritis) serpat. Vertebrae dorsi, Cervicisque dolent, & in summo sacri ossis dolor inhaerescit.* Et paulò post, *Τέροντες, Ἀδένες, Μῦες ζύνεντασι ἀλγέσσι.* Γνάθων καὶ Κροτάφων μῦες νεφρῶν καὶ κύστις ἡ διαδοχή. Ὡς τῷ θώματι. i. e. *Tendines, & musculi cum distentione dolorem patiuntur, nec non maxillarum & temporum musculi. Item cum renibus, & vesica communicatur. O rem admirabilem!*

Secundum hunc *Galenus* apertissimè, *Satius*, inquit, est, ut humores pravi relictis principalioribus partibus, in ignobiliores ferantur, quàm quod ab ignobilioribus in principes impellantur. Aspeximus etenim sæpe in his, qui articulari morbo, aut podagræ obnoxii erant, quod, repulsis ab artubus humoribus eo delatis, illi in principem aliquam partem contendentes, homini interitum attulere: cui ea sola relinquebatur spes salutis, si iterum possent ad artus revelli **.

Paulus etiam *Ægineta* nonnullorum meminit, qui aures, dentes, guttur, & nonnunquam jecur, lienemque, arthriticis doloribus conflicari pronunciant: A quibus, nisi desubito vitium in artus sese recipiat eructetque, periculum brevi tempore laborantes occupaverit †.

Adhæc *Ætius* †† (*Inno* interpretante *Cornario*) Qui vero, ait, extreme ab hac affectione (nimirum *arthritide*) apprehenduntur, his & spinae vertebrae, & Costarum juncturae, & genæ dolent, aliquibus autem & iris, sive Corona pupillam oculi ambiens: neque est aliqua ossium connexio, quæ ab hac affectione sit immunis.

Quibus animadversis, *Trallianus* ††† sapienter monet, Ne astringentibus & repellentibus in affectis partibus utendum esse, nisi totum prius Corpus Recrementis liberaveris. Nam quod articulis influit, ne ad principales particulas recurrens, suffocationis causa fiat egro, periculumque mortis adferat, metuendum est. Et in sequentibus, multos attonitos, inquit, fieri conspiciamus, ubi redolentari desierint.

Quid?

* Lib. 2. Cap. xii. Ed. in fol. August. Vindel. 1603. per Henrichium.

** In *Hippocratis* librum de natura hominis; Commentario II. ad textum quintum: Editione *Parisiensi*.

† Libro 3. Cap. 78. Editione *Aldina*.

†† Vide ejus *Tetrabili* tertiæ sermonem quartum, Cap. vi. Editione *Frobeniana*. *Basilæ* MDXLII.

††† Vide *Alexandri Tralliani*, Lib. II. Cap. I. *Basilæ* MDLVI.

P R Æ F A T I O.

Quid? quod *Demetrius*, inter recentiores Græcos, *Pepagomentus*, *Michaelis Palæologi* medicus, his assentiatur; Libro (istius Imperatoris iussu) de *podagra* scripto, *Non tantum*, inquit, *in manus, pedes, omnes articulos tales ferri fluxiones: verum etiam in cerebrum, jecur, atque adeo ipsum cor: Easque tēterrimas esse liberatuque difficillimas* †.

His accedunt ætate nostra *Sennertus*, *Sylvius*, *Ettmullerus*, *Sydenhamus*, & complures alii; ut, tametsi *arthritidos internæ*, qua latè patet, diagnosis certa & fidelis, supersit nulla; nedum ejus ulla curatio propria; morbum tamen eum, medicorum omnis fere ævi opinione, revera esse; eumque magnum, & ancipitem esse, omnino constet: Et quidem mirari aliquando subiit, in morbo, toties à veteribus significato, per tot secula genus humanum affligente, explicando curandoque; ab eorum temporibus ad hunc usque diem, progressum adeo parvum fieri; adeo nihil agi: Utinam, quæ à nobis hanc ob rem in medium feruntur, proposito respondeant.

Illud denique adjiciam, unde lectori *Hippocratis* æmulo, (id est, Præceptoris in medicina optimi discipulo) dissertatio nostra, uti spero, commendetur, & gratiam ab eo ineat; Omnem hanc *arthritidum anomaliarum* disciplinam, sive ætiologicam, sive therapeuticam, cum medicina *Hippocratica*, quantum in me est, convenire; &, (posthabitis hypothesebus, naturæ verò judiciis tum avide investigatis, tum etiam diligenter examinatis) ad ejus normam & legem componi. Nec enim ille parum auspicato medicinæ operam dat, qui id aliter facit, quàm *natura* duce, & comite *ratione*: Hoc autem minimè omnium illi videntur facere, qui, neglectis phænomenis, *naturæ* nomine venditent *opiniones*; itaque sibi, sui que similibus fraudi, aliis sint ludibrio.

Quare, de humorum *transitu migrationeque*, & ab artubus in partem aliquam internam *recessu*; de eorum in ea parte *receptione*; deque eorum medicamentis ore sumptis, in artus *expulsione*, extra verò applicatis *revulsione*, creberrimè nobis sermo. Sunt autem ista plane *Hippocratis Μεταστάσις, Διαδέξις, Αποκρισις, Αντισπασις*. Imo quidem, hanc nostram medendi methodum, verbis generalibus, ipse Divinus Senex proposuit, præcepitque: Præcepit enim *Αντισπᾶν, ἢ μὴ ἢ δεῖ ρέπει: ἢ δὲ ὅκη δει, τῷ τε νοσῶντι δει, ὥς ἑκάστα ρέπει*. id est, *Revellenda ea, quæ quo non oportet, repunt: Sin autem quo convenit, iis viam sternere oportet, ut singula eo vergant*. Quo quidem aphorismo, (tanquam Oraculo, *Apollinis* instinctu edito,) tum *anomala*, tum *primigenia arthritidos* curatio tota brevi comprehenditur.

Morbi *Hipocondriaci* diversitates & morborum innumeras aliorum imitationes, quæ per omne ævum medicis fucum, ægrotantibus molestiam fecerunt; à clarissimo *Sydenhamo* graphicè depingi, solertissimè curari vidimus. Utinam etiam *arthritidis*, morbi similiter multiformis varietates, simulationes, flexiones, *anomalias* qui exprimeret, & pro rei dignitate, & ampli-

† Cap. v. Editione Parisensi, per Charterium.

P R Æ F A T I O.

amplitudine describeret, par esset Sydenhamo. Hisce verò desperatis, huc spectantia, quæ à me fuere passim observata, lubens in medium fero; ea spe fretus, etiamsi non perfectas & absolutas, tamen non nullas harum *anomaliarum*, per hæc nostra qualiacunque, fieri tum historias, tum curationes. Habes, Lector, instituti rationem & consilium: Utrique fave.

E L E N C H U S.

CAP. I.	D E Arthritide Anomala, <i>generatim</i> .	Pag. 1
II.	De <i>Ventriculi affectibus</i> Arthriticis.	9
III.	De <i>Colica</i> Arthritica.	30
IV.	De <i>Diarrhæa</i> Arthritica.	47
V.	De <i>Dysenteria</i> Arthritica.	54
VI.	De <i>Abscessu intestinorum</i> Arthritico.	60
VII.	De <i>Melancholia</i> Arthritica.	65
VIII.	De <i>Syncope</i> Arthritica.	70
IX.	De <i>Calculo Renum</i> Arthritico.	74
X.	De <i>Asthmate</i> Arthritico.	79
XI.	De <i>Catarrhō, tussi, & peripneumonia</i> Arthritica.	89
XII.	De <i>Phthisi</i> Arthritica.	99
XIII.	De <i>Angina</i> Arthritica.	106
XIV.	De <i>Capitis dolore, & vertigine</i> Arthritica.	116
XV.	De <i>Apoplexia</i> Arthritica.	129
XVI.	De <i>Paralysi</i> Arthritica.	141
XVII.	De <i>Doloribus</i> in corpore vagis, fixis; de <i>Ophthalmia</i> ; de <i>Erysipelate</i> ; & <i>Achoribus</i> Arthriticis.	153
XVIII.	De <i>Epiphora, & dolore dentium</i> Arthritico.	156
XIX.	Corollaria continet, cum Epilogo.	157

D E

ARTHRITIDE ANOMALA, GENERATIM.

CAPUT I.

ARTICULUS I.

CUM materia peccans, & aliena, quæ *arthritidos* sive *primigenia*, sive *symptomata* causa proxima, continens, & conjuncta est; post aliquam in sanguine moram, naturæ demum molesta, ideoque expellenda, jam exilio parata est; permagni sanè refert, quas in corporis partes ea mittatur; quibus in locis deponantur: Si enim in *artubus*, maxime verò si eorum commissuris; sicque ut de ejus in sanguinem reditu nulum sit periculum; profectò quidem hoc est ipsum naturæ propositum, quod in sui defensionem omni illa studio, summis viribus attentat: hæc morbi hujus solutio fida, accommodatissima: hæc *arthritis* exoptatissima, quæque jure merito nominetur *regularis*.

Sydenham Tom. II.

II. SIN aliter acciderit, & ad corporis *truncum*, sive aliquam ejus partem, materia fuerit appulsa, & in ea malum more suo machinata; longe alia rerum facies, alius est eventus: Nam aut nulla morbi fit solutio, aut saltem inepta, naturæque votis minimè respondens. Novus ex eo morbus exoritur, isque sæpe periculosus, sæpe perniciosus, indole, & ingenio, propter materiam ad *arthritide* ductam, admodum singulari. Atque hæc istius materiæ, in ea quæ intus sunt, è sanguine ablegatio, & in iis commoratio, quandoquidem ex primo naturæ instituto (quæ semper *regularem* præfert, & quoad fieri potest, molitur *arthritida*) minimè peragatur; verum multo aliter ex illius errato, vel defectione: hæc, inquam,

a

per-

arthritis à nobis appellatur *anomala*; ea vocis istius significatione, qua apud veterem † etymologum legitur *anomalia*, id est, *extra regulam*.

III. *Arthritidum anomalarum Διαγνώσεις* difficultatibus quam plurimis involutæ, tenebris densissimis obscuratæ sunt; ut autem excudam, & ante oculos ponam earum rationem aliquam generalem, omnino distinguendum est inter eas *anomalas*, quæ *regolari* nullo præcurrente paroxysmo sunt; & eas, quæ regularem *arthritidis* paroxysmum insequuntur.

Illæ quidem partium, quas afficiunt, morbos tam minimè legitimos & exquisitos imitantur, ut internoscere illas, & ab hisce caractere proprio discriminare, prorsus ἀδύνατον existimetur. Quis enim, e. g. morbosam istam affectionem, quæ in corpore, ad hoc usque tempus immuni, neque *arthritidis* paroxysmo regulari vel semel unquam tentato, vel ei (quantum apparet) proclivi locum habens, anginam, inducat; eamque anginæ legitimæ tam similem, ut nempe ovum ovo similis: quis, inquam, isthuc malum; quis hanc anginam, *arthriticam* esse somniaverit; quando nulli testes, symptomata nulla, vel minima quidem ex parte id arguere videantur. Nihilominus tamen *arthriticam* esse posse hanc *anginam*, omni dubio procul usu medico confirmatum est. Quare prætermisiss hisce, quæ, ut nunc sunt symptomata, & eorum interpretationes, supra captum humanum esse censeantur; ad eas progre-

diar *anomalas*, quæ, paroxysmum *arthritidis* regularem à tergo secutæ *diagnoses* habeant probabiliore.

IV. Hæc verò *diagnoses* non ex caterva sive globo symptomatum, simul semelque concurrentium, (quod in affectibus plerisque locum obtinet) expectandæ; sed ex symptomatum serie, vel ordine, in longum producto, capiendæ sunt. Ut autem istæ catervæ, Συνορµαί ab antiquo παθονοµονικαί fuerunt nominatæ; ita quidem hi ordines, *pathognomonici* non ineptè nominentur.

Qui quidem ordines, *arthritidum anomalarum pathognomonici*, pro istarum *arthritidum* diversitate, diversi sint, oportet; & quidem aliàs conveniunt, aliàs inter se magnopere sunt disjuncti. Conveniunt in eo, quod ad unum omnes ab *arthritide regulari* sumant initium: quandoquidem, de *anomala arthritidos ὑπάρξει* minimè unquam constabit, nisi de *regolari arthritide* præcurrente prius constiterit. Atque hæc istarum Διαγνώσεων pars prima est.

Discordant eo, quod, eodem loco incipientes, diversas omnes ingrediuntur vias: Uti radii ejusdem circuli, ab eodem puncto, nempe centro, incipiunt; sed in varia peripheriæ puncta desinunt. Ut hoc exemplo clarius ostendatur, *dysenteria*, v. g. *phthisis*, & *apoplexia arthritica* consentiunt in eo, quod ab *arthritide regulari*, & in artus sæviante, exordiantur omnes: Verum, quoniam *Miasma* nunc ad Intestina appulsum est, ubi loci *dysenteriam* facit; nunc ad pulmonem, ubi *phthisin*; nunc autem ad cerebrum, ubi *apoplexiam*; idcirco

† *Isidori* lib. I. caput 27.

arthritica hujus *apoplexia*, *phthiseos*, *disenteria* *diagnoses* ex cerebri, pulmonis, & intestinorum, nempe ex locorum affectorum signis, maxima ex parte sunt eliciendæ. Atque ista locorum, ab *arthritide* in eos translata affectorum accidentia, *Διζυγώσεων* harum est quod reliquum.

Quoniam verò hi affectus postgeniti, *arthritidem regularem* nunc è vestigio sequuntur, nunc ex intervallo; eoque aliàs brevi, aliàs longiori; magna profecto, ob hanc rem, earum est diversitas. Alii originem plene & planè confitentur *arthriticam*; alii utrum habeant; an secus, minimè declarant. Adeoque, ut *diagnoses* hæce finiam, hic *canon* istorum affectuum *pathognomonicus*. Quo certior *arthritidos regulari* *ὑπαρξίς*, & illius materię, in ea, quæ intus sunt, quo postea certior est translatio; eo confidentius *anomalam*, & quidem in parte jam nuperrimè occupata, esse *arthritidem*, possimus statuere.

V. CUM autem *arthritidem* ea, quæ intus sunt, *anomalam* infestare dicam; vox (*intus*) & ut alibi (*partes internæ*,) uti etiam *τὸ* (*anomalam*) & (*truncus*) sic à me sumuntur, ut *internæ partes* sint trunci omnes: *Truncus* autem tres ventres comprehendat, & cum artubus (quorum respectu partes ejus dicuntur *internæ*) constituat universum corpus. Ut autem voces (*internæ*) & (*intus*) (*truncus*) sensu largiori, ita vox (*anomala*) strictiori accipitur: Non enim omnes *arthritidos* in trunco *anomalias*, non artuum ulla, tractare propositum est.

VI. HINC *arthritidem* inter regularem & *anomalam*, quæ sit diffe-

rentia, quod discrimen, explicatu facillimum. Primum enim illa tantum artus invadit, eorumque præcipuè articulos; tum humerum, & coxendicem, tum cæteros omnes. Hæc corpus reliquum, cujus partes, nunc *contentas*, nunc *continentes*, aliasque sæpenu-mero adoritur, multifariam affligit.

Deinde, *arthritidos* regularis, cui-
cunque articulo affixæ, quoscunque artus pervagatæ Symptomata, simul sumpta, inter se consentiunt, similiaque faciunt *Pathognomonica*, & (quod de similium triangulorum lateribus solet dici) *ὁμολογεῖσι*. Nam in *arthritide* regulari fixa, dolorem fere perpetuo, tumorem creberrimè; ruborem sæpe, neque rarò ardorem & tofos cernimus: Et in vaga dolorem, unde ipsius nominis ratio, vagum; cui non nunquam accedit tumor albus, & tanquam *οἰδηματάδης*. Contra verò *anomala arthritidos*, uti in locis ea longe plurimis est, ita longè plurima & diversa sunt symptomata; in ordines ejus *pathognomonicos* & numero plures, & valde dissimiles (secundum partes ab hac *arthritide* tentatas & affectas) disponenda, & digerenda.

Postremo *arthritidis* regularis est à natura potissimè petita; maxima ex parte tuta, perpetuo desideranda, crisis; ut ad vitam servandam imprimis necessaria; neque alium quemvis (nisi in casu fiat) morbum gravem, & ærumnosum habens supervenientem. Hæc contra ortus est sinistri, & ex naturæ frustratione; rarò absque ægroti periculo, interdum summo comitata, exituque crebro fatali. Adeo nempe à regulari distinguitur *anomala arthritidis*.

VII. ID autem memoria tenendum, non solum exquisitæ primigeniæque *arthritidos* esse has *Ἀνωμαλίας*, verum etiam *simulatæ symptomaticæque*: easque esse *arthritides symptomaticas*, quæ primigeniam *arthritida* non tantum modo rectè agentem, sed etiam deviam, sed *anomalam* sequantur, & in rebus permultis æmulentur. Hujus autem verbi vis, & interpretatio non ita intelligenda, ac si omnes *symptomaticæ* ad *anomalias ἀδιακρίτως* omnes æquè proclives essent; è contrario, has illis sæpius, & longius excurrere, & quidem ad alios corporis locos, est exploratissimum.

VIII. AT truncum illa universum non æqualiter infestat, aut pari modo lædit, verum, ut in provincia exteriori *arthritidis regularis*, sedem in pedibus principalem ponit; quam creberrimè frequentat, habitatque constantissimè: aliam secundi ordinis sedem elegit, nempe manus articulos; quos aliquanto rarius, sæpe tamen invisit: alios habet tertii, videlicet genu, cubitum, humerum, & coxendicem; quos articulos adit, quasi invite; omnium rarissime. Ita quidem in provincia interiori, sive corporis trunco, *arthritidis* se gerit *anomala*. Namque omnium sæpiissime ventriculum, & intestina petit, & in iis tyrannidem exercet: hinc *Ἀνορεξία, Δυσπepsία, Vomitus*, hinc *colica, dysenteria, diarrhæa*; hinc interdum *abscessus arthriticus*. Sæpe caput, tanquam arcem munitissimam; aggreditur; & nunc *vertiginis*, nunc *cephalalgia*, nunc *apoplexiæ* partes sustinet *arthritica*. Aliquando etiam in nervos se insinuat; unde *paralysis arthritica*: Non rarò pectoris regionem, spirandique tentat organa;

& est vel *asthma*, vel *tussis*, vel *hæmoptoe*, vel *phthisis arthritica*. Aliquando etiam fauces invadit, & sub *angina* vultu ludificat ægrotos. Interdum gingivas, & appellari solet *dentium podagra*. Interdum renes afficiendo *calculum* infert, *dysuriam*, *stranguriam*: Aliàs, scil. aliasque trunci partes, viscera, membranas, musculos, glandulas, tendines, ligamenta, ne dicam ossa penetrat inficitque ut in omni trunco, quod ea liberum, & ex toto sit immune, vix reperiat.

IX. NE cui verò *arthritidi* videatur alienum, tot ei, vel erranti, *anomalias* obtingere; inque morbos, si eorum facies spectemus, numero tam multos, natura tam diversos, illam diffindi, & dispertiri; hoc cum animo cogitet; Primum, virus *arthriticum*, sanguine commissum, unà cum eo corpus universum circumvehens, in singulos ventris singuli recessus, in partes corporis omnino omnes immitti, earumque adyta intrare. Deinde, iter ad articulos non adeò recta facere miasma illuc, ut in aliis corporis regionibus minimè unquam divertatur; verum ex contrario, ad partem trunci aliquam appulsum, in ea sæpe morari, sedemque tanquam propriam occupare. Postremo, illa commoratum, illius affectum aliquem, sed novi moris affectum, sed *arthriticum* inducere tum posse, tum etiam solere. Ut *arthritidis* imperium, usquequaque dilatatum, amplum esse constet, pariterque fere atque humanum corpus immensum.

X. Causæ loco proximo perpendendæ veniunt; Ex verò, uti mihi videtur, ita se habent. Alia est *ipsius miasma arthriticum*, vel in sanguinis sinu

sinu inclusum; vel ad corporis extremitates amandatum; quod tamen iis minime defixum, aut inharens, reperiens proclive sit, & in trunci organicam partem aliquam facile repellatur.

Alia in ipsis trunci partibus, quæ miasma depositum accipiunt, inest. Earum enim infirmitas & ἀτονία major, minor; eaque interdum naturalis, alias acquisita, reddit eas arthritico plus minus oneri ferendo idoneas. Atque hæ duæ causæ internæ sunt, & procætarcticæ, & in anomalis huiusce generis quibuscunque locum obtinent.

Alia est externa, & evidens causa; uti emplastra, cataplasmata Ἀποκρυστικά, frigus, & quidem omne, quod materiam, vel à τοῖς ἔξωθεν repellens, vel iis affigi prohibens; ad ea, quæ intus sunt, illam intrudat. Atque hæc causa freques & pervagata, minimè verò constans; & perpetua est. Trunci enim partes aliquando debiles, & ἀτανοὶ nulla omnino urgente vi externa, onus per se recipiunt, ultroque sustinent.

XI. DIFFERUNT inter se arthritides anomala, primò, secundum locos sive subjecta: Alia enim est ventriculi; alia intestinorum; alia pulmonis; alia faucium; alia cerebri; alia nervorum; &c. Et quidem adeò differunt, ut, tot diversæ inter se morborum species, à plerisque omnibus fuerint existimatæ.

Tum, in eodem subjecto, differunt secundum causas: Ut enim illæ varietate magna distinguuntur; ut illæ nunc fortius, nunc remissius agunt; utque hoc illoque modo, πολυτρόπως implicantur; anomaliarum oritur arthriticarum, quæ pari gaudet diversitate, vis & copia similiter varia.

Dicam planius, & distinctius; pri-

mo ratione materiae, sive causæ continentis; quam modo puram putam arthriticam, modo alienam; uti Scrofulosam, scorbuticam, vel istiusmodi aliam habet hæc arthritis: Modo materiam rectà è sanguine effusam; modo ab externis partibus translaturum: Modo in iis partibus sævientem, membranas acriter rodentem, modo mollem, & edentulam: Modo in iis nuperrimè; modo ex intervallo. Unde arthritidum anomaliarum multiplex varietas, discrimen ingens.

Deinde, ratione subjecti, nunc illud à natura debile; (uti sunt glandulæ ferme omnes:) nunc materiæ viciosa à sanguine secernendæ natura destinatum; (uti præcipue sunt conglomeratæ:) Nunc malis moribus illud debilitatum; (quod in ventriculo sæpissime observatur;) nunc, prægresso aliquo morbo, quod in hæmopticonum pulmone,) suscipiendo miasmata arthritico magis paratum est: Unde etiam harum differentiarum anomaliarum pæne innumeræ. Alia porro est differentia, ad hunc ordinem referenda: Nam ab alio subjecto, uti à faucibus, ad artus facillime, suo quasi sponte adit; expeditissimè, promptissimè demigrat; ab alio, uti à nervis, non nisi difficillime removetur, & summis medicinæ viribus; remediis, veluti μοχλικοῖς, interdum verò ne quidem ullis. Unde etiam ἐν τῷ θεραπεύειν harum anomaliarum magna diversitas.

Postremo, ratione causæ externæ; nonnunquam mero extremitatum robore, partium internarum ἰσὸρροπήν exuperante; sæpe emplastris, cataplasmatibus, unguentis, linimentis repellentibus, nonnunquam aere perfrigido, nonnunquam pedum, in aquam frigidam,

igidam, vel falfam immerfione; alias igitur, aut tibialibus nimis anguftis fit *arthritidis anomala*.

Ex hac varietate qua *subjecti*, qua *caufarum*, *arthritides* funt *anomala* tam variae, tamque multiformes, & detectu faepe tam difficiles; ut vel *Aesculapio*, vel *Herculi* medico facessant negotium.

XII. MEDENDI Iudicatio generalis est, ut *arthritide anomala* pars affecta quam citiffimè, quam tutiffime levetur. Hoc autem fit, materiam in ea depositam partim è corpore evocando, partim in artus transferendo. Evocatur è corpore materia modo venæfsectione, modo catharfi, modo diaphorefi, modo epipasticis, modo apophlegmatifmis, modo errhinis: Quæ quidem omnia, ficut huiusmodi cætera, quando *arthriticis* omnibus *anomaliis* fimili nequaquam modo adverfentur; verum è contrario, aliis alia: Quæ illorum auxiliorum quibus *anomaliis*, quaque ratione opponantur, infra fpeciatim explicabitur.

In præfentia dicam, è corpore materiam evocantibus (quæ primo loco erant) etiamfi crebro necessariis, non iis ita crebro folis, ægrum fanari; interdum lædi: Lædi nimirum, quoties perperam & imprudenter electa, vel incautè & fupra modum ea fuerint adhibita, unde non nunquam malum augetur, aut aliàs ægri conditio pejor reddita est. Non autem femper fanari, quia materia, quæ relicta est in corpore, *arthritica*, tametsi evacuationibus retufa, quando jam maturata & ad ἀκμὴν est evecta, brevi fe attollet, iterumque turgendo criftas eriget, neque nifi proxiis excerniculis (id est glandulis articularibus) ejus fiat excretio,

vel minimum artubus appofitio, fanguine quies erit. Præmiſſis igitur, quæ par est, evacuationibus, optime faeliſſimeque curatio perficitur, per materiæ in artus translationem. Hoc enim ipſum est naturæ propositum; hoc illi maximè optatum; quod dum molimur, ei laboranti, neque alienum ex more, & qua via ſoleat debeatque exturbanti, ferimus ſuppeticas. Ἀ' δὲ ἀγειν, ὅκ' ἐν μάλιστα ῥέπη [ἢ φύσις,] ταύτη ἀγειν, διὰ τῶν συμφερόντων χωρίων. Hoc est, Quæ educere oportet, eo ducenda, quo maximè natura viam affectat, per loca convenientia. Hippocr. Aphorism. XXI. Lib. I.

Medicamenta, huic intenſioni apta & infervientia, funt duorum generum: Quæ ore ſumpta materiam in artus amoliantur; quæque extra iis admotæ, eo illam invitent.

Interna, *arthritidem expellentia*, ſive ποσάγγραγα, funt è claſſibus cardiacis, & diaphoreticis, magna ex parte, ſelecta Præſidia; uti;

Pulveres zedoariae, contrayervæ, gentianæ, ſerpent. virg. è chel. C. C. purpureus batei, lapid. goani, L. contrayervæ; ſpecies diambrae, confect. liberantis, Cl. Fulleri pulvis alexipharmacus; ejuſdem P. ſtomachicus amarus; Cl. Willifii P. bezoarticus; Pulvis ruber Exoniensis; Flores ſalis armoniaci, & id genus alii.

Electuaria, *theriaca andromachi*, *mithridatium*, elect. de ovo.

Spiritus C. C. Simpl. vel ſuccinatus; Sp. ſanguinis humani, urinae, volatilis oleoſus ſerici, & ejuſmodi alii.

Vinum Album Gallicum, Campanum, Moſellanicum, Rhenanicum, Burgundicum, Burdigaleſe, Luſitanicum, Pomaceum, maximè ſubacidum.

Quo-

Quoniam autem ferro, ad extruendam arthritida, nihil potentius inveni; aut quod ægrotanti sæpius sit auxilio: quod efficax, & tutum; quod annorum usu multorum à me expertum, ejus præparatum accipe.

℞. Limaturæ ferri ℔. x. sartagine, vel patella terrea, vitro obducta, urina madefacta humana; æstivo sole, vel ad ignem sicca; iterumque (spatula ferri particulas, ne coalescant, bis in die agitando) irrota, donec abeat in rubiginem massa exesam, & rubigine confectam eam in mortario ferreo contunde: Tusam, & in pulverem redactam situla, quatuor circiter congios aquæ fontanæ continenti, injice. Pulverem cum aqua commisce. Horæ post quadrantem, aqua, quod summum est, & minus turbidum, leniter detrahe; & ad pulveris, in ea natantis, siccitatem evapora. Quod in situla relictum est humoris, similiter evaporetur. Pulvis in fundo crassior, urina irroretur; &c. uti prius. Itaque nutritio, tritura, perque aquam separatio repetatur, donec omne ferrum in Pollinem mutabitur. Chartæ emporeticæ, conii in formam circumvolutæ, pulveres siccatos inde; Aquam fontanam fervere factam, paulatim, & per vices, superaffunde; donec urinoso sale penitus abluto, exstillabit aqua insipida. Pulverem demum exsicca, & usui serva.

Est illa rubigo ferri subtilissima, merum alcohol; non solum arthritide, verum etiam chronicis plerisque aliis, ægrotantibus, præcipuè teneris & imbecillibus utilissimum. Dosis ℔. semel, bis in die, pro re nata.

Pulvis ruber exoniensis ita præparatur.

℞. Cacumin. anagallid. scabios.
Draconis, betonica, scordii.

Tormentilla aā ℥iiii. misce; incisa digere, igne arena, horas XXIV. in vini albi Lusitanici ℔iiij. vitro probe clauso. Tunc fiat colatura, & expressio.

℞. Boli armene pul. ℔j. infuso prædicto in spissitudinem linimenti tempere-
tur; crebro agitetur; sole exsicce-
tur; rursus irrigetur; &c. Itaque massa in-
fusa nutriatur: At cum ultima ejus
semilibra, illi addatur

Mitridatii ℥j.

Diascord. ℥i℔.

Conf. alk.

Pul. rad. curcumæ aā ℥℔. serp.
virg.

Croci brit. aā ℥ij. misce, exsicca; f.
Trochisci, vel placentula, solis æstu-
duranda, loco calido servanda; Dosis
℔j. ad ℥℔. vel ℥j.

Ad arthritidem expellendam pulve-
res, boli, pilula, post evacuationes
necessarias exhibendæ.

℞. Ferri hujus nutriti, sive alcohol
Martis ℔℔. sacchari albiss. gr. xv. Pul.
nucis Myrist. gr. v. f. pulvis, cum vini
haustu assumendus. vel

℞. Pul. è chel. C. C. (vel lapid.
Contrayervæ, vel de Goa, vel rubri)
℔j. Alcohol Martis ℔℔. f. pulvis.

℞. Ther. androm. ℔j. (ad ℥℔.) Al-
cohol. M. gr. v. (ad x.) syr. caryoph.
q. s. f. bolus, vel

℞. Pul. è chel. C. C. (vel alexiphar-
maci) ℔j. Spec. diambra, ferri nutriti
aā ℔℔. Conf. Alk. q. s. f. bolus.

℞. Pul. serpent. virg. ℔j. alcohol
Martis ℔℔. Ol. absinth. chym. gt. j.
ext. cent. q. s. pil.

Dentur aliquot ex hisce compo-
sitionibus, semel, his, terve in die;
uti res ægroti postulet, & patiatur;
cum idoneo vehiculo, vino puta, po-
maceo, vel julapio cardiaco.

Si liquidum malis, in eundem finem propinetur *infusum amarum*, cum *tingtura Martis*, vel *eius alcohol*.

℞. Rad. zedoar. gentian. aa ʒij.

Cacum. abs. rom. agrimon.

Cort. extr. aurant siccat.

Croci brit. aa ʒj. misce, & digere, in vini rubri Lusitanici ℥ij. ad idoneam alterationem: Tunc f. colatura. Dosis ʒiij. cum alcohol Martis gr. v. ad x.

Sunt & alia medicamenta, *arthritidi* protrudendæ apta; quæ *anomalis* quibusdam singularibus occurrunt, & suis in locis tradentur: hæc autem maxime communia,

Internis hisce *Ποδαγρυγωίς*, vel hujusmodi aliis, dies quatuor aut quinque usurpatis; si in artubus nihil excitabitur doloris, ad ea, quæ extra imposita *arthritidem* ad τὴν ἐξωθεν eliciant, descendendum est. Articulo dolore solito admoveatur *empl. ex gummi caranna*, vel *oxycroceum*, vel *cephalicum*, cum *picis burgund. dimidio*, triente, vel quadrante. Valet *urticatio*, veteribus in usu adversus dolorem ischiaticum: Valent *balnea*, sed calidissima; uti etiam *pelles animalium* recens detractæ. Vel applicetur *ceratum illud viride*, ex quo fiunt *petasotheca*; vel si vires ægri ferant, & res in dubio versetur, *phenigmus*.

℞. Fermenti vet. partes ij.

Sem. sinapios,

Ras. raph. sylvestr. alii,

Cacumin. rutæ, fini columbini, eā partem unam; cum aceto vini albi contunde; ad spissitudinem cataplasmatidis redige.

Admoveatur ejus portio, quam ferri potest, calidissima; cum vestitu apto, laneorum nempe involucris; & quamprimum illa refrigerit, donec tu-

mor erit, usque eo renovetur. Ægrotanti, si inter cruciatus animo defecerit *julapium cardiacum*, vel, quod præferre soleo, *vinum* aliquod generosum sæpius propinetur. Tumori demum facto, ne sanguini reddatur in eo contentus humor, *epispasticum*, cujus beneficio is educi possit, applicetur.

Ubi nulla præsentis auxilii necessitas, aut ægrotus debilis, & tener, doloris fuerit impatiens; Tibiis vel cubitis (prout *arthritidis* imos, vel supremos artus solet occupare) primum *Epispasticum* commune superponatur; quo duodecim vel duodeviginti horis post detracto, imponatur id, quod sequitur.

℞. Axung. porcin. ʒiib. empl. melilot. f. ʒib pul. cantharid. ʒj. m. f. emplastrum.

Hujus *epispatici* auxilio, dies sex, octo, vel decem educatur, quamdiu nempe visum fuerit, *ἰχθυώδες αἷμα*. Quacunque via progrediare, salutaris hæc severitas, manem omnem clementiæ speciem longè multumque vincens, *arthritidem* paucis diebus solet allevare. Ita falsum est quod effluit, ut ex eo sæpe pruritus, & partium aliquando vicinarum inflammatio, & tam diutinum esse flumen observatur, ut ne perpetuum sit, interdum extimesceat æger. At, quantum mihi notare licuit, inanis hæc sollicitudo. Nam ichore supervacuo exulante, concidunt symptomata: ex quo æger vegetior, appetitu avidiori, animo majori est donatus; ab *arthritidis* accessione nova ad tempus aliquod incolumis.

At tribum *arthriticorum* delicatam, mollem, & doloris impatientem instare video; quæ periculum ex dolore mea

meticus, & ex ἀλυσία felicitatem, omnem hanc *arthritidis* expellendæ medicinam, illiusque Professore crudelitatis arguit; neque inter hæc tormenta (*Phænigmos* scilicet aliaque dolorem excitantia) aliter, quàm in *phalaridis* tauro, vivi contendit; neque sine indignatione quadam me objurgat, ac si verbis *Æschyli Prometheis* usa.

Ελαφρόν ὅστις πημάτων ἔξω πόδα
ἔχει, παρανεῖν, νηθεῖν τε τῆς
κακῶς

Πράσσοντας. Id est.

Facile, quisquis pedem extra mala habet, adhortari, & monere infelices. Et, ut verum fatear, querimonias hac de re me plus semel audivisse, non dissimulabo. Pii autem medici est, dum morbum sedulo & artificiosè conatur relevare; quicquid in ea re occurrat impedimenti, studio & constantia vincere, vel patienter ferre. Exponenda igitur his hominibus est *arthritidos anomala* malitia; & quanto melior, & mitior sit hæc crudelitas, quam per misericordiam methodus: Illa brevi, & tolerabili dolore sanitatem; hæc quiete, multo detestabiliore, mortem accelerat.

His in genere præmissis, *anomalas arthritides* speciatim explicandas, jam nunc aggrediar.

C A P. II.

De ventriculi affectibus arthriticis.

ART. I. **A** ventriculi & intestinorum malo, nempe dyspepsia, creberrimè potissimeque nasci *arthritida primigeniam*; ex ejus doctrina, luculenta & idonea liquidò

Sydenham. Tom. II.

patebit. Ejusdem *arthritidis*, ut etiam *symptomatica*, naturam exquirenti manifestum erit, nullam in universo corporis trunco partem, *ventriculo* & *intestinis*, eam utramque perfectam antepone; nullam frequentius ingredi; nullam diutius tenere; nullam gravius affligere; nullam sæpius repetere. Quæ quidem res, uti methodi nostræ, ab *arthritide* eorum *anomala* incipientis, rationem abundè comprobatur; ita quidem meritò requirit, ut, quæ sit hujus sævitæ frequentiaque causa, studiosè examinemus.

Quo verò clarior & dilucidior *anomalæ*, hæc partes sic infestantium, expositio sit; de iis, quæ in *ventriculo* locum habent, hoc capite; de iis, quæ in *intestinis*, suo ordine postea disputabimus: Ut, in quibus ea inter se concordent omnia, & in quibus discrepent ex conjunctis & juxta se positis facilius innotescat.

II. Ut *ventriculum arthritidis* occupet, & in eo commoretur, duo videntur esse necessaria; Primum, in sanguine miasma *arthriticum*, sive nativum, sive malis moribus acquisitum. Sæpe quidem nativum, huic affectui suo Marte generando, par & æquale reperitur: Sin ebrietate, gula, vel utraque id adaugeantur; fortius inde factum, omnem molitur efficacius accessionem, præcipuè *anomalam*. Neque tantummodò inesse sanguini, & cum eo circumvehi sufficiet; nisi etiam in fucum abiturum; nisi exilio, quocunque vult natura, fuerit paratum. Alterum est, ut huic miasmati accipiendo, in tunicarum vel fibrarum intervalla ad sciscendo, *ventriculus* accommodetur; & ad illud in recessus intimos admitendum, aptus & conveniens sit.

III. ADVENAM illius accipit *ventriculus*, sæpe propter imbecillitatem ab incunabulis ductam, ipsoque ortu factam; ob quam in illo expellendo arcendoque partes minimè possit sustinere.

Et quidem tanti, ad inferendum hunc affectum, momentique tam magni, est hæc imbecillitas, ut ex iis, qui eo laborarunt, antea *ventriculo* laborare, plerique omnes invenirentur. Illa verò, quam dixi, imbecillitas aliquando subita est, &, uti conjicio, ex improvviso: Quoties nimirum Venere absumantur; vel, ex dolore, timore, aliove quovis animi pathemate, recedant spiritus animales; *Intestinorum* membranæ flaccescant, itaque advenæ, sese intrudenti, non ad *ισορροπία* adversentur, atque adeo viam aperiant. Cujus quidem rei, (*anomalie* videlicet, hoc in loco *arthritice*, à mœrore inductæ) exemplum mox subjiciam.

Nonnunquam autem crudum, acidum, biliosum, aliudve aliquod ineptum & vitiosum, in *ventriculo* coacervatum, miasma illuc allectat, &, tunicas ejus irritando vellicandoque, ut in iis illud deponatur, efficit: Non alio modo forsan, quàm, in ambitu corporis *epispastica*, *phlegmæ*, & id genus *attrahentia* vulgo dicta, cutim mordendo stimulandoque, serum, & nonnunquam ipsum sanguinem ad se invitant, & quasi attrahunt. Quod quidem usu venit admodum frequentius; sic, ut in causis hujus *anomalie* procatarctice nihil, ut opinor, frequentius.

Interdum miasmatis in *ventriculo* missi, causa est externa; uti *cataplasmus*, *emplastrum*, aliudve quod-

vis istiusmodi repellens; quo, ne extra in articulis maneat, neve in eos emittatur *arthritis*; verum è contrario, ut in *ventriculo* pellatur, effectum est creberrime. Atque huc referri frigus oportebit; seu balnei, sive aeris fuerit: & quidem, multum hac in re valere frigus externum, iterum & sæpius observavi.

Ex hisce causis qua antecedentibus, qua evidentibus; sed ratione, modo, & *ἐνεργεία* alias alia, valdeque inter se diversa operantibus; *anomalias* notare licet, in *ventriculo arthriticas*: quarum *εἶδος καὶ ἦθος*, ut ad illa descendamus, plerumque tale est.

IV. Cum *arthritis* aliquandiu *regularis* fuit, & in artubus accessiones recessionesque multas ex intervallis iteravit; sæpe quidem videmus, paroxysmum ejus, vel ex frigore, *emplastro*, *cataplasmo*, *unguento*, vel istiusmodi aliquo externo repellente; vel post satietatem, aut crapulam, & invictu erratum aliquod, nunc abscindi abrumpique; si nempe esset: Sin nullus fuerit tunc temporis paroxysmus, spatium præter morem excludi prorogaque. Hanc paroxysmi regularis sive interruptionem, sive intermissionem, nonnunquam sequitur *Ανορεξία*, cibi fastidium; eique postea se adjungit pectoris gravitas; & deinde ructus, vomitio, & interdum cardialgia. His sæpe additur *intestinorum* oppressio, dolor, constrictio, & aliquando æstus, respiratio impedita & angusta, oscitatio crebra, cephalalgia, vertigo, & interdum mœstitia, *Σκέρωμα*, faciei pallor, & post aliquod tempus imbecillitas universalis, & totius corporis macies.

Etsi hæc symptomata fortasse nunquam

quàm in eodem corpore simul semel observantur omnia; ea tamen horum caterva creberrime videtur, quæ *ventriculum* maximè, secundum cum *intestina*, malo quodam intestino affici, gravarique significet; eique *κατὰν Συμπύρεσιν ἐπιγίνεσθαι*, tum imo ventre, tum medio, tum etiam supremo, cum systemate nervino, ea, quæ recitavimus, symptomata: quod ea singulatim examinanti facillimè patebit.

Abs quo hæc intus oboriuntur, rara in extremitatibus *arthritidis*. Fixus, vagus dolor, tumor rarus. Qui diu *Clinicus* fuit, non nunquam, hunc in modum affectus, expeditè & promptè ambulat. At, quod externo omni dolore pejus, magis indies intestina mala magisque ingravescent: Sic, ut æger (nisi fortunate *Deus* se interposuerit, &, vel tempestate ab immoderata & perfrigida, ad mitem & benignam mutata: vel medicinam appositè adhibita, reducta fuerit *arthritidis regularis*) inedia, languoribus, & dolore confectus, è medio sensim abiens, post menses aliquot tristissimè actos, mortem denique misellus obeat.

V. Quicumque hæc symptomata, maximè verò eorum ordinem, quo ex aliis emanent alia, iudicio ritè ponderavit; mecum, ut opinor, sentiet; *arthritidem*, olim regularem, nunc *anomalam* fieri, & in *ventriculum* divertere. Cujus rei probabilitas ex hisce paucis, simul consideratis, omninò sumi potest. Primum, quod nullum unquam hominem, nisi *arthriticum*, adoriatur hic affectus. Deinde, quod nec eum, nisi miasmate *arthritico*, eoque maturo, & volatili turgentem. Deinde, quod neque illum, nisi vel à paroxysmo vacuum; vel eum habentem

intercisum, imperfectumque. Deinde, quod è vestigio sequatur rectæ *arthritidos* defectum. Quibus omnibus, uti par est, pensitatis, nihil verosimilius videtur, quàm quod *Arthritidos* materia, *ventriculum* appulsa, dictam moveat tragoediam. Hujus autem opinionis fidem ut ampliùs stabilietur; hoc, quo nihil clarius, nihil luculentius optari potest, unum superaddam; nempe quòd, *arthritide regulari* denuo inductà, (id est, Materia *arthritica* à *ventriculo* in artus amandata) nihil huic affectui citius, nihil tutius medeatur.

VI. Senes hac *anomala* maximo-pere conflictantur; quorum sanguis, in miasmate, per ætatem ingravescente, expellendo; quorumque viscera, propter imbecillitatem ætate crescentem, in eodem avertendo, minùs valent. Sed non iis propria est habenda; quando in adultos, in iis juniores sæpè numero cadat: Et quidem adeò, ut *anomaliarum*: quotquot sunt, *arthriticarum*, nulla unquam, quod meminerim, magis. De cujus rei causa, ut conjecturam faciam, nihil magis in promptu, aut verosimilius habeo dicendum, quàm istam in victu incuriam; licentiam istam (inutilem dicam, an perniciosam?) qua istius ætatis homines in mala se innumera immergunt. Quod ut pateat, unicum isthuc adjicere necessum est, in juvenibus ab errato in potu aut cibo, incipere eam quam sæpissimè solere.

De anni tempore, quo potissimè gliscat, enuntiari potest; etiamsi nullum illa non arripiat tempus, nullo tamen magis vigere, quàm autumnò; quo, ad spumam omnem *arthriticam* è sanguine eructandam, vires exeris

natura, & ut illam ad se alliciant, per fructus horæos æstate devoratos, & in ductu suo retentos computrescentesque intestina præparantur.

VII. Hæc quum hujusce *anomalæ* ratio sit creberrima, operæ præ-tium esse videatur, eam cum *arthritide regulari* paucis comparare, & utramque, quasi trutinâ, examinare. Age igitur, calculum ineamus, & initio, quod in confesso est, ponamus, diathesin in sanguine *arthriticam* tam hanc, quàm illam præcedere. Deinde miasmatis è sanguine ablegationem similiter utramque anteire: Et quidem, in his duobus, eis inter ipsas convenire.

At, quod altero loco dicendum, in quibus secum dissentiant, sunt quàm plurima. Nam in accessione regulari sanguinis orgasmum, pulsum celerem, carnis æstum, eumque aliquando ingentem, naturæ nixum molitionemque plus minùs intensam observare licet: Contra verò in *ventriculi arthritide*, nihil horum evenit; at anxietas, inquietudo, languores ægrotantem urgent. Illa naturæ vegetæ, vividæque, & magnum aliquod moventis opus; hæc fatigatæ, hæc oppressæ, & oneri succumbentis. Postremo, illa vitam reddit securiorem, hæc mortem imminentiorem. Tantum inter hæc *arthritides* est discriminis; & tam certo, si earum altera *regularis*, altera huic contraria est.

VIII. Neque de istarum *animaliarum* historia, vel ejus fide, derogari quicquam arbitror; si forsan earum aliqua (prout diversæ sunt, & earum numerus pene infinitus) sine ulla sive è prædictis, sive alia quavis evidenti causa, fiat; vel si unâ cum paroxys-

mo regulari, non autem post eum; uti nos statuimus; vel, si ab ejus interruptione intervallo, quàm proposuimus, longiori. Quandoquidem fingi potest, in ipsis hisce *anomalis* quædam inesse perfectio; quam in descriptione nuper allata conati sumus exprimere: Et quotquot eam habent *anomalæ*, censeantur ἀκριβείς, suoque genere absolutæ; quæ verò carent, & ab ea desciscunt, minùs perfectæ: De quibus tamen omnibus sententia, per regulam datam, per *anomalam* absolutam, facillimè ferenda est.

IX. Illa porro symptomata, quæ dicuntur *hypochondriaca*, notitiam *arthritidum* in ventriculum *anomalæ* identidem obscurant, earumque diagnosin interturbant. Nam cum ea senes sæpissime invadant; eosque maxime, qui post madidam, & temulentam juventutem, mutata vitæ ratione, senectutem degunt sobriam & siccam; à vino abstinencia languores fere perpetuos, ructus, anxietates, tristitiam, & nonnunquam dolorem, aliaque *ventriculi* mala non rarò inferre; quæ *anomalam* in eo *arthritidem* diuturnam (qualis ea interdum est) non parum æmulantur. Ut autem eam internoscat, & ab affectu hypochondriaco distinguat; ejus insultus explorare, modos eorum, vehementiam, & intervalla perscrutari, medentem oportebit: Unde ab illo istam facile diducet.

X. Hisce libet adjicere, perinde fere esse, *anomalam*, ut per se est, spectemus, utrum artubus relictis in *ventriculum* materia directo se insinuet; an verò primum in fauces, in partem aliquam contusam, aliamve quamvis; & tandem, quasi per circuitum;

tum, ineat *ventriculum*: quum diversa ista progrediendi via, ad naturam huius *anomalæ* permutandam, ne hilum quidem faciat.

Idem etiam erit, siue *anomala arthritidem* fixam, siue erraticam sequatur, siue neutram harum; sed *miasma*, sine ulla in artubus mora, è sanguine rectà in *ventriculum* mittatur: Idem, inquam, erit; modo mitti constet. De istarum *anomaliarum* natura, eandem nempe esse omnibus, nihil dubii est; de earum *ἰσχύς* modo certi essemus.

Hoc autem adnotandum, uti ætate provecti, (quod supra positum est) quam juniores: Ita labe *arthritica* ab ortu inquinati, quam integri: grandioribus, quàm maturis parentibus oriundi; Appetitu malo, quàm bono donati; *arthritide* frigida, & languenti, quam calida & acri dolere soliti; *anomaliis* his assueti, quàm iis semper liberi, hac *anomala* citius, & diutius ægrotant.

X I. Medendi indicatio *ventriculi* quam citissimè, quàm tutissime levare, & ab *arthritide*, ei incumbente, liberari postulat; quem in finem duo semper consideranda, ut & sæpe exequenda veniunt.

Prius, ut per catharsin idoneam, & ægroti rebus convenientem, impura & aliena ista massa, in *ventriculo* contenta, qua ad eum quasi attrahi, & (tanquam compede) in ejus tunicis detineri solet *arthriticum* miasma, foras per os, per anum eliminetur.

Posterior, ut peracta catharsi, vel, si nullius usus erit, prætermissa, *ventriculo* dimoveatur, in extremas partes exulet *arthritis*: De quibus ordine.

Si respiratio angusta & præpedita, si *ventriculi* gravitas & inflatio, maximè vero si ructus, si nausea, si vomitio urgebit; adhibito leni emetico, sed tamen efficaci, modo vires annuerint & nihil repugnaverit, *ventriculum* moveri planè opus erit. In emetico seligendo curam & cautionem multam impendi, neque tantam rem negligenter agi oportebit. Ut enim, modo tuta, vomitio necessaria, ita, quæ languida, est inepta, & quæ justo vehementior, est periculosa. Qui sunt *εὐεμετοί*, iis satis esse solet *foliorum theæ viridis*, vel *cacuminum cardui decoctum*, copiosè potum; ad quatuor, quinque vel sex egurgitandi vices; ad octo, decem, vel duodecim libras, si cum *εὐφορίæ* fieri potest, demissum. Quibus segne nimis hujusmodi decoctum, neque satis irritans, iis conducatur libris singulis, alternis, tertiisve, *salem vitrioli* pro re nata adjicere. Qui non nisi difficulter vomunt, iis opus esse videatur initio *vinum vel Oxymel Scillit.* Vel ex eorum æquis ponderibus compositum, ad duas vel tres uncias sumere; & post horam quasi dimidiam, possetum aliquod simplex, vel amarum. Qui verò *arthritici* possetum, aquam tepidam, vel liquidum aliud aliquod quantitate benè magna, vel nequeunt, vel nolunt bibere; iis ne detur ex officina emeticum, maximè cavendum. Ut enim aliis in incommodo esset, ita quidem *arthriticis* præcipuè: Ne viz. allecta è sanguine ad *ventriculum* materia multa, ejecta verò nulla, laboret æger. Est ubi nec possetum, neque decoctum, neque medicamentum aliud quodvis exhiberi potest; propterea quod, ex eorum quopiam,

torminibus, spasmis cito inutilibus corripitur æger, imprimis vino deditus: Hoc casu, vino affatim, & ad vomitum usque sumpto, sæpiusque repetito, rejectoque, (quod simul & emetici & cardiaci vires habeat) totum isthuc; utut difficile, & plenum opus alea, non nunquam absolvi; itaque ex fati faucibus ægrum eripui.

Quæ per vomitum evacuari solet materia, nunc biliosa; tunc quæ in ventriculo computruit & coacuit, cruda est; maximè post *anomaliam* ex Cerebre vel Baccho natam. Respirationis spatium ex eo dilatari, pectoris gravitas auferri solet: quinetiam ipse vomendi nixus, & quæ ab eo sanguinis agitatio est, ad *arthritida ventriculo* excutiendam aliquando non parum facit, & æger statim *ποδαγρίαι*.

Hora post finitum vomitum, maximè si Pharmaco moveatur, (ut, in intestinis quicquid assumptorum manserit, evocetur) Enema vulgare injiciendum; eoque vespere, quo reficiantur vires, *Bolus ex theriaca androm.* & *Pul. cantiano*, unà cum vini ustulati haustu, dandus. Tunc infusionis amarae vino Lusitanico, vel Xeresano factæ haustum, cum *pul. cantiani* ℥j. vel 3℔. ter quaterve in die assumat æger, donec alvo tempus erit inaniendæ.

Si vires ægri patiantur, interposito die uno post vomitum, instituat purgatio: Sin imbecilliores eam vetuerint, in aliud tempus differatur: quam autem primùm commodè fieri potest, eam aggredi juvabit. In ea ordinanda curæ esse oportebit, ut ægri viribus conveniat; ut, in ductu alimentari quicquid insit alieni, tuto il-

lud emittatur; sed neque medicamento tam forti, tamque elaterio, ut faciat hypercatharsin. Uti hæc ægroto non nisi periculo plena, ita quidem purgans nimis lene exhiberi, malum erit. Hoc casu enim, nisi brevi repetita fuerit purgatio; illuc, ubi peccatum erat, postea, majori cum incommodo, redeundum, & venter iterum movendus. Ratum enim esto, auspiciatissimam hujus *anomalie* curationem fore, si à ventriculo & intestinis bene purgatis ordiatur. Mihi solenne est, per *tincturæ sacra* ℥iii. vel iv. vel per *extr. rudii* 3℔. ad ℥ii. vel per *pul. warwicensis* quasi 3℔. vel per *manne* & *salis cathartici* solutum, addito *elixir Daffeano*, alvum ducere; &, si spatio sex horarum nihil effluxerit, clysterem immittere; Vesperi post purgationem, (uti post vomitum) bolum exhibere.

Interdum accidit, post utramque catharsin, non nimis parcam aut debilem, nauseam manere importunam; ipsaque medicamenta, quæ sanguini fuscitando, *arthritidique* transferendæ sunt à medico destinata, ore confestim reddi. Hoc uti conjicio, fit per acre illud *arthriticum* miasma, quod *ventriculi* tunicis inhæret. Ad vomitum hunc inanem, imò noxiam compescendum, *laudani* liquidi gtt. instar x. cum aq. cin. fort. vel abs. C. vel *sp. menthe* ℥ii. quarta, quinta, vel sexta quaque hora misceantur; ea nempe dosi, & frequentia; quæ vomitionem tollat, & in ventriculo *podagragoga* retineri faciat. Laudanique & dosibus, post vomitionem aliquantisper compositam, intervallo ea medio interponantur, sic, ut si laudanum horis sexta & duodecimo, remedia *arthritidem* moventia

ventia tertia & nona exhibeantur. Quamprimum ea retinet, *ventriculus*, tanquam inutile quoddam, ne dicam ineptum, & postea nocivum, omitti laudandum, & in methodo præscripta progredi juvabit.

Hæc autem omnia circa catharsin à me proposita, de iis tantummodo ægrotis intelligi velim, quibus & purgationis utriusque opus, & ejus sustinendæ vires sunt. Quoties autem ejus nulla in conspectu necessitas; (quod in *anomala* per mœrorem inducta, aliisque paucis observare licet) vel quoties eam admittere nequeat ægrotantis imbecillitas; à *podagragogis*, omissa ea, incipiendum: De quorum usu verba jam proximè faciemus.

XII. Peracta re cathartica, quæ prior erat medendi *intentio*, ad alteram illam, quæ *arthritidem ventriculo* moveri jubet, &, quoad fieri potest in artus amandari, properandum est. Hoc ut effectum reddam, iis utor non modo stomachicis, quæ *ventriculo* contra inimicum defendendo; verum etiam iis cardiacis, alexeteriisque, quæ sanguini, eam in corporis ambitum pellendo, quæ miasmati exturbando conferant. Quoniam verò istarum classium medicamenta non profunt omnia; selectiora quædam, & huic proposito utiliora, in medium feram.

Possunt illa vel *pulveris*, vel *boli*, vel *pilularum*, vel *infusi* forma exhiberi: Atque hisce pene omnibus *ferri* (propter ejus excellentiam, & in *arthritide* expellenda vires mirificas) præparatum aliquod adjiciam.

℞. Pul. è chel. C. C. (vel *purpurei*, vel *lapidis contray*, vel *goani*, vel *rubri exon.*) ℥i. ad ℥i℥.

Serp. virg. ℥℥.

Chal. nutriti gr. v. misce f. pulvis.

Loco rad. serpent. dare licet *gentianæ*, *zedoariae*, vel *contrayervæ* tritæ; eandem vel majorem quantitatem.

℞. Pul. rad. ari C. P. rubri exon. ad ℥i. alcohol Martis gr. v. misce f. Pulvis. Vel.

℞. Spec. diamb. (vel aromat. rosat.

Pulv. gascon. aa ℥j. ad ℥℥.

Chal. prædicti gr. v. misce f. pulvis. Vel

℞. ZZ. in Indiis cond. ℥j. (vel *piperis* in racemis C. gr. vi.)

Pul. purpurei ℥j. ad ℥℥.

Chal. N. gr. v.

Syr. Abs. S. q. s. f. Bolus. Vel

℞ Spec. diambrae.

Pul. lap. contrayervæ aa ℥j.

Alcohol. M. gr. v.

Conf. Alk. q. j. f. Bolus. Vel

℞. Spec. aromat. rosat. (vel *dianthos.*) ℥ij.

Flor. salis armon. gr. x.

Syr. garyoph. q. s. f. bolus. Vel

℞. Conf. abs. rom. pul. è chel. C. C. aa ℥j.

Ol. è sem. carvi gtt. j.

Chal. N. g. v.

Syr. cort. citreor. q. s. f. bolus. Vel

℞. Theriac. androm. (vel *mithridatii*, vel *elect. stomach.* à clarissimo Fullero descripti)

Pul. gascon. aa. ℥j.

Chal. prædict. gr. v.

Syr. menthae q. s. f. bolus. Vel

℞. Camphoræ gr. v.

Pul. rad. contrayervæ gr. xv.

Extr. rutæ q. s. f. Pil. Vel

℞. Piperis longi pul. (vel spec. diatr. Piper.) gr. v.

Pul. gentian. ℥℥. myrrhae gr. v. Extr.

Extr. cent. min. q. f. f. pil. Vel
 ℥. Pul. serp. virg. ℥j.
 Chal. N. gr. v.

Syr. aurant. q. f. pil.

Cum omni bolo, pulveris, vel pilularum dosi, sumendus est julapii haustus.

℥. Aq. cardui, menthae, lactis Alex. cent. comp. abs. C. (vel Cin. fort.) aa ℥iij.

Marg. pp. ℥ij. sacch. q. f. f. julapium.

Olea Chymica, Sacchari beneficio, in julapium addita, longè illud efficacissimum reddunt. In forma liquida placet hujusmodi infusum.

℥. Rad. zedoar. gentianae.

Cacum. absinth. rom. agrimon. (vel trifol. palustr. aa. ℥ij.

Coccinell. ℥j. cort. ext. aurant. ℥ij.

Infunde in vini rubri Lusitanici, vel Xerani ℔ij. ad idoneam alterationem; tunc f. colatura. Dosis ℥ij. vel iij.

Simili modo ex aromaticis, cortice Winterano, fruct. cubeb. scm. cardamom. Ex seminibus anisi, carvi, fenic. d. Cochleariae paretur infusum. Quilibet autem infusi sive amari, sive aromatici haustus habeat tinct. martis feburianae, vel cum succo limoneo preparata gtt. x. vel alcohol. M. gr. v.

Pauperibus *εὐπρόσιτον* esse potest allii, croci, zinziberis, & radiculæ rase, cum absinth. roman. cacuminibus infusum. Et ubi nulla in forma sicca placent medicamenta, neque ulla quidem infusa. Hoc casu, tum prodesse, tum placere potest spiritus menthae, vel juniperi, vel spiritus absinthii. Non nullis magni aestimatur, & quidem multarum virium est, aqua, quæ nuncupatur hispanorum arthritica; cujus hæc est formula.

℥. Caryophyllorum aromaticorum, nucum myristic. ziberis, maceris, cinnamomi, piperis nigri, croci, zedoariae, galangae, baccar. juniperi, corticum citreorum & aurantiorum, spicæ nardi, cubebarum, aloes hepaticæ, ligni aloes, calami aromatici, stachados, aa ℥β.

Cacum. salviae, ocymii, rorismarini, menthae, majoranae, baccarum lauri vulg. pulegii, ras. gentian. florum sambuci, ros. alb. & rubr. chamæpit. chamædryos, calamenthae, melissæ, origani, matricariæ, aa Mij.

Ficum, dactylorum, amygd. amar. nacum linearum nucleorum, uvar. passer. major. aa ℥vj.

Mellis virginis ℔j. sacchari optimi ℔j. Moschi triti ℥j.

Incisa & contusa indentur spiritus vini Canarini optimi ℔. xv. infunde dies x. vel xii. tunc in M.B. destilla.

In affectibus stomachi & intestinorum arthriticis valentissima habetur.

Dosis 3β. cum sacchari momento, vel eum mica panis, uti videbitur, repetenda.

Est etiam externi usus, ad dolorem mitigandum articulare; modo calidissima dolenti articulo superlinatur.

Transacta catharsi, vel si nullus ei locus fuerit, prætermissa, ad jam dicta medicamenta, sive iis non multum absimilia, descendo; eaque hoc fumenba ordine præcipio. Mane, horam circiter nonam, infusi haustum ministro; tertia pomerid. pilulas, vel pulverem; nona vespertina bolum, maximeque theriacalem; & tertia matutina pulverem, vel pilulas exhibeo; cum vini Lusitanici, vel julapii haustu, post eorum quodlibet.

Aliquan-

Aliquando tridui, vel etiam bidui spatium, interdum citius, hujusmodi remediis hac methodo datis, exturbatur *Arthritis*, & articulis impingitur; ubi nimirum sanguis tener, & tractabilis subito medicamenta sentit, eisque facile obtemperat: Alias, non nisi longo tempore, fit translatio: Alias, non nisi aliis insuper remediis in auxilium, & operam sociam vocatis.

Quando biduum istiusmodi *Podagragogis* dictum fuit; si tumoris, si doloris nihil erit obortum, locis ἐν τοῖς ἔσπερον occupari solitis, admoveatur, vel *Empl. cephalicum cum equali quantitate picis Burgundicæ*; vel *ceratum viride*; vel utrique cubito, sive tibie *epispasticum*, quo in artus humor evocetur.

Si remedia tum interna, tum externa modò dicta, viribus ita junctis, *arthritidi* removendæ minimè sufficiant; intendatur, oportebit, eorum alterum, vel utrumque, & auxiliis (si videbitur) novis & ascriptitiis augeatur. In remediis siccis, *chalybis nutriti dosis ad 3β.* in liquidis tinctura chalybis, ad guttas xx. amplificetur. Porro, hora quaque media, remediis præscriptis interponere juvabit *vini Lusitani haustum*; sic, ut ejus ℥ij. vel iij. Nycthemeri spatium, (si quantitatem ejus, isto tempore, quâ per se, quâ cum medicamentis sumpti, universam comprehendamus) ebibantur. Hoc autem in iis præcipuè locum habet, qui vino diu consueverè, & sine noxa indulgent; verum ex contrario, non abstinere sine noxa: quorum è numero non pauci sunt, *anomala* istac ægrotantes. Qui vinum hoc modo potare nequeant, *ii spiritus C. C. succinati guttas aliquot, cum julapii haustu*, horis istis interpo-

Sydenham Tom. II.

fitis sumant. Eo autem usque (ut huic præcepto fidem imponant) evehendus, eo continuandus, ore datorum, tam vini, quàm pharmacorum usus, si nihil repugnaverit, donec, æstu & orgasmo in sanguine factò, *ventriculus* allevabitur.

Intendenda eodem tempore externa, & quidem eo usque, quoad in locum aliquem externum, *arthritidi* recipiendæ aptum, humor coactus, & in eo tumor excitatus fuerit. Hunc in finem pelle vervecina recens extracta, artus involvantur. At nihil certius hac in re, nihil præsentis us quàm *Phænigmæ* acrem & stimulantem applicare calidissimum; &, dum tumor oriatur, tantisper renovare frigescentem. Qui verò auxilium illud, ut graveolens; hoc, quia crudele, abhorreant delicatuli; per *Laterem*, aut ferri laminam calefactam, *Linteoque* inclusam, & loco admotam, idem præstare poterunt.

Ut autem promptius *arthritis* educatur, vel in lecto, vel cubiculo, se à frigore, per omnem hujus methodi decursum, tueatur æger. *Panatella*, *gelatina C. C. Jusculo pullino*, & ejusmodi tenuibus, concoctuque facilibus vescatur. Si dolor, arte factus, forte fortuna nimius, ad lipothymiam tendat; de eum facientibus, de cutim irritantibus aliquid detrahendum. Si febris exardeat; vel minuenda, vel omittenda sunt *cardiaca*, quæ sanguinem accendant. *Decoctum album* ad arbitrium suum bibat, itaque temperetur æstus. Eo denique modo, peragantur omnia; quo, cum ἐν ὁπίᾳ finem propositum ægrotus assequatur; quoque per tolerabilia semper usurpata, cito tutoque foras *arthritis* etiam si non jucundè, eliciatur. Ne quis autem, methodi hujus sive novitate.

tate, five insolentia motus, cardiaca tam fortia, tamque larga à me præscripta, tanquam aliquod ὑπέρμετρον actum improbare; sciat omnino velim, ut hoc semel dicam, copia, quæ rem efficiat, me contentum esse minima; sed neque nesciat, eam (quod profecto non temere dictum) & magnam sæpe oportere, & sine damno esse. Nam (ut, meos quod attingit, dicam (etsi complures ea medicina ferventes, & ad tempus ejulantes novi: eorum tamen multos, ad sanitatem perductos; neminem vero unquam hoc æstu læsum, quod meminero, observavi. Cujus id in causa esse videatur, quod, quibus illa fortiora, & quasi *Μοχλικά*, five interna, five externa, opus sint, iis sanguis plerumque frigidus; nunc malis moribus, nunc ætate debilitatus, nec ad febrim concipiendam aptus.

Quam primum orgasmo satis vehementi sanguis exagitur, solet ille virum *arthriticum*, quod in *ventriculi* tunicis inhæret, & vasis capillaribus continetur, abluere, resorbere, circumvehere; & tandem, quocumque vocant extremitatibus applicata, ibi deponere: Sic, ut unius horæ spatio, post *phænigium* admotum, tumor interdum oriatur.

Dum morbus ore sumptis oppugnatur; aliquando ea, quibus ventri extrinsecus impositis, Viscera foveantur & corroborentur, non negligenda. Placet igitur, bis vel ter in die, Fotu sequenti, vel huic consimili, ope Stuparum è Panno *Wallico*, aliove quovis raro, uti.

℞. *Cacum. abs. vulg. Mentha*,
Flor. rosar. chamam. aa ʒβ.
Sem. anisi, carvi aa ʒij.
Pulv. cinnam. cubeb. Garyoph.
Aromat. incis. N. M. aa ʒj.

Sp. vini vulg. ℥β.

Vini rubri Lusitanici ℥β. macerentur horas tres vel quatuor, vitro bene clauso in *balneo Mariae*: Colatura calidissimè adhibeatur.

Vel *emplastrum* abdomini admotum, continuo geratur.

℞. *Terræ Japon. ras. chiliens. vel peruan. aa ʒβ.*

G. Galbani ʒj.

Picis Burgund. ʒij.

Empl. stomach. mag. ʒβ.

Ol. cin. chym. N. M. aa gtt. ij.

Ista verò, post purgationem maximè profutura judico; Et quidem maximè, vel ætate, vel morbo enervatis; quorum viscera topicum postulent auxilium. Ne verò, quod in robustioribus & sanguineis suspicari oporteat, non tam illa *ventriculum* defendant, quàm ipsorum abusu *arthritidem* allectent, medico curæ erit.

Tumori jam facto, & ad magnitudinem conspicuam & notabilem evecto, (ne, quod insit humidi in sanguinem remigret) adinovere soleo *epispasticum*; itaque serum in eo contentum educere. Salsum illud, acre, virosum esse constat; Cutim etenim inflamat; Pruriginem facit permolestam. Dies sæpe fluit complufculos; aliquot interdum hebdomadas; & ad libras interdum aliquot: Ut, ipsum *arthritidos* miasma, ipsam causam continentem una cum sero ejici, non sit dubitandum.

Hactenus occupati fuimus in adducendis *Ποδάγραγῶν*; verum, ut primum tumor cum dolore factus est idoneus, statim de remediorum internorum five dosi, five frequentia, five utraque, remittendum est aliquid; neque majori copia jam utendum, quàm quæ *arthritidi*

zidi continuo propellendæ, & , ne intus refluat, inhibendæ, satisfaciât. Huic autem operi pars eorum dimidiata plerumque sufficit. *Bolum* igitur e. g. duodecima quaque tantum hora, *chalybisque dosin* non nisi vicibus alternis & duplo intervallo damus.

Sin eveniat, ut, vel ob aëris inclementiam & tempestatem perfrigidam; vel, ob erratum in cibo & potu, aut aliud quodvis, artubus relictis, *ventriculum arthritidis*, dum hæc aguntur, repetat (quod quidem minimè rarum est) caula ejus recidivæ diligenter exquirenda, & sine mora removenda est. Si novæ in *ventriculo* cruditates, aliæve impuritates sint collectæ, leniente quodam & alvum molliter inaniente, deducantur. Si ex algore contrahatur cutis, itaque repercutiatur humor in tumore comprehensus; per calorem externum, per vestitum, aliaque jam dicta, applicata, denno evellatur. Utrouque verò casu, interna plena manu sunt administranda: Ut nempe locum, quo per infortunium, vel ex incuria & negligentia cessimus, eum industria & vigilantia recuperemus.

Et quidem nullo, quod sciam, hujus *anomale* casu (ut tandem hoc argumentum aliquando finiam) *podagra* goga vel fortiora, vel majori quantitate danda; quam ubi illa recidiva est, aut in corpore cruditatibus onerato, propter imbecillitatem minimè purgando, longaue morbi obsidione debilitato. Illi enim ex *chalybe*, *zinzibere*, *pipere* composita: Illi *spiritu* maximè volatili referta, & , quàm à nobis dictum est, longè copiosius sumpta, sæpe vix sufficiunt; imo sæpenumero ne vix quidem. Ager enim, miserè afflictus, spirituum inexplicabili dejectione lan-

guens, inter remedia, utut ardentia & cardiaca, de *ventriculi* frigore & depresso animo clamans, è vita, & quidem interdum inopinato, stupente undique altantium multitudine, excedit.

Quamvis id desiderandum, & quidem imprimis optandum, ut articulo *ἐν τοῖς ἐξωθεν* aliquod figatur *arthritidis*, nihilo minus interdum satis erit, e. g. in *arthritidis vagæ anomalie*, si ad internodia sua reducatur: Imo quidem ex miasmate tantum resorpto, & in sanguine retento, itaque *ventriculo* immuni facto, ægrum aliquando novi servatum. At in *arthritidos fixæ anomalie*, omnium commodissimum, exoptatissimumque erit, si denique in articulo aliquo defigatur.

Id autem observatu facillimum, pariterque visu jucundissimum, quod, quibus gradibus dolor, tumor, aliaque rectæ *arthritidis* symptomata in extremis partibus oriantur & augeantur; iis planè illa, quæ post vomitum manent *ventriculo*, leventur, & imminuantur: Speciatim, iis omnino passibus *Ἀνορεξία*, Ventriculi dolor, cibi fastidium, cardialgia, nausea, &c. vincantur & fugentur: quibus succedit famæ, cibi concoctio, oculorum vigor, & scintillulæ, aliaque redemptæ & recuperatæ salutis indicia. Ut ægrotanti denuo rectam in viam reducto, è re sua sit in eadem sedulo & constanter progredi; donec *arthritidis* materia *ὀρθῶς* emissâ, spumaque omni effusa, tum is alacriori tum etiam tutiori vita fruatur.

In hujus *anomale* prophylaxi valent *Aque ferratæ* diu recteque potæ; quibus adjungi possunt remedia *stomachica*, famem & coctionem promoventia,

cum modicè restringentibus; speciatim
 è Cons. abs. R. flor. ros. rubr. fruct.
 cynosb. pul. rad. ari C. sale Martis ,
 ente Veneris & ejusmodi aliis lege me-
 dica , composita & assumpta. Danda
 etiam opera est , ut dyspepsiæ , fri-
 gus, aliæque causæ evidentes , maxi-
 mè quam primum repullulavit , & in
 sanguine renovatum est *arthriticum*
 miasma , evitentur. Prodest etiam fon-
 ticulum in brachio , vel infra genu ,
 prout *chiragra* , vel *podagra* , est fre-
 quentior , aperire. Qui verò sibi hac
 in parte prospicere minimè curabunt ,
anomaliam eos expectare par est , tum
 crebro , tum graviter recidivam.

Hæc est illa medendi methodus ,
 quam meis utilem & salutiferam , in
 tractanda isthac *anomala* , expertus ,
 si per tenuitatem nostram licuerit , aliis
 commendare velim ; donec ea melio-
 rem dies docebit.

HISTORIA I.

In ventriculum & intestina irruens
 arthritis , foras expulsa.

Historiarum agmen ducat venera-
 bilis & prænobilis Dominus ,
 RICH. ANNESLEY, in Ecclesia Ca-
 thedrali nostra, *Exoniensi*, Decanus ; in
Hiberniæ regno Baro *Altham* ; Magni
 Comitiss de *Anglesey* Filius : Qui , cum
 naturæ muneribus eximiis , cum inge-
 nio planè divino , ex Illustrissimo Pa-
 rente derivatam (nam , ut dictum est ,
ad bona cuncta ne quidem Agamemnon
natus) accepit *arthritidem*. Id autem
 huic *arthritico* bene cessit , quod per
 annos complures aptè , quodque rectè
 doleret ; & quod , in paroxysmis quo-
 ties spuma è sanguine effunderetur

arthritica , non id cum vitæ periculo ,
 (sic , ut in plerisque solet *anomalis*)
 sed cum ægri emolumento & tutela
 perageretur.

Ita illi vitæ ratio si non integra , mi-
 nimum incolumis diu fuerat ; quum ab
arthritide aliquando feriatas ultra
 modum , ex ea tanquam antecedente
 causa , miasmate *arthritico* corpus
 habens *ἐμπιπλάμενον* , in malum inci-
 dit gravissimum , in summum capitis
 periculum.

Nam horæos fructus nimio plus de-
 vorans , biduo vel triduo post , nempe
 quam primum ii in *ventriculo* compu-
 trescentes illum aggravarent , primum ,
 cardialgia , tum animi deliquio , mo-
 tibus convulsivis , spasmis oris cyni-
 co , ut vel ipsam animam agere videre-
 tur , est correptus. Statim , atque tra-
 gœdia incepit , arcessitus ad ægrum ad-
 volavi , malique tam atrocis , tam etiam
 repentini sciscitando causam indagans ,
 eam , quam memoravi , inveni ; neque
 nisi vomitione tolli posse judicavi.

Quando verò huic ægroto , medi ca-
 mentorum minimè amanti , propter ali-
 quod ex natura fastidium , *emetica* ab-
 horrenti , neque sine periculo toleranti ,
 ea , quæ Pharmacopolii sunt , *emetica*
 non conveniret , vel liceret dare ; aliam
 tentare viam necesse habui. Vini , ægro
 familiaris , rubri , Lusitanici quantita-
 tem bene magnam exhibui ; eaque ore
 rejecta , haustum repetii ; & quidem ea-
 tenus vino , & tam celeriter dato , do-
 nec *αΐνω* crudiatum massa omnis eji-
 ceretur , quæ quidem magna erat , im-
 pura , acida , graveolens. *Emetici* hujus
cardiaci beneficio factum est , ut tum
ventriculus exoneraretur , tum etiam
 eodem tempore à deliquiis æger incolu-
 mis

mis servaretur. Tormina, quæ postridie supererant, *intestina* etiam premi ostenderunt: Et quidem aliter, quàm in vulgari *colica*, ea premi mox constitit. Nam cum æger jam diu ab *arthritide* claudus fuisset; ea, quæ jam in visceribus congesta sunt, impura, Materiam artubus inhærere gressuque ægrum privare solitam, ad τὰ ἐῖθον, ad se vocarunt: Quod vel hoc innouit, quoniam visceribus æger acerbissimè dolens, eodem tempore pedum factus est compos; & quidem magis, quam per annos ante multos. Huc enim illuc expeditè, & erecto corpore, quasi vinculis solutus, ambulavit; ut ab artubus ad *intestina* materiam μεθίσταται *arthriticam* minimè ambigatur.

Ad *intestina* expurganda leniens præcepi, & deinceps aliquot post diebus altera vice. Dolor, qui post purgationem utriusque generis satis vehementem mansit, *intestina* aggravans, Naturam mali *arthriticam* adhuc plenius monstravit.

Ut in artus hospitio novo moveretur hostis, (quod jam proximè faciendum) *pulvere gasconico*, &, quod in hac re momenti erat maximi, *vino* prædicto usus est æger. Quorum ex usu, primum, dolor, deinde tumor, cum cute lævi & nitente, ortus est, & chiragram indicavit. Tum post longam intermissionem rediit fames, & ex alimento largiori paulatim vires; ut, qui susurro, languidè & debiliter, verba jam diu ediderat, voce iterum nunc viva loqueretur; iterumque gravidam faceret uxorem.

Ægrotanti profuit, quod ea fuit illi spirituum animalium vis, & tam *elastica*, quanta utique rarò observatur,

quanta putari potest maxima: Quæ quidem plurimum in eo restituendo valuit.

Annos post hæc aliquam multos exegit vir præclarus, purgantibus, coctionem corrigentibus, & *arthritidem* expellentibus, ea, *ventriculum* & *intestina* multum affligente, cum fere conclamatum esset, allevatus.

HISTORIA II.

Arthritis idonea, balneo frigido in ventriculum, & ea quæ intus sunt, repulsa.

Homo adolescens, Καλοναγαθὸς ætate provecto patre oriundus, eaque de causa corpore tenerrimo, spirituque animali minus firmo donatus; quum è quinto vitæ lustro nondum excefferat, *articulari* morbo plus semel laboravit. Appetitum habuit admodum languentem, coctionem immiutam; unde ali desinere cœpit & inopia consumi. Cum eo res deducta erat, consilio certè non optimo uxorem duxit: Adeò nempe verum est, infortunia rarò solitaria mortalibus obvenire. Matrimonio nihil huic humuncioni gravius, nihil unquam intolerabilius esse potuit. Corpus cito enervatum, & vitæ vix sufficiens innuptæ, martiali verò impar, æstus invasit universalis, febricula Συνεχὴς; cui postmodum accessit dolor *articularis*, cum tumore, rubore, &c. signis *podagra παθηγνωμονικοῖς*.

Ut æstum mitigaret, dolorem allevaret aliaque, quæ ægrotum maximo-pere urgebant, accidentia reprimeret;

quando calor invitaret æstivus, aqua pedes immerfit, in frigida & salsa (nempe marina) consultant. Hic Pedum evanuit tumor, rubor, *podagræ* indicia; simul & vomitus & intestinorum dolor est obortus, isque diuturnus, ingens; sic, ut ex eo planè colligi possit; Materiam ad ductum alimentarem, à pedibus transferri *νοσηρὴν*. Sub id tempus, ut viscera, quæ multum exæstuarunt, refrigeraret, reficeretque, fructus horæos ad gulam usque devoravit; devoratos, nec eorum, nec cuiusvis generis cibi tenax, statim eiecit. Cumque ille victus non unius tantum dieculæ esset, verum aliquod mensium; & omni eo tempore *ventriculi* gravitate, vomituque, & dolore, vel continuo, vel ex brevibus interval-
lis redeunti, æger afficeretur; & medicinam aut negligeret, aut ea perperam & perfunctoriè uteretur; isto denique statu erat, quo nullum medicina præsidium, nullam opem conferre potuerat.

Uti, ad hujus viri interitum, sociam operam quam plurima dare; ita quidem ex iis aliquo in numero esse, ne dicam primas obtinere, *arthritida* verosimile est; quandoquidem materiæ *νοσηρῆς*, sive *arthritica*, pedibus affixæ, ad ea quæ intus sunt translatione, tanquam cardine principali, tota res morbi versa est.

HISTORIA III.

Recta Arthritis, & in Ventriculo Anomala, se vicissim excipientes, cum Anomalæ curatione.

VIR Generosus, ætatis mediæ, *Arthritide Symptomatica*, sed &

ea languenti, neque satis regulari, diu per vices ægrotavit. Anno MDCCIV. circa æquinoctium autumnale, hallucis articuli majoris, globique infra positi dolore tentabatur; postea verò plantæ Pedis, & deinde malleoli; sed eo incerto, & vago.

Elapso vix triduo retrocessit humor (cujus tamen rei quid in causa esse, dubium erat) neque amplius Pedem momordit. Ægrotantem è vestigio invasit algor universalis, tanquam febris præludens intermittenti. Huic accedebat *ventriculi* gravitas, pectoris oppressio, nausea, respiratio angusta, & in suprema regione *vertigo*, & somno appropinquante subita spirituum exulatio.

Anomaliis olim *arthriticis* vexato & earum non ignaro, laboranti minimè latebat; hunc *ventriculi* affectum, etsi prima facie vernaculus appareret, esse revera peregrinum; & in *ventriculum*, relictis pedibus, *miasma arthriticum*, hujusce mali causam mitti. Qua ductus opinione possetum hausit, amaris alteratum; ad vomitum usque copiosum; ad impuræ, crudæ, biliosæ vomitum materiæ. Ano etiam injecto ea nocte *enemate*, subducta est ejusdem quantitas non exigua. Cervici admodum erat *epispasticum*; pulvis datus *Chelis C. C.* Illo multum feri elicitum; hoc animales spiritus, humiles antea & depressis excitabantur. Interposito die uno, *tinctura sacra* levabantur *intestina*. Bolus è pul prædicto, & *theriaca androm.* eo vespere refecit ægrotantem. Posthæc, horis tribus medicinalibus, *alcohol Martis 3ß. cum conf. abs. R. spec. aromatici rosati, & syr. Cort. citreor. forma boli deglutiit; cum Infusi amari, vino Xeresano facti, vel vini*

vini simplicis usulati haustu. Pedibus emplastra, ex cephalico, & pice Burgund. pari quantitate, applicata, continuo gerebantur. Si caligo, vel lypothymia postularet, vel quoquo modo spiritus deficerent; in præceptis erat, sp. C. C. succinati guttæ aliquot, cum julapii vel vini haustu, darentur.

Hiscæ aliquandiu usus, æger beneficium inde bene magnum accepit: Purgatis etenim intestinis, ad τὰ ἐξω amandata est *arthritis*. Pedum factus est dolor; tumque brevi tempore cibum capeffivit æger: Melius, quam solebat, eum concoxit. Quin illi lætiores esse spiritus animales, commodiusque vitæ rem agi, vel ex una oculorum acie planè constabat.

Quum eo loci res erat, de valetudine restituta nimium securus, *emplastra* pedibus abiecit: Hoc autem observatu dignissimum consequencebatur quòd intus citò remeans materia, ab integrò τὰ ἔντερα in vadens, nauseam iterum induxit. *Emplastris* iterum admotis, & medicamentis ad mensem unum alterumque continenter usurpatis, omnia prosperè cedebant.

Huic ægroto inter alia, tutelæ gratia præcepi, ut, fonticulum infra genu aperiret; & ut quas olim summo suo commodo potavit, aquas *Bamptonenses* iterum hauriret.

Habes *arthritides*, rectam & in *ventriculo anomalam*, se vicissim excipientes; cum *anomalæ* curatione, alienum expellendis & educentibus absoluta.

HISTORIA IV.

Arthritis semel iterumque in ventriculo anomala; toties expulsa.

A Gricola suburbanus, ætate maturus, *arthritide*, uti ex intervallis solebat, dolens, ex hæcæcum esu immodico, materiæ biliosæ & crudæ vomitu, dolore *ventriculi*, & *intestinarum* immani, respiratione difficili, cordis palpitatione, *Cephalalgiaque* premebatur. Magna erat viscerum oppressio, & quasi constrictio. Tabaci, qui in numero deliciarum erat, usus jam nullus. Ut primum illa intus suborta sunt mala, deliquit illico *arthritis* externa, quæcunque fuit articulorum. Nutriculis, & familiaribus palam erat, ab *arthritide*, Membra relinquente, cum *intestinis ventriculum* impetente, totam hanc oriri malorum Iliada.

Medendi intentio erat, purgato prius Ductu alimentari, suam in sedem, in artus propellere *arthritidem*: Ideoque *vinum* exhibitum est *Scilliticum*, posteaque *pulvis Warwicensis*; unde ἀνω καὶ κάτω multum, & cum εὐφροσίνῃ purgatus æger: Peracta catharsi, data sunt *cardiaca*; iisque postmodum auxilio erant Externa, *arthritidem* educentia, articulis admotæ.

Horum beneficio visceribus remota est *arthritis*, & in artus amandata: Verum, propter erratum aliquod in *Sex non naturalibus*, quum ad viscera brevi post redierat, ea, quæ sequuntur, in usum adhibui.

℞ Theriac. androm. ʒβ. pul. è chel.
C. C. ℥ij. conf. alk. q. s. f. bolus
omni

omni nocte cum vini rubri Lusitanici haustu sumendus.

℞. Gentian. ℥j Zedoar. ℥ij. Infunde, igne arenae, in vini prædicti ℔ij. ad idoneam alterationem, tunc f. colatura: Sumat colaturæ ℥iiij. additis tinct. Martis, & aurant. ana gtt. x. horis duabus medicinalibus; cum pul. rad. ari C. ℔ij. chal. nutr. ℔β. Bis in die sumat sp. vol. oleos. gtt. xv. cum vini prædicti ℥iiij. Potui sit decoctum album, cum aq. cin. fort. Utrique tibia applicetur epispasticum.

Auctis in hunc modum cardiacis, & majori quantitate, sed neque nimia, datis, viscera planè liberata, articulis affixa est *arthritis*, æger restitutus.

At ille, ut erat *Δυσπλᾶγχνος* & *arthriticis* pronus *anomaliis*, iis, sed diversis formis, sæpe recurrentibus affligebatur: de quibus suo loco.

Historia profert *arthritidem* in *ventriculo* & *intestinis* semel iterumque *anomalam*, toties arte medica remotam, foras ad domicilium proprium, ad τὰ Ἀκρὰ pulsam.

HISTORIA V.

Arthritis iterum ac sæpius in visceribus anomala, toties in artus ablegata; cum ejus prophylaxi.

VIR quidam, à prima ætate *arthriticus*, quinto & sexto vitæ lustro, magnos articulorum habuit dolores; septimo & octavo, *ventriculi intestinorumque*. Cum enim corpore valde imbecillo, sanguine tenui, cumque infirmis esset visceribus; post frigora, satietates, & cruditates fere omnes, per hosce annos, *arthritidi*

rectæ vix sufficientes, ad ea, quæ intus sunt, appellì solita est *arthritis*. Harum *Ανωμαλίας*, ad rem nostram conferentes, non nullas in medium afferre non gravabor.

Menfe Oct. MDCCV propter cruditates, maximè à fructibus *ωσπαιοις* in *ventriculo* & *interaneis* collectas; omiffa, qua ad ea tuenda solebat uti, medicina; Appetitu læso, nausea, dolore *ventriculi*, pectoris gravitate, spiritus angustia, oscitatione crebra corripiebatur.

Ut tanto onere, *visceribus* incumbente, & *arthritidem* iis impingente, levaretur æger; Purgatio per os, per anum, mediocris, & ejus viribus æqualis, adhibebatur. Quum verò, propter imbecillitatem ægri, nullus ei medicinæ, quâ ad ventrem inanendum opus erat, daretur locus; neque *cardiaca*, ore data, tametsi fortissima multum prodesfent; ire in pectus omnia, conclamatum esse rem quotquot adstabant, existimarunt omnes: Nec quidem temerè; Pulsus enim debilis, membra pendula, & quasi resoluta, faciei pallor, corpus subfrigidum fidem fecit opinioni.

In hoc miserrimo rerum statu, *vinum Lusitanicum*, modica dosi, sed crebra propinavi: Quo, ad libras aliquot sine vomitu poto, pulsus augeri, vires aliqua ex parte refici notabam. Utrique tunc malleolo, ubi sedem habuit primariam *arthritis phænigium* admovi, quam ferri potuit, calidissimum; frigidumque renovavi, quoad dolor & tumor exoriretur: Hoc verò paucis horis spatii perfectum est.

℞. *Cacum. rutæ, sem. sinapios ras. raph. sylvest. ad part. j. fermenti vet.*
p. iij.

p. iij. cum aceto vini albi misceantur, & fiat Phoenigmus.

Tumori, ne in sanguinem alienus humor retrocederet, *epispasticum* applicui; cuius virtute, quantitas feri bene magna eliciebatur. Dies etenim permultos, ne dicam hebdomada, effluxit; & quidem flumine tam jugi, tamque magno, ut pro certo habeatur, foribus bis apertis inimicum in exilium mitti; causam *arthritidis* continentem una cum sero amandari.

Hujus sententiæ confirmandæ gratia, duo subijciam, quæ eam maxime probare, omnique suspicione liberare mihi videntur. *Alterum* est, quod, qua proportionem ferum emanavit, ea planè augeretur respirandi spatium; ea, rediret fames: ea, *ventriculi* gravitas; ea, dolor reliquaque omnia symptomata tollerentur. *Alterum* est, quod diutiorem ab *arthritide* vacationem, longiorem ab ejus paroxysmo quietem, ex eo tempore, quam per annos ante complures, æger obtinuit: Sanguinem nimirum, methodo jam dicta, depurgato.

Ut autem extrudatur *arthritis*, ut evacuatio feri tam benigna, tam comoda, præmoveatur; utque ei tolerandæ sustinendæque par reddatur æger; Vinum ei, jam dictum, quotidie dedi bibere, & quidem affatim; *Martis*que *Alcohol* bis in die sumendum præcepi: Eo quidem cum eventu, quod, uti, primæ rerum mutationi conciliandæ multum contribuit *phenigmus*; ita ei continuandæ *Mars*; utraque verò ratione *Baccha*.

Biennio post, cum ex *ventriculi* gravitate, materiæ biliosæ vomitu, oscitatione, pandiculatione, aliisque signis istius *anomalie* in hoc
Sydenham Tom. II.

ægroto prænuñciis, eam in propinquo esse præsciverim; *Aquis purgantibus*, semel iterumque opportunè datis, *ventriculum* & *intestina* purgavi; malum, eo loci mansurum, anteverti.

Ut contra *arthritidem* ægrorum, contraque *anomaliam* ejus *ventriculum*, defenderem; *Aquas Bathonienses* biberet; ea, quæ roborent *ventriculum*, simulque faciant, ut bene concoquat, (*chalybeata* nempe, *stomachica*, & *astringentia*) fumeret, ægroto inter *anomaliarum* initia suasi. Et quidem adeo ille fecit imperata, cumque exitu tam felici, ut, qui claudus antea, pedum vix compos, non nisi difficulter incideret; milliaria duo tria ambulando jam facile metiretur: Ex eoque tempore sanior & integrior evasit, diuque perstitit. Neglecta verò postea, quam dixi, Prophylaxi; vel parçè, & indiligenter adhibita; multum ille torquebatur *arthritide*, nunc recta, nunc *anomala*; donec ea, multis post annis, confectus & oppressus, è vita cessit.

HISTORIA VI.

Cum plenitudine *arthritis*, partim recta, partim (in *ventriculo*) *anomala*, *purgantibus* & *podagragogis* allevata.

Civis *Iscaum*, vitam agens inertem, & desidiosam, ea de causa *Plethoricus* & *Arthriticus* evasit. Ætate constanti, postquam ex intervallis sæpenumero recteque doluerat, tumore pedis dextri tenebatur, eo, qui tum *arthritidem*, tum plenitudinem, manifestè-

festè agnosceret. Cum eo simul orta famis imminutio, cibi fere omnis fastidium, similemque habuit cum eo progressum, & vehementiam. De causa malorum istorum altera, communi, nempe *plethora*, nemo unquam dubitavit; de altera, nempe *arthritide*, pedem afficiente, quando dolor *articularis*, cæterumque pathognomonicon, eum monstraret, non est controversum: Sed de ea locum in *ventriculo* habente, æger murmurare; & *podagram ventriculi* morbum esse commentitium, & imaginarium, æstimare visus, multa secum mullitare.

Ego, ut ejus ingenio morem gererem, humanissimum, & priscis moribus, artisquæ medicæ cum primis intelligentem, Dominum Doctorem *Hele*, eo tempore medicinam hac urbe facitantes, in consilium vocari, lubentissimè consensi. Huic ego totius morbi, sic, ut erat, compositi, historiam enarravi; maximè verò *arthritidem*, olim importunam, nuperis diebus nimio plus quietam, explicui: Quibus auditis, propositam ille viam mecum calcare non est dedignatus. Socia igitur opera, ægroto, antea perpurgato, *chalybis* & *pul. rad. ari* C. à me datorum usum, sed aucta quantitate, continuantes, hisce verbis consulimus.

℞. Pul. rad. ari C. è chel. C. C. Chal. cum sulf. pp. aa. ʒβ. Ext. Calami aromat. q. s. f. pil. horis duabus medicinalibus sumenda, cum haustu seq. julapii.

℞. Aq. mentha, flor. chamem. aa. ʒv. Stephani, gent. C. aa. ʒijj. Marg. pp. ʒij. Sacch. q. s. f. Julapium.

℞. Sp. Vol. oleos. Castorei aa. ʒij. misce, sumat gtt. xxx. primo mane, &

hora somni, cum julapii, vel vini alicujus stomachici haustu.

Horum usu medicamentorum, maxime verò *pilularum*, multo & diligenti, famem æger conciliavit, unaque opera humores *ventriculi* tunicis vitiosos exturbavit.

Historia dicit *arthritidem*, cum plenitudine conjunctam; partim rectam, & in extremitate corporis agentem; partim *anomalam*, & in *ventriculo* latentem; sed & eam medicina expulsum, in sanguinem relegatam.

HIST. VII.

Arthritidem ex animi perturbatione anomalam, in viam ducunt Πόδα-γραμμά.

D Omina R. — quinquagenaria major, *arthritide* frigida diu multata, eaque pedem nuper afficiente; propter animi pathemata, & turbas, nescio quas, domesticas, materiam *νεσθηήν* (interciso paroxysmo) in viscera retroactam habuit. Remissere malleoli (id est, partis affectæ) symptomata, dolor, tumorque; & simili proportionem intendebatur *Ανορεξία*, nausea, acidi & pituitosi vomitus, Oscitatio, *Σκότωμα*, cum affectione *ventriculi* idiomate nostro appellata (*Waterpangs*:) Nam Oesophagum ascendens, bis vel ter in die, ad ʒijj. vel ijij. ab ægrota, tanquam utero gerente, aqua ore ejecta est. Hanc affectionem imbecillitas spirituum, palpitatio cordis, faciei pallor, vox tremula, languens, & inusitata animi dejectio sequebatur.

Ab *arthritide anomala*, & ad ea, quæ intus sunt, inversa, symptomata ista proficisci minimè dubium erat. Hoc historia morbi, & symptomatum ordo demonstravit. Utque deviam *arthritidem* in locum proprium, in artus ducerem, propositum mihi palmarium erat, & medendi indicatio.

Quem in finem, impedimentis, quæ *stomachum* & *intestina* premerent, per alvi ductionem expurgatis, *infusum amarum martiatum*, *horis duabus medicinalibus*; *Bolum cardiacum*, (è *pul. cantiano*, *chalybe nutrito*, &c.) *hora somni*, cum *Jul. haustu*; *Spiritus vol. oleos. gtt. aliquot*, sæpius in die, cum idoneo quolibet vehiculo dedi. Unde fructus, brevi temporis spatio, spe omni major, votis par. Restituta sunt viscera, scintillarunt oculi, doluit iterum *Malleolus*, servata est ægra, & quidem una *arthritidos* amotione, & in pedes ἐξαρῶν.

HIST. VIII.

Arthritis vaga primò partibus ex contusione læsis; deinde ventriculo hærens; in sanguinem resorbetur, in artus emittitur.

Vetula quædam, origine *arthritica*, dolores habuit diu per artus huc illuc erraticos; postea, contuso corpore (quum ab equo forte cecidit) læsis & debilitatis partibus in hærentes. Hi verò deinceps, locis hisce relictis nescio qua de causa *ventriculum* invasere: Namque nausea, & vomitio secuta erat permolesta, cum motibus convulsivis & hysteri- cis aliquot accidentibus.

Nihil clarius esse potuit, quàm quod ea, quæ olim membra infestaverat materia, peccans & *podagrica*, primum partibus contulis, deinde *ventriculo* committeretur: Atque huic confusus opinioni, principio curandum existimavi, ut vomitu sedato materia *ventriculum* aggravans per anum eiceretur. Præmissis igitur *laudani* guttis aliquot, sub ejus præsidio pilulas exhibui purgantes; quarum ope, ut & enematis postmodum immissi, ægrota dejecit impura bene multa. Peracta catharsi, *pulvis è chel. C. C. & rad. ari comp. aā Ὠβ. tertia quaque hora*, sumebatur; cum *julapii haustu hysterici*, & *Sp. vol. oleoso*.

Hisce remediis ex lege usurpatis, notatu jucundum erat, quibus gradibus sanitatem ægra recuperaret. Primum, ut ex istiusmodi *cardiacorum* usu solet, calor oriebatur universalis; eique tandem aucto, & magnum in modum evecto, *ventriculi* successit allevatio; sic, ut à sanguine celerius & rapidius circumvecto, miasma *arthriticum*, *ventriculi* tunicis infixum, resorberi, & in sanguinis sinus recondi censeatur.

Ad tuendum *ventriculum*, & *arthritida* procul emittendam, *Tinct. martis* (ex ejus limatura & succo limoneo confecta) *gtt. xx.* semel bis in die sumendas, cum *infusi amari alterantis haustu*, præcepi. Quorum ope *ventriculo* cautum erat, & rectè egit *arthritidis*. Nam ex illorum usu (uti posthæc, ex illis repetitis, sæpe) ægrotavit anus hæc articulis; at, per integrum jam decennium, & eo amplius, ne semel quidem, ut observavi, *ventriculo*, vel partibus infirmatis. Tanti usus sunt, in ordinanda *arthritide*, *chalybeata*.

HISTORIA IX.

Multum interesse, quâ tempestate laboraret ager hac anomala; ad eamque removendam, tam externa, quam interna, non nunquam in corpore validissimo requiri.

UT autem pateat, multum interesse quod anni tempore, quâ tempestate laboret æger hac *anomala*; Exemplum hujusce rei magnum adducam. Homo *Damnionius*, propter *Isca* ripam agens, *arthritidem* habuit à parentibus ductam, autumno vel hyeme maxima ex parte redire solitam. Hyems erat, quum, nescio qua de causa, *ventriculum arthritidis* iniit, eumque crudelissimè gravavit.

Cum eo loci res erat, accitus, de morbi ingenio & natura ex symptomatum ordine judicans, *arthriticum* eum esse comperi, & in artus materiam amoveri vitiosam quam citissimè debere. Atque illuc cursum dirigens, *vini* & *chalybis* eam quantitatem dedi, eoque cum eventu, ut ex animi sententia pes doleret, *ventriculus* sublevaretur: Ægri verò rebus favere, & ad educendam *arthritida* non parum conferre, inventa est coeli, medio hyeme, clementia.

Sub id tempus, vento, qui aliquandiu mitis fuerat, in aquilonem mutato, tempestas ingruit acerbissima, frigus intensissimum: atque hujus sævitia, ambitum corporis urgente, retroacta est, in ea, quæ intus sunt, *arthritidis*. Expellentibus altera vice usus sum, &, ut materia denuo extruderetur, elaboravi: quod tamen, nisi remitten-

te prius frigore, minimè patratum.

Iterum pede doluit ægrotans, & quidem eo usque, donec renovato frigore *'arthritidis* jam tertio *ventriculum* invaderet. Huic autem adeo jam per frigus (quo, ut terra obriguit, ita valde constricta fuit ægri cutis, humidumque intus actum) infixa est; ut eo loci dehinc ad ipsum vitæ terminum maneret; neque *vino*, neque *ferro*, etsi plena manu exhibito, neque ulla *cardiacorum*, etiam si fortissimorum, vi dimoveretur.

Quid per *phœnigmos*, & ejusmodi externa *arthritidem* evocantia, fieri potuerat, (quando Tyroni, militiam istam nuper ingressus, mihi nullus erat tum temporis eorum usus) nihil habeo, quod dicam. Ex eo verò didici, *ventriculi* hunc affectum unis ore assumptis, in corpore validissimo, non semper auferri; verum externa, in auxilium & operam iis fociam adjungi, non nunquam oportere.

HISTORIA X.

Cibi fastidium, & asthma, ex arthritide ventriculum infestante; ea expulsa, sublata; ea denuo repulsa, recidiva.

SEnex *arthriticus* dolore pedum, cui olim assueverat, aliquandiu liber, appetitu læso, difficili respiratione laboravit; utroque tam urgente, ut in dubio non modo salus, verum etiam vita esset. Tum denique de medico quæritare cœpit. Cum illam esse rerum conditionem, mihi denunciatum est; ab *arthritide* inversa, *ventriculum*, & spirandi organa afficiente, turbas hasce

hasce concitari, sum arbitratus: ideoque, quando ægri vires infractæ consumptæque purgationem minimè paterentur, primo quoque tempore *bulion*, ex *pul. cantiano*, & *theriaca andromachi* deglutendum, una cum vini rubri haustu, spiritusque vol. oleos. gtt. aliquot, dedi, & hora quaque quarta repetii. Cardiaco isto forti & generoso, pro re nata, repetito, factum est, ut in artus statim expelleretur *arthritis*, ut ab ea dolerent, tumerent articula-
lamenta. Felici huic humorum *Metastasei* debuimus, quod in mediis periculis, in extremo discrimine non omnino spe destitueremur.

Ut eum, quem ita nacti fuimus, locum teneremus, *infusum* dedimus *amarum*, vino *Xeresano* factum, modica quantitate, ter in die, potandum. Unde quidem multum æger articulis doluit, multum profecit: Hæc autem æstate acta, & favente cœlo. Vix aderant Saturnalia, cum malum recrudit, propter hyemis inclementiam, forsan gravius & intolerabilius *Chalybe*, *cardiacis* valentissimis tentata est curatio; sed nequicquam. Morbo, hyeme, senecta oppressus æger è vita excessit. Quid verò per evacuationes opportunè adhibitas fieri potuerat, quando earum nulla mihi data fuit opportunitas, nihil ausim affirmare. Iis autem, modo vires annuissent, opus fuisse autumo.

Enasthma & *Avopexia*, & *arthritide* ventriculum infestante: eo verò in artus expulsa; eadem sublata: repulsa denuo *arthritide*, recidiva eadem, importuna, mortifera.

HISTORIA XI.

Ex arthritide cardialgia, ut & alias *Avopexia*, per catharticum & humores in artus expellentia, feliciter curata.

S Enex honorabilis, à multis annis Paralyticus, *arthriticus*, sexagenario major, tumore pedum continuo laboraverat tali, qui hydropa antecedere, præque foribus eum esse videretur ostendere. Totum enim propemodum pedum ad genu usque occupavit, digito prementi cessit, ejusque foveam retinuit diutinam. Jampridem autem, (quod in hoc casu maximi est momenti) evanuit tumor omnis, sive *hydropicus*, seu *arthriticus*.

Errat insuper huic ægroto, quæ quidem paralyticis familiaris, sputatio jugis; sic, ut diei spatium semilibram sæpe expueret, & quidem quo plus, (quod observatione longa palam erat) eo illi melius. Nam, cum noctu lecto, cum interdiu cathedræ perpetuo figeretur; itaque exercitatione pene omni, ejusque effectu, tum urina, tum perspiratione liberiori, privaretur; majori salivatione usa est natura, & per eam aliarum evacuationum defectus quodammodo refarcivit. Saliva autem, hoc tempore suppressa, una cum tumore pedum adeunte, aliisque mali moris symptomatibus, in periculo versari ægrum manifestavit.

His adjiciendum, quod paucis post diebus *cardialgia* suboriretur; quæ, cum perpetua fere esset, & *Avopexia* cum *melancholica*, tanquam satellitibus

stipata; ægrum adeo confecit, ut simul & caro multum, & unà cum ea vires absumerentur.

Cum mihi jam antea daretur, celeberrimi hujus viri rebus invigilare medicis, salutique prospicere; malum illud nihil aliud esse judicavi, quàm *arthritidem* inversam, *ventriculo* fixam, & quæ ab ejus *anomia* fluxerunt accidentia. Proindeque, ut *ventriculus* & *intestina* primum exonarentur, & tunc in artus emitteretur *arthritis*, conceptis hisce verbis præscripsi.

℞. Aloes rosat. pul. myrrhæ, scammon. aa ʒβ. res. jal. gr. v. Ol. absckym. gtt. l. extr. cent. q. s. f. pil. v. mane deglutienda.

℞. Tart. Laxant. ʒjjij. cum jusculi avanacei haustu, circa horam decimam sumendos; si pil. tardius operantur.

Hora somni post purgationem, sumat Pul. è Chel. C. C. ʒ Marg. aa ʒβ. cum Aquæ Cin. hord. ten. melissæ ana ʒiβ. Peoniæ C. ʒjjj. sp. vol. oleos. gtt. xx. conf. Alk. ʒj.

℞. Conf. abs. rom. ʒj. pulv. rad. Ari C. Alkool. M. aa ʒβ. Syr. Abs. q. s. f. Bolus.

℞. Tinct. myrrhæ ʒj. sp. vol. oleos. ʒiβ. Pul. gentian. ʒj. misce, igne arenæ digere, f. Tinctura.

Præmissa purgatione, sumat bolum bis in die, cum julapii haustu; hora ante prandium, tinct. gtt. à xxx. ad xxxx. cum idoneo quovis vehiculo.

Pharmacis hisce assumendis, solito diligentius æger, alias pharmacorum osor, incubuit; & quidem eorum viribus *arthritis*, à *ventriculo*, & iis, quæ intus sunt, remota, in artus exulare: dolere articuli; tumere pedes; quod-

que isthoc amplius, abire *cardialgia*, redire fames, incolumitasque, pro ægri ætate, cæteraque ejus conditione, magna.

Quando, ex quiete nimia, aliisque in sex non naturalibus erratis, vitium alio tempore contraxerat *ventriculus*; paucis post diebus detumescere pedes; fluere desit saliva. Malum ex eo notabatur ingravescere. Cibi enim omnis obortum est fastidium, *intestino*rum æstus; & dolor erat, faciei pallor. Ab ore & pedibus, ad τὰ ἔνδον, ad *intestina* humorem *arthriticum*, & seorsum ejus vehiculum ferri constabat. Per vinum & oxymel scilliticum, perque solutum purgans, ductum alimentarem exinanivi. Pituita & cruditate omni amota, per infusum amarum, forte & generosum; perque *chalybeata* factum, ut *ventriculo* fames; ut ori saliva; ut pedibus tumor; ut faciei color: Verbo dicam, expulsis, ad τὰ ἔξω humoribus vitiosis, ut ægro nobili conciliaretur, quanta maxima potuit, incolumitas.

C A P. II.

De Colica Arthritica.

ARTIC. I. **P**ost affectus eos, qui in *ventriculo* sunt *arthritici*, lata ducente via, ad illos, qui attingunt *intestina*, descendendum est: Quorum è numero *colica* dandus est principatus; tum quod ea frequentissimè omnium occurrit, tum quod (uti solet evenire) magno cum supplicio laborantium. Hæc autem *colica*, minimè uno contenta *intestino*, fistulam à *ventriculo* ad anum omnem,

nem, etiamsi non eodem tempore, tenet, & in ea sedem ponit. Imò quidem sæpe fit, ut, cum *intestinis* hac *colica* vexatis, *ventriculus* etiam, & quidem *ιδιοπαθικῶς* afficiatur, non nunquam multum affligatur.

II. *Colica* vultum induit *arthritidis* & fixa, & vaga; & regularis, & *anomalya*, & primigenia, & symptomatrica. Horum omnium membrorum omnino nullum existat, quod interdum ita non faciat. E symptomatrica verò ea creberrimè, quæ *colica* succedit; quæ à *colica* incipiens, in eam definit. Ea citissimè partes has invadit;

Ad limina nota,

Ipsa domum se fert;

& artus & *intestina* vicissim occupans sedem habet ambiguam. In natu grandioribus, & infirmis (qui *anomalyarum*, uti dixi, *arthriticarum* mos & consuetudo est) induit sæpissimè; in athleticis, & ætatem nondum mediam ingressis, aliquando. Hujus autem metamorphoseos modus & ratio talis est.

Quum æger diu recta *arthritide* per vices doluit, & jam ætate proventus est; vel ex debilitate, vel alia aliqua de causa statim exquirenda, natura paroxysmos identidem intermittit; & nullos, aut raros, aut parvos & breves edit. Paroxysmorum istam defectiorem usitatissimè sequitur, ocius aut tardius, in iis, quæ intus sunt, novum quoddam malum; interdum autem cæterva symptomatum illa, quæ *colicam* manifeste indicat. Primum, universi corporis ægrotationem, & *Ανορεξία* æger; non rarò nauseam quoque sentit: tum *dolorem intestinorum*; qui plerumque fixus, & eidem quasi puncto (Pali instar) hærens, portionem quan-

dam abdominis tantillulam (quod sæpe observavi) præcipuè *περὶ τὸν ὀμφαλόν*, pungit excruciatque. Huic symptomati aliud fere æquale est, pectoris nempe oppressio, & tanquam ab onere incumbente gravitas; quæ, ut hujusmodi *colica* afflictis fere cunctis accidit, ita quidem iis molestissima est. Hæc duo symptomata (*Σπρόφοι* nimirum, & gravitas pectoris) summa & primaria judicentur; quibus secundo loco adnumeranda præcordiorum distentio, *Βορβορυγμοί*, Ructus, materiæ plerumque biliosæ vomitus, alvi segnitie. Tertio loco, accidentia *κατὰ Συμπάθειαν* nata; qualia sunt oculorum languor, spirituum dejectio, vigilia, animæ remissio, anxietas, & si morbus duraverit, universi corporis imbecillitas & macies.

Etsi non semper, tamen sæpe autumno incipit hæc tragoedia; & nisi opem auspicato medicina fert, per insequentem hyemem ægrum affligit, & quidem miserabiliter. Nam à prima *intestinorum* aggressionem, flatu, tristitia, dolore languet ille & deprimitur: noctu vigilat, interdiu lamentatur; dies noctesque calamitosas agit; donec somno, cibo, refectionibus vitæ necessariis privatus, vomitu creberrimo laceratus, dolor fractus & enervatus, macie confectus, ferius citiusve (pro ut illius vires sunt) vitam cum morte ærumnosissimam commutet.

III. Ex his phænomenis, de morbi hujus genio & natura statuere, non erit difficile. Quid enim magis in propatulo, quàm quod materia ista *arthritica*, quæ ad τὰ ἀκρα propelli sueta est. (Natura novis utente consiliis, alioque

alioque instituto) jam in visceribus deponatur, ibique dictam moveat tragœdiam: Illa famem tollit; illa *Δυσπεψία* infert; illa vomitum ciet, illa præcordiorum inflationem creat; illa pectus aggravat; illa dolere facit *intestina*.

IV. Unde sequitur, quod in hoc affectu detegendo, ejusque formanda diagnosi, quanquam prima facie plurimum valere videantur è prædictis aliquot symptomata; *Σπώδω* præcipue, & pectoris gravitas; tamen, quum *colicæ* huic *arthritica* illa non sunt tam propria, quin aliis *colicæ* speciebus eadem conveniant; hanc ob rem *arthriticam* nostram ut rite dignoscamus, alio progrediendum est. A nullo autem alio fonte melius petenda est illius notitia, quam à morbo præcedenti, *arthritide* scilicet *regulari*: præsertim ab illius nupero paroxysmo; ab ejus silentio, sive intermissione, paroxysmum istum insequente; & *colica* isti silentio superveniente. Quam quidem morbi historiam, ejusque aliam ex alia partem ordine perspicuo fluentem, quisquis studiosè ponderavit; de *colicæ* hujus natura, eamque revera esse *arthriticam*, ut opinor, minimè dubitaverit.

V. Hæc, de causa hujus *colicæ* proxima, sive continente; quæ est ipsa materia *arthritica* τοῖς ἑντέροις infusa: qui verò ea infundatur, sive quæ sint hujus morbi causæ remotiores, loco jam proximo dicendum.

Eæ duum sunt generum; Externæ, vel internæ. *Externæ* materiam hanc, extremitatibus sive commissam, sive committendam, intro pellunt, & *intestinis* illi difaciunt. Cujus ordinis sunt frigus, tibialia nimis arcta, vincturæ, emplastra, unguenta, cataplasmata, &c.

repellentia. Frigus, uti *colicam* exquisitam ab omni ævo incutere; & vel ideo in causis ejus evidentibus locum non ultimum mereri; ita quidem *arthriticam* identidem antecedere, eique producendæ multum conferre, certissimum est.

VI. Internæ sunt permultæ: Earum verò princeps habeatur *intestinorum* à natura imbecillitas, sive *Ασυνία*; qua, ad sustinendum humorum in corpore libramentum, imparia redduntur illa, & (secundum leges à mundi principio ratas & stabilitas) oneri nimio tum accipiendo, tum ferendo, prona. Quæ quidem causa, quandoquidem constans & perpetua est, non modo *colicæ* conducit primum afferendæ intendendæque; sed, quod magis est, eidem postea sæpius revocandæ redintegrandæque.

Alia magnæ ad hanc *colicam* efficacitatis causa, impuratum & crudatum massa est in visceribus cumulata. Res notissima est, ab Hepate, à Pancreate, glandulisque fragiformibus, in ductum *intestinorum* mitti sanguinis impuritates & recrementa: Pari etiam modo notum est, à *ventriculo* cruditates accipi creberrimas; in *intestinis* fisti copiosissimas. Quoties verò *arthritico*, quoties *Δυσπλάγχνω* id obvenit, ad progignendam hanc *colicam* mirum quantum operetur. Alienæ hujus massæ contagio & afflatu inficiuntur *intestina*; & *arthritidis* intro (non aliter quam *emplastro*, sicut ante dictum, aut *phænigma* attrahente pedibus admoto extrorsum, invitata est. Verum, ut hic loci *Φαινόμενα*, sæpe à me notati, mentionem faciam; nullæ unquam impuritates hac in re plus efficere videntur; aut ad *colicam* gignendam

gignendam magis valere, quam quæ sunt *biliosæ*: quod, ægrotantium excrementis, sive ore, sive alvo redditis, ostendi solet. Impuritates in huiusmodi ægris hac via copiosius è sanguine effundi, id facere videtur; quod, vitam agendo sedentariam, parum ii per cutim emittant; Humoresque per *Διαπρὸν* expelli solitos, intus ferri, & in *visceribus* deponi sinant.

Inter hæc causas porro censenda sunt, & quidem merito, aliena ore demissa, ut fructus *ωπαῖος*, &c. Pomaceum nimis acidum, immoderate sumptum; aliaque in victu, præcipuè frigido, errata.

VII. Hujus morbi notionem quicumque rectam habuerit; à *colica*, humoribus, aut flatu orta; à *biliosa*, *hysterica*, reliquisque speciebus, quantum ille separetur, facile perspexerit. E contrario, quænam species ad hanc nostram maximè appropinquent, & qua in re, ut videamus: Ratione *origenis*, *colica humoralis*, quod à quiete nimia & aeris constitutione frigidiori fiat, eatenus cum *arthritica* concordat, & eandem habet cum ea causam evidentem; quæ materiam utrobique committat *intestinis*. Ratione *materiæ*, *colicam* hanc maxime repræsentat ea, quæ pestilens; (qualis ab *Ægineta* describitur (a)). Hujus autem *colicæ*, ut & *humoralis*, cum *arthritica* similitudo tam languida, tam mediocris; ut in hac re medicus, si symptomatum attendat ordinem pathognomonicum, ne decipiatur, non est ut multum vereamur.

VIII. Hæc, ut ab aliis morbis sejungatur hic affectus, jam à se quem-

admodum differat, & quotuplex sit; examinemus.

Ratione *materiæ*, nunc purè *arthritica*, nunc autem (ut in tribus symptomatica) *scorbutica*, *scrofulosa*, &c. differentias habet, cum affinibus symptomaticæ tribus *anomaliis*, communes.

Ratione *subjecti*; modo eidem quasi puncto, uti terebrum, infigitur, modo, sed raro quidem, *intestina* pervagatur; modo etiam *ventriculum* comprehendit.

Ratione *causarum procatarticarum*; alias externa aliqua materiam repellente; alias massa in ductu alimentari coacervata, & eam intus alliciente; alias binis hisce causis conjugatis; alias earum agente nulla, sed mera viscerum imbecillitate, contrahitur.

Itaque licet hic affectus unam eandemque retineat naturam; modos tamen, & ejus accidentia, præ se fert diversa.

IX. *Colicam* exquisitam raro vitæ spatio aliquid demere, magnaue ex parte periculo vacare, pervulgatum est. E diverso *arthriticam*, morbum sæpe lethalem esse; semper autem periculosum, habemus exploratum. Si pectoris gravitas, si *intestinorum dolor*, præcipue pungens, diu perstiterit, malum. Gradatim it in pejus æger; donec è medio cedat. Rara unquam, hoc casu incolumitas, nisi *arthritide* in extremis partibus apparente; sed neque ea omni, aut semper. Nam si *dolor* erit *articulorum*, manente interea in visceribus sterquilinio, ab isto dolore externo spes evanida, inanis. Intus statim allicitur *arthritis*, & ægrum sæpe opprimit.

At si *intestinorum dolor*, pectoris oppressio,

(a) Lib. 3. Cap. 43.

oppressio, alvique tarditas penitus tollatur, simulque sit in extremitatibus *arthritis*; ea morbi facies hilarior; is status optabilior.

Si verò prorsus fileant eorum, quæ intus sunt, querelæ; si revertatur appetitus, & eodem tempore fulgeat in extremis partibus *arthritis*; tunc demum æger ἐξω βελών; tunc gallum Æsculapio litabit. Quod ut fiat, quaque methodo medendi, jam proximè dicetur.

X. Quandoquidem ad hunc affectum interdum febris, à bile orta, se adjunxit; in curationis initio id agendum, ut pulsus, ut æstus, ut sitis, ut reliquorum febris indiciorum habeatur ratio; & ad præcavendam φλεγμονήν si opus erit venæ sectione, in ipso limine operis ea fiet; parcè vero, neque supra modum huic symptomati levando necessarium; ne, eum nimis excedendo, *arthritidis* posthæc expellendæ tollatur omnis facultas.

Secundo loco videndum, una cum *intestinalis* utrum *ventriculus* ἰδιοπαθειῶς afficiatur; præsertim, cruditate & alienis rebus utrum aggravetur: Hoc casu nihil antiquius habendum, quàm ut, epoto *Teæ*, vel *cardui decocto* (neque enim *emetica* suaderem valentissima) cieatur vomitus.

Postridie vomitus, si vires ægri permiserint, aut interposito die uno, fiat purgatio; vel per *extractum Euschiæ*, & *res. julap.* quibus, si placet, adjungi potest *Mercurius dulcis*; vel per *Syr. è spina*, & *el. salutis*; vel, si febris urgeat, per *manna*, & *salem catharticum*, aqua *hordeata solutum*; vel per aliud quodvis purgans, ad hanc rem appositum. Vespere, tam eo post vomitum, quàm eo post purgationem, nihil paregorici (nisi si ὑπερ-

καθάρσις, aut aliquid improvisum id exegerit) adhibeo, nec illo *arthritis*, in paroxysmum eruptura, tãquam sufflamine retineatur.

Adeò valet hac in re, & tanti est momenti purgatio, ut, omissa illa si ve negligenter acta, si non mudentur *intestina*, perturbata erit curatio; & post conatus in ea varios incassum factos, sæpe illuc redire necessum erit, ubi per negligentiam est peccatum; ad *intestina* nempe expurganda. Quare, si purgatio minus perfecta fuit, neque rebus ægri conveniens, omnino repetenda est; & quidem eo usque, donec proposito respondebit. Atque hoc casu, diebus purgationi interpositis, nunc *pulveribus testaceis*, nunc *infuso amaro alterante*; illis, si acido; his, si bile abundant *intestina*; ne planè nihil agam, insisto.

Quibus absolutis, & iis, quæ viam præcludebant, amotis expeditisque, (quo quidem iter quasi medium confici videtur) ad *arthritidem* extrudendam, nec quidem citius, incumbo. Hunc in finem faciunt, præter *arthritidem* expellentia, (capite primo memorata) non nulla remedia *colicæ* ab antiquo propria; ut & *aromatica*; quæ cum prædictis non ineptè complicantur. Hæc autem sunt *pulvis zedoariae*, *P. rad. ari comp.* *P. aurant.* *C. Cl. Fulleri*, *P. ejusdem Bezoarticus*, *Spec. diatr. piper.* *Spec. calaminth. simp.* *Spec. diambrae*, *dianthus*. *Elect. è Baccis lauri*; *Mithridatium*, *ZZ. in Indiis cond. cum ejus syrupo*. *Olea Chynica*, *bacc. juniperi*, *seminum cumini*, *cavi*, *feniculi dulcis*, *anisi*, & ejusmodi *carminantium*, & *aromaticorum*. *Vinum Xeresanum*, aut *rubrum Lusitanicum simplex*, vel *amaris & aromatibus alteratum*.

His munitus auxiliis, ad arthritidem expellendam, & in artus amolendam, ita progredior. Ægro in lectum dato, pulverem, vel bolum, vel pilulas præcipio.

℞. Pul. è Chel. C. C. ʒiʒ. ʒij.

Chal. Nutriti gr. v. misce f. pulvis comp. Vel

℥. Pulv. Zedoar. ʒʒ. Spec. Calamintb. Simp. (vel Diambrae) ʒj. Alcohol Martis gr. v. f. Pulvis. Vel, forma Boli.

℞. Elect. è Baccis Lauri (vel Mithridatii) Pul. è Chel. C. C. aa ʒj. ʒiʒ.

Alcohol. M. gr. v. Syr. Aurant. q. f. f. Bolus. Vel

℞. ZZ. in Indiis cond. Pul. Rad. Ari C. aa ʒj. ad ʒiʒ. Chal. N. gr. v. Syr. N. M. q. f. f. Bolus. Vel

℥. N. Myrist. cond. Spec. Diambrae aa ʒj. Chal. N. gr. v. Ol. Junip. Chym. gtt. j. Confect. Alk. S. M. q. f. f. Bolus. Vel forma pilulari.

℞. Spec. Diatr. Piper.

Pulv. Serpent. Virg. ana ʒʒ.

Chal. Nutrit. gr. v. Extr. Rutæ q. f. f. Pil.

Hiscæ compositionibus superbibatur Vini Xeresani, vel rubri Lusitanici, vel Julapii Haustus:

℞. Aq. Cardui, Menthae, Lactis Alex.

Chamæm. Comp. aa ʒiij.

Sp. Juniperi ʒʒ. ad j.

Marg. pp. ʒʒ.

Sacch. albiss. q. f. f. Julapium. Vel

℥. Aq. Lactis alex. ʒxij.

Sp. Cerevis. Brunswicensis ʒiij.

Marg. pp. ʒʒ.

Sacch. q. f. f. Julapium.

At si forma arridet liquida, infusi haustus, cum abjecto Marte, detur bibendus.

℞. Rad. Zedoar. Galangæ. Calami Aromat.

Cacum. Absinth. R. aa ʒij. Bacc. Junip. Croci Brit. aa ʒj. Infunde in vini Xeresani ʒbij. ad alterationem idoneam, tunc coletur Infusum.

℥. Hujus Infusi ʒiij.

Alcohol. Martis gr. v. Haustus, ante bibendum agitandus.

Ex hisce, vel hujusmodi medicamentis, sumatur aliquod, quarta, quinta, vel sexta quaque hora, medioque medicamentorum intervallo, vini, è prædictis vel ejusmodi generosi, haustus; ea quantitate, quam æger tuto poterit haurire maximam. Quæ quidem regula, de medicamentis etiam tenenda est: Ea nempe dosi, & frequentia, oportere illa dari, quæ non aliam febrim, sive in sanguine orgasmum, excitaret; quàm quæ, arthritidi ad τὰ ἐξω amovendæ, satis inveniretur.

Ita subinde fit, in robustioribus scilicet, aut spiritu animali valde elastico donatis; ut à purgatione, maximè si utraque (tam ea, quæ ἐνω movet, quàm ea, quæ κατὰ) præcesserit; sive propter agitatam sanguinem, sive propter impuritates (quibus uti dixi, in visceribus retineri solet arthritidis) expulsas; ea jam suapte sponte erumpat in articulos, & evadat regularis. Hoc quodcumque fiet, unicum restabit; ut eo loci illa, quicquid iracundiæ permanet, exerceat; quicquid humoris effundendi, effundat. Verum, ut hoc interdum, &, quoties fieri contingit, auspiciato fit; ita quidem, è contrario, antequam illuc perventum, & arthritidis artubus affixa erit, plures sæpe interveniunt difficultates; plures scopuli deteguntur, qui moras in sanando ægro me-

denti faciant gravissimas; quibus quasi digito demonstrandis, jam proxime incumbam.

Interdum igitur *intestina* torqueri, & spasmis ita contrahi manifestum est, ut medicamentum ea purgans, etiamsi *Δρασικώτατον*, non sentiant; multo minus obsecundent, & obtemperent: quo rerum statu, abdomini *fotum* admoveere oportebit, eumque aliquoties repetere.

R. *Cacum. abrotan. Artemis. aa ʒj.*

Rad. aristoloch. rotund.

Flor. Chamæm. aa ʒij.

Bacc. junip. ʒj.

Sem. carvi, fenic. d. aa ʒβ. coq. in aq. font ʒx. ad v. Colaturæ adde sp. vini vulg. ʒj. pro fotu ventris calidissimo.

Post omnem fovendi vicem, eo, quod sequitur, venter illinatur.

R. *Unguenti Martiati ʒij.*

Ol. tereb. vel picis liquid.

Rhod. ch. gtt. vj. f. linimentum.

Gaibanetum Paracelsi, ut apud *Riverium* est, (capite de colica) *linimenti* hujus locum implere, & totus eo venter illini potest.

Nonnunquam autem, maxime in teneris corporibus, etiam postquam *intestina* fuerint purgata, multæ restant eorum contractiones, multus dolor; nunc continuus, nunc intermittens: qui quidem eorum affectus, cum sit omnino *Σπασμώδης*, partim *fotu*, & *linimento* prædicto; partim *enemate* sequenti (quod animales spiritus mulcere, delinire, & in ordinem poterit redigere) *vin-*
sendus est.

R. *Vini Canarini ʒβ.*

Elect. è baccis lauri ʒβ. f. enema, alvo diu retinendum.

Est autem, ubi *ferri* præparata, propter imbecillitatem, *intestina* respuant, & quam citissime ano ejiciant, una cum medicamentis ei conjunctis. His ægrotantibus è re esset, omisso *ferro*, *medicamenta* præscripta per se dare.

Aliàs observare licet non modò *ferunt*, sed & aliquando *pul. testaceos*, *arthritidis* propellendæ causa dados, duros scilicet difficilesque, descendere, & per alvum reddi. Quoties hoc fiat adstringenda prorsus ea, prorsquam in *arthritide* dimovenda quicquam profeceris: neque enim, fluente alvo, *arthritidis* expectanda *regularis*. Ea verò, *terra Japonica*, *Creta sanguinea Draconis*, & ejusmodi mollioribus astricto; per *ther. androm. elect.* è *Bacc.* per *species prædictus*, è regno vegetabili sumptas; perque *olea chymica*; illa nempe remedia, quæ minus irritent; progredi juvabit.

Quamprimum medicina, quæ *arthritidem* extrudat, ægri rebus est aptata usui ejus interno, per bidui, vel tridui spatium insistendum est; eoque tempore in ea consumpto, si per hosce dies in artubus nullo in conspectum venerit *arthritidis*, ad *emplastra, cerata, phænigmos* & ejusmodi *arthritidem* evocantia, (capite primo relata) confugiendum est. Quinimo postquam in articulis apparuerit, *Ποδαγραγωγός* ore sumendis usque uti conveniet, donec articulis hærens, & affixa, de suo in *intestina* reditu & *παλινδρομία*, locum ea suspicioni nullum relinquat. Hoc autem punctum cum attigeris, & in rectam *arthritidis* viam denique redieris; in ea, cum remediorum portione dimidiata (duplo scilicet eorum intervallo, vel *subdupla* dosi, ut in capite præcedenti declaratum est)

proce-

procedere juvabit; & quidem dies quatuor, sex, vel octo; eo nimirum usque quod alienum sive per extremitates eliminetur; sive in eas adeo protrudatur, ut de *intestinis* iterum, intra breve spatium, impetentis nihil metuamus.

Notatu vero hoc dignissimum, atque adeo jucundissimum, quod, articulis quamprimum fixa est *arthritis*, luto quidem omine, spem & vitam pollicetur. Visceribus statim melius est; quæque intus mali fuerit vestigia, subito tolluntur. Oculorum acies, vultus vigor, fames, & concoctio restituitur, & in vado res salutis est.

Diæta per totum hunc decursum, qualis & quanta esse debeat, ex omni parte κατὰ μέτρον ordinanda est. Nichil admittendum, quo in ea uspiam peccari possit. *Panatella*, *gelatina*, *C. C. Eboris*, *panis biscoctus*, *jusculum pullinum*, maxime autem *vinum prodes*, vel *simplex*, vel *decocto albo* temperatum. Certe *vinum* assuetis ab eo permagna expectatio, permagna est utilitas: quare iis præsertim illud largiter exhibeo; eam nempe quantitatem, quæ calorem *intestinis* conciliet; quæ *arthritis* miasma ex iis ad τὰ ἀκρὰ pellat; quæque eo loci id impune figat. Hanc autem operam optime navat, quod è *Lusitania* rubrum hodie nobis apparatus est; ægro ad ℥ss. ad libram integram, vel etiam duas, nocturni spatii, si ad rem propositam opus fuerit, concessum. Alvus si dura, (quod, tum lecto incumbenti, tum *colica*, tum *arthritide* laboranti familiarissimum) enemate oleoso, vel è *jusculo vervecino*, lubricante, diebus alternis mollienda.

Interdum observare licet, ægrum,

arthritide è visceribus expulsa, perque artus exulante, penitus emancipatum; Ventris adhuc inflatione, doloreque *intestinorum* urgeri; sic, ut exspes & despondens ille, per tanta artis molimina, parum in salute sua renovanda fieri; postque iter procellosum & scopulis plenum, in ipso portu se denique periturum opinetur. Hæc autem flatuum, & naturæ morbo debilitatæ, sunt indicia. Valet hac in re, ad flatus educendos, enema, è *vinum Canari* ni ℥xij. *Elect.* è *baccis lauri* ℥β. diebus continuis, vel alternis immixtum: Valet *infusum amarum*, & ejusmodi *stomachica*, quæ tum famem acuant, tum etiam coctionem emendent.

Ista medendi methodo, (primas nempe vias purgando, posteaque foras *arthritidem* mittendo) *colica arthritica* laborantes curare soleo; cumque hanc methodum, huic *colicæ* aptam, multoque usu comprobatam, & confirmatam esse, noverim; idcirco lubens in medio eam propono; aliorum meliora, modò proferre dignarentur, sequi paratissimus.

XI. In *prophylaxi* enitendum, ut roborentur *intestina*, contraque inimicam, ne illuc denuo se intrudat, obfirmantur: simulque, ut reliquæ τὰν Δυσπείτων nullæ, massa impuritatum nulla, in iis posthæc collecta, eum ad se alliciat. Qua de causa, hujus classis *arthriticos* studere fami, & concoctioni; Ductum alimentarem ecoproctico sæpius purgare; aliisque *Stomachicis*, cum modicè restringentibus uti, oportebit. *Aquas minerales* multis hac in re prodesse novi; tam *purgantes*, quàm *diureticas*. Non pauci apud nos huic *colicæ* proclives, *aquas Alfordenses*, vel *salem catharticum*, aut

tarterum laxantem, aqua hordeata solutum, bis vel ter in anno bibunt: itaque cruditates, à ventriculo in intestina derivatas, tempori tractantes, podagræ præoccupant materiam, ano expellunt. Non nulli meo hortatu commodè purgantibus aquas adjunxerunt diureticas. Ut autem aqua Bathonienses ab antiquo colica; ita quidem ei, qua arthritica est, præ cæteris adversari censeantur. Aquarum usui diureticarum interponantur ea, quæ ad propositum faciant alterantia. Hora nempe decima, infusi amari vino albo Lusitanico facti, hauritus; quin etiam post prandium quotidie, ejusdem vini simplicis cochlearia aliquot. Hora quarta pom. elect. seq. ʒj. cum vehiculo convenienti.

R. Conf. Fruct. Cynosb. (vel Ros. rub. per Set. traject.) Abs. Rom. ZZ in Indiis cond. aā ʒss.

Salis Martis ʒiiij.

Syr. ZZ. ʒiβ. Ol. Cin. Ch. gtt. v. f. electuarium. Vel

R. Trochisc. Hedych.

Conf. Flaved. Aurant. aā ʒβ.

Salis M. ʒj. Spec. diamb. ʒj.

Alcohol. M. ʒiiij.

Syr. Abs. s. q. s. f. Electuarium.

Quatenus verò ab externo frigore oriatur hæc colica, vestitu idoneo, vitatoque aëre nimis gelido, illud eatenus fugiendum, hæc cavenda.

Id adjiciam, quod hoc affectu laborantes, quotquot ætate maturiores, & voluptatibus, aut rebus civilibus impediti, prophylaxin neglexere, rarò sine multa id fecerunt: sæpe quidem magno cum salutis, sæpe cum ipsius vitæ, damno.

XII. Placet denique, citato divini senis oraculo, monstrare, arthritidis hanc in colicam, & colicæ rursus in

arthritida migrationem, Hippocrati non fuisse incognitam, Ita enim ille; Ὡς τὸ ἔντερον ἐπὶ δεξιᾷ Ἀρθριτικὸς ἐγένετο ἢ ἡσυχώτερος, ἐπεὶ δὲ τῷ ἰητρεύῃ, σπιωνώτερος. Id est, Qui articulari morbo detentus, intestini dolore dextra parte vexabatur, levius habebat: ubi verò hic curatus fuit, magis dolebat. * Quod de colico dolore, in morbo articulari obveniente, eumque allevante; postea verò, facta humoris huc illuc transpositione, in arthritidem iterum mutato, est intelligendum. Sed hæc hæc hactenus.

* Vide Epidem. Lib. vi. Sect. iv. & in eam Galeni & Focsi Commentaria.

HISTORIA I.

Colica arthritica malè tractata, demum lethalis.

Vir ex Tremulorum secta, probus & generosus, ingruente senectute, per integrum decennium, bis ter quotannis ægrotavit arthritide; nunc pedem, nunc manum occupante; semper autem regulari. Annus erat vitæ sexagesimus, cum ea primum intermisit, neque more pristino ægrotum visitavit. Istamne verò quietem, & à dolore immunitatem, bonam, obtabilem, & commodam existimaveris? Imo potius formidabilem, exitiosam. Doloris enim salutaris, & externi vice, alio intra anni spatium intestinorum, præcipue τῶν περὶ τὸν ὀμφαλὸν acerbo, constanti, & fixo est correptus. Interea temporis elanguit appetitus: languenti prostra-

prostratoque ei successit oculorum gravitas, faciei pallor, totius corporis macies & imbecillitas. Adhæc cholericæ & cruda, vomitu emissæ, *ventriculum* aggravari ostenderunt.

Increfcente morbo, empirici consilio, *aquæ ferratæ*, ut & *ferro præparata*, aliaque permulta sunt adhibita; eo verò cum eventu, ut ab *aquis interanea* nimio algore; à *ferri præparatis*, utpote concoctu & confectu difficultibus, è vestigio diarrhœa vexaretur.

Ad senem hunc denique accitus, eumque graviter ægrotantem, neque intra cathartorum opem (quæ aliàs essent necessaria) locatum inveniens, ore datis *πὸ δαγπαγωγῶν*, *arthritidem* educantibus extra applicatis, ut in artus ea transferretur enisus sum. At eheu! frustra: *Visceribus* hærens *miasma catharticum*, & coctionem impediens, aliud sibi malum adscivit comitem; nempe *ventriculi*, & τῶν *Εντέρων* impuritates: quibus utriusque depressus æger, viribus sensim inclinatis, post anni dimidium, è vita discessit.

Sæpe quidem mihi in mentem venit, robusto huic ægroto, tametsi vetulo, fuisse melius consultum; si, *colicæ* principio facta purgatione, *miasma*, per idonea, per stomacho minus gravia, per è *regno vegetabili* sumpta *cardiaca*, fuisset expulsum. Illud initio fieri potuisse, vero non est absimile: At oppresso ei, viribusque deficienti, ipsa medicamenta, neque nimis consideratè electa, neque nimis scitè data, mortem accelerarunt.

Historia narrat *arthritidem* diu *regularem*: at quæ progressu ætatis, *intestina* perturbans, *colicam* fecit, neglectæque therapias opportunitate ægroto mortem maturavit.

HIST. I. I.

Arthritis vaga, *colicam mentita*, ad regularem *arthritida* *reducitur*, cum *eius prophylaxi*.

Pellio quidam ad *Isæripam*, annos habens quadragenos, athleticus, & bene coloratus, parte generatus *arthritico*; dolor artuum huc illic vago; hyemæ præsertim, & tempestate pluvia; cum articulorum tumore, rubore, nitore crebro recurrente, diu infestatus est. Hujus seculi initio, desubito cessavit artuum dolor; sed intestinorum ortus est obtusus, constans; una cum febre quadam Symptomatica, pulsu magno.

Nihil probabilius visum est, quam, in ægroto jam diu *arthritico*, materiam alienam *intestina* invasisse; quod utique iudicium, emissi postmodum sanguinis, superficiem tegens Gelatina, crassior certè & albidior (quæ *colicam*, genuinam rarò comitatur, *arthritidi* verò familiaris est) abunde confirmavit.

Ut ægro prospicerem, nihil prius habui, quam universum *arthritidis* ordinem mutare; id est *intestina* versus sanguinis impetum & inclinationem, arte quanta possim maxima, sistere; & materię vitiosæ ad defluxum impedire: Secundo, ut ad ea, quæ sunt extra dirigatur; & ex *arthritide anomala*, fiat illa *regularis*.

Ut utrique satisfacerem indicationi, sanguinem detraxi, *catharticum*, ex *Pil. rud. scammon.* & *calomel.* dedi. Vespere post purgationem, ut sanguinis orgasmum incitarem, & simul *arthritidem* in artus amandarem, *pul. è chel.*

chel .C. C. ʒʒ. sexta quaque hora, cum julapii perlati haustu miscui; &, ordinata re diætetica, discessi.

Quid ex eo fit? Intra biduum re-
crudescit *dolor articularis*; cumque
vel lecto adhuc ægrum detineri cre-
derem, domi meæ me salutat, ala-
cris, jucundus, deque noviter re-
verso Hospite gloriatus. Digiti in pe-
de magni articulum iste, more suo,
primum & majorem, plantæque liga-
menta potissime momordit. Placuit
fane, & pergratum fuit, tam facili
ægrotum redinii, durioribus suetum.
Quæ ad *prophylaxim* facerent, in
aliud tempus, & magis opportunum,
distuli.

Ea Vere, mense Majo sequenti,
sic erant: *Premissa Vena sectione*,
perendie salis Cathartic. ʒʒ. Munna ʒij.
Aq. purg. lbj. Solutas ebibat, omni-
que hora deinceps hauriat, donec us-
que reddiderit; itaque diebus tertiis,
quartisve, ad tres vices, repetat.
Postea, omni mane, *Aqq. ferratarum*
lbij. ebibat; quinta pomerid. sequen-
tis Elect. ʒʒ. cum Julapii haustu sumat.

R. Conf. Flor. Salvia ʒj. Pul. Rad.
Ari Comp. ʒʒ. Pul. Cor. rub. è Chel.
Simp. aa ʒij. Salis Martis Riveriani
ʒj. Syr. Caryoph. q. s. f. Electuarius.
Cerevisia Cacuminibus Hed. ter. Bac-
cis Junip. Sem. Dauci, in potum or-
dinarium, medicata esto. His in men-
sem unum alterumque incumbat.

Ex eorum usu, propitio cum Deo,
multos ille annos, tum *anomala*,
tum recta *arthritide* immunes, egit;
ad medicinam hanc stabiliendam,
& figendam, exemplar utique lucu-
lentum.

HISTORIA III.

Colica, ex quiete arthritica, in ar-
thritida regularem versa.

Magnificus senex, *arthriticus*,
paralyticus, aut sellæ, aut lecto
complures annos insidens, humori-
bus vitiosis (qui, non uno exercitatio-
num genere, in omnes membrorum
partes, cum eorum *dolore articulari*,
solebant exprimi) occasionem dedit,
ut in viscera plus æquo immitteren-
tur; ut in iis commorarentur.

Ex hac potissimum causa, mense
Majo, MDCCII. in *dolorem colicum*
vir illustris incidit. Interea verò tem-
poris salivatio, quæ diu magna fue-
rat, suppressa; Pedum tumor, qui
jam multis annis immensus, imminu-
tus est; facta videlicet humorum ad
intestina translatione. Pectoris fuit
totius gravitas, & oppressio, tan-
quam ab onere quodam molestissime
ei superimpositum.

Morbi hujus historiam contem-
planti mihi perspicuum erat, humores
inverti, & jam *intestina* versus, eorum
fieri inclinationem. Quo circa, primum
huic incubui, ut facibus, quibus ipsa
premerentur, & tanquam retinaculis
eo loci detineretur *arthritidis intestina*
quàm citissimè liberarentur; ideoque
Pil. ex Calom. res. jal. extr. Eustachia-
no dedi; quibus satis ex voto deje-
cit æger impura, biliosa. Purgationem
è vestigio secuta est à vomitu, colica,
& oppressione dicta immunitas; uti
etiam in extremis partibus *arthri-*
tis. Hujus promovendæ gratiæ gut-
ta, quæ ab inventore nuncupantur,

Goddar-

Goddardiana, & *Alcohol Martis* bis in die, sumpta sunt. Ita naturæ ferrebat auxilium, aptum quidem, & ejus agendi modo accommodatum: Rectè enim doluit, & *εὐχαιρος*, ægro- tans. Quid enim septuagenario, mor- bis & ætate confecto, poterat accide- re fortunatius? Cum *arthritide* redux & salivatio, & pedum tumor.

Nihil hujus *arthritidos* in *colicam* metamorphosi manifestius: Nihil hu- jus *colicæ* ad *arthritidem* reductione desiderabilius.

HISTORIA IV.

Colica multarum hebdomadum arthri- tica, eadem methodo curata.

SExagenarius quidam, ingenio, à natura subtili, rebus agendis elaborato, *arthritide*, semel bis an- no constanter reduce, per decen- nium afflictatus est: quo quidem tempore non nunquam catharrho, fauces invadente, & in tumorem eas elevante, sæpe correptus est. Huic catharro, se adjunxit, & quasi latus clausit, febricula quædam; itaque *anginae* speciem præ se tulit. Post dies aliquot, huic affectui supervenerunt indicia *podagræ*; Digiti nimirum ma- joris articuli primi dolor, tumor, ar- dor: & planè indicarunt istum sive catharrum, sive *anginam* esse omnino *arthriticam*; & *arthritidem* hoc modo deviam, abuormem, *anomalam*, de- mum in rectam, conformem, ido- neam migrare.

Cum hujusmodi *anomalias* iterum & sæpius est perpeffus, An. MDCCII. propter usum Pomacei tenuis, acidi-
Sydenham Tom. II.

que, immoderatum, incidit in *colicam*; dolore non tam acerbo, quàm perti- naci, & constanti comitatam; Umbi- lici regionem, sive potius illius por- tionem tantillulam indefinenter ag- gravantem. Ab hac *colica* spiritus ani- males; multum oppressi sunt. Crebra hinc suspiria, magna animi dejectio, magna corporis debilitas. *Στερόφρος* auxit frigidorum usus imperitus, im- prosperus; cardiacis potius, & cali- dis evincendos. Dum ex *colica* dese- dit æger, in articulis externis emicuit *arthritis*; sed quæ, brevi intus se pro- pripiens, vana spe decepit ejulantem.

Quando *colica*, binos circiter mem- ses ægrotaverat, & quidem adeò gra- viter, ut peiori loco res esse vix potue- rat; id egi sedulò, ut, quicquid alie- ni, quicquid cholericum (quod maxime se gravari renuntiavit æger) ductu alimentari inclusum esset, quàm citis- sime per anum ejiceretur: ea scil. opi- nione fretus (quod ante dictum est) vanam & frustra, *arthritidos* regularis in artubus excitandæ, spem & exspe- ctationem fore omnem; quamdiu *inte- stina* fuerint immunda, facibusque onerata. Quocirca præmissò, qui hu- morem evacuandum molliret, para- tumque redderet exilio, *Pulvere alca- lisato*, mane multo *extracti eustach.* ʒʒ. cum *Aq. cin. bord.* ʒij. *El. salutis* ʒʒ. *propinavi*. Inanitis ex sententia visceribus, iisque quæ viam obstrue- rent, amotis, ipsum curationis apicem attentavi; nempe, ut *arthritidis* ma- teriam ab *intestinis* eruerem, & in ar- tus propellerem. Quem in finem, omni mane, *infusi cochl.* v. cum *tinct. Martis gtt.* xv. assumenda dedi.

ʒ. *Ras. gent.* ʒv. *cacum. abs. Rom.* ʒij. *cubeb.* ʒj. *coccinell.* ʒj. *Infunde in*
f vini

vini Xerani ℥ij. ad idoneam alterationem; tunc fiat Colatura. Hora quarta post Bolum, ex pul. rad. Ari C. ℥j. alcohol. Martis, Conf. Abs. R. Cort. ex exterioris Aurant. Cond. aa ℥β. Spec. Diatr. Piper. gr. iiij. Syr. 22. q. s. Hora somni Bolum, ex Theriac. Andromach. ℥β. Alcohol. M. ℥β. Pulv. Cautioni 3β. Conf. Alk. q. s. Porro vini rubri Lusitanici, meo hortatu, ℥b. quotidie potavit; Carnibus ἐυπέπτοις, ἐυχύμοις, est nutritus.

Ne multis hac & hujusmodi medicina, diligenter adhibita, dolor factus est *articularis*; levatus is *intestinorum*, & cum ferè conclamatum esset, ægroti vita & salus in tuto posita: quibus, etiam nunc post quadriennium, illum uti, frui, nuper accepimus.

HISTORIA V.

Colica arthritica, vomitu, purgatione, Πόδαγγαργωγείς extra misso miasmate, sublata.

AETate nostra Fullo Exoniensis, patre ortus *arthritico*, etiam si adolescentiam vix egressus, sæpe doluerat. Erat hujus viri *arthritis* nunc *anomala*, fauces invadens, (de qua alibi sermonem faciemus;) magna verò ex parte *regularis*. Exeunte anno MDCCI. Pedem occupaverat: per tridui spatium tenuerat; cum, sine ulla ἐκ τῆν ἑξωθεν προσιπτόντων evidenti causa, abscessum excepit nausea, & dolor *intestinorum*, una cum anxietate animi, & pectoris gravitate.

Contra hunc affectum, manna & salem catharticum, aqua alfordensi soluta hausit; ea sæpe & opinione, ut

humores alienos, dolorem excitantes, per anum eluendo, restitueretur. Eventus opinioni non respondit. Quare accessit; *ventriculum* etiam, quod à vomendi cupiditate palam erat, opprimi; neque nisi eo, per *emetikum* prius purgato; colicam levare posse, monebam. Epoto *cardui decocto* (fuit enim *εμεμῆς*) biliosa multa ejecit. Eo vespere P. Gasconic. & theriac. androm. aa 3β. demisit, cum julapii haustu cardiaci. Postero mane *podagra*, pedis sinistri convexum, marginemque exteriori invasit. Ex quo statim *ventriculo*, & iis quæ intus sunt, bene. Dolor, anxietas, pectoris gravitas sublata sunt. Ut autem opus, tam feliciter inchoatum, medicina perficerem. Chal. Nutriti ℥β. Pul. Gascon. Conf. Flor. Salvia aa ℥j. cum Syr. Garyophyl. q. s. ut f. Bolus, bis in die cum jul. haustu propinavi: Æger hac methodo commo- dissimè doluit, morbo gravissimo levatus est.

Arthritis ista primo *regularis*, crudatum, quæ in *visceribus* constructæ & coacervatæ fuerant, illecebris attracta, *colicam* facit *arthriticam*; iis verò per catharsin expulsi, naturæ, & partim medicinæ viribus effectum est, ut in *arthritida* regularem illa denuo remigret.

HISTORIA VI.

Colica, una cum capite aggravato, arthritica, plus semel allevata.

IScanus artifex, ætatis anno tricesimo quarto, laboravit tertia jam vice pedibus; post hæc humero, cubito, carpo, per quadriennium, bis vel ter

ter in annum : diversas *arthritide* commissuras attingente, pervagante; nunquam autem diu affligente. Mense Decembr. MDCCI. Pedem iste vir dolorem habuit, sed brevem, neque ultra biduum manentem. Abscissum eum excepit distentio *ventriculi*, cibi fastidium, dyspepsia, vomitus, *Στεγόφοι*, vermiculatio *intestino-*
rum, & diarrhœa; quam insecuta est suffocatio, tanquam hysterica; &, à flatibus, *κατὰ συμπτώθειαν*, capitis affectus.

Ista quando jam tres circiter menses, eosque hyemales, pertulerat, ægrum visitavi; cumque humores in ductu alimentari præparantibus, & evacuantibus; Materiam autem *arthriticam*, ei adhærescentem, in artus expellentibus, curari illum oportere reperi, iis suo loco utriusque usus sum: Diem nempe unum alterumque *Pul. è chel. C. C.* quarta vel quinta quaque hora dedi; tunc catharticum è *Pil. Eustach. cum Calom.* dein, neglecto post Catharsin paregorico, *ferrum præparatum*, una cum *pul. prædicto*; usque donec *arthritis* ad τὰ ἑξῶθεν expulsa fuit. Quod ut præstitum, confestim oculorum acies acuta facta, vigor restitutus: Viscerum, & quæ intus sunt, eorum omnium quærelæ desierunt. Ita quidem ægrotanti opem tuli, simulque, per materiæ in artus expressionem, hunc affectum utiliter auferri posse perspexi.

Annus agebatur, alitur quàm solebat, *arthritide* regulari penitus immunis; cum, mense Aprili, MDCCIII. eundem hominem flatus, ructus, nausea, præcordiorum distensio, dolor *interaneorum*, præcipuè τὴν περὶ τοῦ ὀμφαλῶν, est adortus. Quibus sese

comites adjunxerunt, ex necessitudine quadam, tanquam eadem stirpe oriundi, & ὁμογενεῖς, oculorum languor, & capitis gravitas. Hisce omnibus ut eatur obviam, primum venæ sectio; tum, per *Extract. Eustach. Syr. è Spina, & Elyx. Salutis*, purgatio facta est; qua vincuntur imi ventris accidentia pleraque omnia. Posthæc *Pul. Gasconico, P. Rad. Ari C. Ol. Junip. & Cumini Chym. Ther. Androm. Chal. Nutrito, Infuso amaro*, & istiusmodi aliis, *intestina* roborantibus, *arthritidemque* expellentibus; una cum *Empl. Cephal.* parti sæpissimè dolenti admoto, & decocto interea rubicundo potui dato, affectui gravissimo penitus succursus est.

HIST. VII.

Arthritis intestina atrocissimè invadens sæpissimè expulsa.

DIcam Viri nobilis historiam, à me non uno nomine prædicandi, omnium utique cultu & honore percolendi. Erat ille parentibus *arthriticis* procreatus; Corporis habitudine tenera, spiritu animali emicante & elastico donatus: Unde sæpe numero tum improvisso ægrotavit; tum etiam citius spe, & contra expectationem convaluit. Amplo illi, & diviti malè id obvenit, quòd hæreditas, à longa majorum serie derivata, in tractu non nimium molli sita, aère frigido, & magnum anni partem immiti, perflata esset: quæ quidem cœli solique inclementia dolorem *colicum*, atque adeo *arthriticum* Domino, una cum multis aliis, inferre censeretur.

Ver erat, anni MDCLXXXIV.

quum nescio qua de causa, qui partes extremas solitus est excruciare dolor, eo jam cessante, intus incidit morbi vis, & sibi comitem adscivit pectoris gravitatem, tanquam ab onere imposito, permolestam. Erant tormenta *interraneorum* peracuta, quæ ut allevarentur, *cathartici*, si diis placet, & *opiat* nimio plus elaboratum est. Nam ex nimia *purgatione* spiritus (per se agiles, & volatiles) ita perturbati, agitati, & quidem ira profligati sunt; ut jam orbatum somno & quiete ægrotantem, vertigine multatum, menteque caesum, vires planè deficerent.

Hoc modo laborantem, tum primum arcessitus, invisi: cumque, ex totius morbi, maximè verò ex gravati pectoris consideratione, appareret, eum esse *arthritidem anomalam*, medicina auctam; ut omnibus ejus medendæ indicationibus simul semelque satisfacerem, (id est, ut somnum conciliarem; ut vires reficerem, ut *arthritidem*, ad *τὸ ἐξωθεν* amolirer; itaque ægrum in tuto collocarem) *pulveris cantiani*, dosim majusculam, extemplo deglutendam, eaque nocte repetendam, dedi. Ex animi sententia res successit: somno enim recreatum, & tanquam vitæ denuo restitutum ægrum, quæ perpessus erat, eleganter enarrantem, mane postero audiui. Ut autem therapiam perficerem, & humorem mutata inclinatione materiam alienam artubus infligerem, *ferri præparatum* adhibui; quod paucorum dierum spatium, eam validissimè extrudendo, pectoris gravitatem, *intestinorum* dolorum omnino omnem evicit.

Hæc erat hujusce mali Therapia: Quandoquidem verò, in corpore delicato, multumque debilitato, materia

arthritica, nunc à frigore externo repulsa, nunc à cruditatibus in *ventriculo* & alimentari fistula contentis, intus allecta, *colicam* hanc *arthriticam* identidem revocaret; quibus eam auxiliis, qua methodo, quo demum eventu recurrentem oppugnavi, hisce paucis accipe.

Menses aliquot agebantur, læti quidem & dolore expertes, cum ex fructibus *ωπαίσις* aliisque pravis avidè ingestis, & frigore eodem tempore contracto, redintegrata est *colica*: Facta verò, per *decoctum fol. Tea-dæ* per catharticum mite, κατὰ *purgatione*, datoque *pulvere testaceo*, & *chalybe*, *arthritidem* expuli, regularem feci.

Cum aliàs in eodem ægrotante *arthritidem* mero frigore repelli, & *colicam* mentiri noverim; non nisi purgatis primùm *intestinis* adhibitoque tum demum *diaphoretico*, in fugam mitti illam, externa solum causa factam, expertus sum. Materię verò emittendæ nihil in hoc ægroto melius conducere, aut votis respondere magis potuerat, quàm *pulvis* ille prædictus; qui larga (ʒj.) Dosi, & quidem crebro (tertia nempe quaque hora) demissus, dolori *intestinorum* allevando, partium extremarum illi movendo augendoque maxime sæpe fuit momenti, & efficacitatis.

Cum verò aliàs hæc invaluit *colica*, neque adversus eam vomitio, purgatio, *pulveres testacei*, ipsum *Martis alcohol*, viribus junctis, vel nihil profuere; ad *Bacchum*, miserrum præsidem & consolatorem, *arthritidis* averruncum confugiens, ejus auxilio planè divino, materiam in artus commodum ablegavi.

Postre-

Postremo addam, quum neque medicina, neque vinum huic ægroto, eadem *colica* aliàs affecto, proderet; languenti, & animam tantum non agenti, quam ruinosa, conturbata, conclamata viderentur omnia, (quod quidem omnium expectationem vicit) opem ei, sed madido, sed bene poto, tulit *Phænignus*: articulis dolori fueris admotum, aliam fecit humorum inclinationem; ægrum manifestissime fervavit remedium præsentissimum.

Ita quidem multos annos *Θεόφραστος* *παλάμα*, Viro illustri medicinam feci; & tametsi, propter viscerum imbecillitatem, victus rationem non semper optimam; ne dicam ambulationem, equitationemque, quibus exercere se, & humores vitiosos expellere consuevit, intercisas; & prophylaxin omnem aut penitus omissam, aut indiligenter actam; *intestinis* ii minima quavis de causa infunderentur tamen ita factum est, ut in hujus *colica* accessionibus, & creberrimis & difficillimis, æger semper relevaretur; & quidem eatenus, ut non nisi consumptis & exhaustis viribus, nulla verò *arthritide* intus agente, supremum ille obiret diem.

HIST. VIII.

Colica arthritica, cum superveniente paralyfi.

MOribus honestis & ingenio singulari vir, *arthritide* per viginti annos, autumnno quoque altero, (iis fuit illius hoc in ægroto typus) laboravit. Loci, quem invalit, diversitas ea fuit; ut nunc dextrum, nunc

sinistrum nunc uno eodemque tempore pedem utrumque, sed dexterum maxime lacefferet.

Excipiendum autem est, per hosce annos, quod typum ea semel atque iterum mutavit; quod autumnno illo altero deficiens, insultum mense Februario fecit. Quibus verò autumnis intermisit *arthritidis*, iis semper ægrum adorta est *epiphora*; qua ex oculis, per hebdomadas sex vel octo, serum acre & pungens emanavit; & quidem adeo perpetim & constanter, ut *arthritidis* vicem gerere, & ejus materiam secum ferre, non immerito crederetur.

Autumno anni MDCCV. quum, in sanguine & visceribus, sordes & illuviem, otio & satietate, contraxerat; crassior & obefior eo factus, *dolore colico* corripiebatur; eoque, propter iter intempestivum, urgente frigore & imbribus, infirma valetudine susceptum, gravi demum molestoque cruciabatur. Interdum huic adjuncta est diarrhoea, qua cum alvus exonerata fuit, dolor remisit; ea verò sistente, recruduit, unà cum vomitione, nunc cholericæ, nunc pituitosæ. Ut utrique mederetur æger, clysteribus, emetico, & purgante usus est; ex eoque mala ad tempus allevata, brevi autem ex novo frigore recidiva.

Cum ad ægrum arcesserem, & præter jam dicta in morbi res minutas inquirerem; (tales initio judicantur eæ, quæ facta indagine ad explicandam morbi naturam interdum maxime conducunt;) præcipue, quæ *arthritidos* esset conditio; quæque ad præsentem morbum ratio, quærenti patuit. Primum, *dolorem colicum* esse, τὰ περὶ τῶν Ομφαλῶν afficientem, iis cohærentem; Vento insuper *intestinatorum* appetitu.

appetitu læso, oculorum languore, facie pallida, pulsu debili stipatum: tum paulò ante *podagram* fuisse, pedis primum unius, deinde alterius; nunc autem talum, nunc pollicis metacardylon, eam invadere, sed edentulam, neque fatis crudelē: Deinde, ægrum tabescere; Vires ejus enervatas, & (quod præcipuè notandum erat) partes externas, non modo *Διαπρὸν*, sed & calore fere privatas, ac si vitæ lampas extingueretur, multum frigesce.

Cùm ista, maximè quatenus *arthritida* respicerent, animo perpenderam *arthritidem* esse malum, ea, quæ intus sunt, ingressam, & *intestina* cruciantem, existimavit. Hoc, in homine significavit *arthritico colica*, tam curatur difficilis. Hoc palam fecit ipsa tum temporis, etiam si mitis, in artibus *arthritidis*.

Quare id conatus sum, ut è visceribus hostis in artus excuteretur, & quidem iis, quæ sequuntur; Primò, *catharsis* instituta est, per *Extr. Euclystach.* *zβ. Scam. pul. gr. v. Bals. Per. q. s.* eaque nocte *Paregoricum* cum bolo *cardiaco* datum est. Quando nausea alvi ductionem maneret, vomituque opus esse indicaret; *Emetico* levi posseto nempe amaris alterato, is peractus, ea sublata est.

Catharsi præmissa, *arthritidi* pro finis expellendæ memet accingo, compositionibus hisce usus.

℞. Theriac. androm. diascor. aa *℥j. spec. diamb. flor. solis Armon. aa* *℥β. Chal nutriti gr. v. Ol. Cim. Ch. gtt. j. Syr. Garryoph. q. s. f. Bolus, nova vespertina, tertiaque matutina demittendus, cum vini rubri, Lusitanici, tepefacti, ℥iiij.*

℞. ZZ. in Indiis Cond. Diascord. aa

℥j. Pul. Serp. Virg. ℥β. Chal. Nutrit. gr. v. Ol. e Sem. Anisi Ch. gtt. j. Pul. Macropip. gr. iiij. Syr. ZZ. q. s. f. Bolus, hora nona matutina, tertiaque pomeridiana cum eodem vehiculo sumendus: Porro, Nycthemeri spatium, epota alia Vini prædicti ℥ij. Emplastrum ex Diascord. & Empl. Stom. mag. aa paribus mensuris, cum Picis Burg. q. s. Ventri impositum.

Horum usui, dies instar octo impenduntur: eoque factum est, ut pulsus, antea debilis & parvus, jam augeatur; & carni, antea subfrigida, laudabilis & naturalis æstus concilietur.

Roborato itaque cruore, ad mutandam humorum inclinationem, eamque τὰ Ἀέθρα usque vertendam *phænignum* utrique pedi calidissimum, eoque frigefacto, ad quatuor vel quinque vices, novum imperavi applicandum: posteaque malleolis ambobus *vesicatorium*. Hinc acre serum ulcusculis elicatum; hinc *podagra*: hinc *gonagra*; & pro eorum ratione τῶν Ἐντερίων indolentia. Qua utrique animadversa re, medicamenta, sed paulatim, minuimus; nunc eorum doses extenuando, nunc assumendi tempora extrahendo.

Interea verò, Sorbitiones, ex jussulo pullino, avenaceo; ex chocolata, & ejusmodi cum tenuibus, tum *analeptici*, sæpius in die, sed modicè demittuntur. Carnes etiam *εὐχνομοι καὶ εὐπεντα* quàm primum per Stomachum liceat, apponuntur. Pedis sinistri calcem, dextri Astragalum, utriusque Hallum occupavit *podagra*; rediit verò cum ea fames, & concoctio; rediit oculorum acies, animi alacritas, spiritum robur, & ovatio; aliaque vitæ & salutis indicia.

Cùm ita res salva esse videretur & omnium

omnium opinione in portu navigare-
mus; alter ecce turbo exoritur, quo
in procellosum mare rursus abripimur.

Podagra, laudabilis & invidenda,
(ad quam accessit *chiragra*, ejusdem
generis (æstu mordaci, cum stragulis
æger coopertus incalesceret, eum no-
ctu affecit: qui tamen per sudorem,
brevis temporis spatio, magno cum
ægri fructu, solitus est abire. Hujus
æstus, rosionis hujus impatiens ille, ut
eam vitaret, rarò se in lectum commi-
sit; Cathedra totas fere noctes, hyeme
frigidissima, consumpsit. Perspiratione
multum hinc diminuta retunditur ap-
petitus, brachia *περὶ λυόνται*, & nisi
opportunè miasma *arthriticum* è cor-
pore fuisset emissum, de ægro procul
dubio actum esset. Lecto ei denique
affixo, diaphoreticis motum; Aqua
Bathoniensi famen restitui. Post men-
ses quinque tristes sanè & dubios, sum-
mo vitæ periculo liberatus, æger, di-
cta methodo, (favente Vere, Deo con-
silia nostra fortunante,) convaluit; ex-
cepto, quod digiti vehementer reso-
luti, quamvis iis multum profuit Bal-
neatio, ad consuetudinem suam au-
tumno sequente, quo hæc scribo, mi-
nimè redierant. Scripsit enim, & qui-
dem pristino caractere, lectuque fa-
cili; sed literas vacillantes, neque sem-
per ex æquo ductas: Cetera bellè se
habuit, & quàm morbo primùm ine-
unte, longè melius.

C A P. I V.

De Diarrhœa arthritica.

ART. I. **C**olicam prædictam se-
quitur ejusdem numeri
diarrhœa; naturam habens, & cura-

tionem postulans quodammodo priva-
tam. Diximus, *arthriticum* in sanguine
miasma, *αἰεὶ Φυόμενον*, fere perpetuo
revocari, & certo quodam temporis
spatio repullulare: Diximus, adau-
ctum & vectum in *intestina* sæpe mitti.
Hisce positis, advertere licebit, non
nunquam pancreati, & glandulis *inte-
stinalium fragiformibus* (à Clariss. * *Li-
siero* primum, uti verisimile, detectis;
à Clariss. † *Peyero* plenissimè descri-
ptis) illud infundi, atque hinc in ca-
vum *intestinalium* à natura pelli; & de-
mum, urgente ejus acrimonia, spiritus-
que animales stipulante, crebris de-
jectiunculis è corpore exterminari.

II. Hanc autem *diarrhœam* esse re-
vera *arthriticam* si symptomata, tum
ea, quæ intercidunt, tum quæ alia ex
aliis, insigni profecto ordine, emer-
gunt, accuratè, & suis ponderibus di-
ligenter examinemus; per ea satis su-
perque declaratum est. Quis enim, quo-
tiescunque veteri *arthritico*, mediis in
doloribus versato, ex causa aliqua
evidenti, materiam in *intestina* deri-
vante; accipit *diarrhœa*; eamque
statim excipit doloris, & tumoris ex-
terni diminutio; postea verò libertas
ab *arthritide* diutior: quis, inquam,
inficiabitur, hanc *arthritidem*, initio
rectam, *intestina* jam petere, perque
alvum effugere; id est, *diarrhœam* il-
lam esse *arthriticam*.

Ita certè *arthritico* dolenti quæ
hujusmodi obvenit, *diarrhœa* est pla-
nè *arthritica*: Quæ dolore immuni
contin-

* Vide *Acta Philosophica Londinensia*
N. 95.

† Vide Clarissim. *Peyeri Parerga Ana-
tomica*.

contingit, & materiam, adhuc in sanguine latentem, sed in artus abituram, manifestè aliò divertit, perque *intestina* exprimit; quamvis argumento fortasse minori, certè tamen satis valido, & firmo, non alia, quàm *arthritica* est habenda.

III. Hic affectus, si consideremus ejus indolem, & causam continentem, est tantummodo unus quippe qui *arthritidos*, per *intestinorum* excernicula, perque dejectiones, quam ex consuetudine, frequentiores, fugam comprehendat, oculisque semper objiciat: Si verò illius initia, sique exitus varios evolvamur, longè à se diversus est. Miasma in sanguine *arthriticum* nunc à natura directè, & quidem eo nomine quod ingravescat, deorsum pellitur; atque istiusmodi fluor paroxysmos interdum *arthriticos* antevertens, salutaris esse reperitur. Expulso etenim inimico, clauduntur Januæ; pax, & quies restituitur; viget œconomia. Hoc autem in corporibus *εὐσπλαγχνοῖς*, id est, fibris robustioribus, firmis spiritibus donatis. Sæpius autem multo, vel assumpto *cathartico*, vel à cruditatibus, *intestina* irritantibus, *ventrem* aperientibus, Miasma illud è sanguine elicitur, & una cum illuvie *intestinorum*, ano expellitur.

Hujusmodi *diarrhœa* incerti admodum eventus est; si enim tempori cohibeatur, neque modum excedat, utilis sæpe invenitur; & quidem *arthritidis* materiam, etiamsi via non usitatissima, tamen tuta emittere: Cui isthuc consequens, quod paroxysmus non nisi diu post recurrit *arthriticus*. At in iis, quorum *viscera* satietate crapulaque sunt debilitata; cum na-

tura *ventris* impetum comprimere, Crisique legem imponere nequit; *Diarrhœa* nimium pertinaci, minimeque tolerabili, illa identidem opprimitur. Non tantum Inimicus, verum etiam amici, spiritus scil. ipsi, vigiles & præsides salutis, in exilium mittuntur: Oeconomix subversio est, & planè *παραλυσία*.

Hujus utriusque casus exempla mox in medium vocabo.

IV. Therapiam hisce casibus ut accommodem, in *diarrhœa* ista *arthritica*, quæ in sanguine initium habet, nihil inepta sedulitate stultius, dicam, an periculosius? quæ, pharmacis perperam ingestis, naturæ opus sæpe interturbet, interdum abrumpat. Suo potius arbitrio ea, patiaris, agat; quodque intus læsurum erat, suo utiliter ingenio effundat; Si verò *diarrhœa* nimium excurrat, viresque excedat, astringentibus sistenda est; Cardiacis æger roborandus. Sive per se desit *diarrhœa*, sive per medicinam, ejus reliquiæ aquis purgantibus, Tartaro laxante, & manna (si opus fuerit) adjectis, post tempus aliquod egerendæ sunt.

Sin à *cathartico* accidat ista *diarrhœa*; similiter; atque casu præcedenti, parum utilis medicina; de *ῥασκαθάρσι*, tantum cautio sit.

In *diarrhœa arthritica* cruditatibus exorta, quæ omnium mihi periculosissima videtur, alia res est: Hic, *ventriculus* sæpissimè aggravatur; ideoque, si ita sit, decocto theæ, vel cardui, movendus. Postea, (sive vomitu neglecto,) venter leni *cathartico* subducendus: tunc ad astringentia, & fluorem cohibentia festinandum. Colys ex Diascord. Spec. Conf. de Hyac. Croco Martis

itis astr. Terra Japonica, syr. de ros. s. quarta, quinta, vel sexta quaque hora demittatur, cum *julapii Cretacei* haustu. In *alvum* detur *enema*, ex *vino Canarino*, cum *gelatino amyli*, vel *diascordio*: *Ventri* admoveantur *lanea*, *decocto Rad. Bistort. tormentill. Balauft. &c.* *Cerevisia* generosiori facto, immersa; & sæpius repetantur. Potioni sit *infusum ros. rubr.* vel *decoct. album*: Et, ad vires instaurandas, *vinum rubrum ustulatum*.

Si *pulsus* finet, optime conducet *opiatum*, *laudani* puta guttas aliquot, vel potius *opii* quasi granum, cum *theriac. androm. 3ß. ðij. dari.*

Si periculum est, in *dysenteriam* ne transeat *diarrhœa*, sumatur *emulsum* sequens.

R. C.C.C. 3ß. G. arab. tragac. añ. 3ij. coq. in aq. Oryzate tertiæ decoctionis ʒiij. ad ʒij. Colatura amygd. d. cortice nudatis, & sem. pap. albi inter contundendum affundatur: iterum colata, aqua cin. fort. aromatizetur; saccharo dulcetur.

Quæcunque vero vomitum & purgationem excitent, ea non, nisi caute, in usum trahenda; ne, quæ auxilio esse debuerant, ægroto imbecilli graviterque laboranti obsint. Quod quidem in monitis ideo præcipue à nobis positum est, quoniam hujusmodi laborantes, fluore multum enervati & depressi, catharsi tolerandæ sæpe impares inveniantur: quo quidem in casu, *cardiacis & astringentibus* solis utendum est.

Cujuscunque demum originis sit *diarrhœa* prædicta; *prophylaxis* optime per *aquas ferratas*, & quidem jucundissime, parata est: quibus addi potest, ut in artus eructatio fiat ma-

Sydenham. Tom. II.

teriæ, è *ferro præparatum* aliquod; omnium autem optimum id, quod *alcohol Martis* appellavi.

HIST. I.

Diarrhœa Arthritica crebra & salutaris.

MAtrona quædam, in regione civitatis septentrionali, multos annos *arthritide* per vices ægrotavit; initio vaga, deinde fixa; nunc recta, & idonea, nunc anomala. Primum gutture, tum manu dolentem; *angina* primum *arthritica*, tum *chiragra* laborantem, invasi aliquando *diarrhœa*: de qua, ut illam supprimerem, cum arcesserem; ejus de vehementia frequentiaque percontanti, mihi narratum est, neque tam urgentem, ut quæ non possit tolerari; nec quidem aliam esse eam, quam quæ commode & utiliter possit; pariterque, alvo soluta, paroxysmumque finiente regularem, non sine ingenti fructu, ægram iterum & sæpius fuisse.

Quæ cum ita esse acceperam; vitæ hinc, quæ *diarrhœam* intenderent; illinc autem maxime, quæ contraherent, in operam navavi, ut ægra mediocritatem, multo usu comprobata, probatione multa commendatam teneret; ipsamque naturæ, medicorum principis, in sanando methodum, omnino persequeretur. Nec quidem minus aliquid, imo majus eo factum esse arbitror; quàm si inutili, ne dicam ancipiti plane, *περιεργίæ*, corrasis usquequaque medicamentis, multaque arte compositis, ægra, tanquam corbita, oneraretur.

Hoc autem, in tempestivæ illius negligentiae laudem, addi insuper oportebit; quod tametsi ægra sæpius ex eo tempore desedit *Arthritide*, ea-que semper in *diarrhœam* desinente, perque alvum exeunte; nihil illa damni propterea tulerit. lucri vero permultum. Cujus quidem rei causa nescio an ulla probabilior excogitari possit, quam quod ægra, spiritibus firmis, constantibus, ad munera sua obeunda paratissimis, (qui nempe tum talum civem prompte expellans, tum eo expulso foribus occludendis subito invigilent) donarentur. Rara autem hæc, *arthritide ἐν τοῖς Εὐτέροις* ægrotantibus felicitas; quorum pars maxima, alvo vel liquida nimis, vel nimis dura, esse observatur. Ægra, post sex hebdomadas ab *arthritide* triformi immunis, sanior & vegetior evasit.

Historia tradit, ex una eademque febre, ad amolendum miasma *arthriticum* suscitata, diversis posse illud deponi locis, perque diversa excernicula proturbari; nempe per glandulas oris *salivares*, per artuum *mucilaginosas*, perque *intestinorum fragiformes*; &, cum *arthritide* regulari, *diarrhœam* esse posse simul *arthriticam*, eamque salutarem.

HIST. II.

Diarrhœa ex cathartico, arthritica
opportune suppressa.

Aliam novi generosam, lectissimam, cultu & honore profecto dignissimam; quæ, cum marito juncta esset *arthritico*, ipsa etiam citò laborare coepit. Cubitos, humores, hos

illos in manibus articulos habuit affictos. In cubiti dextri extremitate Tofus erat, à durato Steatmate, juglandi par: Digitus ejusdem manus longissimus, Tofis distentus, metu privatus. Articulaamenta, præcipue medium ejusdem digiti infarctum. Malleolus item, pedis planta, calcis tendo, & genua laborarunt. Paroxysmi solebant esse gravissimi, dolore multo comitati, mensem integrum, interdum etiam alterum, permanentes.

Nuper autem, quum per hosce sex menses urgeret ægrotatio quædam; Torpor videlicet, inertia, una cum vertigine, visu oculi dextri imminuto, dolore ejus, ut & universi corporis externi molestissimo, appetitu depresso, (quæ quidem omnia, neque satis fixæ, neque satis rectæ *arthritidos*, erant accidentia) sumpto; nescio cujus hortatu; cathartico, sed neque eo fortiori, aut elaterio; Vomitu illa, & *diarrhœa* materiæ viridis præcipitante, corripiebatur; sic, ut sex dierum spatio sexagesies minimum dejiceret. Sordium hæc *arthriticarum* erat per ventrem evacuatio copiosa, neque ex omni parte inepta. Nam symptomata hinc collapsa sunt, & evanuerunt omnia. Digitorum tumores, ob *arthritida παροξυνσας* eo tempore magni, subsedere: quæque ab ista *diarrhœa* fluxerunt incommoda, lucro & compendio eam consequenti, facile cedebant. Ab effusis hisce purgamentis, corpus liberum, & ad tempus aliquod incolume.

Hoc pene totum naturæ opus, unum artis erat, *diarrhœa* nimium ne excurrat, curare, & ægræ vires sustentare. Hoc ego propositum, hanc metam spectans, nihil aliud, quàm adstringens & cardiacum aliquid, præcepi; illud autem

autem opportunè adhibitum, languenti, debilitate, pulsum humilem & imbecillum habenti, alvum compressit, vires instauravit.

Habes exemplum *arthritidos* (catharticos viam monstrante) in fugam se per *annum* conjicientis; *Diarrhæa* habes *arthritica* curationem.

HIST. III.

Arthritis Vaga intestina occupans, solo externorum usu evocata est, & artubus affixa.

DUodeviginti annorum adolescens, patre inde ab incunabulis *arthritico* natus, artuum habuit dolores; à longo tempore vagos, & ut amicorum opinio tulit, *rheumaticos*; cum tumore albo, submolli, articulorum intervalla sæpiissime, ipsos etiam articulos aliquando infestante. Sanguini, quidem identidem & copiose detraxi, cutis usque crassa & densa, brevi semper innatavit. Et ejus dyscrasiam auferat, æstate anni MDCCV. hortatu nostro, varia periclitatus est æger; *Succum* nempe *taraxaci* & *cochlearie* depuratum, cum *hordei*, *rad. gram.* *C. fenic.* *d. asparagi* decocto; *crystallum* item *minerale*; *chalybeata*; suoque loco *lacticia*, & *aq. Bathonienses*. Ex quibus omnibus utilitates & fructus cepit aliquam multos, observantiæ pares: Intermisit dictus ille *rheumatismus*.

At post sesquianum, cum æger sanguinem, uti par erat minime correxerat, *intestinorum* tormina, cruciatus subsit immanes, *diarrhæam* per-

tinacem, neque medicinz facile cessuram: Unde enervatus, multumque debilitatus æger, neque morbum diutius, neque remedia ferre posse videbatur; sed in ipsa mortis propinquitate versari.

In hoc ancipiti & pene deplorato statu, morbi naturam plane *arthritica* animo advertens, methodo, quam in *arthritide* *intestinorum* anomala interdum non infelicitè adhibueram, uti animus fuit. Neglectis scilicet medicamentis, quibus ore sumendis impar erat ægrotus, externis incumbere. Ideoque iis utriusque brachii locis, quos excruciare solita est *arthritis*, è fermento veteri, &c. *Phænigmos* jussi calidissimos applicari, & cum refrigerantiterari; donec aborti fuerint tumores, iis, qui à *rheumatismo* credebantur esse, persimiles. Tumoribus his, ex voto factis, admovei epispastica: unde ichor, ad hebdomades aliquot, jugiter effluxit.

Quantum hinc utilitatis, quæ comoda, quam subita curatio, capi vix potest. Quo tumor est evectus, pariter certe cum eo passu sublata tormina; suppressa *diarrhæa*: quinimo novatur appetitus, & restituuntur vires. Ægroti status, sive viscera, sive artus spectemus, omni dolore paulo post immunis, quam per annos aliquot antea ceter sanior, & quidem multò jucundior evasit.

En *arthritidem*, artus pervagari solitam, *intestinis* adhærescentem; cum terminibus, *diarrhæam* inducentem solo externorum usu ad τὰ ἐξωθεν evocatam.

HISTORIA IV.

Cruditatibus exorta diarrhœa arthritica, medicina viribus inhibita.

Vir amplissimus, antiqua Damnonii nobilitate natus, podagra utroque stemmate derivata conflictatus, ejus impetum bis vel ter in annum constanter est perpeffus. Ad hospitem tam certam, tam fidelem, pro utriusque ingenio accipiendam, mundum ille arthriticum, comptum adeo ac elegantem, in promptu, apparatus, habuit; ut, è *Ποδαγρία* natione magna & lauta, raro ullus unquam magis.

Annos ille permultos hunc in modum (id est, duriter) exegit; cum ad tuendam concoctionem opera, diligentiaque, quam omni vere & autumno, per catharsin, &c. ponere solebat, penitus omiffa, vitæ acta nimis sedentaria; primum, plane conticuit arthritidis; neque, more suo, in extremis partibus eluxit; mox, in *ventriculo*, & *intestinis*, sordium massa collecta, compressa est. Hinc *Αυροξία*, ructus sæpe impuri, sapor ingratus, à pastu ventriculi gravitas, præcordiorum distentio; hisce oscitatio creberrima (symptomata *arthritidos*, in visceribus latentis, huic ægroto familiare;) dolor à flatu lateralis, pungens; illarum videlicet impuritatum indicia. Hæc subsequitur *diarrhœa*, qua tum illæ tum quæ *visceribus* adhæserunt *arthritice*, per anum exprimuntur.

Cum autem ista *diarrhœa* neque naturæ rebus, nec ægroti votis responderet; per *decoctum tea*, ventri-

culum; per *rhubarb. infusum*, addito *salutis elixir*, *interanea* purgavi; itaque facta, quanta opus erat, evacuatione, per *diascordium*, per *crocum Martis*, & ejusmodi alia, *ventrem* cohibui. Aqua, sed cocta, & vino mista potui daratur; Cibi, sed solidi & intus mansuri, paululum caperetur, in præceptis posui. Ut autem appetitum languentem, & prostratum excitem; ut *arthritica* sanguinis recrementa ad *τὰ ἔξοθεν* propellam; & in artubus, uti moris erat, deponi faciam; *Aquas Bathonienses* omni mane hauriendas, *bolus* è pul. rad. ari C. conf. flor. *salviae*, *chal. nutrito*, *syrupoque caryoph.* cum *vini haustu* demittendum, præcipio: Itaque in viam *arthritida* reduxi; ægrum *σὺν Θεῷ* restitui.

Diarrhœam, cruditatibus exortam, *miasma arthriticum* ad *τὰ ἔντερα* invitantem, perque anum effundentem, arte curatam, exhibet historia.

HIST. V.

Diarrhœa arthritica lethalis.

Dominus C. tum *Cereris*, tum *Bacchi* cultor egregius, *arthritidem*; non uno nomine hæreditariam, malis moribus, victu autem inordinato maxime, auxit & exasperavit. Ab ineunte pueritia minime temperatus, adolescentiam vix ingressus, *cachymixæ* factus est *arthritice* gurgēs, neque tam affectu isto tentari, quam ab eo occupari diceretur; anni enim vix dimidium vacavit.

Cum ita materia gravaretur *arthritica*, eaque de causa in statu esset dubio; casus intervenit, qui exitum ægro-

tanti

tanti fecit non minus severum & tristem, quàm improvissum & inopinatum. Ea fuit tempestas, quæ fructibus ἀραιῶς coepit abundare: Hos ita devotavit, præcipue (quod maxime appetiit) Fragum; ut diu nihil aliud esculenti capeffiverit. Vini autem loco, quod τῶν ἀραιῶν frigidum mitigare debuerat, lac, vel aqua fontana erat, Saccharo dulcata.

Gulæ tam insolitæ post impensam circiter hebdomadam, diarrhœa immani æger est correptus; quæ non solum massam ventriculo & intestinis involutam, verum etiam arthriticam, in sanguine contentam, & exilio paratam, ano ejicere jure merito censeatur. A dejectionibus ita crebris & immodicis, vires adeo prostratæ sunt & pessum datæ, ut ægri res (iis, quæ opportune data auxilio esse potuerant, neglectis, (statim in pejus ire cernerentur. Primum enim, pulsu debili, deinde sensu communi vacillante; tum motibus convulsivis, & deliquiis atrocissimis, & brevi tempore revertentibus est oppressus.

Ita quidem ægrotans, qui, dum arthritidis impetus fecerat idoneos, etsi vitam non beatissimam, at non temendam, imo tutam egit, diarrhœa (quam quidem solitariam, & arthritidi minime conjunctam, tutius & melius, si non ἐκ Φόρου subire valuerat) hac exorta, illico una cum morbo, vitam effudit.

HIST. VI.

Aliud exemplum ægroti diarrhœa arthritica occidentis

Huic consimilis est historia viri, apud Dammonios olim notissimi;

quæ, quantis in angustiis, qualique discrimine versentur ii, qui fluore alvi laborant arthritici, luculenter explicat. Fuit ille ætate integra, laxo & obeso corpore, alvo (quod habitioribus solenne) plerunque liquida. Inordinata victus ratione, quicquid occurrit avidè ingerendo, vomitus assiduus, & diarrhœam arcessivit; quodque temere dimisit, statim ore, vel brevi temporis spatio ventre reddidit. Hoc etiam modo arthritidis paroxysmos, quibus in singulos annos affici solebat, regularibus & idoneis, (ejus scilicet materiam ad intestina sollicitando, diarrhœa fere perpetua per anum expellendo) ingruentes absceidit; plus biennium aspulerat; neque ad fastidium aliquod notabile, & observatum dignum, unquam, eo tempore toto eveni permiserat. Prostratus appetitus, ciborum omne genus fastidium erat; caro absumpta, cutis flaccescens, languentes oculi, faciei macror. quasi ab aurugine, flavescent; urina exigua, & colore rubro; suspiria crebra, animi dejectio miserabilis; pulsus debilis & celer, sitis importuna. Quibus animadversis, non hæc ab una intestinorum imbecillitate (tamen illam esse non negaverim,) aut natura quasi confecta; sed ab aggravata potius, & arthritide ἀνωμαλῶς; agente oppressa, oriri contendebar; ideoque arthritidem, deviam & palanem, ad externas partes, ad artus expellendam. Cui quidem opinioni cum medicus ægri ordinarius, & Συεργάτης meus est astipulatus, primum, ut sordium massa, quæ ventriculo onerosa, arthritidem eo loci detinere visa est, dimoveretur, emeticum dedi: Decoctum nempe cardui, cum vino Lusitanico, propter ægroti imbe-

imbecilitatem, admisto. Phlegma dejectum est, cum *ευφορία* copiosum. Nullum eo vespere paregoricum. Postero mane, respiratio liberior, vigor oculorum vegetior, major animi alacritas. Et, quod desideratissimum, etiam manus & pedis dolor, tumor, rubor *arthriticus*: Qui, in statu tam lubrico, ut augeatur, *bolus ex theriandrom. croco M. astring. rul. à chel. C. C. syr. de ros. s. quarta quaque hora sumitur, simul cum vini rubri predicti h. iustu, cui tinct. Martis nutriti gutt. xx. sunt adjecta.* Sp. C. C. *Succinatus* subinde datur, & potui vinum, aqua fontana cocta dilutum. Quinimo, ut quem auspicato nacti sumus, eundem cautè & diligenter locum tueantur, *phænigmos* (è *seminibus sinapios*, *ras. raph. Sylv. aā p. j. fermenti vet. p. iij. Aceti vini albi q. s.*) Tumoribus *arthriticis* calidos admoveri, &, quam primum refrixerint, iterari præcipimus; donec in molem illi majorem elevarentur. Aucta hoc modo utraque inflammatione, ad evocandum illius serum, & materiam simul *arthriticam epispastica* super eam imposuimus, quibus ichoris salsi virosique libræ minimam duæ, spatio quatruidui, sunt elicitæ. Pallidior hinc paulatim urina, & ab *arthritide* quies.

Finito paroxysmo, ad instaurandam coctionem, & robur *interaneorum* confirmandum, socia opera, primo *lene catharticum*, deinde *chal. nutritum* adhibuimus. Diætam omnem quantitate & qualitate aptis, accommodavimus.

Quamdiu *κατὰ μέτρον* egit, monitis & præceptis his obtemperatus æger, tulit observantiæ fructum. Cibus avide satis appetiit, tenuit, di-

gessit; raro, neque nisi laudabiliter deiecit: integra & tuta videbantur omnia. Ante vero, quàm vites, nuptura tempestate labefactatas, resarcire valuerat, suo se iterum more genus, & genio indulgens, *diarrhœa* subito recidiva, motibus convulsivis, &c. stipata, paucarum horarum spatio est surreptus.

C A P. V.

De Dysenteria arthritica,

ARTIC. I. **Q**Uæ tormina, qui *intestinorum* cruciatus, graves utique & terribiles, ex *arthritica* materia illorum tunicis impacta oriantur, in superioribus tractatum est. Tentemus ultra, &, utrum hæc tantummodo, an etiam alia; an his majora miseros mortales interdum non excrucient, & denam morti objiciant, serio expendamus. Quocirca, hoc capite de *dysenteria arthritica*, & in sequenti de *abscessu intestinorum arthritico* sermonem inferemus.

II. Et quidem hæc res inspicienti palam erit, acrem illam & virosam *arthritidos* materiam, & causam continentem; qua dolores passim in corpore crudelissimi concitantur; quæ membranæ vellicantur, & exulcerantur, quæ ipsa interdum ossa corrumpuntur, & carie conficiuntur: *intestina* etiam aliquando mordere: illius rorsione perfodi, & exedi vasa eorum exilia; sicque fieri posse *dysenteriam* quam tradimus, *arthriticam*. Verum, ut ab hujus morbi probabilitate, ad ejus *ὑπαρξιν* & experimenta medica transeam, revera dari hunc affectum explorato

plorato constat. Ejus autem εἶδος καὶ ποσὸς, quantum expiscando consequi valeo, tale est.

III. Gracili & tenero corpore podagrosos, intestinis præcipue teneris donatos, & δυσάγχυστος aggreditur. Præire solet dolor colicus, pariter arthriticus: & cum crebris ejus acceffionibus læsæ & corruptæ sunt intestinorum tunicae, debilitatæque flaccunt eorum fibræ; Miasma arthriticum, causa aliqua externa illud intro pel- lente, vel intus posita eo alliciente, in arterias, (Celiacæ nempe intestinalis, ramum, & utramque mesentericam) intestina irrigantes, ἀθρόως infunditur. Hinc dolor intestinorum mordax, ero- dens; cum pulsu celeri, & febricula quadam. Si eodem tempore externis partibus arthritidis insit, celerrime om- nis evanescit, ad τὰ ἔντερα festinat. Vas sanguine distentis, erosis, ruptis, in fistulam demum alimentarem is ex- stillat, qui, in ejus cavo collectus, al- vo, & interdum ore ejicitur. Emissi quantitas sæpe unius libræ, aliquando binarum pondo. Qui tantum, & hu- moris tam commodi dispendium exci- piunt languores, ab eo cavernæ inte- riorum commisso magni sunt; ab ex- presso, & è corpore expulso, majores. Collabuntur vires, artus frigescunt, frequens est deliquium, planè in du- bio vita. Levantur ex hac evacuatione tormenta, & si æger insultus vim & ferociam tolerare valeat * quies se-

* Dysenteria solvi posse arthriti- dem notavit olim Hippocrates, hisce verbis. Ἰώνται τέτρες [Ποδαγριῶντας] ἀριστὰ μὲν Δυσεντερίαι ἢ ἐπιγίνωνται, Sanant hos (Podagrosos) optime dysenterix si successerint. Prædictorum lib. 2, Sect. xv.

quitur, & à paroxysmi impetu arthri- tici ad tempus aliquod induciæ. Ma- teria modo jam dicto per intestina exu- lante aliena, non iterabitur insultus, donec in sanguine nova condatur, & coacervetur; quam autem primum il- lud fiet, tam in artubus citissime, vel interaneis, iterum expectandus erit.

IV. Observatu facile est, ingenio & natura quam singulari sit hic affe- ctus, & à dysenteriis, quotquot uspiam inveniantur, aliis, quam diversus: Quod ut pro certo habeatur, animadverten- dum (præter istam τῶν ἑντέρων imbe- cillitatem, qua dirigitur sanguis, & in ea derivatur) ab una arthritidos materia in sanguine contenta, affe- ctum hunc, constanti norma & ratio- ne manifesta, dependere: ab ea ebul- liente, fieri, ab ea minuta, minui; ne- que nisi ab ea renovata, & in novum orgasmum excitante sanguinem, re- novari: Quo quidem argumento, ad confirmandam morbi hujus Αἰτιολο- γίαν, nihil gravius, nihil, ut opinor, validius afferri potest.

V. Ad hujus morbi exitum, sive prognosin, ut descendam, non semper ille missione sanguinis contentus uni- ca; verum, è contrario, insultus sæpe repetens, arthriticis illos facit paro- xysmis, si typos & utriusque frequen- tiam spectemus, respondentes & ana- logos. Adhæc, vel prima vice, vel postea (secundum miasmatis arthriti- ci in sanguine incrementum) recur- rens, quando videlicet miasma in tu- nicis intestinorum adhærescit, aut affi- gitur & eas suo more mordet inficit- que, nunc in ulcus intestinorum, nunc in abcessum degenerat, itaque notas illis inurit tristissimas, morbos incutit ærumnosissimos.

VI. Profluente sanguine, commodissimum erit, ut æger conquiescat: ne, corpus nimium agitando; ne profluvium, supra quam ferri potest, intendendo, gravius ille luat: quare lecto, vel cathedræ se det, quam primum morbus ingruerit. Nefas autem habeatur, ea quæ, cardiacorum titulo, ubique ad manus sunt matronis, (quæque sua, modo opportune propinentur, non carent utilitate) sic ingerere; ut sanguinem accendendo, noxam magis augeant, quam ægrum levent. Cautè ista, neque largius adhibenda, quam ad spiritus reficiendos, & à deliquio sustinendos, opus esse invenietur. Contra, si profluvium *εὐφροίας* excedat, laudano illud comprimendum; ideoque linguæ super illinantur, ore teneantur illius guttæ aliquot, (quoniam demissæ vomitione reddi possint,) donec cohibeatur. Romanis in curanda, quoties importuna fuit, dysenteria, aquæ bene frigidæ, potio in * usu erat; quippe quæ astringat, vulnusque sanet; & à † recentioribus, unde confirmetur illius in sanando vires, præclara multa referuntur: quorum autoritati innixus, decoctum album, dysenteria hac afflictis, non sine fructu & emolumento, sæpius præcepi. Oportet autem modice, sed crebro, laborantem sorbere, & quidem eo, ad tempus aliquod, loco cibi potionisque omnis, solo uti.

Quibus curæ fuerit, ne intestina nimium aperiantur; iis etiam, ut ne astringantur nimium, aut præpropere claudantur, vitium nempe contrarium,

* Vide *synopsin discursuum magistri Vander Heyden: Impressum Londini: anno 1653. pag. 53. & quæ sequuntur.*

† Vide *Celsum, lib. 3. cap. xviii.*

est caveodum: & si corpus affrictum, leniter est solvendum. Est enim illa dysenteria omnino critica, ex alterutra parte, sive major, sive minor æquo, vitiosa; cum mediocris, optima. Et virium contemplatione debita, mediocritas illa tum intelligenda, tum item obtinenda.

Post breve temporis spatium expelli solet inimicus, & jam tum pacari & deliniri sanguis: quod si aliter eveniat, & sanguis pertinacius descendat; quæ eum sistant, & vulnus contrahat, expediet dari; *Tinct. puta Japonicam, decoct. albo, vel traumatico instillatam; vel balsamum Lucatelli, cum olibano, mastiche, sanguine draconis, & croco Martio astringentis, vel bolo vera, forma pilulari; vel cum conf. Fr. cynosbat. rosar. rubr. per setaceum traject. spect. conf. de hyacintho cum syr. de rosis siccis, forma boli, ex eodem vehiculo. Tinctura Japonica, solvendo terram ejusdem nominis, sive gummi catechu, in spiritu vini rectificato, vitro probe clauso, igne arenæ conficitur. Lanea, decocto astringenti, cui adjectum est vinum rubrum, immersa, super ventrem imponentur.*

Si prope anum vena dehiscat, ex gelatina amyli, vel ejusmodi *κολλητικῶς*, hæmorrhagia persistente, immittatur enema, & diutius retineatur. Interea vitentur, etsi astringant, acida; ne (propter eorum stimulum) major ex eorum usu damni metus sit, quam emolumenti spes. Cibus ex gelatina C. C. *Eb. aut pedum vitulinorum: ex ovo tremulo & sorbili; ex lacte, cum oryza ei incocta; vel ex oryza cremore, & ejusmodi aliis, quæ simul nutrant, & in-*

Athe-

A therapeia *dysenteriae*, proprie sic dictæ, hanc *arthritica dysenteria* therapeiam multum abludere, quilibet harum rerum vel imperitissimus videbit: quando ista purgationem, eamque interdum repetendam, enixe postularet, & nisi illa esset, raro unquam perficeretur; hæc ut nunquam, aut certe perraro ventrem medicamentis solvi patietur.

Cum ad *prophylaxin* accedas, nihil valentius, nihil ex omni parte fructuosius, quam aquæ *Tumbrigenses*, sive *Bamptonenses*, vel istiusmodi ferratæ; quæ, satis diu recteque potæ, *intestinatorum* adyta ingrediantur, vulnera persanent, ulceribus medeantur, fibras constringant, tunicas corroborent: Hæc porro humorem vitiosum per renes efficacissime avertunt, itaque *intestina* maximopere defendunt. Hisce vero, ad mutandam humorum inclinationem, & deducendam in artus *arthritidem*, non incommode adjiciantur, cum astringentibus, è ferro præparato.

HISTORIA I.

Tenesmum & dysenteriam inferens arthritis, omisso externorum usu, lethalis.

Quum rure, anno MDCC. mense Maio, fortè agerem ad *Ischanum* ostium; me consuluit septuagenarius *arthriticus*; qui ita sæpe doluit articulis, & quidem vere tum nuper elapso, ut in rem esse arbitremur. Sub initium Aprilis, nescio qua de causa evidenti, (nisi hoc in numero ponenda, propter res domesticas, quæ illum mire exercere, animi perturbatio) derelictis

artubus, ea, quæ intus sunt, invasit *arthritis*. Fames, antea naturalis, ab eo tempore multum imminuta, fere nulla: animales spiritus, humiles & depressi. Vidimus, at non sine commiseratione vidimus ægrum, in lecto jacentem, oculis concavis, & retractis, respiratione difficili, cibi omnis fastidio, nausea, ventriculi gravitate pene perpetua, *Αγρυπνία* etiam afflictum.

Malis hisce, circa eorum initia, vires & incrementum dedit lac *Amygdalinum*, pessimum omnium eduliorum, & alia istiusmodi frigida. Hæc ille interdum, noctu, demisit affatim; Calida & cardiaca (ne videlicet dolorem moverent in articulis) cane pejus & angue, fugiens. Ab ipso victu confirmatum est cibi fastidium, cæterorumque malorum agmen.

Puduit fane misertumque fuit ægroti, (hominis aliàs sapientis, & civili prudentia præclari) in tanti re momenti, in ipsius vitæ re, tam egregie hallucinati. Calidorum enim egentissimus, frigida calidis præposuit.

Malum indies aggravescens adduxit *tenesmum*, & dein *dysenteriam*: unde pejus omnia. Ut his occurrerem, primo *theriacæ androm.* & *diascord. ad 3ß.* cum *julapii Cretacei* haustu dedi; ex intervallis sæpius repetii. Potui datur ordinaria decoctum album. Hinc alvus suppressa, dejectiones solidæ, & bene coloratæ.

Hasce vero inducias, quando parum fidas esse suspicarer, nisi etiam *arthritidis*, quæ τὰ *Εντερά* jam ipsius nutriculis aggravare visa est, πρὸς τὰ *Αρθρά* extruderetur; eum in finem *podagra-goga* interna (nempe ex rad. *serp. virg. pul. cantiano, lapide contrayerva, conf. alk. bolum*) præcepi, cum istius-

h

modi

modi aliis. Quorum beneficio maleoli, & ad genu usque; Carpi, & ad cubitum usque dolor: quaque ratione proportionemque doluerunt artus, liberata sunt *intestina*. Erat autem adhuc pectus aggravatum; erat, tanquam à cingulo, strictum abdomen.

Ne vero hisce remediis, sanguinem exagitantibus, in ægroto *dysenterico*, nimium insisterem; in *arthritide* removenda, quantum operis maximum potueram, externis, *arthritidem* educantibus, agere institui. Quocirca, pellem vervecinam, jam tum extractam, artubus applicari, in præceptis dedi.

Ille his gravatus: omnium, quæ dolorem excitarent, os for acerbissimus, eorum usum non admisit; non sine indignatione respuit; ut vel perire mallet, quam dolere. Neque salutis, neque ipsius vitæ consideratio, etiamsi ab amicis amantissime proposita, studiose commendata, ut animum mutaret, vel hilum fecit. Retrocessit denuo *arthritidis*; & æger, viribus infractis, morbo dicam, an pertinacia? periit.

HIST. II.

Dysenteria arthritica in abscessum migrans.

Doctrinæ, hujus *Δυσεντερίας*, in superioribus, traditæ, fidem conciliat agricola *Devoniensis*, antiquis moribus, & malo tantum habitu infelix. Fuit ille tener, gracilis, visceribus, imbecillis, *arthritide* primo permultos annos idonea, tum *ἀνωμαλῶς* *intestina* simili frequentia impetente, aggravatus. Post *ἀνομαλίας* hujusmodi complures, quibus sublevandis non in-

castum ei medicinam facilitavi) per quas effectum est, ut ad *intestina* citius & facilius diverteret *arthritidis*; tandem anno seculi novissimi postremo, exeunte Vere, *arthritide* omni jam diu vacans, novum in morem ægravavit. Prægressa enim corporis plethora, vomitu sanguinis & *dysenteria* corripiebatur, adeo vehementi, ut brevi spatio libræ aliquot sanguinis ore & alvo redderentur, & æger animam agere videretur.

His angustis versato, *bolum astringentem* (ex *conf. ros. r. ʒj. Pul. G. Arab. ʒss. sang. drac. boli veræ, aa gr. v. Syr. de Symphyt. q. s.* bis in die, cum *Julapii Cretacei haustu sumendum*, præcepi. Potui datum est *decoctum album*, & in cibum *pedes vitulini*. Ad sanguinem vero quam citissime reprimendum, & intra cancellos suos retinendum, *Laudani* aliquot *liquidi* guttæ, bis ter quaterve in die (modo postularet hæmorrhagia, & vires ægri paterentur) repetendæ. Id enim agendum arbitrabar, ut hæmorrhagiæ, quadam ex parte forsan necessariæ, & huic ægroto salutari, modum ponerem, naturæ rebus convenientem: nec quidem alienum egi; quandoquidem hac medendi via, ne lethalis ista, ne injuria esset, provisum est. Hisce difficultatibus liberato (qua vulnus sanaretur) *tereb.* dedi *vinetam*; forma pilulari, cum *pul. dialthææ*, bis in die sumendam, & quod superbibere, julapium.

Quando vero posthæc, propter restitutas ægri vires, sanguinem instauratum, & *arthritidem* interruptam; pulsu ille magno, cibi fastidio, *intestinarum* æstu immodico, doloreque pun-

pungenti, cum aliis mali hujus re-
versuri notis, urgeretur; Brachio
sanguinem detraxi; Orgasmm ejus
mitigavi; *Interaneis* prospexi: utque
pacem, quam eo nactus sum modo,
confirmarem, *aquas Bamptonenses*, vi-
vas & de fonte, per mensem bibe-
ret, imperavi. Paruit æger, adje-
citque cuilibet aquarum felibræ, *syr.*
balsamici ℥β. & hora somni, *balsami*
Gilead ℥β. ex ejusdem *Syrupi cochl.*
deglutiit. Recte bibendo, medica-
menta recte sumendo, recteque vitam
instituendo, quantos ille progressus
fecit, vel hinc conjicere liceret, quod
fame & concoctione domum rediit
laudabili, vultuque bene colorato.
Vitæ res & salutis cætera, qualis sano
& incolumni solebat esse; &, quam
dudum, multo integrior.

Nondum annus effluxit, cum *ar-*
thritide pertinacius silente, nec in ar-
tubus unquam quicquam moliente,
materia vero ejus (uti licet opinari)
in sanguine congesta, eadem fere,
atque nuper, *intestinorum* accidentia,
materiam eo loci denuo coire, mani-
feste ostenderunt: Quæ quidem mala,
methodo pene eadem, qua prius,
erant sublata. Verum, ut tutelam
ægro certam & diutinam præstarem,
eum hoc admonui; ut de plenitudi-
ne sollicitum se haberet tanquam
morbi hujus genitrice certissima, al-
trice paratissima.

Quæ cum ita præciperentur, vel æ-
gri incuria, vel morbi magnitudine,
& ad renascendum propositione fac-
tum est; ut aliquoties, nec opinato,
recurreret *dysenteria*: Cujus acces-
siones cum jam quatuor aut quinque
essent; eæque omnes, ex intervallo
anni quasi dimidii; quo temporis

spatio novam *arthritidis* materiam
pullulare credibile est,) *dysenteria*
tandem in *abscessum* migravit, suo lo-
co tractandum.

Observatu facile est, primum, ab
hoc affectu, pristinis in ventriculo &
intestinis *arthritidos anomalis* suc-
cedenti, licere nobis opinari, earum lo-
cum illum tenere, & quasi numerum
explere: Deinde quod, cum omnes illæ
anomalie (qua in hac regione pristinae,
qua novæ & *dysentericae*) rectos &
idoneos *arthritidos* paroxysmos sub-
sequantur; horum paroxysmorum illæ
vicem gerant; nihilque aliud sint;
quam *arthritidis* commissa *intestinis*, &
illac exulans: Cujus quidem rei ar-
gumentum, idque nostra sententia fir-
mum est; quod deseruerit ægrum *ar-*
thritidis recta, quo tempore, & qua pro-
portione occupavit eum *inversa*, sive
anomala; & quod, *arthritidis* rectæ, &
anomale, accessionem essent inter-
valla plane eadem; distantia par: quo
nihil magis probare potest, affectus
hosce, (si tantummodo vultus eorum
intueamur) varios & diversos inter
se; ab una eademque propagine deri-
vari; eademque fieri materia; pari
semper ratione nata, &, quantum in
se est, pari modo semper operante;
sed, propter aliquod sibi externum, &
locos novos ingrediente, & diverso in
iis modo agente.

Huc quodammodo referri potest
dysenteria, quæ ad arthritidem ex
lue Venerea generatam pertinet; cu-
jus olim protulimus * exemplum, si
placet, adeundum.

h 2 CAP.

* Vide *Dissertationem* de arthritide symp-
tomatica, Cap. VII. *Hist. I.*

C A P. V I.

De abscessu *intestinorum* arthritico.

ART. I. **A**bscessus sequitur *intestinorum arthriticus*: hic enim est naturæ ordo, quæ à *dysenteria* ad *abscessum* migrare, ut ab *hæmoptoe* ad *phthisin*, observatur. Alienum & virosum, è sanguinis sinu expelli, partibus à corde remotis & debilibus immitti, tumoremque iis usitato inferre, passim experientia confirmatum est: Ad *abscessum* vero conficiendum proclive, & suapte sponte pronum esse virus *arthriticum*, vel eo constat, quod in artubus is identidem cernatur; eorum articulos, post duras & iteratas accessiones, quibus materiæ multum illis illiditur, aggravans & extendens; sic, ut veteres *arthriticos*, (quos omnium frequentissime morbus hic affligit) hac de causa claudos, eorumque pedes manus laqueis obvolutos, sæpe tueamur.

II. Virus illud, *intestinis* à sanguine commissum, in eorum tunicis nidulatur: Fibras earum corrodit, excedit; Spiritus iis inclusos extimulat, in spasmos adigit. Hinc calor interdum acris, pungens, lancinans; quem ut deliniat, & humoris acrimoniam diluat natura, non alio modo, quam in apostemate gingivarum ex dolore dentium; vel alio quovis apostemate, ex aliena & virulenta materia) Seri copiam suffundit. Ex his humoribus hoc in loco depositis, conflatum & efficitur *abscessus*; qui, serius citiusve, (pro ejus compositione, & calore innato, vel adventitio) maturatus, exten-

sa primum, mox rupta, vel aperta, qua includitur pellicula, pus evomit. Quod utique, si natura copiose ejicitur, vel arte eximitur, cæteraque curatio recte procedit, ægroto commodum; proscripto malo cive, conciliatur incolumitas: purgato sanguine, salubritas: si vero laticis nimis exiguo pus exprimitur, ægroto, propter retentum malum civem, difficultas; propter reliquias intus servatas, affectarum partium durities, & nonnunquam in gangrænam degeneratio.

III. Causæ hujus tumoris manifestæ binæ sunt; quarum altera *intestinorum imbecillitas*, sive *Ατονία*; quæ, ad *intestina* sanguinem invitat, eumque (prout leges volunt *hydraulicæ*) facit inclinare. Hanc autem esse, ipsa morbi natura arguit; evincit id, quod hominibus vel ab incunabulis, vel mali moribus *Δυσπλαγίχνοις*, hic affectus sæpissime contingat. Altera, *sanguinis depuratio*, sive miasmatis *arthritici* (secundum normam, à natura in alienis rebus exturbandis, observari solitam) expulsio: Utque binæ istæ causæ se habent, & majores aut minores sunt; *Abscessus* inde orti accidentia, mores, conditiones sint, necesse est.

IV. Magnus hic *intestinorum abscessus* esse solet, duarum trium aliquando librarum materiæ capax; contra, quam qui vulgo sunt extremitatum: hi etenim fere parvi. Notandum etiam, nullam totius trunci partem magis, quam alimentariam fistulam, infestare: ut hæc illi regio gratissima; hæc sedes † principalis esse censeatur. Tertium, addi potest, (quod huic nostro

† Vide Celsi, Lib. v. Cap. 28. §. 11.

tro *abscessui*, præ cæteris sive artuum *arthriticis*, sive totius corporis *abscessibus primigeniis*, privum & peculiare) esse eum creberrime, paucis post mensibus, recidivum. Hæc autem omnia causis modo dictis, alteri nempe vel utrique potentiori, sunt attribuenda.

Quo enim celerius *arthriticum* miasma in sanguine denuo condatur; quo frequentius natura conditum expellere, & è sanguine conetur in exilium ejicere; quo exulanti, & expulso ei recipiendo, propter imbecillitatem, promiora sint *intestina*; eo hi illorum *abscessus* majores; eo frequentiores, &, qui repleantur, aptiores sint, necesse est.

V. Si in *ano* fuerit *abscessus*, eadem prope curatio, ac in *abscessu ani primigenio*. Si in *æso*phago, *ventriculo*, vel *intestinorum* aliquo; (quæ, extra sensum posita, ortum, & incrementum, vix unquam manifestum esse sinunt;) ante ruptam vomicam, & pus evacuatum, ejus sæpe nulla, sive ægroto, sive medico, vel minima incidit suspicio. *Abscessum* hisce locis oriturum una, quantum video, prædicat vomitio sanguinis, sive *dysenteria* quæ appellatur *arthritica*: qua prægressa, ejus prophylaxi magnopere studendum: hæc enim adversus vomitionem, adversus *dysenteriam*, adversus *abscessum* erit utilissima.

Rupta autem vomica, in lectum se det ægrotans, vel minimum quieti, quoad poterit, indulgeat. Si copiose nimis, supra vel infra, pus emissum fuerit, *Hipnotico* moderanda evacuatio, minime sistenda. *Laudano* madescant tempora, nares, lingua; donec cohibeatur, & ad *εὐφροσύνην* ut ne videlicet eam excedat, redigatur. Puris autem diluendi, gradatim & partitis vi-

cibus educendi, ulcerisque detergendi gratia, hujusmodi *Apozematis*, quarta, quinta vel sexta quaque hora cyathus assumatur.

℞. *Hordei mundati* ℥β. *Rad. symphyt. maj.* ℥j. *Cacum. Betonica, Suncula* aa ℥ij. *Coq. in aq. font.* ℔ij. ad iij. *Colaturæ adde mellis rosarum* ℥ij. vel iij. f. *Apozema*.

Julapium præsto sit *cardiacum*, aut *vinum* aliquod generosum; cujus, in languoribus summis, cochlearia aliquot hauriantur. Interea temporis (ut *Celsi* verbis utar) *Nihil facere oportet, quominus, quicquid est puris, exeat*.

Cum vomitus, & diarrhoea, & puris evacuatio desierint, ex usu erit *Tereb.* à ℥β. ad ℥j. cum ovi vitelli pondere equali temperatum; vel *bals. lucat.* ℥β. cum *myrrhæ pulv.* q. s. in *pil. redact.* bis in die, ex *Apozematis* haustu demitti. Vitentur acida, vitentur acria, &, quibus læsa pars exasperetur, quibus noxa augeatur, omnia. Ipsorum *cardiacorum* vitetur ea vis, quæ sanguinem nimis exagitet, & è foribus jam apertis eum eliminet. *Eboris, C. C. Pedum vitulinorum gelatinis; hordeaceis, avenaceis, pullinis, ovinis, vitulinis, & ejusmodi sorbitionibus*, vescatur æger. Si alvus soluta nimis fuerit, potioni sit *decoctum album*; si dura nimis *hydromel*.

Prophylaxis, sive in *ano*, sive intus sit *abscessus*, aquis *Diureticis* optime perficitur; quibus adjici potest *sal & crocus Martis, myrrha, terra Japonica, cum syr. cydon. forma pilulari*. His enim partes vulneratæ debilitatæque contrahuntur, & defenduntur; quodque maximi est momenti, materia vitiosa per renes emittitur; unde visceribus major, etsi non ubique certa,

erit tutela. Conducet item *vena se-*
ctio, præsertim in corporibus ple-
thoricis, sique nihil repugnaverit.
Conducet *ambulatio*, *pedum frictio*, &
in aquam calidam immersio. Purga-
tio fugienda.

VI. Unum huic capiti, veluti co-
ronida, subnectam: Veteres *arthriti-*
cos non tantummodo colica, aliisque *in-*
teraneorum morbis, (ut ante dictum,) *verum* etiam morbis *ani arthriticis*
identidem affligi, nonnunquam misere
cruciari: maxime cum ætas exacta est,
& vires jam imminutæ, ad miasma
in artus expellendum minime satis-
faciant. Ea morbi mutatione, in *ano*
materia deponi *arthritica*, in eam in-
fundi videtur: Cujus utique rei argu-
mentum hoc est, quod quamdiu *ani*
abscessu, *fistula*, vel ejusmodi morbo
aliquo gravi afficiantur homines hi
arthritici, tam illi diu raro articulis
ægotent, ubi vero ea tollantur *ani* vi-
tia, recurrat *arthritis*, (quod iterum
& sæpius observavi) in extremis par-
tibus *regularibus*.

VII. Hæc, & hujusmodi alia, quum
ab *arthritide* fiant in visceribus, sex-
centa mala; videre licet, quàm opposi-
te, quàm belle sit à * *Luciano*, ex *Eras-*
mi Schmidii versione, de ea dictum.

* Σπλάγχνων δ' ἐπ' αὐτῶν διάπυ-
ρον ἄρεχει κακόν.
Δίναισι Φγομῶν σάρκα πυρπολά-
μενον,
Ὅποῖα κρητὴρ μεσθ' Αἰτναίῃς πυ-
ρος,
ἢ Σικελός αὐλῶν ἄλιπὸρος διασ-
φάγθ',
Ὅπως δυσεξέλικτα κυματᾷ μεσθ'
Σήραγγι πετρῶν σκέληθ' εἴλεται
κλυδῶν.

Visceribusque in ipsis ignitum discurret
malum.

Vorticibus flammarum carnem ignis mo-
re depascens;

Veluti crater plenus Ætnæi ignis,

Aut Siculus canalis æquorei interstitii,

Ubi confuse fluctuans,

Ob fissuras petrarum, obliquus volvitur
æstus.

HIST. I.

Abscessus intestinorum arthriticus
auspicato sanatus, recurrendo lethalis.

Abscessum in visceribus, *arthritica*
fieri posse materia, probat agri-
cola, prædio nudius tertius suburbano
agens. Fuit ille corpore pertenui, Δύσ-
πλωγχνος, annos *arthritide* permul-
tos, primum *regulari* tantum, mox
etiam *anomala*, τὰ *Εντόσθια* premen-
te *dysenteriam* inferente cruciatus.

Dysenterico ei medicinam, ex utri-
usque nostri sententia, iterum ac sæ-
pius feci; ductoque prognostico à
vulneratis multumque læsis & debi-
litate *intestinis*, uti etiam ex eo,
quod illa jam frequentaret *arthritis*;
de *abscessu* ægotantem, de eo, tan-
quam imminente & pertimescendo,
monui. Nec quidem aliter evenit:
Namque elapso ab *arthritidis* paro-
xysmo brevi spatio, cum jam reple-
tum esset corpus, & dolerent *intestina*,
(quæ duo accessiones itidem *dysente-*
ricas solebant antecedere) materiam,
raptò in *intestinis abscessu*, purulen-
tam ἄνω καὶ κάτω reddidit. *Vomi-*
tum & *diarrhæam*, ut ne violenta
nimium urgeret, *Laudano* compescui;
eorum sævitiam mitigavi. Finita
puris

puris evacuatione, bolum abstringen-
tem (ex conf. ros. rubr. Croco Martis,
Etc.) bis in die, pil. balsamicas, ex
bals. Lucat. Pul. C. C. C. hora somni de-
mittendas, cum julapii haustu dedi. Po-
tuit, quod dilueret puris acrimoniam,
simulque reprimeret diarrhoeam, de-
coct. album tenue dabatur. Cibus, è
jusculis & gelatinis, erat analepticus.
Porro, Prophylaxeos ergo, decem post
diebus, omni mane, aqq. Bathoniensium
℥ij. paulum tepefactas, hausit; singu-
lis selibris adjiciendo vini Canarini
cochl. unum alterumve. Per elect.
lenientis dosin, uti opus fuit, assump-
tam, alvi prævenit tarditatem.

Caro, color, vires ab hac methodo
augentur; sic, ut hyeme sequenti, men-
ses inde post quatuor vel quinque, pe-
dibus iterum doleret, & omni periculo
liber esse prima facie videretur. Con-
tra vero ob ipsa hæc indicia salutis,
(ita vulgo æstimantur) censenda erat
hujusce ægri salus in dubio versari.
Quandoquidem illa, tametsi quodam
modo salutem, modo longe majori
contrarium indicarent, & intestina de-
nuo gravari minarentur. De venæse-
ctione, ut de intestinis mihi curæ sat
esset, deliberavi: vetuit corpus à na-
tura tenerum: vetuit male constitu-
tum, morbis mulctatum, atque adeo
arthritidi rectæ vix obeundæ par.

Anni circiter dimidium erat, cum
recurrat acris ille & pungens intesti-
norum dolor, novum materię coitum
ostendens. Subsequitur, paucis post
diebus, puris tenuioris subalbidique,
ad tres minimum libras, paucarum
horarum spatio, per os, per anum ex-
cretio. Vires ægri statim collabuntur,
& cardiacis frustra, licet copiose da-
tis, oppressi oculis obductum est
ταπεινὸν μέλαν νέφ϶.

Notatu dignum erat, arthritidem ex
quo intestina primum est aggressa, nova
illa sede adeo delectari, ut intra trien-
nium sexies eam inviseret; & toties vel
dysenteriam, vel abscessum eo loci fa-
ceret: Visceribus scil. à natura imbecil-
libus, & morbi crebris insultibus ener-
vatis, depositum, imo infusum erat,
expulsioni jam tum idoneum, miasma
arthriticum. Sed neque præteriri illud
oportebit, quod, qua proportionem vis-
ceribus inhæserit, ea usque arthritidis ar-
tubus pepercerit. Quinetiam observa-
ri potest, quod, ab arthritidos paroxys-
mis regularibus, per accessiones dy-
sentericas & abscessus hosce intestinorum,
magna ex parte defenderetur æger;
quandoquidem hisce crebro reverten-
tibus, illi tum rariores, tum etiam
mitiores invenirentur: ut, tum arthri-
tidos, tum dysenterię, tum etiam ab-
scessus causam continentem & conjun-
ctam, eandem prorsus, nonnunquam
artus, alias intestina, sed alio alioque
modo infestantem, esse constet.

HISTORIA II.

Abscessus ani arthriticus feliciter
curatus.

Antistes nobilis, ingenio summe
prædicando, nisi quod animi
magnitudo superaret ingenium, ar-
thritide nativa, ea prosperarum cum
adversis, ea rerum humanarum mistu-
ra) quam & ipse minime tenuavit;
est affectus. Diu ille, semel bis in
anno, doluit; sed apte, sed utiliter:
Tandem ventriculum, intestina, & eo-
rum extremitatem, anum, à muneribus
suis desciscere compertum est, &

NOVO

novo more affici: hanc humoris nimium recipere, *hemorrhoides* extrudere; illam cibum minus recte conficere; istum minus appetere. Hæc autem mala, siue naturæ per se deficientis & debilitatæ, siue *arthritidos* inversæ signa erant, (quum *interanea* multum iis enervari confitendum est) rectæ & externæ *arthritidi* intus vocandæ, non parum contulere.

Hujus procatarxeos maleficio factum est, quod, ex errato in re diætetica commisso, materia, (quæ digitos etiam tum extendit, quæ in tumores idoneos elevavit,) *arthritica*, intro invitata, *ano* impacta, *abscessum* in ea faceret. Primum, ossis *coccygos* regionem, Mense Decembr. Anno MDCLXXXII. invasit: inde per dies aliquot dolor, & totam pene hebdomadam *Ἀστυρία*. Vena, medici consilio, pertusa est. Nihilominus increvit tumor; dextram, sinistram, partes circa *anum* omnes comprehensens, & ad suppurationem tendens. Quo citius maturescat, ei *cataplasma* admovetur. Horis post triginta sex, cum jam moveretur intus contentum, & fluctuerat pus, phlebotomo per *Jenkinsonium* nostrum est apertus: unde materiæ putidissimæ foetidissimæque quasi libra effluxit; mundificantibus ab eo injectis detergitur sinus, fomentis roboratur.

Curatio perfecta, & absoluta esse visa est, quum, exeunte Maio, *arthritis*, quæ tum temporis in artubus emicuit, ob *ὑπόφασιν* nescio quam, ad *ani* regionem, non ita pridem læsam, se proripuit, eamque magnopere corrupit. Pelle ovina, recens extracta, involvi pedes & abdomen ægrotantis, imperavi. Hinc suppuratio maturior, at-

que adeo celerrima; adjuvante *Ung. Basil.* &c. per penicillum admoto. Secto tumoris apice, puris altera quasi libra expressa est. Perjucundum erat notare, non tantum omnia, statim ab emissio pure, symptomata concidere; sed & appetitum, aliquandiu languentem, ex eo tempore vigere, latrare, & (quod eo amplius) ægrotantem comesta concoquere.

Quicquid hujusce mali reliquum erat, (hoc autem neque grave, neque longum,) id omne laboranti, non nimium morigero, deberi statuendum est; id etiam brevi sublatum. Nam factus tectus evasit æger, neque, tametsi sæpe posthac *arthritide*, hujusmodi unquam *abscessu*, de integro laboravit.

En igitur *ani abscessum*, in quem, tanquam in sentinam, missa sunt *arthritica* purgamenta: Cujus rei notitia vel eo manifesta, quod ex *abscessu* favetur artubus, neque iterum, dum nova in sanguine coacervata fuit materia tantisper in eos sævitum.

HISTORIA III.

De ani *arthritica*, propter *aloeticum*, inflammatione; cum instante gangræna.

Matrona Nobilis, sancta, venerabilis, ob causam alibi dicendam *arthritica*, exeunte anno MDCCV. Dolorem artuum, huc illuc vagum, & repentem habuit articulos etiam aliquando, more solito, perstringentem. Sub isto rerum suarum statu, & conditione, *tinctura sacre* dosin, hortante quodâ è vicinia sumpsit; heu infau-

infausto omine, & irato *Æsculapio*: *hemorrhoidum* enim dolore alias afflictæ, tantam earum injuriam, tam grave malum ex eo pertulit, quam quod gravissimum.

Magna vis humorum, qui in sanguine jam evecti & exilio parati erant, ut hac vel illac levi ex causa verterentur; *Aloetico* viam ostendente, ad *anum* pulsa est, & eam distendi maximeque cruciari fecit.

Non ægræ profuit, quod e Gallis, aliisque restringentibus, Aqua ferrata incoctis, stuparum ope, *fotus* adhiberetur; contra, malum ex hoc acerbis. Ægram inveni, cruciatus inter & tormenta, misere oppressam. Per *anum* humor nigerrimus, odore cadaveroso effluxit, & de *gangrena* imminente me admonuit. Paulo post, in *ani* margine tumore rupto, tam jugiter emanavit humor, ut de ægræ vita pene conclamatum esset; Parum aberat, quin opprimeretur. Libræ minimum binæ effluerunt, quibus nihil foetidius, nihil graveolentius. Non nisi *cardiacis* copiose creberrimeque datis, Ægra sustentari potuerat, iisque mehercule vix quidem.

Sistente demum flumine, cisternam ejus immisso stylo exploravimus. Ab orificio, quod in dextri podicis medio propter *anum* erat, versus Os *coccygeum*, duas circiter uncias sinus intravit, altera vero parte, prope *intestinum rectum*, eique parallelus, circa quinque uncias. Tanta verò ejus latitudo, quanta humori contento responderet. Præterea, caro prope orificium ad drachmæ spatium livida, sensuque valde obtuso, *νέκρωσις* in propinquo esse manifestavit.

Ut autem ea prohibeatur, eodem-
Sydenham. Tom. II.

que tempore sistatur humor, nimium profusus, per *injectiones* aptas, aliaque topica, Chirurgis adhibita, provisum est. *Turunda* immissæ sunt, paulatim breviores; & demum, mensis usque spatium, ne nimis cito occludatur, tanquam fonticuli, os apertum est: postea feliciter reclusum. Ex morbo gravi, & prorsus ancipiti convaluit ægra, & partum intra breve spatium gessit.

Commonet exemplum, in corpore *arthritico*, materia ad fugam prona saturato, quàm dubia autem, imo quàm periculo plena, maxime per *aloetica*, Purgatio.

C A P. VII.

De melancholia arthritica.

ART. I. **P**ost *ventriculi* & *intestino-*
rum affectus *arthriticos*, qui appellari possunt Idiopathici, (de quibus supra disputavimus;) ad eos jam deveniendum, qui locis sæpe remotis & distantibus, semper autem aliis, *καὶ αὐτὰ Συμπάθειαν*, inesseprehenduntur. Hi vero, tametsi plures, & quidem prima facie longe inter se diversi reperiuntur, (uti *melancholia*, *synope*, *cephalalgia*, *vertigo*, *respirandi difficultas*, alique permulti,) quando hoc conveniunt, quod ex causa *primis viis* contenta omnes exoriantur; eaque sublata, auferantur; eorum curatio, maximam partem, ex prædictis elicienda est. Par autem unum, cæteris præluens, (nimirum *melancholia* & *synope*;) cum utrumque ita interdum ingravescat, ut Symptoma evadat *ἐπειγόν*, & mobilitatem ambiat; hoc & sequenti capite speciatim exponetur.

II. Nullos æque laceffit huiusmodi *melancholia* (ut de ea primò loquar) ac qui molles , teneri , delicati , animo præditi pufillo, vel alia aliqua inclinatione naturali , *melancholiæ* sunt ab incubulis addicti. Quandiu, horum *arthritidis* paroxysmos agit regulares ; & natura , visceribus parcendo , materiam in artus alienam exprimit ; tam certe diu ægrotorum prospere res succedunt , & in paroxysmorum vacationibus , cor illi lætum ; Vultus hilaris ; sudum undique , & serenum est. Quoties autem hoc salutare opus , sive prorsus intercisum , sive remisse & oscitanter actum est ; maxime ; quoties *ventriculo & intestinis* committitur materia ; primum , appetitus , & concoctio depravata est : hinc eo loci massa , brevi spatio putrescens , & inepta , coacervatur : hinc flatus hypochondriacus , *Βασβόρυμοι* , præcordiorum distentio , & interdum dolor *intestinorum* fere continuus : hinc illi , per consensum ; cerebri & nervini generis affectus , illa *ΜεσοΨυχία* , illa *melancholia*. Turpis scilicet illius massæ afflatu & contagione , deprimuntur spiritus , sensui jam motuique obeundo impares. Nihil isthoc hominum genere tristius ; nihil infelicius. Neque somnum capeffunt , neque cibum. Pœnitet , piget , pudet ipsos Vitæ suæ tædet. Quodque omnium gravissimum est , quæ , in summis calamitatibus , perfugio , quæ ægrotantibus , solatio ; quæ *arthriticis* , certissimo esse solet præsidio ; hosce plane deficit , Spes.

Nullas unquam *arthritidis* , *anomalias* , hac nostra diuturniores invem ; nec quidem multas temere frequentiores. Nono vel decimo circiter ætatis lustro , ægrotantem aggreditur ; & per reli-

quum vitæ (nisi Medicinæ Viribus depulsa fuerit) eum perraro deserit ; quin ex intervallis , iisque crebro brevioribus , affligit. Et autem ad *arthritidem* , in eodem corpore *regularem* (si ad eam comparetur) Proportionem , quæ dicitur , *inversa* : quandoquidem , quò minor ; quò rarior ; quò mitior hæc : eò major ; eò constantior ; eò vehementior illa ; & è contrario.

III. Quod autem ita sit diuturna , causam esse puto in præcedentibus enunciata ; *Dyspepsiam* nempe , & *ventriculi* Imbecillitatem ; quæ , ut usitate materiam ad *primas vias* arthriticam invitare solet , crebramque facit (ut ostensum est) huiusmodi *anomaliam* , ita quidem usitata major , (qualis his ægrotis est) tum invitat allicitque magis , tum etiam arctius complectitur , retinetque diuturnius.

Ne vero , cum *arthritide melancholica* idem hic affectus esse censeatur ; advertere oportebit , illum esse *melancholiam* puram , & exquisitam , in *arthritida* ; hunc , *arthritidem* similiter genuinam , in *melancholiam* desinentem , eamque propria materia facientem.

IV. Requirit *therapia* , ut morbo ægrum prementi , *ventriculum & intestina* *ἀνα* (si opus fuerit *καὶ κατὰ* purgantibus , primum adversetur. Ista vero blandiora sint , necesse est ; è Decocto puta *pol. Teæ* vel *posseto carduato* , vomitorium ; ex *rhabarbaro pil. tart. bontii stom. cum G.* vel istiusmodi aliquo leniente , *catharticum*. Statim à purgatione , eo nempe vesperi , omisso *paregorico* , locum habeat *cardiacum* ; quod materiam visceribus adhærescentem extra propellat : posteaque , cum ad *alterantia* descendes , ea quantitate pro-

propinentur, sed dosibus idoneis, quæ si nihil repugnaverit, intentioni therapeuticæ (i. e. Materię *arthritica*, à τοῖς ἐνδοῖν educendæ, & in artus ablegandæ) satisfaciatur.

Vult autem *prophylaxis*, primum, ut aquis diureticis, recte diuque potis, e sanguine virus evehatur *arthriticum*. Deinde, ut *arthritis*, Vere & Autumno, altero nempe vel utroque, si per se quiescat, medicamentis ad eum finem datis, cieatur: regulares paroxysmos, suoque numero perfectos (quoties opus erit) edere cogatur: & ut alias coctionis summa teneatur ratio, in victu minime peccetur. Quare *Eccoproticum* frequenter adhiberi, putres sæpe extrudi reliquias oportebit; & in eum finem usui erunt pilule, quibusdam in pretio habitæ, *melancholicæ* ab *Exoniensibus* appellatæ.

R. Pil. macri, stom. cum. G. aa. ʒij.

Rudii ʒj.

Res. jal. ʒß.

Ol. cin. Chym. gtt. x.

Bals. per. q. s. f. pil.

Dosis ʒß. primo mane, omni mense, vel, eodem intervallo; sumatur *art. laxantis*, & *mannæ* aa. ʒß. a. l. ʒj. aq. purgant. lbj. soluta. Omni vero purgationi prophylacticæ succedat, hora somni, *paregoricum*. Prodest porro corporis exercitatio, præsertim equitatio. Quæ verò reliqua huic affectui medeantur, ex supra dictis hauriuntur.

HISTORIA I.

Melancholia propter arthritidis accessiones minus idoneas.

TEmpus olim nobiscum homo traduxit alienigena, ingenio prorsus

singulari: affectu *hypocondriaco* non parum multatus. Ægritudini importunæ permolestæque ut occurreret, *Baccho* ille, non nimium modo, verum etiam intempestive (pernoctando scilicet) indulgit: quo quidem more, *arthritidos* perniciosissimæ, senectutis tristissimæ posuit fundamenta.

Adolescens vix egressus, *arthritide*, malo hæreditario ægrotavit; quod *melancholiam* vel primum intulit, vel magnopere auxit. Quamdiu paroxysmos edere soleret *arthritis* ista regulares, (satis scil. magnos, & frequentes) nihil illo homine mutabilius, aut sibi dissimilius; utpote lætitia nunc elato, moestitia nunc depresso. Quoties enim paroxysmus aliquis finierat, cantu, jocis, salibus effundendis, carminibus aut pangendis, aut recitandis occupato eo, nihil usquam gentium festivius jucundiusve: quamprimum autem *Baccho*, *Cerere*, & ignavia, nova in sanguine cumularetur materia, & jam expulsionem parata esset, nihil illo tristius, lugubriusve.

Nondum annos compleverat quadraginta; quum *arthritis* rarius & remissius agere occœpit; & pro illius remissione, ægrotanti evenit male: nam *melancholia* ingravescere reperta est, & quidem eatenus, ut in eam demum mutaretur *arthritis*: quibus autem modis, & qua metamorphoseos ratione, (quippe ad explicandam *melancholiam* hujus *arthritice* naturam cumprimis faciens) narratu dignissimum.

Qua proportionem paroxysmi, sive earum acrimoniam, sive frequentiam spectemus, cessare; ea semper, rata perpetuaque, crevit *Αρορεξία*; ea *Δυσπείψία*; ea, flatu immodici; ea, dolor, & innumeræ *ventriculi* querele;

ea, *Melancholia*: ut materiam ad τὰ ἔξω *arthriticam* minime propulsam, visceribus infundi, res sit evidentissima.

Chalybem ille amara, non unius generis *cardiaca*, initio commode; *corticem*, cum vino, omnium multo commodissimo; postea vero frustra, ingessit. Validus à natura, & athleticus; morbo gravi & ærumnoso, ànimum cum corpore pessundanti, impar, ætate adhuc constante, succubuit,

Victima nil miserantis orci.

HIST. II.

Arthritis melancholico saluti.

Homo *Damnonius* per omnem primam juventutem coctionis pravitate, ventriculi à pastu distensione, flatu, capitis gravitate identidem afflctus, de majori malo adveniente monebatur. Annis aliquot post, exorta est *arthritis*, nunc uni eidemque articulo inhærens, nunc per artus erratica; semper autem regularis, & cum morbo *hypochondriaco* (uti cum *Polluce castor*) vices habens alternatas. Quæ istorum affectuum *Ἐπ' ἀλλήλῃα*, communem utrisque materiam esse, nunc, quæ sunt intus, afficientem; nunc, quæ extra, corrodentem ostendebat. Gravedo etiam, per hosce dies, humorem multum, & acrem, in vacationibus *arthriticis* emittere, sicque capitis gravitatem minuere solebat.

Sub finem anni MDCCII. Paroxysmi, qui lenes semper, & parvi reperiiebantur, *arthritici*, præter morem intermiserunt; neque jam per annum integrum emicuit *arthritis* ulla, sive fixa, sive contraria: quanto vero ægro-

ti cum discrimine, vel ex eo disci potest, quod nausea frequens; quod appetitus exinde prostratus; quod coctio vitiosa, neque nisi liquidorum ulla; quod flatus, ἀνω καὶ κάτω sæpe emissi; quod, eis aliquantisper retentis, auditus ad tempus aliquod omnino nullus; quod dolor lateris pungens; quod spirituum defectus miserabilis; quod marcor, quasi junctis undique copiis, ægrotum pene conficerent.

Considerata istius morbi natura, plane visa est *arthritis*, quæ diu recte egisset, jam verò, Brumæ urgente frigore, sanguinemque deprimente, intus in *ventriculum*, &c. repelleretur, & dictam faceret *melancholiam*.

Proposita medicinæ via, ut languentes spiritus suscitarem, ut inimicum ab intestinis dimoverem, & ad artus propellerem; eam ingredior. *Aquarum ferratarum*, quæ in propinquo erant, *Tawtonensium*, modice tepefactarum selibram, hora septima matutina, hauriendam; omnique horæ quadrante, ad horas usque duas repetendam; cui-libet vero selibræ sp. vol. ol. gtt. x. vel xv. instillandas: Nona sequenti, infusa tea, eadem aqua comparati lbß. hora deinde post, infusi amari alterantis coch. v. quarta pom. Bolum *absynthiacum*; hora somni *cardiacum* sequentem, cum julapii, aut vini Xeresani haustu demittendum, imperavi.

℞. Rad. zedoar. ʒij. Gentian. ʒß. cacum. agrim. ʒij. coccinellæ ʒj. Cort. ext. limon. flor. rorismar. aa ʒj. Infunde in vini Xeresani lbij. ad idoneam alterationem; tunc coletur infusum.

℞. Pul. rad. ari C. ʒß. conf. abs. R. ʒß. Syr. Z. Z. ex Indiis q. s. f. bolus.

℞. Pulv. gascon. ʒß. spec. diambra ʒj. syr.

Syr. garyoph. q. s. f. Bolus.

Carnibus εὐπείπτῃς καὶ εὐχύμοις, pullina sc. vitulina, agnina, & ejusmodi aliis vesci; & loco cerevisiæ, huic ægroto pestiferæ, aquam dari bibere, prædictam, cum crusta panis incocta, Xerano demum addito, præscripsi. Utrique bolo, paucis post diebus: nempe quamprimum Martem ferre valuerat teneritudo intestinorum, adjecta sunt ejus nutriti gr. v. primoque aqq. haustui, omni mane, tinct. Martis Feburiana gtt. xx.

Porro, ad caput per nares purgandum (quoniam hoc innuere visa est gravedo) pulverem adhibui sternutatorium, sæpius in die usurpandum.

℞. Caulium tabaci 3j. cacum. majorane, rorismar. salvia aa 3ß. Rad. Helleb. albi ʒj. Moschi gr. ʒj. siccatis f. Pulvis Epp'iv.

Ista medicina, vix credibile est, quam celerrime restituta; & quanta ægroto sanitas. Spiritus animales, ab assumpta aqua maxime, & quidem subito recreati: paulo post vigere coepit, & deinde latrare, appetitus; partim medicamentis, partim victu, sed aqua potissime, vegetior factus, oculos homo sustulit, vultum explicavit arthritide recta, pedem alterum occupante, postmodum est tentatus. Maximi erat momenti dolor iste regularis; utpote qui materiam, relictis visceribus, πρὸς τὰ ἐξω arceri comprobavit. Medicina eadem, vel simili, dies quadraginta usque continuata, memet Exonia visitavit; ex moestissimo, & tristissimum in modum languente, in sanum & vividum, in lætum & alacrem mutatus. Ego, ut morbi recurrentis metum adimerem, & in tuto rem omnem ponerem, ad dies adhuc viginti

plures, medicinæ usum protuli. Quinimo, contra melancholiam, aliaque ventriculi & intestinorum mala, ut in posterum se incolumem præstet; de arthritide curet, exhortor, ut ea rectum, & idoneum, semel minimum anno, paroxysmum edat.

Historia narrat arthritidem, intus ad ventriculum & τὰ ἐντέσθια missam, ægrotum mirifice lædere; melancholica gravi afficere; demum medicina ad τὰ ἐξωθεν auspiciato pelli.

HIST. III.

Melancholiam, & hydropa arthriticum, sanat, arte comparata, arthritidis idonea.

Aliud dicam melancholia hujus arthritice exemplum, nobile & inusitatum. Vir reverendus, antiquis moribus, per ætatem mediam, nunc arthritide, nunc melancholia premebatur: hujus sc. accessionibus olim, ante annos viginti; illius nuper, omisso tabaci usu, ante sexennium, ortis: hujus, perpeßu gravioribus; illius, tum minus molestis, tum etiam raris; at semper commodis, semper utilibus; siquidem melancholiam illi ad tempus diutinum, ad annum quasi dimidium, semper abegerunt.

Sub finem anni MDCOH. post appetitum aliquandiu læsum, melancholia illa multa angebatur; Μυρροψυχία & depressione spirituum importunissima, incredibili stipata. Lamenta, querimonias, ejulatus die noctuque effundentem, tanquam ægrotorum post hominum memoriam afflictissi-

mum, audiui. Mehercule! se arbitro, nemo unquam mortalium, nec quisquam gentium æque miser. Paulo post emicuit, qui sævitia longe *melancholiam* excellere visus erat, tumor pedum, deinde femorum, profundas digitorum foveas accipiens;isque festosus, hydropicus. Umbilici regione exudavit, tanquam è colo, liquor. His accessit difficultas spirandi; debilitas universa, & *δοκίμη*, brevi tempore, fere paralytica; sitis etiam insatiabilis, urina pauca, & lixiva, potionis nec quadrante plus: Ut, de ægroto plane conclamatum esse, non immerito omnium fere sermone percrebuerit opinio.

Quo affectui tam periculoso medicinam facerem, idcirco primum ex usu esse judicavi, feri vim minuere, hydragogis amandare; tum, quibus rebus possem, *arthritidem* (quam horum omnium causam esse suspicabar) evocare, & τοῖς ἐξωθεν infingere. Hac proposita medendi lege, *Pil. aloeticis* facta semel iterumque purgatione, meo jure sic præscriptum est.

℞. Rad. Gentian. ℥j. infunde in vini albi Lusitanici ℔ij. ad alterationem idoneam; Colaturæ adde tinct. aurant. ℥j. misce. Dosis ℥j. sexta quaque hora, cum seq. pil.

℞. Sal. Martis, chal. nutriti, aa. gr. v. Pul. serpent. virg. ℥ss. syr. absynth. simp. g. s. f. Pil.

℥. Sp. vol. ol. ℥j. tinct. stom. cum M. ℥j. misce sumat gr. xxx. cum idoneo quovis vehiculo, bis in dies, sepiusve, si languores urgebunt.

Quantum ægotanti ab hac metho- do utilitatis, opinione majus est. Quando per evacuantia, feri, quod nimium erat, vix dimidium expelleretur; ita

quidem factum est, ut natura, per cathartica, perque chalybem adjuta, tum in pedem *materiam* extruderet *arthriticam*; tum etiam serum per renes abundanter emitteret. Septem, octo dierum spatio usurpandis hisce pil. dicato, pedis sinistri doluit mal- leolus, & digiti majoris articulus ma- jor, ejusque orbis. Dolori paulo post successit urinæ profluvium, tam jube, tamque copiosum; ut, diebus quin- que vel sex, pedum & femorum tu- mor omnis hydropicus, etiam si im- manis, auferretur; & simul cum tu- more, parique proportionem, sitis. Ex sententia succedere omnia. Alacrem, vividum, cibi appetentem, animo ple- num denuo conspexi; Vitam hodie quadriennio postquam ita fuit correptus, vivit; & quidem eam, quæ sola vita est vocanda: ut vel uno hoc ex- emplo demonstrari possit, quantum *hydropa*, quantum *melancholiam* faciat *arthritidis anomala*, quantum etiam utrumque sanet *regularis*.

Hactenus de *melancholia arthritica*; ad ejusdem originis, & naturæ *synco- pen*, accedo.

C A P. VIII.

De Syncope arthritica.

ART. I. **A**lius est affectus, ei, qui præcessit, sive cau- sæ utriusque continentis & proximæ, sive κατὰ Συμπάθεσιν ortus, habea- tur ratio, congener & geminus; Syncope nimirum *arthritica*, hunc in locum aptissime referenda.

Ante dictum est *arthritidem*, maxi- me in corporibus senecta, vel ebrio- sitate

litate læsis, & enervatis, *ventriculum* & *intestina* minima quavis de causa petere. Quinetiam exploratum est, in eas partes ingressam *arthritida*, non semper *anorexiam*, *nauseam*, *tormina*, *diarrhœam*, & hujusmodi morbos *ἰδιοναθίνε*s inferre; sed, uti nonnunquam *melancholiam*, (in superiori capite tractatam) ita etiam interdum *syncopen*.

II. Compertum, inquam, est, à positione nimis frigida, & tenui; vel *δυσπείρω* aliquo, ore sumpto, & *ventriculum* aggravante, primum, universo corpori male esse; tunc paulatim os pallere; sudore frigido deinde cuticulam madere: pulsum imbecillem, modo nimis tardum, nunc inæqualem, reddi; interdum minui tantum, alias intermittere; solvi denique spiritus animales; sensum, motumque deficere; Vitæ omnes corruiere facultates: Interea vero temporis, *arthritidem*, (si qua forte in articulis, antequam hæc inciperet tragoedia, comparuit) desubito recedere. Ne multis, ægrum, nisi remedio quodam efficacissimo presentissimoque, nisi Deo in vicinia mortis opem ferente, servatus fuerit, e vivis exturbari.

Hanc ego *Συνκοπήν*, quatenus à miasmate *arthritico* commissæ est, *arthriticam*; quatenus vero per omne corpus se diffundens, à causa (in *ventriculo*, & *τοῖς ἐντέροις* sita) longe posita elucet, *κατὰ Συμπάθειαν* natam appello.

III. Huic ut occurratur, ancipiti prorsus, & acuto morbo; nihil æque valere judico, ac, cardiacorum permagna dosi potentium adhibita. Indicationem vitalem tueri; Spiritus animales sistere, & instaurare; ut & alienum (si modo id fieri possit) ad τὰ ἔξωθεν arcere. Quo

circa aque *Hispanicæ* quantitatem amplam, in ægri rem, plus semel dedi bibere: proque re nata repetii. Ubi illa defuit, aliam, quæ sequitur, quando medicamenta in forma liquida citius adjuvant, & propterea solidis anteponenda sunt) præscripsi.

℞. Aq. abs. C. ℥xj.

Sp. menthæ.

Tinct. lavend. C. aa. ℥jj.

Sacch. albiss. q. s. f. Julapium.

Dosis ℥β. j. ad ij. ubi usus veniat, adhibenda; & ut per usum videbitur, iteranda.

Cum dosi prima, vel secunda, si placet demittatur *bolus*, seu *pulvis* sequens.

℞. Theriac. androm. ℥β.

Flor. salis armon. ℥β.

Cons. anthus ℥j.

Syr. cort. citreor. q. s. f. bolus: vel

℞. Pulv. serpent. virg. ℥β.

Spec. diambrae ℥j. (ad ℥jβ.)

Macropig. gr. jii. jiiij. v.

Ol. cin. chym. gtt. f. pulvis.

Paupertinis, & indigentibus (uti etiam aliis, ubi medicamenta non ad manus erunt aptiora) *spiritus vini* detur ustulati quantitas ea, quæ proposito respondeat: vel *aquis cardiacis* superaddi possit, *spiritus C. C. succinatus*.

Cum hisce *frictiones* simul adhibendæ sunt: & in vino, vel *spiritu vini* calefacto immersæ *stupa*, scrobiculo cordis, & toti abdomini applicandæ crebroque renovandæ sunt.

His, vel hujusmodi similibus, utendum eo usque, donec æger resectus, & (modo hoc effectum reddi potuerit) in solido locatus fuerit: quod utique raro fit, priusquam *arthritidis* in articulos ablegata, & iis sit infixa.

Si

Si à Δυσπείπτω aliquo temere comeso Syncope proficiſcatur, & æger facile vomat, aut ad vomendum pronus ſit; quamprimum ita factum ſit, ad ſe ut paululum rediret, per decoctum tea, vel cardui, largiter exhaustum, alienum ejiciatur. Verum, ſi ad incitas ita reductus ſit æger, ut moræ locus relinquatur omnino nullus; quin, ad ſalutem ægroti quicquid peragi poſſit, uno id, neceſſe fuerit, eodemque tempore peragatur omne; hoc caſu, inquam, vini quantitas ebibatur ea; & quidem ea celeritate, quæ tum viribus redintegrandis, tum vomitui movendo ſatis eſſe reperiatur.

At ſi revertantur, & importuni fuerint huiusmodi Συνοπα; ut iis initio ſtatim occurratur, priuſto ſint oportet iſtiusmodi cardiaca, prout facto opus erit, ingerenda. Quanquam enim ſanis integraque valetudine uſis, nulum unquam potionis genus hiſce cardiacis ſpiritibus nempe, & aquis generoſis) peſtilentius aut magis noxium, ſi in uſum communem trahantur, excogitatum fuit; tamen arthriticis veteribus, præcipue vino deditis, hiſque lipochymis invadi ſolitis, nihil, quod ſciam, utiliſſe ſalutariuſve. Adeo, videlicet, quibus alii, certe permulti, rebus conficiuntur, & e vivis extruduntur, iſſdem iſſis alii ſervantur, & multos annos eorum beneficio, vivunt valentque. Hoc autem, uti re ipſa conſtat, animoque à me ſincero, & in humanum genus benevolo dictum, boni velim conſulatur; nec in pejorem partem, & ſui perniciem, à quoquam, tanquam ad malos mores licentia, rapiatur. Qui cardiacis hac occasione nimio plus indulſerit; qui erratum tam turpe, tam ſtultum erraverit, ipſe viderit.

HISTORIA I.

Syncope arthritica, foras abacta hoſte, curata.

MORIBUS & ingenio præſtantiffima fœminarum, eadem fere de cauſa, quam in ſequenti hiſtoria repetam, ſe in vitæ periculum redegit. Diu enim arthritide, culpa non ex ſua, laborans; Poroxymo gravi, imo quidem omnium, quos unquam eſt perpeſſa, longe graviſſimo, vix ad exitum perducto; Aquam illa fontanam, & frigidam potavit; eoque forte largius, quoniam antea non ſolum impune, verum magno ſuo commodo fuerat aquæ potrix. At in rebus humanis, utramque facit paginam opportunitas: multumque refert, in iſis agendis, quæ ſint earum ſingulis accidentia.

Circa idem tempus (ut aliud eſſe ſolet ex alio malum ἐπὶ δ' ἀλβεσιν ἀλγεᾶ κεῖται) cibo quodam inepto, & difficili comeso, mirum quantum ab eo in victu errato, & quam mox adductum eſt diſcrimen. Ventriculo primum ægrotavit, nauſea & ſaſtidio gravata; Doluit deinde vehementer, tanquam ſpasmis arctiſſime contrahentibus. Orta tunc erat hyſterica (talis eſſe videbatur) ſuffocatio. Erat vomitio, ſed iuavis. Senſuum, & virium erat diminutio. Dum iſta ſunt, Arthritis [quæ in extremis partibus paroxysmum, aliquot jam per meſes, exercuerat] illico regreſſa eſt, ad ea, quæ intus ſunt, vocata.

Plurimæ juxta comburuntur; ut nimirum ſpiritus animales, præpoſtere agentes, odore foedo coerceant inſtruantque,

struantque, aqua datur Hispanica, semel atque iterum; quanta nempe *venericulum* reficiat, & *arthritidem* horum adigendo, inque artus pellendo, ægram restituat. Trium, aut eo amplius, horarum spatio, *syncope* remisit. Dolor in extremis partibus recruduit; ægra servata est.

HIST. II.

Ejusmodi alia.

Navis olim præfectus, neque *Veneris*, neque *Bacchi* cultor parcus, & infrequens, propter iniquam eorum observantiam, *arthritide* multatus est. Graviter, & diu ille doluerat, cum forte fortuna simul in eadem domo effemus, & de Navarcho nostro, tanquam animam agente, ex improviso clamaretur. Ægrum adolavi; quid hoc clamoris; inquisivi; Pulsus inveni languidum, imbecillum, rarum; qui solebat esse maximus, & durissimus. Os expalluit. Anhelitus sublimis, & cum intervallo longiori tractus. Corporis superficiem Frigus Sudorque occupavit. Sensus, Motus, Vires universæ sunt collapsæ; ipsiusque propemodum œconomix subversa ratio.

De mali causa interroganti declaratum est, ægrum, *pedibus dolentem*, febricitantem, sitientemque fontanam paulo ante aquam hausisse frigidam, ad ejus quasi selibram; itaque sibi malum arcessivisse.

Aqua ego *cardiaca*, maximeque generosæ, dosin illico prælargam, cum *Sp. vol. oleos* guttis aliquam multis, in os immisi; & post tempus aliquod, cum *theriac. androm.* & *pul. Gascon.* aa ʒʒ.

Sydenham Tom. II.

repetii; imò quidem *haustum* tertia vice, spatio quodam interposito repetere, necessum habui. Ne plura, non nisi remediorum summe cardiacorum immensa vi restitutus est æger.

In eo vero restituendo, duo notatu digna erant: Primum, neque ea *cardiaca* febrim; sed è diverso æstum modo benignum, sudorem blandum, & auspiciatum inferre: Cujus id in causa esse videbatur, quod ægro mari versato, frigori assueto, *cardiaca* minime nova essent, & quod illius sanguis, *arthritide* diuturna depressus, non cito incenderetur. Deinde, non multo post, quam in artubus calor redierat; quod dolor redierit *articulæris*, & cum eo incolumitas.

Habetis *syncopem arthriticam*; Facultatum omnium perturbationem; animalis vitæ eclipsin; *Arthritide* revocata, & ad ea, quæ intus sunt, allecta factam: Habetis eam *arthritide* foras abacta, sublevatam.

HIST. III.

Arthritide diu ignava & inertii generata syncope, illius paroxysmo regulari sublata.

Vir Melancholicus, solers, ingeniosus, patre natus *arthritico*, ætate progrediens ipse doluit *arthritide*; sed ea, quæ segnis, & ignava, paucos habuerit paroxysmos; & ex iis paucis, idoneos & laudabiles certe paucissimos. Hujusmodi anni prope viginti erant, cum, ingravescente jam ætate, diu quieverat *arthritidis*; & in ista quiete quando fortuitu accidit (tanquam *απόφασις*, sive causa evidens)

dens) in potulenti erratum, æger ultra morem largiore vino menses aliquot usus, non ita diu post *syncope* correptus est. Frigus occupavit artus, pallor faciem, Spiritus animales perturbati, & depressi sunt; Pulsus in carpo humilis, ictuque omni tertio intermittens. Nihil fuit propius, quam ut periret. Stupebant astantes, unde, & qua ex causa, malum tam grave, tamque repentinum oriretur.

De *arthritide* interrogavi, quam illa pridem *παραξυσια* esset; & quam perfecte. De insultu ejus tum raro, tum miti certior factus, operam dedi, ut per *arthritidem* (quoad ejus fieri posset) in artus exturbatam, malo præsentī occurreretur. Quocirca, præter *haustus cardiacos spirituque CC.* vim magnam, iterum atque sæpius datam, *Electuarii arthritici* quasi 3j. ter quater in die fumendam, imperavi: quumque horum; & *pub. gasconici* ope, fausto quidem omine, Pes inciperet dolere, ut bene res feliciterque verteret, & inceptus promoveretur opus, *alcohol Martis* grana aliquot ex *julapio* propinavi.

Nondum ejus scrupulum demisit æger quum paucis horis spatii tantus in sanguine factus est orgasmus, quantus observatione dignissimus. Pulsus illico celerior, elatior: Æstus universalis ingens: Venarum hæmorrhoidum apertio; Sanguinis eruptio; Sitis immodica; Spirituum agitatio vehementissima; quæque spes & ratio sanitatis erat, in pede sinistro digiti & articuli maximi tumor, ruborque orgasmum indicavit.

A quantitate *Martis*, ut ut valentissimi, tam exigua, tantas excitari turbas, equidem perrarum est. Cassum

aliquod, & viribus spoliatum *Martem*, esse nostrum hoc illius præparatum, nemo prudens affirmabit; quando tamen cardiaca, prius sumpta, tam longe virtutibus exuperet; tamque potenter *podagram* expellat.

Ut autem humor evocetur, vel minimum in articulo retineatur, *vesicatorium* alio alioque loco impositum est; loco autem affecto *emplastrum*, ex *picis Burgund.* & *emp. cephalici paribus mensuris*. Pedi vero toti, ex *cerato viridi* cothurnus, fascia lanea constrictus.

Propediem humerum, usque sumptis ore *cardiacis*, invasit *arthritis*, ejus alliciendæ ergo, *empl. e. g. caranna*, cum vestitu laneo, illi superpositum est. Horum, qua intus, qua extra, adhibitorum usu, partim per *podagram*, & *συνάγραν*; partim per *diaphoresin*; alienum amandatum & exemptum est, spiritusque instaurati; &, quam vidi gravissima, multoque omnium atrocissima, *syncope* levata est.

C A P. I X.

De calculo rerum arthritico.

ART. I. **R**enum ille calculus, qui concretio est *arthritica*, cum eorum calculo vulgari, tam per omnia concordat; ut, de eo verba hoc loco facere, supervacuum opinarer; nisi in ejus *therapia*, & *πρόφυλάξει*, ne dicam *hystoria*, quædam occurrerent, quorum consideratio specialis sit habenda.

De calculo primum annotatu dignum est, raro cuiquam unquam morborum eum frequentius supervenire quam

quam *arthritidi*: quod ut aliis in regionibus aliorum observatione palam factum, ita in *Damnonio* nostra esse certo scio. Minime verò cogitandum est, *arthritidi*, tametsi gravi vetustæque, calculum esse *comitem individuum*; nec quidem *fere individuum*: quando *arthritides* aliquas nunquam, aut certe raro, ille comitetur; (raro enim *frigida*, quæ dicitur, *arthritida*; raro languentem; quæ tamen *arthritidis*, late sumptæ, partes utique permagnæ sunt,) nec quidem ullas semper.

II. Qui à cunabulis ad affectuum horum alterum, maxime vero qui ad utrumque sunt proclives; ipsa nonnunquam adolescentia *calculo*, ne dicam citius, afficiuntur. Alias vero ita fere se res habet. Cum *Cereri*, & *Baccho* æger diu indulset, tam mala vitæ ratione condi, & in sanguine coacervari solet, aliena illi materia, quæ, naturæ molesta, & inimica, partim per articulos, (unde *morbis articularis*;) partim per *renes*, una cum fero, quod illi vehiculum esse videtur, amandata est. Ad ureterum autem initium adhærescens, in *arenulas* eo loci primum coit, uti postmodum *arenulæ* in *calculum*. Huic autem materiæ, in sanguine cumulandæ, maxime conferre censeatur diata, succo lapidescente abundans, eumque sanguini impertiens: confert etiam mala concoctio: Vasorum conferunt *lacteorum* ora nimis aperta: ut & *renum* à natura imbecillitas.

III. De *calculi* humani, generatim accepti, productione; multa quidem, tum ex ejus analysi Chymica, tum etiam pondere *specifico* proferuntur; quæ ossibus magis, quam lapidibus, cum appropinquare annumerarique

oportere, non parum arguunt. Hæc autem omnia non tam naturæ *calculorum*, quàm certis quibusdam eorum accidentibus; præcipue crassamentis, à sanguine acceptis; quæ *calculum* magna ex parte constant & efficiunt, debentur. *Calculi* vero ipsa *révésis*, ex particularum quarundam lapidearum, cum affine sale, (calcarii nempe lapidis, cum sale suo calcario; vel ocræ, cum sale vitriolico) coitione fieri; iisque sanguinis crassamenta, tanquam vinculis, connecti judicentur. Ista vero quando non sunt hujusce instituti, & à Clarissimo *Listero Φυσικωτάτας* & dilucide, sunt tractata; ad eum lubens quidem lectorem remitto. *

IV. *Calculi* autem *arthritici* partes, & compositionem, si attente inspexerimus; eandem fere, quæ *calculi* renum velgaris, & *non arthritici*, esse inveniemus. Hæc autem res ex duobus *Leewenhookii* pronunciatis, elucebit *Calculum* cremavit ille, crematoque adjecit aquam fontanam: Idem fecit cum calcaria, & tofacea *arthriticorum* materia. In his lixiviis, beneficio microscopii, apparuit salinarum copia particularum plane similium; rigidarum nempe, concretioni aptarum, dissolutioni resistentium. Jam vero, (ut, quod dixi, inferam) si *calculus*, ex corpore non *arthritico* extractus, adeo cum tofo *arthritico* conveniat; multo magis, qui est *arthriticus*, cum utroque, cum *calculo* præcipue, convenire judicetur. Hoc autem, utut primo aspectu probabile, non tam argumentis quam experimentis statuendum, & definiendum.

k 2

V. Cal-

* Vide dissertationem ejus medicinalem, de calculo humano, & de petrificatione.

V. *Calculi* jam facti, sive *arthritici* fuerit, sive non, symptomata prorsus eadem inveniuntur: at à vulgari *arthritico*, ea re potissime distinguendus; quod *arthritidis* quum sit *Επιγυνια*, naturam ejus participet; Materiam amplectatur, & comprehendat. Ideoque, utrum æger in *Ποδαγρία* numero fuerit habendus, & à paroxysmo quamdiu vacaverit, diligenter inquirendum, ut de *calculi* natura constet.

A *colica* exquisita differt, per ea, quæ *calculum* exquisitum ab illa differre faciant: A *colica arthritica*, quod nullam spirandi difficultatem, nullos in umbilici regione *Στρώφες*; sed neque melancholiam adeo tristem, & urgentem; aut materiæ crudæ, acidæ, biliosæve vomitum adeo constantem habeat.

VI. Medendi etiam intentiones eadem, ac in *calculo* vulgari; at, quod in hoc nostro momenti est præcipui, per auxilia quædam propria, per methodum particularem exequendæ. Nullus enim hic, aut certe perrarus *acidorum* usus; quinetiam *fotus*, *linimenta*, *cataplasmata*, aliaque dorso applicari solita, maxime si paroxysmus simul *arthriticus* erit, tanquam periculo plena, sunt prætermittenda, fugienda.

At ejus dolori, si cum artuum dolore concurrat, & intolerabilis fuerit, deliniendo conducunt *paregorica*; & quidem maxime, si nulla sanguinis detractione (quæ in *calculo* alias utiliter præmitti solet; at in hoc nostro, ad ea quæ intus sunt, vocare possit *arthritida*; vel, ut ne exulet, inhibere) præmissa, ægroto propinentur. Illa vero *paregoricorum* dosi ejusque repetitio optima; quæ, dolori sublevando sa-

tisfaciens; Cerebro interea non obfuerit, neque materiam ei vitiosam impegerit.

Si, nullo *arthritidis* comitante Paroxysmo, *calculus* erit; alia rerum facies, aliaque medendi via est. Hic enim, in plethoricis, & multo sanguine distentis, ad prohibendam inflammationem, secetur vena: *Enema*, ex decocti com. & ol. amygd. d. rec. aa ℥ss. cum tereb. ven. ovi vitello solut. ℥j. injiciatur. Postero die, electuario leniente, pul. rhab & syr. violac. forma boli commistis; vel jusculo avenaceo, cum foliis sennæ incoctis, & manna superaddito, purgante, venter aperiatur, eoque vespere *paregoricum*, (quale sunt *Pil. Matthæi* grana totidem, quot opii granum continebunt unum) locum merebitur. Quinimo, si à *calculo* dolor urgebit, ne intestina spasmis contrahantur, ad hosce præveniendos, & illum compescendum; horas aliquot ante purgans, fumatur *paregoricum*; ipsumque purgans, si justo lenius fuerit, suo tempore sequatur *enema*.

His, ad dilatandas urinæ vias, actis, ad *calculum* exprimendum usui erit *balsamum Gileadense*, *Chiliense*, vel *Peruvianum*, ex syrupo *Dialthææ*, vel *balsamico* datum, & bis, ter, quaterve in die, repetitum.

Syrupus balsamicus, quem vidi, elegantissimus, hoc modo præparatur.

℞. Aq. bordeata, (tertia decoctionis) colata, & per subsidentiam clarificata, ℥iij. Bals. Tolutani ℥ij. Infunde calida, ad ℥j. consumptionem: deinde adde sacchari crystallini optimi ℥ij. leniter coque ad consistentiam syrupi tenuioris, quem per linteum densum, frigidum trajice, & usui serva.

Si forma *boli* arridet, *opob. ʒʒ.* vel alius *balsami* dosis, cum *ovi vitelli ʒj.* temperetur, & intervallis jam dictis assumatur.

Hisce vehiculo esse potest *alla* nostrorum hominum mustea, (*Grout Ale*) præsertim alba; quæ cum primis generosa, tum etiam maxime *diuretica*: vel, *rad. althææ. glycyrr. eryng. cond. hordei, aliorumque his similibus* apozema; *saccharo crystallino*, vel *syrupo balsamico dulcatum*. Ad eundem finem utile *foliorum theæ infusum, libere potum*; vel, *ex decocto præscripto ʒ amygd. d.* emulsum; vel id, quod sequitur.

R. *Amygd. d. corticibus purgatarum N. x. inter contundendum affunde infusi theæ ʒij. postea coletur Emulsum; ei- que adde aq. rosac. vel citi. bord. ʒ sacch. cryst. q. s. Nonnullis vinum album, vel decoctum modo scriptum, cum ol. amygd. adjecto sacchari cryst. momento, propinamus.*

Extra, *cuniculi adipem*, dorso superillitum, adversus colorem mirifice valere, à sene calculoso, tanquam expertum, accepi.

Ad *prophylaxin* optimè conducunt *aqq. calidæ Bristolenses*; quibus adjungantur *opobalsamum*, & *syrupus* e prædictis lubricans. Quibus nulla istiusmodi *aquarum* copia illis usui esset *theæ citreæ infusum*, omni mane bibere. Novi *calculosum*, qui methodo sequenti renes subinde purgans, ad senectutem veterem & tutam est perductus. Ter, quaterve in anno *terebinthina Venet.* quasi ʒj. cum *pul. glycyrr.* forma pil. sumpsit; *cerevisiæ*, vel *posseti* libras aliquot superbibens: confestim *milliaria* quatuor, vel quinque, equo succusatore mensus est: Unde sæpe *arenulas* excrevit, seque, si non im-

munem, tamen incolumem servavit. *Cerevisia* omnium optima, quæ cum *aqua pluviali* comparata: illam volo, quæ, neque in nivem unquam, neque in glaciem mutata, sincera sit, & pura, nulla tecti calce, nullis salibus, aut particulis lapideis inquinata: Ea *aquarum omnium levissima*; ea cum primis *diuretica*. Medicamentis autem *urinam moventibus* præmitti, & nunquam interponi oportere, ventrem & ductum alimentarem inanientia lippis notum & tonsoribus.

Libet his adjicere, in *dysuria*; (quæ *calculo* interdum accedit) quoties à ductuum *urinosorum* spasms oriatur ea; nihil efficacius, conducibiliusve, quàm *opiata* cum *diureticis* juncta; quibus, utut *urinæ* alias sistendæ illa conferant, simul & remittantur spasmi, & *urina* cieatur.

At, à dorsi dolore, de *renum calculo*: ne quis temere statuatur, unum his subjungam. Olim *vetulæ*, *hydrope* interemptæ, *anatomie* interfui; quæ, cum per annos aliquot eo dolore gravaretur, *calculoque* effici à familiaribus haberetur, illo tamen, ut ex cadavere aperto constitit, omnino caruit. *Reni* dextro ingens adnata erat *hydatis*, si- ve *vesicula*, sero insipido plena, doloris fortasse causa.

Atque hæc de *calculo renum artbritico*.

HISTORIA I.

Calculo ʒ Chiragra una occurrentibus, facta simul medicina.

Quarto ab urbe lapide, propter *Isca ostium*, sexagenarius, *ar-*
k 3 *thri-*

thriticus, simul & *chiragra* & calculo doluit: Illam ostenderunt tumor, rubor articulorum, aliaque *arthritidis* indicia, ordine & concursu *pathognomonico* apparere visa: Hunc in dorfi regione lumbari dolor, ut & intestinorum quasi colicus; quodque fidelissimum hac in re symptomata, *arenula* sub id tempus excretæ.

Morbis adeo diversis ægrotanti, ea dari par erat, quæ contra utrumque proderent; quæ neutri faverent. Itaque therapiam, *balsamo Peruani* quantitate, bene magna & frequenti, cum vehiculo idoneo, tentavi, atque adeo perfeci. *Balsami* hujus guttæ plus minus x. ex *syr. balsam. coch. j.* bis, vel summum ter in die, sunt adhibitæ. Hoc, qua *cardiacam*, in extremas corporis partes *arthritidem*, qua lubricans, & *terebinthinum*, è *renibus* arenulas per urinæ vias expelli fecit: sicque una eademque fidelia, non infeliciter duo simul dealbati sunt parietes.

HIST. II.

Adversus calculum arthriticum prophylaxis.

Viro præcellenti & eximio, qui diu *arthritide* per vices doluit, aliquando etiam calculo, in se à patre derivato; quum adversus utrumque malum *prophylaxin* exigeret, consului; ut, exercitatione pertinaci, & crebra, fabulum è *renibus*, è sanguine materiam alienam exturbaret; itaque salutis suæ prospiciens, senectæ viam faceret incolumi.

Facta per *lac Scammonii* purgatione, aquas hausit vir Illustrissimus Ba-

thonienses, menses binos, libere & recte equo assidue corpus exercens. His adjunxit *balsami Peruani*, stomacho non ingrati, *renibus* utilissimi, guttas aliquot, omni nocte, ex *syr. balsam. coch. j.* cum ejusdem aquæ haustu. *Reνες* inde melius habuere, Sabulo purgati. Dorfi calor, qui ægrotantem multum afflixerat, evanuit. Hac, & hujusmodi *prophylaxi*, aquis scil. purgantibus & diureticis, statis anni temporibus, iteratis, equitatione, ambulationeque fere continua, contra malorum par crudele, hodie vir insignis se defendit, momenta vitæ propugnat.

Fatendum autem, quod hujusmodi *prophylaxis*, non nisi corpore perpurcato, & evacuationibus generalibus exonerato, in usum trahenda sit, ne videlicet in *renes* sanguinis impuritates effundantur. Quinimo notari fas est, quod ipsæ interdum *aquæ diuretice*, succum lapidescentem habentes, non tam è *renibus* arenam eluant, quam iis impertiant, & in iis concretam faciant. Atque hoc casu, *infusum Teæ*, aqua pluviatili confectum, *diureticis* illis *aquis* antepponendum.

HISTORIA III.

Calculus arthriticus, *vertigo* arthritica, & *arthritidis regularis* se mutuo excipientes.

QUoniam vero à nonnullis, de calculo arthritico dubium existimetur, utrum ille concretio sit *arthritica*; annon potius ex sanguinis recrementis, emeritis, & inutilibus; per quietem, & vitam nimio plus inertem;

in renibus depositis, nata atque ficta: Unum his subjiciam, quod (opinione nostra) tollendo huicce dubio omnino satisfecerit.

Vir summa familiaritate mihi conjunctissimus ex intervallis diu *arthritide* recta conflictatus, enormem eam ætate suprema habuit. Loco rectæ, primum vertigine *arthritico*, longa utique, ancipiti, & periculosa (quippe, qua in humum ne irrueret, sæpe quidem summum erat periculum) est correptus. Postea vero quamprimum iste capitis affectus inclinavit, æger renibus dolere coepit, calculosque varios, non sine ingenti cruciatu, per urinam excrevit: nunquam autem calculo, nisi vertigine, & *arthritide* regulari liber, ægrotavit.

Post menses aliquot, pedibus denuo laboravit; verum eo tempore, tum vertigine, tum item calculo immunis. Et quidem ita res erat, ut, tametsi horum affectuum alio, atque alio posthac creberrime; tamen, eodem tempore non nisi uno semper, aggravaretur. His etiam adjiciendum, quod eundem ordinem minime tenuerunt hi affectus; verum calculus interdum, post *arthritida* diu vacantem, (cum in sanguine nova materia coacervata, novaque facta esset illius germinatio) ægrum per se invasit: interdum *arthritidis* paroxysmum è vestigio excepit, tanquam morbus ei geminus, à communi stirpe oriundus; vel potius, in alia corporis regione, ejus pars altera.

Magni vero hic momenti esse arbitrator notare, quod, ex quo *arthritidi* se adjunxit interdum vertigo; alias calculus; pro istorum morborum malitia frequentiaque tenuata sit *arthriti*; & quidem ea proportionem, ut,

ab illa demi, quicquid istis attribui, confirmetur.

Istorum autem morborum ortus, incrementum, ordo, vicissitudo, & inter se relatio, numquid aliud significant, quam quod ii omnes simili gaudeant causa continente; quæ nunc, in artubus *arthritidem*; nunc, in capite, vertiginem; nunc, in renibus, calculum; & quidem hosce omnes, pro istius causæ renovatione, viribusque; tum crebros, tum vehementes pariat, & producat.

C A P. X.

De Asthmate arthritico.

ART. I. **T**Ractata imi ventris *arthritide*, adeam jam progredior *anomaliam*, quæ est thoracis; quæque respirationis organa præsertim afficit: Ubi primum de *asthmate arthritico*; tum de *tussi arthritica*; de *phthysi arthritica*, deinde sermonem faciam.

Asthmata sunt hujusce tituli per multa, quæ à causis alibi locorum, nec in pectore extantibus, oriunda, (nauseæ, verbi gratia, colicæ, anginæ, vel hujusmodi morbo alicui *arthritico*, κατὰ συμπτώσεων, ἐπιγινώσκται, & istorum, quibus superveniunt morborum capitibus, sunt vel dicta, vel dicenda. Unum, hoc capite, *asthma* dicam *arthriticum*, nimirum ἰδιοπαθητικόν.

II. Hoc affectu omnium creberrime laborant ii, quibus breve, vel aliàs male compositum pectus, aeri reciprocando minime accommodatum; & quorum parentes *asthmate* & *arthritide* fuerant, maxime vero si utroque gravati.

Hic

Hic enim, multo apparatu & molimine, producendo huic affectui, quasi studetur: cumque, nato & perfecto homini, respiratio usus sit perpetui, & ad vitæ opus sustinendum, continui; mirandum non est, illius impeditionem, & difficultatem aliquam insignem, sæpe periculofam, sæpe lethalem esse.

III. *Asthmati* huic inferendo (ut, de aëre spisso, carbonum fumo, ventis, aliisque tam hujus *asthmatis*, quam vulgaris & primigenii causis evidenti- bus, nihil dicam) huic, inquam, inferendo confert miasma *arthriticum*, pectori inflictum; illius utpote causa continens, & conjuncta: itaque ut, tametsi plures illud causas evidentes & remotas, (alio sc. tempore & corpore aliam) unicam tamen habeat continentem, & proximam, videlicet *arthriticam*.

IV. *Pectori* miasma nunc opiata, perperam adhibita, infigunt; nunc quicquid aliud *arthritida* repellat, & pectus appellii faciat; nunc, urgente nulla vi externa, sive causa evidente, pectus angustum, gracile, gibbosum, breve, aliterve male formatum, ipsa per se *arthritida* intrat; tanquam domicilium maxime conveniens. Interdum evacuatione aliqua solenni (qualis est fluxio sanguinis, ulcus, vel etiam partus naturalis) suppressa, quæ miasma sensim amandare solita est; in sanguine cumulatam illud, neque, uti par est, in articulos expulsam, pectori committitur. *Arthritica*, Utero ex more non gerentis, *asthmate* hunc in modum aggravatæ, exemplum memoratu dignum his subnectam.

V. De hujus *asthmatis* *τῶ ἀρθεῖ*, & de ejus natura plane *arthritica*, ut palam fiat, advertendum est, *asthma*

nunc è vestigio sequi *arthritida* regularem intercislam; & ἀ τοῖς ἐξωθεν, ad ea, quæ intus sunt, materiolæ vitiosæ fieri *μετάστασις*, aperte monstrare: nunc, è contrario *asthma* in *arthritidem* mutari, antiquam sedem, & avita regna, se denuo ingredi, materiam indicare: Nunc, hos affectus se mutuo excipere, vicesque agere alternas: Nunc ab *asthmate*, *arthritidem* vinci, absorberi; uti nonnunquam, ab *arthritide*, *asthma*. Qui quidem istorum malorum ordo, reciprocatio, habitudo, & ratio inter se nihil magis significat, quam quod, ex eadem materia, *arthritidi* propria, nunc in artubus, nunc in pectore vires exercente, utrumque producat; & *asthma* illud sit revera *arthriticum*. Quod quidem enunciatum eo magis probabile, quoniam *arthritidem* sua gaudere materia, peculiari & propria, quæ in alias aliquando regiones evagetur, omnino constat; *Asthma* vero, non tam à propria ulla materia, quàm à vitiosa aliqua communi, (sive alia quavis inimica, & aliena;) una cum mala corporis febricitatione, partiumve respirationi dicatarum imbecillitate, causa hujus morbi privata, fieri.

VI. Quæ vero hujus profapiæ *Asthmata*, dum sunt generum; alterum (uti de exquisito *asthmate* pronunciatum esse solet) siccum, alterum humidum. In sicco isthoc *asthmate* anhelum videre licet *arthriticum*, & tanquam animam agentem, spiritu difficili, respiratione brevi, pectore gravato, tussi vel nulla vel mediocri, sputatione parca laborantem. Qui vini spiritus dediti fuerunt *arthritici*, eos sicco hoc *asthmate* plus semel ægro- tare novi.

Asthmate,

Asthmate, quod *Arthriticum* est, humido affecti, tussiendo Sputum plerumque crassum, & viscidum, idque nonnunquam vitreum exantlant, unde levare solet *Asthma*, donec, nova in *Pulmonem* missa, Seri vitiosi copia renovabitur: Hoc autem, in teneris Corporibus, tenui, laxoque Sanguine, & ad colliquendum apto, donatis, & quidem Autumno maximè, locum habere mos est.

VII. Pituita crassa involvitur; una cum eo, *Pulmoni* incutitur; Tussique ejicitur Miasma *Arthriticum*: Sic, ut per multos interdum annos, inversa *Arthritis* hac via fugam capessat; eaque Sputatione, (simili fere modo, atque Paroxysmo *Arthritidis* regulari) à periculis gravioribus defendatur Eger. Et quidem *Arthritidum*, quotquot observantur, *Anomalarum*, nullæ videntur esse benigniores, aut minus timendæ, eo, quod nunc dico, humido *Asthmate*, & Diarrhoea *Arthritica*; eo videlicet, propter Materiam *Pulmonibus* emissam; hac autem, *Ano*.

VIII. Ex diversis hujus *Asthmatis*, qua sicci, qua humidi Symptomatibus, opinari fas est; in priori, Membranas, Nervos, aut Musculos Spiritui trahendo inservientes affici, & iis Miateriam impingi; unde *Respirationis*, cum siccitate labor; In altero, Miasma, Sanguinis Sero implicatum irretitumque, una cum eo *Pulmonibus* committi, & iis inhærendo respirationem impedire: Atque pro diversitate Symptomatum, diversa Morbi hujus *Subiecta* esse, non temere judicamus.

IX. Nonnunquam equidem *Arthritis* (quod ante traditum) ipsis à Carceribus, ipso ab initio devia, neque Pede, neque Manu salutata quidè, *Pulmonem*

Sydenham Tom. II.

adit, occupat, laceffit, tanquam *Asthma* germanum; nec ab eo facile distinguitur, donec, ætatis progressu, aliquando foras erumpat, Artus exerceat, recteque se gerat. Cujus quidem in Artus Translationis, hoc effectum esse solet, quod, quo rectius se gerat *Arthritis*, eo *Pulmoni*, & posthac reliquo Corpori universo, melius. Qua de causa licet existimare, malum isthuc nihil aliud esse, quàm *Arthritida*; primùm in pectore deviam, ipsoque principio *Anomalam*; postea suo loco regularem.

X. Hujus *Asthmatis* *Πρόγνωσις*, quam legitimi, veri, & genuini, longe alia videtur. *Legitimum enim, curatu difficilimum, Juvenes non sine magno labore, Senes nunquam eo liberari dicuntur.* * Contra verò exploratum, hoc *Asthmate* laborantes, facilius allevari, sæpius liberari; & quidem interdum, (quod de vero *Asthmate* rarius affirmari potest) ex toto.

Ut autem in re tam multiplici distinctius dicam, adjiciendum, *Asthmate* isthoc humido gravatos; Sputatione, quod dixi, servos, sæpè diu vixisse: *Arido* affectos maximo sæpè in periculo versari; brevi tempore, non raro strangulari; sed &, ope medica opportune adhibita, factaque humorum Metastasi, nonnunquam subito restitui: denique, nulla Arte sublevatos, eo se modo habere, & demum è vita cedere, tanquam *Asthmate* legitimo oppressos.

XI. Curatio tollit impedimentum respirandi; vel è Corpore illud evocando, vel in Artus amandando. Materiam è Corpore vitiosam evocat *Venesectio*,

* Vide *Riverium*, Cap. de *Asthmate*.

nasectio, & *purgatio*; quarum illa plethoricis, & nimio sanguine distentis; hæc gulæ deditis, satietate læsis utilissima: Utraque vero talis sit, oportet, ut ab ea *arthritidis* $\alpha\pi\epsilon\varsigma\ \tau\alpha\ \epsilon\zeta\omega\theta\epsilon\upsilon$ expulsio promoveatur. Hoc autem optime fit sanguinis detractio mediocri; purgatione quæ per *drasticum* aliquod, & sanguinem exagitans, peracta. Detrahantur igitur, (quando res postulat, & vires ægri patiuntur) uncie quasi novem: *Enema* brevi post injiciatur: die proximo *purgans* (ex *aloe*, *syrupo domestico*, *pil. cochiae*, vel ejusmodi aliquo) fumatur, sine paregorico vespere sequenti propinando.

Post evacuationes hæc generales, in *siccio asthmate arthritico*, magnarum virium & momenti sunt *Sp. C. C.* alique istius generis *volatiles*, & *flores salis armoniaci*.

R. Pul. è chel. C. C. conf. tussilag. añ ʒj. flor. salis armon. ʒß. syr. balsam. q. s. f. bolus, quinta, vel sexta quaque hora, cum idoneo vehiculo demittendus.

In *humido*, *vesicatorium* dorso inter omoplatas applicatum, allevandis pulmonibus summopere confert. Pituitam movent, eodemque tempore *podagram* expellunt è *sulfure* præparata; qualia sunt, *tinctura*, *balsamum*, & *flores sulfuris*: uti etiam, his affinia, & plane congenera, *gummi antiasthmatica*, *ammoniacum bdellium*; *balsama naturalia*, *peruanum*, *chiliense*, *capivi*, &c. Placet *tinct. sulf. gtt. xx. vel balsami seq. gtt. x. ad xv. ex syr. balsam. coch. dare*; & sexta, nona, vel duodecima quaque hora, prout opus fuerit, repetere.

R. Tinct. G. guajac. bals. per. añ p. aq. misce.

In utroque vero, tam humido, quam sicco *asthmate*, remediis hisce, cum vehiculis idoneis, uti juvabit; usque dum *pulmoni* conciliabitur quies, & inducendo spiritu facilitas.

Clysteres, & *purgantia*, quæ in vulgari *asthmate* non incommode plus vice simplici adhibeantur, in *arthritico* hocce post primam vicem minime præscribenda: ne videlicet humorum in artus eruptionem, quæ rebus quibuscunque aliis longe præferri debeat, sufflamment.

Pulmoni phlegma quod impactum est, *oleo amygd. d. ol. bini, syr. balsamico, cap. ven.* & aliis ejusmodi *anacatharticis* movendum, excreandum.

In *paroxysmo*, siquidem urgebit, ille, neque auxiliis supra dictis mitigabitur; maxime valet *oxymel. scillit.* vel *cochleatim*, & per vices datum, ut eo spirandi spatium adaugeatur, vel ea dosi, qua vomitio cieatur, humorum inclinatio mutetur, & in articulos vertatur. Certe, per unam vomitionem, *arthritidem* ex *anomala regularem* fieri, plus semel novimus. Nonnullis in *paroxysmo* profuit *fumus tabaci*, *potio coffee*. Valent suo loco *frictiones*. Non magni æstimantur *unguenta*, vel *linimenta*, *asthmaticis* vulgo commendata, in re præsentī parum valitura.

Prophylaxis in *humido asthmate*, præmissa purgatione, instituitur per *diuretica*; quæ serum apte & tempori amendant: per *antiasthmatica*; quæ *pulmonem*, & spirandi organa tueantur: per *ponticulos*, dorso inter omoplatas apertos; vel *epispastica*, maxime diuturna: perque ea, quæ *arthritidis* primigeniæ *prophylaxin* agant.

agant. Siccum autem marte, cum *antiasthmaticis*, gummi puta ammoniaco, &c. juncto; iis videlicet, quæ spiritus animales una cum pectore respiciant, fugandum. In utroque, usus est immensi aer apricus, & probe agitatus; uti etiam bona victus ratio: quam ut teneat ægrotans, fugiat necesse est, τὸ ποικίλον τῆς Διαιτης, à medicis non sine causa passim improbatum, & cibo simplici vescatur.

HISTORIA I.

Adolescens, ab arthritide asthmaticus, empirici narcotico peremptus.

AD trium supra viginti annorum adolescentem, in regione urbis septentrionali, vergente seculo superiori, anxie & propere arcessebar. Ut ætatem hominis adimpleret, à natura ille destinatus esse videbatur. Erat enim forti, & quadrato corpore, vultu colorato, uno miasmate *arthritico*, quod à patre acceperat, infectus. Sanguinem, ab ipso vitæ exordio vitiosum, ipse malis moribus non parum inquinavit. *Spiritus ardentes* avide potavit, malam victus rationem affectavit: coctionem, quasi de industria, pessum dedit.

Podagra, quæ paroxysmum regularem plus semel ediderat, & dudum artus exercuerat, nescio qua de causa relictis artubus, ad ea, quæ intus sunt, translata, respirationis organa invasit: Hinc *pectus* aggravatum, spiritus difficilis, respiratio brevis & laboriosa.

Visa est materia, vel è musculis re-

spirationi inservientibus aliquem, vel eorum membranas occupasse; vel in nervorum *paris vagi* fibras se insinuasse. *Asthma* enim siccum erat; nec quicquam *sputum*, nec quicquam *tussim* sibi adscivit.

Dum ita res erat, empiricus è laniorum vico, ad vitam & salutem (Proh Deum atque hominum fidem!) instaurandam, est accitus. Ille, historix neque caput, neque finem ob oculos habens, *προϊεργία* familiari & usitata, multa factitavit; nihil egit: donec elapso penè quatruiduo, propter *ἀγρυπνίαν* (hanc argumenti speciem obtendebat) paregoricum audax, & nequam, sub noctem dedit. Hinc illæ lacrymæ: hinc ille properus ad medicum nuncius.

Ægrum ego *ὁσφυκτόν* inveni, moribundum, & jam, per totam, quæ præcesserat, noctem, animam agentem. Rem astantibus palam feci, & (honore habito) discessi. Τοῖς ἱεροῖσι, τὰ ἱερά.

HIST. II.

Asthma siccum arthriticum, venesectione, & cardiaco sublatum.

INgenio, scriptis, & eruditione Vir præclarus, *RAD. BOHUN*, hypochondriacus, asthmaticus, cruditatibus acidis, dolore artuum *arthritico*, sæpè vago, interdum fixo, diu afflictatus; dolorem istum nuper acutum, ex improvviso abruptum, & intercisum habuit. At brevis ista mali intermissio, ægrotantem, olim collegam meum, & eo tempore convictorem,

rem, visitavi, Lecto inveni prostratum, jam per noctem anhelum, & ea respirandi fuit difficultas, reciprocatione crebra quasi animam agentem. Neque Sputatio, neque Tussis erat ulla. Pulsus in carpo fortis, & elatus.

Ex omni parte re perpenſa, Materiam Arthriticam in Pulmonum Adyta, in eorum Membranas, Nervos, aut iis movendis inservientes Musculos, per Μετεπιπύωσιν ingredi, & eos occupare censeui.

Pertusa meo consilio Vena, Missus est Sanguis; cui, post horas aliquot, innatavit, Gelatinæ viscidæ similis, placenta. Deinde, ut è Castris inique usurpatis hostem exturbarem, Spiritus Volat. Oleosi copiam, ex idoneo vehiculo, propinavi; & pro rei necessitate repetii. Auxiliis hisce paucis, & paupertinis, sed opportune adhibitis, sine difficultate respiravit Aeger: Pulmone liberato, & relicto, in Pedum & Manuum articulos (non novos illi locos) fugatus est Hostis: confirmatus Aeger.

HISTORIA III.

Arthritidis in Paralyſin & Asthma
Metamorphosis.

Quidam Artis Sciens Chirurgicæ, semel aut iterum in anno Arthritide, per lustra quatuor recurrente, multum ægrotavit; ætate verò provectus, neque tam crebra, neque tam vehementi, per biennium minuta, & sensim mitigata est Arthritis; quum in ejus locum mala, multo graviora, simili modo & mensura, successere; sinistri nempe Brachii, Pedis-

que resolutio, cum totius Lateris imbecillitate: deinceps Asthma, tam molestum, tamque importunum, ut non nisi recta Cervice Spiritus trahe- retur. Siccum autem erat Asthma, Paroxysmos habens, sed nullo Typo regulari signatos. Mari Aeger diu Artem exercuerat; ubi Spiritum Vini nimium pytiſſando, tum Arthritidi, tum Paralyſi, tum etiam Asthmatis viam fecisse, & fundamenta jecisse non immerito censeatur.

Ita laboranti Venesectione, Oxymel- scillit. Purgatio, Antiasthmatica Podagragogis juncta, cum aëre aperto, non nihil profuere. At cum illa morbi natura esset, quæ nervos, eosque valde afficeret, quæ Spiritus in iis contentos, (id est, intimum totius corporis humorem) mirifice debilitaret; eum ætas simul ingravesceret, ægroque fere jam inutilis esset Medicina; partim morbis partim ætate consumptum eum, sine ullo in articulis dolore renovato, abstulit ἀσπὶς θάνατος.

Eatenus verò rei nostræ conducit historia; ut ex ea disci potest, maximè verò ex denso morborum ordine, subitaque mutatione; Arthriticam in nervos transferri materiam; & tum Paralyseos, tum Asthmatis, causam fieri proximam, & continentem.

HISTORIA IV.

Arthritis in Asthma, & Hydropa, desinens.

Mulier Exoniensis, brevi pectore, neque respirationi satis apto; diu Arthritica, nuper omni dolore libera, nec pro more utero gerens;

gerens; propter hasce causas, annum circiter quadragesimum, *Asthmate* & *Tussi* corripiebatur; illa non parum, isto multum excruciatum.

Audita morbi historia, Symptomatum ordinem & momentum meditati mihi, luce clarius videbatur; illius materię, quę per uterum, perque articulos soleret amandari; quod in corpore relictum, vel de integro cumulatam esset; in respirandi organa infundi, eorumque motum impedire. Qua quidem opinione ductus, ut aere puro, & aperto, frueretur ægra, (perpurgato prius corpore) tus illam misi; sed *Antiasthmaticis*, & *Arthritidem* expellentibus munitam. Neglectis autem medicamentis, nulla in articulis visa est *Arthritis*; verum è contrario nova, tum in imo, tum medio ventre, coacervata est materia: Unde tantus abdominis tumor, Spiritusque tam gravis, ut non nisi cum sono & anhelatione spiraret Ægra, propemodum strangulata.

Clysteribus ex urina crebris subducta est alvus, Tumor Abdominis sublatus: atque sic amotis impedimentis, *Sp. C. C. Succin.* aliisque *Podagragogis*, uno eodemque tempore, extrusa est in articulos *Arthritis*, & amplificatum respirandi spatium: atque adeo (quod attendendum) æqualiter.

Hinc aliqua curationis spes; at fallax, & inanis. Natura enim deficiente, neque operam conferente, frustra omnis medicina. In *Hydropa* incidit ægrotans, *Diarrhœa*, & narium *Hæmorrhagia*, Symptomaticis, & sæpe recidivis, comitatum: quibus demum oppressa, mortem, omnium morborum finem, oppetiit.

HISTORIA V.

Asthma, cum Iliade malorum, Arthritidos defectu regularis, exortum.

V Ir Reverendus, quocum magna pervetusque mihi familiaritas, natura firmus, temperamento sanguineo, vultuque colorato præditus; post juventutem non tam intemperantem, quam delicatam, & dapsilem; matura ætate corpulentus, & habitior factus est; annoque MDCLXXIV. & deinceps, *Arthritide* per vices ægrotavit.

Postea solum, & cœlum, (quorum illud siccum, hoc perflatum erat) humido, & minus salubrimutans, ætateque procedens; *Arthritide* non, ut ante, fixa, verum per artus, ad instar *Rheumatismi*, vaga & erratica, laboravit. Sed neque diu morbus istud *id* retinuit: Nam paucos post menses, quam in corporis ambitu ille sævierat, *Catarrhis* & *Tussi* correptus est æger: unde Sputum magna ex parte laboriosum; utpote crassum, viscidum, ab imo pectore citatum. *Tussi* accessit *asthma*, grave profecto, importunum, & quod ægrotantem multos annos, autumno maximè & tempore hyemali, divexarit. Quamvis autem *asthma*, nec interdiu unquam, neque noctu penitus cessavit; ea tamen natura erat, ut, eadem Nycthemeri hora constanter redux, (tanquam ad horologii fidem) & quidem multos in menses continuos, Paroxysmum ageret. Dum ita res erat, *venasectione*, *vomitum*, *purgatione*, *decoctis pectoralibus*, *spiritibus*, *gummi*, &c. *Antiasthmaticis*, plus semel levatum *asthma*, minimè verò sublatum.

Aliàs *hæmorrhoidum* tumore, magno utique, & diutino, torquebatur æger; eoque tempore illud præcipue notandum, quod neque spiritum difficulter traheret, neque *articulis* doleret.

Aliàs *vertigine* tenebatur, adeo vehementi, ut quæ ægrum neque ambulare pateretur, neque erectum stare: durante vero illa, cetera bene se habuit.

Mense Junio, MDCLXXXV. ex vino nimio plus poto, incidit in *pleuritidem*, *hæmoptoe* comitatam: auxilio, cum plerisque aliis, sed omnium multo maximo, fuit sanguinis detractio, iterata, copiosa. *Pleuritidi* nondum penitus evictæ, subnata *arthritidis*, in extremis corporis partibus, regularis, ea vero, nescio qua de causa, sive quiescente, sive repulsa; febricitavit denuo ægrotans, *angina* affectus. *Angina* paulo post suborta est *arthritidis* (uti post *pleuritida*) regularis.

Anno plus minus MDCLXXXVII. suadente nescio quo, fortissima fumens *hydrotica*, ut erat æger remedium empiricorum amantissimus) sanguinem, à natura calidum, adeo exagitavit, ut *impetigo* statim erumpens corporis superficiem mire turparet. Tumore lato, & inæquali, facies inflammata est. In *squamulas* subalbicantes, & furfur, abiit tumor; eoque exeunte, loci, tanquam à *variolis*, robur apparuit. Multum, & diu, gravissimo hoc affectu laboravit æger. Alio enim loco restituto sanatoque, alium, sed à novissimo distantem occupavit; & quidem ita, ut maculas crescentes, naturas, arescentes simul semel aspicere daretur, facies autem maxime, & pene con-

tinuò foedata est. Cui addendum; quod æstus corporis universalis, pruritus, & ex eo Spirituum inquietudo, ægrum, molli teneraque constitutione præditum, supra quam dici potest, excruciauit. *Impetigo* sanguinis missione, purgantibus cum calomel. sæpius iteratis, *antimoniatis*, est curatus.

Verbo dicam: ex quo *arthritidis* idonea, & regularis, ægrum deseruit; affectu hoc, vel illo, raro autem mitiori, & minus periculoso, annis fere singulis, urgebatur; sæpe tantum non opprimebatur.

Ex *impetigine*, mutata rerum facies; namque, anno post uno, vel altero, redux *arthritidis* (tanquam ex postliminio) paroxysmos *ἐν τοῖς ἐξωθεν*, aptos & satis crebros, agitavit. Nihil opportunius, nihil commodius esse potuit: nam *arthritidis* denuo regularis ope, servatus æger, per extremum vitæ decennium multo magis, quam solebat esset, immunis, non tam morbis, quam ætate fractus, è medio excessit.

Hic animadvertendum (quod quidem maximi, in re præsentis, grande pondus argumenti) ægrum, quo tempore sive *asthma*, sive tumor *hæmorrhoidum*, sive *vertigo*, sive *pleuritis*, sive *angina*, sive *impetigo* locum habuit, *articulis* nunquam doluisse; nec quidem, in istorum morborum intervallis, ita crebro, aut tam graviter, atque ante *asthma*: Unde verisimile, hos affectus, aliqua saltem ex parte, per materiam *arthriticam*, (in pulmone *asthma*, & singulos affectus in singulis eorum locis facientem) excitari. Cujus enunciati fides eo confirmatur, quod in *arthritidem*, etsi minutam,

nutam, & parvam, tum *pleuritis*, tum etiam *angina* semel; *asthma* vero sæpius mutaretur. At, quod (testium mille instar) omnem argumenti metum adimat, hoc est; per *arthritidem*, iterum recte, & debitis ex intervallis, edentem paroxysmos; tum *asthmate*, tum *impetigine*, ne dicam alios affectus omnes, ægrum liberari; difficillimisque vitæ annis, supra quam spes, aut amicorum expectatio fuit, defendi.

Minime vero credendum, morbis hisce procreandis unam sufficere materiem omnibus *arthriticam*; quin potius serosa sanguinis eluvie v. g. in *asthmate*, eam involvi, irretiri, & simul cum aliis sanguinis recrementis, per *pulmones* exterminari. Quod vero de *asthmate* propositum, de *impetigine*, cæterisque affectibus jam dictis, aliqua parte affirmari posse, cogitandum est.

Hinc opinari par est, ægrotantem illum, bono corporis habitu à natura donatum, vitæque ratione non adeo prava, aut inepta usum; in tot gravissimos affectus, forsan non alia potius de causa, incidisse; quam quia *arthriticum* miasma, quod, αἰεὶ Φυόμενον ex more usitato, & regulari minime, sic, ut debuit, expulsum fuit) in ea, quæ intus sunt, ferretur; ibique dictos, vel ex toto, vel ex parte, eaque nunc majori, nunc minori, faceret affectus.

Unde probabile, si, longo illo multorum annorum spatio, (discessum inter reditumque rectæ, in artubus molestæ, & vehementis *arthritidos*) quo toti tantisque modis æger afflictatus erat; habita *arthritidos* ratione, fuisset ille tractatus, & in *arthri-*

tide reducenda, locata fuisset opera; Medendi viam tutiorem, ægroque multo fuisse commodiorem.

HIST. VI.

Asthmatis vultum induens arthritis.

Nonnumquam artus, ut ante dictum est, relinquit *arthritis*, & ingressa *respirationes organa*, vel ea continenter urget, vel accessionibus adeo crebris & molestis; ut, in illa corporis regione, non tam peregrinus, quam morbus indigena, & vernaculus esse videatur. Hujus rei exemplum hic subijciam, mihi notissimum; virum medendi arte percelebrem, eamque hodie feliciter exercentem. Fuit ille parentum altero, diu *asthmatico*; altero *phthisico* procreatus: brevem, & male formatum habens *thoracem*, tanquam ad *asthma* factus, *pectoris* affectibus ab ipso ortu proclivis existimari potest.

Post adolescentiam floridam, sed & temperatam, ætate matura, laboravit *arthritide*, crebro recurrente, fatisque apta. Anni aliquot hunc in modum agebantur, cum à *catarrho* spirandi difficulter *arthritidi* succrevit, progressu temporis ingravescens. Huc non parum contulit aer, fumo carbonum, falinis (è vicino mari), vaporibus, & officinarum, quæ in propinquo erant, graveolentia repletus. Flante euro, vel euro aquilone, raro ille sine difficultate spiravit; ut vel ea de causa, (vento nimirum eo exorto) sæpe lecto se ejicere, & corpus erigere cogeretur. Eo durante vento, semper *Δυσπνοϊκος*; cessante eo, vel in alium

mu-

mutato, tanquam incantamento, levatus est. Cena interdum obfuit immodica, & in Victu error fere omnis. Obfuit Cutis, alias à Frigore, alias ab Aëre nimis spisso, constipatio, & impedita Διάρροη. Quin etiam *Asthma* nonnunquam intulit, ab Equitatione, vel Ambulatione, vel alia aliqua Exercitatione nimia, fatigatio; uti etiam nonnunquam Aeris, & Platearum ardor æstivus: unde Spiritus animales, sive exhausti, sive debilitati, reciprocando Pectori vix sufficerent. Sæpe à Cruditatibus incepit *Asthma*: namque inde Flatus; inde Abdominis distentio; inde Thoracis coarctatio, in Spiritu trahendo, inde labor, & difficultas.

Sanguis huic Ægroto, *Inflammationi* contrahendæ admodum pronus erat; sæpe in *Peripneumonias*, aliasque *Febres*, (nunc *Sudoribus*, nunc *Diarrhæa*, nunc *Urinæ profluvio* signatas) evehctus; semper autem pertenuis, quique minima de causa colliqueret; qui nunc per Renes efflueret; *Pulmones* fero qui nunc obrueret, & Spiritum elideret. Illud autem Serum, post aliquam in *Pulmone* moram, vitreo sæpe colore exantlatum est.

Ingruente *Asthmatis* insultu, reliqua ejus Symptomata antecedere solebat Ventriculi inflatio, cum Intestinorum Vermiculatione, & Dejectione postmodum insequente: magna Pectoris erat Constrictio; Lateris præcipuè dextri, subtus Mamillam: ubi loci Æger in omni *Asthmate*, potissime torquebatur.

In Paroxysmo *Asthmatis* (quoniam unum idemque rarò diu profuit) Medicamenta in usum trahebantur varia. *Mixtura* nempe *Riveriana*, *Tabaci*

Fumus Tubo haustus, *Empl. Epispasticum Dorso inter Omoplatas admotum*. *Ol. Amygd. d. cum Diacod. Potio Teæ*, cum adjectis *Bals. Sulph. Terebinthinati* guttis aliquot: at omnium maximè, certissimeque, *Inflationem* mirum in modum cicuravit, compescuit *Potio Coffee*.

Ad *Prophylaxin*, & adversus *Asthma* sui tutelam, Æger, (auxilium ab exploratis fumens) *Eccoprotico* identidem adhibito, temporis Cruditates exterminavit; itaque malum anticipavit. Profuit *Decoctum Corticis*, eo namque Sanguini robur conciliatum. Profuit *Dietæ* ratio accurata; *Cœna* parca, vel nulla; loco *Cerevisiæ*, *Vinum Burdegalense*, aqua dilutum; profuere *Fonticuli*, Dorso aperti. Id autem, ut recte concoqueret, & Frigus evitaret, Ægro præcipuè curæ erat.

At, quod rem nostram maximè attingit, eamque non parum illustrat, ex quo tam gravi *Asthmate*, omni mense, ne dicam Hebdomade, recidivo laboravit Æger (id est, per decennium ultimo lapsum, & quod excurrit) rarius, minus ille doluit Articulis: & quod imprimis notandum, hujusmodi Dolor, quoties occurrit; è vestigio *Asthmatis* insultum est secutus, eique connexus: ut, ab eadem causa communi, nempe *Arthritica*, non immeritò fieri credatur, uterque hic affectus; & quod *Asthmati*, natura tam *Arthritico*, per *Arthritidis* Paroxysmum regularem, (modò Vires aliæque Ægri res annuerint) utiliter occurratur.

Huic quidem Ægro persuasi, ut quo fieri posset Artificio, præsertim *Marte*, & *Phænigmis*, à Pectore longè arceretur, in extremas partes evocaretur *Arthritis*; ea nimirum opinione ductus, quo

quo plus *pedibus*, eo illum minus *pulmone* laboraturum. Neque huic opinioni refragatus est æger; imo maxima ex parte consensit: Istam autem cædendi viam exclusit ægri constitutio tenera *phænigmorum*, aliorumque, quæ dolorem excitarent, usum non admit- tens. Quæ ad hanc rem adhiberentur omnia, *pectori* ne obessent. *Asthma* ne inferrent; potius quam ut *arthritida*, cavendum erat.

Ut autem Historiæ nobili finem imponam, habetis *arthritidem*, dolore articulorum, tumore, certisque omnibus numeris absolutam, germanam, exquisitam; habetis, inquam, eam castra mutantem; Pectus invadentem; idque sic afficientem, ut in *asthma*, morbum illius regionis proprium, & vermaculum, mutari existimetur.

HIST. VII.

Ab arthritide percussa, pectoris externi oppressio, spiritus im-
peditus.

Vir insignis, illustri domo natus, post adolescentiam opiparam, & non nimis siccam, sub ingressum juventutis *arthritide* correptus est; ea- que multos annos apta, & regulari laboravit. Pede doluit, cum, à frigore percussa *arthritidis* sternon, & respi- randi organa derepente invasit. Pectus hinc gravatum: impeditus spiri- tus: nulla vero expuitio, nulla *tussis* erat; ut, in membranas musculosque, pectus ambientes, materiam impelli vitiosam, omnino judicemus.

Vomitum, quando illi proclivis erat,
Sydenham. Tom. II.

per *decoctum cardui* citato, tametsi non multum ejecit, dilatavit tamen spiritum, & caput dolore affectum allevavit. Visum erat *diaphoresi* materiam evocare; quem in finem *epitheatate* (ex aq. *Reginæ Hungariæ*, *tinct. lavendula*, *spiritu vol. oleos.*) immer- sa lintea, *pectori* applicantur; Stragulisque simul pro rei necessitate adjectis, sudor elicitur exoptatissimus, utilissi- mus. Verum materia nondum penitus educta, sed interdum *inguen*, non- nunquam *oculos*, alias *cervicem*, mo- do etiam *genu* afficiente, ut magis re- gularem *arthritida* facerem, & extre- marum partium articulis infingerem, *infusi amari* haustum, cum *tinct. M* gtt. xx. bis in die sumendum, impera- vi: nec quidem frustra: paucorum et- enim dierum spatium pes doluit; expulsa est *arthritidis*; ea, quæ intus, sunt libe- rata.

Alio tempore, cum à frigore pariter repelleretur *arthritidis*, ejusque materia una cum sero abrepta *gravedinem* fa- ceret, usu *tincturæ sulfuris*, (cujus be- neficio materiæ inclinatio commodum mutata, & ad τὰ ἐξωθεν versa erat: æger convaleuit.

CAP. XI.]

De Catarrho, tussi, & peripneumonia arthritica.

ART. I. **Q**uamvis hi affectus, quoties absoluti & legiti- mi reperiantur; propter diversos eorum vultus, & pathognomonica di- versa, non immerito *specie* distingui: proindeque non unius tituli esse judi- centur; Nihilominus has *anomalias*,
m quando

quando ab eadem causa, nempe *arthritica*, idem *subjectum*, nempe *pulmonem*, afficiente producantur; propter hanc earum inter se convenientiam, & necessitudinem, una, non inepte hoc capite, tractari fas est. Ut autem de illis clare, & perspicue dicam; primum, earum communia, quæ omnibus, vel minimum plerisque sunt; tunc quibus illarum, quæ propria sint, edisceram.

II. Omnibus hoc commune est, illas tam cito nullos unquam invadere, nullos æque male habere, & multare, ac quos sive gibbosos, sive graciles, sive *pectore* nimis brevi aut acuto, aliove quovis modo angusto, nec satis apto, natura fabricavit, aut etiam constitutione nimis tenera donavit. si qui etiam *ictu*, *casu*, *vociferatione*, vel *exercitatione* aliqua vehementi injuriam *pulmoni* intulerunt; vel à parentibus *phthisicis*, aut *asthmaticis* exorti, vel ipsi tales fuerunt. Hos, inquam, omnes *arthritis* sæpe larvato vultu aggreditur; quumque ejus suspitione vel minima incidit; *pulmonis* adytum intrando, membranas ejus corrodendo; tarde crebro, ac certo, perimit. His enim corporibus, *pulmo* læsus, & debilitatus, alienum facile recipit; difficulter rejicit, itaque tandem acri, & viroso eo corrumpitur.

III. Hujusmodi corpora vexantur his *anomalis*. Utrum vero *arthritis*, vel quousque ea, *præusquam se regularem ostentavit*, & in *artibus* unquam emicuit, *pulmonem* afficiat; quoniam indicia non habemus manifesta, & fide digna, explicari nequit. Suspiciari vero licet, naturam, in iis, qui parentibus nati *arthriticis*, una cum ipsa vitæ lampade *miasma* ac-

cepere; quoties illi, ætate prima & iacunte, *achoribus*, *catarrhis*, *tussi*, aliisque hujusmodi malis supra modum urgeantur, (eos autem crebro sit urgeri, & morbis his alienum aliquod exterminari constat) *miasma*, à parentibus acceptum, in natorum sanguine retentum, ibique copiis adventitiis quotidie auctum; hisce morbis, aliqua ex parte ablegare. Hoc autem, utrum ita revera sit, an secus, ex natorum & parentum malis simul comparatis, optime) tametsi, propter rei obscuritatem, non sine aliqua dubitatione) colligendum. Quare in *medicis*, uti dixi, *suspicionibus* hoc habendum, eoque magis, quoniam, data positaque conjecturæ hujus veritate, *medicinæ arthritidem* expellendæ reducendæque, ætate hac tenellula, omnium minime locus inveniat.

IV. Ad eas transeo *anomalias*, quæ disquisitioni nostræ magis exponantur, & patefiant. Postquam *arthriticis* paroxysmos aliquot idoneos, & regulares sustulere, non raro accidit; maxime, si iidem corpora modo descripta habent; à paroxysmo sive interciso, nimis leni, vel raro, materiam in *pulmonem* transferri *νοσσην*. In *paroxysmo* interciso, vel abrupto, sæpe per *emplastrum*, *cataplasma*, *frigus*, vel externum aliquod aliud istiusmodi repellens, ad *τὰ ἐνέοτα* retro agitur materia, cuius utique repulsioni statim superveniunt pectoris gravitas, & fæctura, spirandi angustia, aspera arteriæ titillatio, tussis, sputum primò tenue, postea crassius; quæ quidem accidentia, qua sunt proportionem, *pulmones* affici, & in eos humidum impelli *arthriticum*, aperte indicant. Hæc est *arthritidos* in *pulmonem* trans-

translatio, omnium, maxime evidens & certissima.

Est autem ubi, *paroxysmo* minime abscisso; verum, propter ejus sive lenitatem, sive raritatem, mala eadem oboriantur; & dubium magis redant, sintne ipsa *arthritica*, annon. Hoc autem dubium, *arthritide* brevi post in *paroxysmum regularem* erumpente, non raro eluitur: & ea, recte nunc demum agendo, se nuper minus rectam fuisse confitetur. Ita, ex *arthritide* regulari præcedente, comitata, vel insequente, habes, de istarum *anomaliarum* natura prorsus *arthritica*, quibus tuto possis acquiescere.

V. Porro, in hoc concordant hæ *anomalie*, (uti cum iis ceteræ fere omnes) quod sæpissime seniores; interdum media ætate viros, at rarissime Juvenes, quantum observatione constet, adotiantur. Ut de meis loquar; ex hujusmodi laborantium numero, quem vidi, non exiguo, unum tantummodo adolescentem inveni: alios omnes aut ætate grandi, aut saltem matura, ac constanti.

Hujus rei causa minime obscura est; quia, licet *arthritide* nativa, & à parentibus ducta, ægrotantes, ipsa quidem adolescentia, nonnunquam pueritia, dolent; hoc in *arthritide* acquisita non temere cernendum. Ebrietas, gula malisque ea moribus acquiritur; atque ideo, ante medium vitæ, raro paroxysmos inchoat regulares; perraro *Ανωμαλίας* in sexu vero muliebri, raro ante partus, & catamenia finita.

VI. Sputi ratio est habenda: Primo illud tenue, nec quidem multum esse solet; brevi post tempore copiosius: aliquando cum humorum tanto

in *pulmonem* flumine, quantum Pectus aggravet; *Pulmonem* infarciat; Vocem obtundat, spiritum impediat, quodque, si diuturnum esse contigerit, ægri corpus attenuet, infirmet, & demum opprimat. Qua vero proportionem *sputum* excreatur, eadem fere minuitur, in extremis partibus, *arthritide*, sic, ut quo plus *sputi* ejiciat ægrotans, eo minus *articuli* afficiatur. Etsi vero istiusmodi *sputatio* maxima ex parte salutaris (quoties nimirum non immodica, neque temere suppressa) esse reperitur, in extrema tamen senectute, nimiam & perniciosam, interdum novi, sic, ut ea multum æger enervaretur, & demum enecaretur. Hoc autem, ut opinor, rarissime occurrit.

VII. Nihil hos affectus esse *arthriticos*, evidentius significat, quam unum illud, quod sint omnes *arthritide inversa* ratione, qua paroxysmum vel regularem; vel interruptum excipiant, vel absentem introducant; vel deficientem suppleant, & quidem ita, ut quo minor, rariore ille, eo hi majores: ut ex imminuta *arthritide* extetna, pro affectuum horum acrimonia & importunitate, internos hos affectus *arthritica* origine esse constet, & à miasmate *arthritico* *Pulmonem* inunte, *tussim*, vel *catarrhum*, vel *peripneumoniam* excitari.

VIII. De *anomaliis* hisce singulatim sumptis, jam proxime dicendum; & quidem, primo, de *tussi* observandum; illam harum omnium esse frequentissimam, quæque paroxysmum *arthritidis* regularem usitatissime insequatur, raro autem comitetur, nisi ægroto valde *arthritico*, *pulmonem* admodum imbecillem habente: Hujusmodi ego *arthriticos*, nimirum *phthi-*

sicos, ægrotantes, uno eodemque tempore tussientes, & dolentes, aliquando inveni. *Tussis* hæc *arthritica* nonnunquam in paroxysmum regularem, (materia in artus translata) suapte sponte definit; promptissime vero, si cathartico non nimis leni, sed sanguinem miscente, & turbante, fuerit adjuta.

De *tussi* porro aliud notavi, silentio minime prætereundum; nempe, in nonnullis *arthriticis* Paroxysmum eam omnem antecedere; ægrum, dies quatuor, vel quinque exagitare; inter accessionis symptomata prænuncia, jure merito censeretur; quumque ea sputi multum ejiciatur; (aliquando permultum ejici exploratum habui) una cum eo miasmatis partem aliquam *arthritici*, per *anacatharsin*, quod probabile videtur, expelli.

IX. Hujus generis *catharros*, uti semper *asthma* comitatur; ita interdum *hemoptoe*: Immensa feri copia spiritus viæ occluduntur, unde *asthma*; & in eodem sero demum exantlando, quia *pulmo* (simul cum universa *pectoris* compagine) concutitur, rapide convellitur, ipsumque serum, acre & mordax, vascula exedit: ab ista agitatione, acrimonia, fit interdum *hemoptoe*. Quæ, tametsi ægro terribilis, horroremque ei, forsan alias meticulofo, incutiat; minime tamen pertimescenda; tanquam pessimi prorsus ominis: modo *pulmones*, à natura *εὐτονοί*, nulla evidenti causa læsi, & curatio matura, & apta fuerit instituta.

X. Hæ *tusses* sæpe, & interdum hi *catarrhi* ex intervallo aliquo revertuntur, quando nimirum miasma, (ut est semper nascens) in sanguine renovatum, ac cumulatam, *pulmoni* infigatur.

accessionibus his imprimis favet autumnus, qui, quum illud tempus sit, in quo, ad τὸ παροξύνεσθαι, & miasma emittendum, moveri soleat *arthritis*; & in quò *catarrhi*, & *tusses* grassentur exquisitæ; quidni hisce nostris favere judicetur. Unum autem hisce omnibus inesse, & quidem magnopere ad eas contribuere censeo, nempe *pulmonum* à natura imbecillitatem, & Ἀτομίαν: unde ii, *arthritico* miasmatis, (quandocunque fuerit in sanguine congestum, & expulsionem aptum) pectus ad-eunti; in se recipiendo, arteque complectendo, perpetuo sunt parati.

XI *Tussientibus* his *febricula* seu nulla; sive lenis esse reperitur; sin eos algere, aut cardiacis nimium indulgere contigerit, (unde *Febris* sive accendatur, sive augeatur) *peripneumoniam* est quod timeas. Quacunque vero de causa initium capiat hic affectus, signa eum ostendentia, quæ συνθρομὴν constituent *παθολογικῶν*, plane sunt eadem, ac in *peripneumonia* vulgari, & absoluta; &, utrum affectus hic *arthriticus* sit, an vero minime, (nisi forte dolor *articularis* simul occurrat, extraque dubium rem ponat) ex ejus *historia* tantummodo petendum est. Quoties autem *arthriticus* esse apparebit, hujus rei in eo curando rationem aliquam haberi, oportebit.

XII. *Anomaliis* hisce medendi indicatio generalis, eo, quod alienum est, citissime tutissimeque *pulmonem* liberat: illud autem in diversis his affectibus, modo non uno perficiendum. In iis omnibus *venesectio* prodest, ubi nihil adversatur: In teneris, & debilibus, vix unquam administranda; in morbis, & ætate fractis, ne vix unquam *hemoptoe*, & *peripneumonia* labo-

Laborantibus est aptissima; præcipue *Peripneumonia*, qui omnia *venæsectio*-
ne raro curantur. Ubicunque vero
instituta fuerit, caute & provide ca-
vendum est; ut, *arthritidi* postmodum
in artus expellendæ fugandæque, na-
tura ne reddatur impar.

Proximo loco de *purgatione* cogitan-
dum: Ea etiam omnibus hisce malis oc-
currit: & probabilis videtur, ubi vires
ægri consentiunt; maxime vero, ubi
corpus crassum, & plenum; aut intesti-
na sunt immunda, & nulla fuit *venæse-*
ctio. Illa vero *purgantia* jure merito
præferenda, quæ sanguinem exagitan-
do, & turbando, ad *arthritida* moven-
dam conferant: de quibus iterum, &
sæpius alibi.

Præmissis his, ad ea descendimus,
quæ *arthritidi*, hospitio novo, & inep-
to, *pulmone* scilicet) excitandæ, &
foras ejiciendæ faciant. His adjungi,
& cum iis simul componi juvat illa,
quæ, *pulmoni* dicata, ei, sive per *ana-*
catharsin, sive alio quovis modo inter-
viant. En horum exempla.

℞ Alcohol. M. balsam. capivi añ
℥β. conf. fruct. cynosbat. ℥j. syr. cap.
ven. q. s. f. bolus.

℞ Flor. sulf. (vel benzoin) chal.
prædicti añ ℥β. G. ammon. soluti q. s.
f. pil.

In *tussi*, vel *catarrho arthritico*,
(modo nulla *febris* suspicio fuerit,) *sumatur bolus*, vel ex syr. balsamici
coch. j. pil. bis in die, cum decocti pecto-
ralis haustu: quem quidem *syrupum*,
vel ejusmodi aliquem, alias sæpius in
die lambat: Alias, forma liquida siqui-
dem arridet, iisdem temporibus propi-
netur haustus.

℞ Syr. tussilag. (vel cap. ven.)
℥β. Tinct. sulf. gtt. x. quibus probe mi-

sis adde pul. olib. chal. N. añ ℥β. aq.
hyssopi ℥jβ. f. haustus.

Loco tinct. sulf. balsamum ejus
anisatum, vel terebinthinatum; Bal-
samum captivi, gileadense, chiliense,
vel peruvianum certis suis dosibus ad-
hibeantur.

Quando malum inveteravit, ad pro-
hibendam sanguinis colliquationem,
decoctum corticis aliquoties præscripti,
in ægroti emolumentum non medio-
cre.

Tussienti prosunt troch. nigri Londi-
nenses, ecligmata, & ad sputum edu-
cendum, & tussim mitigandam, quæ-
que tuto faciant arteriaca.

Quum remediis internis dies tres,
vel quatuor impertiveris; unde robore-
tur sanguis, & ad τὸ Παροξύσειν exsti-
muletur; si nulla in articulis appare-
bit *arthritidis*, applicetur extra, parti
creberrime dolenti, empl. cephalicum,
per se, aut cum picis Burgund. quanti-
tate æquali; vel ceratum viride. Sin
ista, nimis imbecillia, materiam non
movebunt, & ex eorum usu nulla pul-
moni fiet utilitas; validioribus opus erit
auxiliis, & majori mole pugnandum.
Hoc casu phænigmi, vesicantia, setacea
possunt usurpari. Eo autem modo in
eorum usu, progredi juvabit; ut à mi-
tioribus semper incipias, neque, nisi illa
frustra fuerint, ad severiora ascendas:
quumque severioribus, uti necessum
erit, non nisi naturæ permissu, &
sic, ut ejus vires pati possunt, id
tentandum.

XIII. Hac methodo, in his affe-
ctibus, *pulmoni*, ut opinor, optime pro-
spicitur; maxime si, tutelæ gratia, in
dorso fonticulos aperiat, sique aëre sic-
co, & ventis agitato utatur ager, si-
que eo omnia dirigat, ut recta persistet

arthritis, & ex intervallis debitis recurret.

Hiscæ vero prætermiſſis, aut odioſe, & negligenter actis, *tuffis* ingraveſcit, corpus non alitur, nullus in eorum, quæ decedunt, locum ſubeuntibus, ſuccedit *macies*: Pituita, quæ principio tenuis erat, jam craſſior fit, exſcreatuque difficiliſſima, & interdum cruenta. Exulceratio fit *pulmonum*, unde, tanquam exquiſita *Φθίσις*, oppreſſus æger, e medio excedit.

XIV. In *Peripneumonia* vero *arthritica*, rapidiori gyro verſatur res. Inter initia, morbo protinus occurrendum; alias ſane non facile vincendo. Sanguinem cito detrahi, enema poſt horas aliquot immitti, *purgationem* die poſtero inſtitui, oportebit. *Linctus* ex oleo *amygd. d.* vel oleo *lini*, omni fere hora delingendus. Vitanda ſunt *emulſa*, & *decocta* nimis frigida; ſiquæ apparebit in artuum aliquo *arthritis*, vel, eam educi poſſe, ſperet; per eam educentia conſulendum eſt ægroto. Hoc enim perpetuo ratum eſſe arbitror, *peripneumoniam*, ex *arthritide* inverſa, & in febrim adaucta, natam, ejuſdem *arthritidis* expulſione, & in artus amandatione, & in viam reductione (modo hoc effectum reddere licebit) commodiſſime poſſe removeri.

XV. Non ignoro clariffimum *Sydenhamum*, medicum *ἰσόθεον*, de ſanandis his affectibus aliter ſcripſiſſe: nimirum, metaſtaſi *Materiæ* vicioſæ facta in *pulmonum* lobos, intentionem medendi non ad ipſam *podogram*, eſſe dirigendam; verum, (hoc ſymptoma *pari modo tractandum*, quo *peripneumonia* *absoluta*; Venæſectione ſcilicet *repetita*, cum diæta, & remediis refrigerantibus, ac *incrassantibus*: *Purgandum*

inſuper ægrum, *inter venæſectiones*, idque potionibus lenientibus: *Sudorem* autem obefſe, *materiam* pulmonibus *impactam* *indurando*; unde generantur *abſceſſuli* & tandem *ægri* mors *certiſſime* ſubſequitur.) At ego per *ῥυϊεϊαν*, per *Æſculapium*, per ipſius *Sydenhami* manes, oro obſecroque; quænam morborum *venenoforum* (cujuſmodi ſunt hi omnes) curatio probabiliſſima; quam per ipſius *veneni* è corpore, vel in artus, in partes à centro vitæ remotas, & minus nobiles, expulſionem? Annon natio medicorum omnis, ipſeque alias *Sydenhamus ἀνεπιτήδεον*, quoties ingraveſcat, & in orgaſmum evehatur, exterminari, exturbari, ejicique jubet? Annon hoc ipſum naturæ opus; eique miniſterio, & auxilio, medicorum eſſe prædicatum eſt. Hiſcæ vero, tanquam baſi & fundamento, poſitis, quæ (ſecundo loco) medicina hanc alieni expulſionem magis promovere poſſit? ea, videlicet, quæ *venæſectiones repetitas*; quæ *diætā*, & *remedia refrigerantia*; quæque *cathartica* blanda, & lenientia, (quæ quidem omnia, ſanguinem deprimendo, *venenum* in eo retineri faciant) ſpretis interea, neglectisque *diaphoreticis*, *arthritidem* expellentibus, comprehendat; An, è contrario, quæ ex remediis calidioribus, *venenum*, ad naturæ votum, & propoſitum, in artus tuto extrudentibus; quæque ex *venæſectione* & *purgatione*, ad hoc opus accommodatis; quæque auxiliis, extra admotis, *arthritidem* evocantibus, ſit compoſita? Si à febre, medicamentis calidis ne inferatur, erit periculum? hoc ut devitetur, miſſione ſanguinis ſufficienti, & calidiorum uſu non nimio, cavendum eſt; ſed neque rei ullius, propter ejus, qui incidere

ere possit abusum, spernenda protinus utilitas, praesertim ubi magna, & humano generi salutaris. Altera vero ex parte veneno retento, licet depresso; quam exulante, & amoto, tum commodi minus, tum periculi plus, orti certum est: itaque esse, non suadet opinio temere suscepta, sed cogit experientia, non sublestæ fidei, verum iterata, firma, & (uti mihi videtur) rationi consona.

HISTORIA I.

Tussis arthritica.

DUm hæc in manibus sunt, memet interea consulit è propinquo quidam, humili loco natus, annos circa quinquaginta; pectus aggravatum, vocem impeditam, & tussim habens media æstate molestissimam. Screatu ille multum ejecit, tussi exantlavit; nonnihil elanguit; febricitavit. Erat, quod tussim, qua magnam, qua diutinam, qua tempestati non nimis congruentem, ingenio & natura esse singulari, submonere videretur.

Quæ per anum materiam è sanguine, leniter educerent, ex usu medico remedia præscripsi: quibus sumendis, postquam æger dies aliquot, tam utiliter, quam sedulo, incubuerat; novum ecce malum, improvisum, inopinatum est exortum; Genu nimirum dextri dolor. Cumque didicerim, pedibus illum antea, more prorsus arthritico, doluisse; per annum autem integrum, & quod excurrit, minime; Dolorem hunc arthritidis, sese in paroxysmum efferentis, indicium esse existimavit, Cum brevem eum, medio-

crem, neque satis acutum observaverim, partim materiæ per anum, partim per pulmonem ejici, tussimque illam revera arthriticam esse, judicavi.

HISTORIA II.

Tussis paroxysmi arthritici symptoma prænuntium.

Senex perhonorificus, morum suavitatem, animique integritate clarus; quum de varia, & multiformi arthritidis natura, sermones una fecerimus; de sua, qua triginta jam annis per vices ægrotaverat, sciscitanti mihi confirmavit, se febricula per omnem fere juventutem, quotannis fuisse, deinde vero rheumatismo, affectum; cum hoc eventu minimè reticendo, quod, ex quo hic primum apparuit, illa planè desierit, neque semel unquam ægrotantem ex eo tempore invaluerit.

Rheumatismo ut moderetur, hortatu medici, per totam Angliam tum temporis, celeberrimi, diaphoretica sumpsit; iisque affatim assumptis, quæ per artus hic illic sparsa erat materia, jam articulis affixa est, & vulgi quidem opinione æger Πόδαγρία. Eo more paroxysmus erat, ut articulari. (Digitorum maxime) dolore tumoreque, noctis unius spatium, excitatis, se ostendere; & , omni Vere, & Autumno, multos annos reverteretur. Quod vero memoria dignissimum, paroxysmum omnem prævit tussis importuna, vehemens, molesta, qua, dies quatuor, vel quinque, ægrotorum exagitante, multum ille tussiendo semper ejecit, & una cum pituita (quod quidem veris-

verisimile) Miasmatis *arthritici* partem. Cætera vero, quantum ab ægroto accepi, *arthritis* se rectè gessit.

HIST. III.

Sputatio arthritica, in extrema ætate nimia.

T Abernarius quidem in vicino oppidulo, per ætatem mediam & constantem, *arthritide* doluit recta, & idonea; grandior autem, inversa & anomala, nunc *ventriculum* ea, nunc *pulmonem* est ingressa; illi *Ανορεξία, Δυσπείψία*, nauseam inducens, huic, *tussim*. Erat *tussis* admodum molesta; Pituitæ tantum movens, quantum ægrotum ætate pro-
vectum debilitaret, alimento privaret, macilentum redderet: qua vero ratione gliscebant in visceribus ea remisit, & in extremis partibus ea remisit, & quidem è vestigio; sic, ut de materiæ, ad *τὰ ἐνδον ἀ τοῖς ἐξω*, translatione, & de his affectibus, ab eadem causa communi oriundis, nihil omnino dubitandum. E cortice, Marte, & sulfure præparatis, varia præcipiebantur; una cum in crassantibus, & sanguinem roborantibus: eo videlicet, ut in artus expelleretur *arthritis*, itaque defenderetur *pulmo*. Natura autem viribus deficiente, (*πρωτον μὲν πάντων δὲ φύσις*) frustra erant omnia. Medicamenta, utut probabilia sexagenario, annis & tristitia fracto, parum profuere. Sputatione nimia, Virium imbecillitate, Animi mœrore, propter res domesticas depressum, & Medicamenta vix sentientem, Mors abstulit, ultima morborum medicina.

HIST. IV.

Anacatharsis Arthritica Salutaris.

I Neunte seculo supra millesimum septingentesimo, ad Presbyterum Exoniensem arcessor, qui, eo tempore quadragenarius, constitutione tenerrima, & jam annos septem *arthriticus* fuit. Paroxysmo dudum gravissimo affectus est, Manus, pedes, genu alterum obsidente, eoque adhuc consistente, mox apparuit *catarrhus*, nares, Os, pulmonem, more pene ferino, obtuens. Hinc *pectoris* farctura, spiritus difficultas, *tussis*, sputum primo tenue, postea crassum & copiosum, & in opectore, magnoque cum molimine eductum. Quemadmodum illud *συνέσπευον* (sputum volo increvit, ad eundem plane modum & rationem, signa pure *arthritica* (id est, dolor & tumor *articularis*) sunt minuta. Ut *arthriticum* miasma aliqua ex parte per *anacatharsin* expelli, compertum habetur.

Ad *tussim* mitigandam, & Sputum simul movendum, *syrupum balsamicum* & de *meconio*, sæpius in die lambendos; & pil. hora somni, sed modica quantitate, *Styracinas* dedi: Quod humorum nimiam inhiberet colligationem, & ab ea Sanguinem tueretur, *decoctum corticis*, iisdem *syrupis* dulcatum, imperavi: quæ cum fructu, & emolumento non mediocri adhibebantur.

Biennio post, ab una eademque causa evidenti, nempe frigore, & articulis, & *tussi* laboravit æger; eoque procul dubio magis, quoniam,

cum

cum autumnus esset, ille sanguini depurgando non parum faveret; Is erat dolor *arthriticus*, quo nunquam huic *arthritico* major, nunquam acerbior; ea vero *tussis*, quæ, sputatione multa, & pituita larga vi emissâ, dolorem penitus abscinderet; ejusque causam, per *anacatharsin*, amoliretur. Cujus rei veritas vel hinc eliciatur, quod doloris interruptio *sputum* derepente sequeretur, & pari passu comitaretur. Hujus *sputi* movendi citandique gratia, *opobalsamum*, ex *syrupo balsamico* sæpius in die, non sine fructu, datum est. Omnia denique sic comparata sunt, ut *arthritidi*, per *pulmones* fugam molienti, via patefieret. Ex sententia res successit

HISTORIA V.

Peripneumonia arthritica.

MAtrona lectissima, sanctissima, majores habens inter aborigines *Damnonios*, stirpe tam nobili dignissima; *Pectore* à natura brevi donata, nonnullis ejus affectibus, ea de causa proclivis esse visa est. Quæ, ab ipso vitæ initio, *pulmonem* illius ingredi, *tussimque* facere sueta fuit pituita, crassior jam, & ætate progredientem ægram, magis aggravavit. Hinc *tussis* illi, per ætatem omnem mediam, permolesta; hinc *dyspnæa* fere perpetua.

Vitæ annum circiter quinquagesimum, cessante *tussi*, locum ejus supplevit dolor artuum erraticus. Tumuerunt digiti; doluerunt articuli, præsertim *Genua*, & *Carpi*; qui interdum tumore, sed in omni paroxysmo

Sydenham Tom. II.

dolore sunt affecti. Ruboris, splendoris interea nihil unquam est visum.

Cum materia crebro *subjectum* mutaverit, nunc quæ extra, nunc quæ intus sunt; obsidens; frequenti observatione palam factum est, ea foras erumpente, & in *artibus* subsistente, *pulmones* esse tutos, *respirationem* integram: contra, intus agente materia, immunes esse artus. *Tussienti* nihil magis profuit, quam *trochisci nigri Londinenses*, & *istiusmodi* pharmaca pituitam educunt. Potioni fuit Pomaceum, cerevisia longe commodius. Nihil algore pejus, hoc enim spiritus brevi impeditus, ægra pene strangulata.

Quum iter hinc in locum, carbonibus & fumo celebrem, facere decreverat; *Plethoricæ*, *tussienti*, *asthmaticæque* suasi, ut, priusquam inciperet, sanguinem detrahendo, ventrem inaniendo, *sputum* movendo, materiam in artus vitiosam expellendo, itineri (quando hyems erat) inauspicato, civitati *tussientibus* infestæ, se quodammodo paratam redderet. Prætermisiss autem hisce, *tussis* itinere adaucta est. Fumo spiritus impeditus, ut, accedente ad hæc febre, (medico longe nobilissimo frustra vocato) vita paucis post diebus cederet.

Per *tussim* veterem & humidam, id, quod alienum erat, naturam exterminasse; sicque articulis pepercisse, non improbabile est, per abruptum *articularem* morbum, ejusque materiam *pulmonibus* impactam, fieri *peripneumoniam*, interfici ægrotantem, manifestum est.

HIST. VI.

Catarrhus, asthma, tussis arthritica, per humorum in artus Ἀντίσπασιν, & deinde evocationem, mitigata, sublata.

A Bhinc annos tres vel quatuor, forte mihi obvenit hujusce tituli historia, nisi fallor, observatu, memoratque digna. Erat in suburbiis *Totonesii*, de meliore nota, vir, olim Athleticus, valentissimus, corpore quadrato, constitutione firma, senectutem eo tempore ingressurus; qui septem ante annis algere; & levi quavis ex *προφάσει* tussire solitus, hunc in modum sæpe graviter afflictus est. Frigore quod *tussim* & algorem cereberime præcurrit, interdum etiam effectum est; ut per artus dolor incertus, & erraticus pervaderet; ut internodia, five articulorum intervalla, magnopere pungeret; ac si esset Rheumaticus: ut aliquando *articulos*, (præsertim *humerum*, & *coxendicem*) morderet: Cum dolore tumor. Rubor etiam interdum *articularis* erat, ut de mali natura nulla restaret dubitatio.

Olim hic illi valetudinis status erat: nuper autem, interciso, nescio qua de causa, in extremis partibus dolore, tanto in *pulmonem* impetu & copia, morbi infusa est materia; quanto raro advertatur. Seri vi immensa pectus aggravatum est: Tussit æger indefinenter, & quidem enixe. Non nisi difficillime spiravit, neque nisi erecta cervice. Sæpe tussienti deliquit animus, neque spiritus, (cogitandi munus exercentes,) agitati jam & pro-

fligati, pristinum ordinem cito recuperarunt. Sputum modò tenue, & falsum; modò sanguine, ex tussis importunitate, interspersum. Facies pallidior, corpus attenuatum.

A quo tam mire affectum est pectus, id est, per menses duos; vel tres novissimos, nullus in extremis partibus (qui tamen alias creber esse consueverat) dolor; nullæ querelæ. Quibus omnibus recte ponderatis; uti etiam quod à patre, post homines natos maxime *arthritico*, gigneretur æger; ea fui sententia, non alium esse morbum; quàm *arthritida* vetustam, membra olim *ὀρθῶς* nunc *pulmonem ἀνωμαλῶς* excruciantem; neque facilius expeditiusve posse illam removeri, quam ejus materiam, *pulmonem* occupantem, in membra, sedem illi propriam, quaqua possit arte, expellendo reducendoque.

Ita mecum arbitratus, post *venesectionem*, utrique malleolo *phanigium* (ex fermenti veteris part. iv. *Seminum Sinapios*, *fimi columbini*, *ras. radiceule*, *cacum ruta* aa p. j. *Aceti vini albi q. s.*) calidissimum applicui, frigidum usque renovavi, donec tumor utriusque pedis est exortus. Tumori hic illic facto, vel quam proxime eum, admovi *epispasticum*. Hæc, ut *arthritidis* evocaretur; ut autem expelleretur; eodem tempore *Ποδὺν γράνωγα* præscripsi.

R. Pul. Gascon. ʒβ. ther. androm. ʒj. bals. Per. gtt. v. Conf. Alk. q. s. f. Bolus, vespere sumendus cum julpilii haustu. Interdiu vero, loco theriac. Chal. N. ʒβ. cum prædictis; forma pilulari, ex syr. balsam. cochleari. Pro potu ordinario decoctum pectorale, ex rad. Helenii Cond. ʒβ. Eryng. C. ʒj. Ras.

Raf. C. C. El. aa ʒijj. Bals. Tolut. ʒijj. Sem. Coriand. ʒijj. Aq. Hordeat. ℥ijj. ad ℥j. incoctis. Ad tussim mitigandam Eclegma datum est, (ex Syr. Balsam. de Mecon. aa ʒjss. Tinct. Aurant. ʒijj.) sæpius usurpandum. De tussi caveret, monui; ut ab ejus acrimonia ne pulmo laderetur; ideoque Bechicis sæpe uteretur.

Hiscæ positis, & jure meo præceptis; medendi viæ ægrotum commisi; ea spe plenus, si *pulmones* adhuc integri & sani essent; sique ad τὰ ἑξῶθεν. Humor transferretur, servari posse restituique ægrotantem, si aliter res fuerit, occubiturum.

Dolori, siti, & languori, à *phænigmorum* usu ortis; propriis remediis; Paregorico leni, decocto sitim extinguenti, & julapio cardiaco medetur.

Phænigmorum ope tumor factus est utriusque pedis, ad usque furas, egregius, immensus. *Vesicantibus* feri non parum elicitum est. Quod vero maxime auspiciatum, & omnis erat optatissimè; qua serum elicitum est, ea penitus proportionè mitigata tussis; ea restitutum est pectus. Qua de causa *vesicantium* ulceribus, cito nimium exsiccatis, (ut, quod inesset tumorebus feri, penitus educeretur) in utraque fura *setaceum* meo consilio factum est. Hinc jube feri flumen: quicquid ab *epispasticis* defectum, hinc supplementum est.

His auxiliis, extra, intus, simul semelque adhibitis, factum est; ut à tussi, ab *asthmate*, à pectoris gravitate, ceteroque ejus malo omni liberaretur æger: eorum autem loco subortus est humori dolor plane *arthriticus*;isque, si consideremus serum nuper evacuatum, satis acutus.

At quia longa morbi obsidione *pulmones* enervatos, & debilitatos esse jam liqueret; propterea (tutelæ gratia) quando *setacea* serum emittere jam finierant; utroque spinæ latere, inter omoplatas, aperiri *fonticulum*, magno certe ægri cum emolumento, jussi, & *hydragogum* aliquoties adhiberi.

Hac ille medicina, morbo certe ancipiti, & periculoso liberatus, habitum & colorem brevi tempore bonum obtinuit, omnino convaluit; neque sublesta fide testabatur, *rheumatismum* illum veterem, quo per annos aliquam multos se gravari æger opinatus erat, *arthritidem* revera esse erraticam; nec non illum *pectoris* affectum, istius esse *arthritidos* Ἀνομαλίαν. Sic opinari suadet historia morbi sit curatio.

C A P U T X I I.

De phthisi arthritica.

ART. I. **A**ffectuum in pulmone *arthriticorum* proximus, longeque periculosissimus est φθίσις: quæ, ut permulta habet cum absoluta *phthisi* communia; ita quidem propria, (sive causam ejus continentem sive medendi methodum intueamur) tam multa, momentique tam magni habet, ut eam præterire nefas æstimetur. Hujus autem morbi hæc conditio esse solet.

II. *Arthriticus*, ex materia vitiosa, vel per causam aliquam externam in pulmonem repereussa; vel per ejus imbecillitatem allecta, acceptaque; primum, pectoris gravitate, dyspnœa, &

raucedine corripitur: deinde, sputum excreatur; quod, initio tenue, paulatim crassescit. Progressu temporis, Caro flaccescit; simili fere proportionem, qua crassum id ejicitur; & paulatim absumitur; Vires enervantur. Interea vero dum ista fiunt, nullus in extremis partibus tumor, dolor nullus articularis; aut, si ullus acciderit, parvus, & brevis spatii, apparet. Crescit autem faciei pallor, & corporis universi macies; & comitem, (propter vasa, frequenti, & violenta *tussi* exagitata, & disrupta,) interdum nanciscuntur *hæmoptoen*. Demum, calor hecticus exoritur; cum pulsu celeri, cute arida, præsertim vesperi; quibus mane succedunt sudores Symptomatici. Atque ita æger, tussē pertinaci, sputatione multa, sudore colliquante, *diarrhæa* impatibili, nec quavis arte diu sistenda, vel (si non sit *diarrhæa*) tumore pedum aggravatus; & tanquam exquisita *phthi-si*, certe ei simillima, oppressus, cum morte, ærumnarum requie, vitam miserrimam commutat.

III. Etsi vero ultimum hujus *phthiseos* stadium, ab exquisitæ ultimo, (tanta earum inter se convenientia est) vix potest internosci, aut signis diacriticis distingui: duo sunt, in ejus stadiis prioribus, (incremento nempe, & statu) quæ *phthi-si exquisitæ* raro conveniant, aut de ea dici mereantur.

Unum est, quod, aliter quam *phthi-si exquisita*; quæ adolescentum, aut juvenum morbus esse, neque alia, quam firmissima ætate, facile reperitur; hæc nostra *phthi-sis*, è contrario, adolescentes raro aggreditur; sæpius autem constantes, & interdum (quod de *exquisita* nondum videre licuit) viros natu grandiores: Mulieres au-

tem maturius; propter naturæ privilegia, (partus sc. & catamenia, quæ tum *arthritida*, tum *phthi-si* arcent) maturius cessare solita.

Alterum, quod *calor hecticus* (qui in *phthiseos* exquisitæ statu, & initio, gravis esse solet, reliquaue interdum symptomata præcurrit omnia) serius in *phthi-si arthritica*; nec quidem usitate ante sputum largiter excreatum, corpusque eo debilitatum, oriatur. Cujus quidem *Φαινομένης* ratio, partim ex jam dictis (hunc affectum non nisi annosiores, id est, sanguine frigidiori præditos, invadere) eliciendum; partim ex eo, quod *arthriticorum*, siquidem juniores fuerint, sanguis, propter frequentes *arthritidis* paroxysmos, neque temere incendatur, nec quidem incensus adeo exæstuet: Et quidem *phthi-sis arthritica* lenta esse solet, neque multa *febre hectica*, nisi ultimo vertente stadio, comitata.

IV. Prædicto fere modo res agitur, quoties in *pulmonem*, à natura debilem, miasma *arthriticum*, gravi aliqua urgente causa externa, impellatur; aliaque quavis ei infigatur; neque medicina satis efficaci, vel satis opportuna, removeatur.

Interdum autem ad *pectus*, non adeo recta itur; verum, à τοῖς ἐξωθεν, ad τὰ ἐνδον, & retro, variæ sunt itiones, & reditiones; exque, non nisi annorum aliquot spatio, peractæ: donec denique, post *tusses* varias, graves, & importunas, succedit *phthi-sis*, absolutæ similis, *arthritica*. At, ubi *pulmonis ἐντονία* est, & medicina temporis fuit adhibita; Materiæ vitiosæ partim in artus exturbatur; scretu partim ejicitur; *Pulmones*, crebris insultibus debilitati, sanantur; Æger

Æger & colorem, & robur pristinum acquirat. Quibus autem modis hæc præstari possint, statim exponetur.

V. Ex supradictis (ut opinor) liquet, nullo modo hujus morbi indolem, & ingenium, posse magis patefieri, quam per ejus Γενεαλογίαν. Quæ enim dixi, illi propria, quando neque semper, neque soli competant; atque adeo fidei non spectatissimæ perpetuæque, verum è diverso dubiæ, sint habenda; ut de morbi hujus ingenio constet: Quæ illi cum *arthritide* necessitudo; quæ conjunctio, quam illa prope *paroxysmum* excipiat; utrum è vestigio, an è longinquo: utrum, & quæ de causa, intercisum; an vero deficientem suppleat, & ejus vicem gerat, pro ejus declinatione, incrementum: Ne plura, utrum ejus ratio, *arthritidi* rectæ sit, & quatenus sit, inversa, sedulo quærendum est.

VI. Curatio postulat ut levetur; ut hoste infestissimo, quàm citissime, liberetur *pulmo*: id autem modis, alio alioque tempore diversis, & quam in *arthritica tussi* aliis elaborandum est.

In principio morbi, ubi *tussis* urget, & tantum in propinquo *Φθίσις* est; multum à *phlebotome* & *catharsi* rite factis, expectare licet. Hisce potest fieri, ut è corpore exturbetur, vel minimum ut è *pulmone* eruatur id, quod alienum. At quia non semper hoc effectum est, nec evacuationibus illis commode confiditur; ita illæ fiant, oportet, ut *paroxysmi* regularis excitandi habeatur ratio; id est, intra modum: ne natura nimium debilitetur, & expellendæ *arthritidi* impar reddatur.

Post sanguinis detractionem, & alvi ductionem; alteram nempe, vel u-

tramque; vel, ubi inutiles censabuntur iis omiſſis, ad alia confugiendum, bechicis, & *Ποδαγραγωγίς* utendum: His, ad materiæ in artus expulsionem; illis, ad exspuitionem. Hos in fines *Linctus* (ex *ol. amygd. dul. rec.* vel *ol. è seminibus lini*, & *syrupo balsamico*, vel *de Præssio*, vel *de rapo*, aliove quovis sputum movente) componendus; & hora quaque altera, tertiave, ad cochleare unum adhibendus. Atque ubi nulla febris indicia repugnant; *Pilule* ex *pul. gascon. chal. N. succo glycyrr. bals. peruan. sexta*, vel *octava quaque hora*, adjectæ, isto ex vehiculo sumantur, & in potionem ordinariam *apozema* detur *pectorale*: Vel, in forma liquida, cochleari *coligmentis* instillari possunt, *octava quaque hora*, *Bals. Peruan. xel tinct. sulf. gtt. x.* & intervallo omni medio, *chal. N. N. gr. vi. vel viii.*

Eo vero usque calidis hisce remediis utor, quoad siverit à febre periculum, & *arthritidis* expulsio postulaverit. Et quidem eo lubentius hac via progredior, quoniam à calidis hisce, præsertim in senioribus, & *arthritide* crebro recurrente depressis, non magnum unquam oriri periculum observavi; & si quod unquam extiterit, desubito tolli posse, non vana spes est: at commodum è diverso uberrimum est; adversis hisce longe uberius. Et ne medicina hæc nostra, tanquam nimis calida, & *phthisicis* inepta, male accipiat, sancte profiteor, me ea prospere, magnaque agri cum utilitate, plus semel fuisse usum: cujus ego rei statim exempla proferam.

Si vero febris, ceu per se, ceu pharmacis excitata; quam ad rem præsentem opus fuerit, major exardeat,

deat, *pulmonique* *Φλῆσιν* intendat: ei, per detracta isthæc calida; per *Enemata*; per sanguinis missionem; per *Corticem Peruanum*, tempori adhibitum, & quamdiu incurfat febricula, repetendum: perque alia, quæ *peripneumoniam* tenuare solent, est cavendum. Neque enim *arthritidem* ex *pulmone*, nisi tuto, licet amoliri; neque vitæ, nisi per ei conducibilia, prospicere. Febre vero tenuata, medicina jam dicta (quod commode fieri potest) similis, in usum denuo vocanda.

Quando remediis istiusmodi internis, (*arthritidem* expellentibus, una cum *bechicis*) dies aliquot teruntur; nimirum duo, vel tres; citiusve si, in articulo & *τῶν ἄκρων* aliquo dolor fuerit excitatus; articulo jam affecto, vel qui sæpius efficitur, extra id, quod materiam educat, applicari par est; eo, quo, in capite præcedenti, aliasque passam, modo declaratum est. His autem eo magis insisto; quoniam ab antiquo commendari video, veterumque usu confirmari. „*In tabe, ubi vehementior noxa est, ac neque febricula, neque tussis quiescit, tenuarique corpus apparet, validioribus opus esse auxilium*, inquit * *Celsus: Et exulcerandum ferro candenti, sic ne sanescere sinas ulcera, nisi tussis finita fuerit*”. Quod quidem auxilium, etiamsi acre & severum; tamen, ut in *phthisi* absoluta commodum; ita in hac nostra, propter venenum intus contentum, eliciendumque, commo-

lissimum.

Unum hic monendum, ægrotantibus hisce ponderis & momenti non

* Lib. III. Cap. XXII.

exigui: *Opiata*, licet vulgo *phthiscis* utilissima, in hoc casu suspecta esse, neque copiosa temere præscribenda: Ne videlicet miasma *arthriticum*, jam in *pulmonem* inditum, eo laci infigant. Dentur itaque sic, ut *tussim* supra modum importunam inhabeant, & quietem ab ea tutam concilient. Quod autem de *opiatis* dictum, id etiam de iis, quæ pituitam faciant crassiores; quæ *pulmonem* obstruant, eique impedimento sint; ex parte aliqua dicendum.

Quoties hac, vel huiusmodi via, in extremas corporis partes amovetur *arthritis*, mirum quantum inde levetur *pulmo*: Nihil, ut opinor, ægrotantibus his commodius: quo enim magis *articulum* illa mordet, eo minus *pulmonem*. Vidi equidem *tussim* hac arte primum fieri tolerabilem; Sputum minui; utrumque post auferri: vidi restitutam oculorum aciem, *εὐσπαρίαν, εὐχροίαν*, & à *phthisi* incolumitatem. Quæ quidem omnia, quo certiora fiant, opus erit, *arthritidem* tam expellentia, quam evocantia (id est, tam interna, quam externa) continuare; donec omne id, quod naturæ alienum est, è *pulmone* fuerit dimotum.

VII. Quoniam vero *pulmonem* pituita diu gravatum; enervari debilitarique necessum erit; ad ejus robur instaurandum, cum primis facient *aquæ ferratæ* per urinam exeuntes, & *aer*. Finito igitur *arthritidos* paroxysmo regulari, aliasve æger restitutus, prophylaxeos ergo; bibat per mensem integrum istiusmodi *aquas*: Sin earum copia non detur, vel ex ægroti re civili non sit, eas bibere, bibat omni mane *fol.*

thea infusi quasi se libram, per menses aliquot. *Cerevisia* herbis pectoralibus, *hederæ nempe terrestris*, *linguæ cervinæ*, *capilli veneris*, *abietis*, *cupressi cacuminibus*; *Bardana*, *dauci sylvest.* *Seminibus*; *Juniperi baccis*; *Milleped.* siccatis medicata esto, & potioni detur ordinariæ.

Aeris gratia, commodissime *Toposamum ex Isca* itur: quoniam ille, maritimus, *pulmoni* benignissimus sit; & naturæ raro *tussi* vexentur; rarissime *phthisi* moriantur. Si ægri imbecillitas, aut loci ratio aëre maritimo uti non patitur, equo vectari, & quidem sæpius, juvabit. Aerem vero profuturum arbitror, tam quia spiritus animales recreat; quam quia *pulmonum* subintrando, eum roborat confirmatque. Profunt etiam *frictiones*; modo vehementer, bis terve in die, perfricentur externæ partes. Profunt *fonticuli* in dorso magni, aperti, juges. Placet *sorbitio ex chocolata*, adjecto, si lubet, *ovi vitello*. Cavendi vero, & quidem maximopere, *catharri*; ne miasma, denuo germinans, & in sanguine renovatum, ii ad *pulmonem* abripiant: quod quidem hisce laborantibus, si frigoris sint impatientes, (ut sunt plerique omnes) non inusitatum; præsertim eo temporis spatio, quo repetere solet paroxysmus.

Hac de causa, præter jam dicta, quæ *pulmonem* tueantur, *pectoralia*; quæque in primo *phthiæ* stadio, cum fructu adhibeantur, istiusmodi reliqua frequenti sint in usu, quæ contra hostem non jam victum, quam repulsum, & viribus redintegratis insultus iteraturum, eos defendant. Quare, per anni dimi-

dium hyemale, *decoctum Lasassæ*, cum ejusdem cortice, *rad. China*, & *sarsæ*, bis in die sumatur.

VIII. Hæc de *phthisi*, à miasmato arthritico, per sanguinem, cum *pulmone* communicato. Siquis autem *phthisin arthriticam*, a fermento e nervis suppeditato ortam, ejusque indolem; & tractandæ modum intueri velit; Clarissimi adeat *Mortoni*, collegæ, dum viveret, amicissime *phthysiologiam*; Lib. III. Cap. XI.

Ut autem pateat, antiquitati non latere, materiam *arthriticam* in *pulmonem* aliquando invehi, & morbum ei incutere quam gravissimum, fluxionis *arthriticae* mentionem fecit * *Galenus*, primum per universum corpus oberantis; tum à *pulmonibus* ad se attractæ, donec æger fuerit suffocatus; idque se in multis exploratum habuisse.

HISTORIA I.

Phthisis arthritica letalis.

INeunte anno superioris seculi novissimo, foemina *Clistensis*, è multis una, fere quinquagenaria, me vocari voluit. *Tussis* illi fuit, eo tempore gravissima; cum sputo, interdum sanguine.

* Τα μὲν γὰρ ἄλλα τῶν Φαρμάκων, ὅσα εἰν ἀπαλαγνὴν τῆ νοσήματι· οἱ ποδαγριῶντες πίνουσι, τὴν μὲν ἐπὶ τοῦς πόδας τῆ βρύματι· Φορὴν καλύψει γίνεσθαι, ἢ ἐκκαλίσκοντα δὲ τὴν τρίτην τῶν ὑγρασίαν, ἀλλὰ πρὸς μείζονος νοσήματι· γένεσιν ἐρᾷζεται. Πλανομένη γὰρ ἐν τῷ σώματι, τῆ βρύματος ὁ πνεύμων αἰεὶ κινῶμεν· διὰ τὴν τῆς ἀναπνοῆς ἀνάγκην, ἢ διὰ τὸ μακρὸν τῆ σώματι· διέκομαι τὸ βρύμα βυθίως δυνάμεν, τὸ πᾶν αὐτὸς, ἐφ' ἑαυτὸν ἔλκων, ἕτω πύσει τον ἀνθρώπον, ὅπερ ἰσορικῶς ἐπὶ πολλῶν ἐγὼ τῇ πείρᾳ ματῆμαθον. De Theriaca, Lib. I. Cap. xv.

sanguineo : semper autem, quoties ab imo pectore duceretur, crasso, & purulento. Respiratio porro difficilis, vox tremula, & (ab imbecillitate) cum clangore quodam : Pedum item tumor, pulsus debilis, & hecticus, tabes universalis, virium prostratio fuit; ut in ultimo *phthiſeos* stadio ægra; *Febris* autem mitior, quam in *Phthisi primigenia* affectis eo morbi tempore solet, esse videretur.

Difficillimi, & jam obfirmati hujus morbi originem, & causam antecedentem, inquirenti perſcrutantique mihi, ipsa narravit; Matrem sibi fuisse diu multumque *podagra* cruciatam, eaque demum extinctam: sibi autem ipsi ante annum, & quod excurrit, tumere tarsum, & pedis convexum; atque adeo rubere, nitere, dolere: sed, quum mature nimis tumor aut evanesceret, aut repelleretur, quod *tussis*, (qua, per multos ante annos, fuisset itentidem afflictæ) desubito ingravescens, *phthisi* viam aperuerit: ut à materia *arthritica*, pedem languide nimis afficiente, in *pulmonem* irruente, longaue eum obsidione subvertente, *phthisin* hanc oriri; & (auxiliis medicis sive neglectis, sive incite usurpatis) inveterare, res esset fide omnino digna, paucis post diebus, è vivis excessit ægra, *phthisi*, sed *arthritica*, quæ vero à primigenia *phthisi* non facile distingui poterat, oppressa.

HISTORIA II.

Phthisi arthritica medicamentis calidioribus sæpe levata.

Mercator Exoniensis, gracilis, *arthriticus* natura factus, ætate

constanti leves habuit paroxysmos; extrema vero, & decrepita, jam diu nullos. Bellum pax secuta est, omnium opinione alma, tranquilla, salutaris. Sed (ut eventus comprobavit) dubia, sed fide Punica. Aliquanto post (Septembri, MDCCIII.) suborta est sputatio, cum aliquo spiritus impedimento; cum pectore gravato; sed, ex crassa mane pituita, affatim citata, exantlataque, ad tempus aliquod immuni languit appetitus; flaccuerunt artus; obtusa fuit oculorum acies, & decolor vultus. *Tussis*, sed *arthritica* est, & *phthisis*, ultima senectute, tempore prorsus inusitato, incipiens.

Ut contra hostem, atrocem & truculentum, ore lavato redeuntem, me paratum habeam, præmisso, ad intestina leniter inanienda, *eccoproto*, *infusi amari alterantis coch. v. Tinct. M. git. xv. bis in die. Tract. vero sulf. gtt. xjj. ex syr. de succo erysin. coch. j. hora sonni, cum julapii pectoralis haustu, demittenda meo jure præcipio: Spiritus item vol. oleosi guttas subinde aliquot, cum veteris malacani haustu. Eò nempe hæc omnia, *phthificis* rarò præscripta; ut medicamentis hisce calidioribus, in artus, siqua fieri possit, hostis expellatur. A præscriptorum usu melius certe se habuit; tumuere pedes; levatus est *pulmo*, *tussis* elisa.*

Menſe proximo Decembri, nescio qua de causa, detumuere pedes; *Catharus* ortus est propemodum *ferinus*, cum sputo tenui copioso. Ut humorum partim eliminaret, *decoctum senæ* (duplicatæ) *Gereonis*; partim, ad *τὰ ἄνωθεν*, ut amandaret, *Bolum* è *pul. rad. ari C. ʒj. ꝯc. cum infusi amari haustu*, horis duabus medicinalibus sumendum dedi. Medicamenta ex voto pro-

profuerunt: Pedibus iterum paulo post, ab eorum usu, doluit æger.

At vere sequenti, (qua anni tempestate insultus iterare solita est,) quum iam plane siluit *arthritis*; in illius locum tanquam sublecta, *tussis* recruduit, importuna, pertinax; cum spuito tenui, raucedine, tracheæ titillatione fere perpetua, spirandique difficultate. Ad quæ *pomacei*, ægro gratissimi, usum pene quotidianum non nihil conferre, verisimile est. *Tussis*, ista negligenter habita (toto enim sesquianni spatio, nihil unquam medicamentorum, uti decuit, assumptum est) *tussis* inquam, inveteravit; Caro absumpta est, pulsus planæ hecticus. Mense Julio MDCCI. iterum arcessitus, ea, quæ sequuntur, adhibui: Bis scilicet in die, *Decocti corticis chalybeati* ℥jijj. cum *syr. balsamici* ℥j. *Aq. Cin. fort.* ℥j. *Hora vero somni tinct. sulf. gtt. x. è seq. ecligmatis coch. j. cum jul. pectoralis haustu.*

℥. *Syr. de mecon. balsam. aq. hyssopi aa p. aq. misce: de quo insuper ecligmate, nocturno tempore, sæpius ad deliniendam tussim pitisset. Cerevisia. cacuminibus hed. terrest. rad. china, sarsæ, eryng. medicata erat. Inter omoplatas, utroque spinæ latere fonticulum, sex pisorum capax, aperiebatur.*

Medicamentis hisce dies xx. usurpatis, micuit oculorum acies, vultus ἐνυχρόνησε, remisit *tussis*, largiter ex intervallis faciens pituitam. Hinc pectus liberum; hinc ἐνπνοια. Pro hectico, calor mitis, blandus, benignus, plane naturalis; cum diaphoresi, tam utili, quam jucunda. Verbo dicam, omni ex parte sanior evasit æger, & à *phthisi* visus est incolumis. At eheu!

Sydenham. Tom. II.

Senibus incerta res salutis: Autumno proxime sequenti, sine causa evidenti ulla, in *diarrhæam* incidit, gravem, & impatibilem; Excrementis liquidis, & biliosis signatam: quæ, alvum indurantis suppressa, brevi recurrit; & una cum tumore pedum hydropico, naturæ subversionem ostendens, ægrum, ætate grandem & inbecillum, media hyeme occidit.

HIST. III.

Phthisis arthritica incipiens curata.

Memorabilis certe Historia Domini C. ex insula *Iskana*, adolescentis septem supra viginti annorum, patre *Arthritico* procreati, gracilis, teneri, frigus sine injuria non facile tolerantis, & diu *phthi-sici*. Ante triennium *arthritide* correptus ille, anno novissimo (tanta morbi fuit pertinacia, pedum, manuum alium aliumque digitum invadentis, & vicissim occupantis) vix binos menses egit immunes. Paroxysmi non ex illo fuerunt genere, quod inflammatione, ceteroque istiusmodi satellitio more suo stiparentur; quin potius lenes, mites, quique in longum idcirco tempus extraherentur. Quoties animus (is antem creber fuit) pedibus imminem antevertere paroxysmum, tibialia ne vel lectum ingressurus exuere consuevit; tam noctu, quam interdiu gerens; neque sine successu: hoc enim artificio, *arthritidem*, paroxysmum molientem, identidem protelavit.

Hujus seculi initio, mitius se habuit *arthritis*, & diutius solito conticuit:

Pul-

Pulmonem interea obsedit pituita; quæ spirandi intulit difficultatem, anthelationem immodicam, pectoris gravitatem, *tussim* sputum, tam mane crassum, quam etiam copiosum. His accessit faciei pallor, universi corporis imbecillitas, languor, & in propinquo *tabes*.

A materia *arthritica* pectus aggravante, malorum hanc catervam induci, luce clarius fuit meridiana; neque enim tunc primum istius in *pulmonem* metastasin, etsi nunquam antea tam magnam, & tam molestant, est perpessus. Tutos autem *artus*, & dolore liberatos, quoties *pulmo* premeretur; &, è contrario, *pulmonem* librum, quoties aggravarentur *artus*, semper observavit. Calor autem vespertinus, & sudor ei usitate superveniens; qui, prædictis hisce accidentibus, in *phthisi* affectis, præcipue hac anni tempestate, solent se adjungere; certe in hoc nostro ægrotante nondum emicuere.

Quibus omnibus serio pensitatis, in eo operam & studium impendi; ut primo pituitam, *pulmoni* impactam, *Ανακαθάρσις* amolirer: Secundo, *arthritidem* deviam, & *anomalam*, ad τὰ ἐξω ut reducerem, itaque tuerer *pulmonem*. Ut indicationibus hisce satisfacerem, haustum ex aq. *hyssopi*, *cardui ben.* aa ʒj tinct. *croci* ʒj. alcohol. M. ʒβ. syr. bals. ʒβ. omni mane sumendum: *Pilulas*, è G. *ammoniaci* ʒβ. *mirrhæ* pul. alcohol. M. aa. gr. v. *picis liq.* q. s. *hora quarta* pom. Alias vero è bals. *lucat.* ʒβ. pul. *dialthææ* q. s. *hora somni*, ex syr. bals. *coch.* j. demittendas cum *julapii pectoralis* haustu, præscripsi. In positionem ordinariam, *Apozema* è rad. *chinae*, *sarsæ*, L. *sassaphræ* aa ʒj. cort. ejusdem ʒβ. *Uvarum passarum* exacinat,

ʒj. in aq. font. ℥ij. ad dimidium coctis; colatura saccharo crystallino dulcata. Ægrum porro sæpius *apricari*, ἐὺπνέειν vesci, parce cenare jussi, & *hydromel* interdum bibere.

Vix per unam, & alteram hebdomada, præscriptis usus fuerat; quum, exantlato fere omni phlegmate, spiritus liberior evasit; *Tussis* minus importuna, imo rarissima. Vires, & cum iis vultus εὐχροία rediit. Quicquid fuerat symptomatis, breve intra tempus obtusum, & mitigatum est; paulo post subactum. Quinimo corporis æstus universalis, sed blandus, salutaris, benignus, quique naturæ vigorem, potius quam *febrim* indicaret, est subortus. Posthac intra triduum in pedum altero successit dolor, tumor, rubor, *arthritidos* regularis signa. Hinc pectus sanum, à *phthisi* graviter urgente liberum; &, si Διάθεσις excipias à natura *phthificam*, bono cum Deo, usquequaque integrum. Imo quidem postea, per annos sex septem, bona usus fuit valetudine; nisi quod *arthritide* laboravit, recte interdum recurrente & quidem (uti licet opinari) propter eam ita recurrentem, bona.

C A P. XIII

De Angina arthritica.

ART. I. **P**ost febriculam, ad expellendum miasma *arthriticum*, à natura in sanguine concitata; quoties ea per fauces illud expellere conetur, & eo loci, una cum vehiculo, id deponens, inflammationem afferat, spirandi deglutiendique vias obstruentem; *Angina* fit *arthritica*. Mor-

Morbus certe *ἡ ἀγγίνα* habens peculiarē, & à medicis parum adhuc confideratus; ab *angina* pura, & exquisita (ne dicam alios affectus, ei consimiles, & congeneres) sive *therapiam* intueamur, sive *etiologiam*, accurate distinguendus.

II. Ut autem initio, de morbi huius *ὑπάρχῃ*, verbo faciam; dari huiusmodi *anginam* omnino liquet, primum, quod ex eodem æstu febrili, simul cum articulorum dolore, tanquam illi gemina, *ὁμογίνεσθαι* ea sæpeprehendatur: & quidem (ut frequenter accidit) interposito quodam intervallo post *arthritidos* regularem paroxysmum; quo utique intervallo novam in sanguine materiam cumulari certissimum est; uti, cumulatam expulsionem jam esse idoneam, est probabile.

Deinde quod hæc *angina* per se exorta, modo perfecta sit, in abscessum desinens, & copiose pus ejiciens, paroxysmi *arthritici* vicem explere; quod, ejus causam vacuare, quod, ab ejus incursu *podagrum*, ad tempus aliquod, immunem & saluum præstare; quod vegetum eum, & lætum reddere, (qua sunt *arthritice* decessionis indicia) crebro advertatur.

Postremo, quod *angina* hæc, per materię *Νόσησιν* in artus translationem, alias fortuitam, alias arte procuratam, intercisa, sæpe in *arthritidem* mutetur regularem; sæpe etiam suapte sponte transeat; eadem plane ratione, qua *vertigo*, qua *asthma*, qua *colica*, vel aliud quodvis *Νόσημα* *Ποδαγρεκόν*, & eodem ægri cum emolumento. Ut de morbi huius, perinde ac illorum *ὑπάρχῃ*, nullus superesse possit dubitandi locus.

III. Eos creberrime invadit hæc *angina*, quibus, ad eam à natura factis, collum breve, crassum, humidum, tono fibrarum laxo & imbecilli præditum; itaque humoribus tum accipiendis, tum retinendis aptum: Viros præ fœminis (sic enim ipsa *arthritidis*) sæpius, sed & utrosque aggreditur; ex illis præcipue eos, qui media sunt ætate; ex hisce vero eas, quæ catameniiis dudum orbatæ; ex utrisque maxime biliosos, sanguine præfervido, vel tenui donatos: nec quenquam, uti mihi videtur, unquam; nisi materia prius *arthritica* (causa videlicet procacitica) copiosa, & evecta in sanguine turgentem, jam jamque articulis doliturum. Interea vero temporis, à causis *anginæ exquisitæ* prævalidis, & urgentibus, in partes suas, levem & quiescentem illam aliquando trahi, non est diffitendum; ita vero quæ se habet *angina*, cum parum *arthritica* sit, & propriam medendi legem minime requirat, non est hujusce tituli.

Causa hujus *anginæ*, (externa & evidens) frequentissima, est *potatio*; maxime pomacei, aut vini alicujus tenuis, liberior; maxime vero omnium, si accedat algor.

IV. Ut ad *diagnosin* qualemcunque descendam, præcurrit febris: eaque sæpe, quam in alia quavis *arthritide* præmitti solet, vehementior: quæ, tametsi prorsus *symptomata*, febrium nonnunquam æquare videatur *essentialem* ardentem: & est, pro ægroti temperamento, ætate, & pro causæ evidentis magnitudine, plus minus ardens. Paulo post exoritur *faucium dolor*, & *tumor* *Φλεγμονώδης*, unde deglutiendi spirandique viæ semper arctatæ: interdum autem adeo, ut tridui, vel quatri-

dui spatio, nihil unquam victus possit demitti, neque spiritus nisi difficillime trahatur. Salivæ interdum affatim emanat; Alvus adstricta est. Sanguis à *venesectione* gelatinam (uti in *pleuritide* & *peripneumonia*) præ se fert, in excipulis supernatantem, puram, tenacem, sebaceam, & quidem; quàm in *arthritide* solet exquisita, magis. Utrum vero *arthritica* sit *angina*, necne; id; ex *arthritide*, vel *angina* prægressa vel ex ea simul semelque cum *angina* locum habente; vel, eam è vestigio insequenti; id est, ex horum affectuum ratione inter se, omnino intelligendum est.

V. De *angina* pura & genuina, passim apud auctores observatum est; *viscidum* illud, quæ est illius causa conjuncta, modo in latus, modo in pulmonem transvehi; iisque in locis *pleuritidem*, vel *peripneumoniam* facere; morbos scilicet non tam materiæ, quàm locorum affectorum diversitate distinguendos. Eadem de *arthritica* narretur fabula: Pari enim ritu *angina arthritica* materiam, sive causa continens, sæpe in pedem, nonnunquam in manum, interdum in genu (ut taceam alias corporis partes quamplurimas) transfunditur; & in illis *podagram*, vel *chiragram*, vel *gonagram* affert; affectus, uti nonnullis visum fuit, longe diversos; at revera ejusdem indolis; & naturæ, locorumque ratione maxime discrepantes.

VI. Curatio vult, ut *sanctes* quàm primùm liberentur, & quidem methodo ei, quæ vulgaris est *angina*, longissime diversa. Nam, cùm indicatio illa generalis, duobus perficitur; quorum alterum humores evocat è cor-

pore, alrerum è parte affecta tantummodo revellit, & in artubus deponit; cumque prius illud, (quod *venesectione*, *purgatione*, *gargarizatione*, *vesicatione*, & ejusmodi aliis affectum est) utrique *angina*, puræ videlicet cum *arthritica* commune est; Posterius vero (quod *arthritidem* in viam reducentibus, & paroxysmum ejus regularem facientibus absolvitur) uni *angina* convenit *arthritica*: Nos ea duo conjungentes, medendi legem, quam iterum & sæpius, nec infeliciter fuimus secuti, & aperiemus, & quasi digito monstrabimus.

Quoties igitur ad *anginosum* aliquem arcessor, explorata prius tumoris magnitudine, reliquisque ejus, quæ maximi sunt momenti, symptomatibus; in illius causas inquirō; & si æger fuerit ex *arthriticorum* numero, quamdiu ab *arthritide* vacavit, interrogo. Eam autem si invenio frequenter olim paroxysmos, statisque temporibus regulares; eosque magnos, & vehementes habuisse; nuper autem præter morem interrupisse; ex eo suspicor, *arthriticam* in sanguine materiam, per hanc vacationem cumulatam adauctamque, in eo turbellas facere; jam nunc exulare; & in fauces, ab earum imbecillitatem & ἀτομίαν, immissam, inflammationem in iis excitare. Major autem erit hujusce rei suspicio, si nausea, & fastidium; si gravitas, & torpor; si dolores vagi (uti solent ante paroxysmum regularem) ad tempus aliquod præcesserant.

VII. Hac igitur opinione ductus, primùm sanguinem (nisi nuper ille detractus fuit) detraho, & quidem copiosum. *Enema* paulo post immitti jubeo.

Jubeo. Postridie *venæsectionem*, purgatio, per *rhei* puta. *sennæ*, & *agarici infusum*, cum *syr. ros. solut. q. s.* bene videlicet aliquod, instituenda; quando sanguinem exagitantia, propter ejus orgasmum, (qui in hoc affectu jam factis rapidus esse solet) ne obfuerint, periculum est. De alvo sollicitanda, si cathartico fuit inanita, per dies quatuor vel quinque, postea nihil laboro; nec alienum ad τὰ Ἐντερά, contra naturæ propositum, alliciatur. Cervici *epispasticum* post purgationem applicandum, idque prælargum; quod nempe colli dimidium obtegat: huic autem, horis post viginti quatuor, succedat *emplast. meliloti*, *cantharidum pulvere* aspersum, sæpe renovandum, ut flumen jube & diuturnum sit. Ab initio morbi usus fere perpetui est *gargarisma* incidens, aperiens.

℞. *Aq. hordeatæ* ℥ij. *diamor.* ℥ijj. *Sp. sulf. per camp. quantum* lingua ferre potuerit, fiat *gargarisma*. Vel *melli rosaceo* addatur *Sp. salis*, sive *nitri*, ad *acorem summum* & *tolerabilem*: Indatur ori paululum; & cum saliva post aliquod tempus ejiciatur. Nihil vero pulvere sequenti præstantius efficaciusve novi:

℞. *Cryst. min. sacch. crystall. aa p. æq. misce.* Teneatur ore ℥j. donec saliva abundaverit: tunc exspuatur, & horæ post quadrantem vel dimidium, (modo sinat vigilia) repetatur. Mirum, quantum hinc saliva.

Profunt herbarum *artemisia*, *salvia*, *majorana*, *rorismarini*, *sambuci*, *chumæmel. calamintbæ*, *matricaria* (quæ acri, & volatili spiritu refertæ, discutiant) decoctarum halitus, obvelato capite, & hiantem ore, in arteriam immitti. Die perendino, vel etiam ci-

tius, si necesse fuerit, de iteranda *phlebotome* deliberandum. Iterari illam, & quidem interdum plus altera vice, postulabit deglutiendi spirandi-que, si fuerit difficultas urgens, importuna, periculosa; sique venam iterum fecari oportuerit, *jugularis* esto. In summo *gutturis* dolore admoveatur extra *cataplasma*, ex *rad. althææ*, *fol. malvæ*, *ficibus incisis*, *aqua hordeata coctis*; addita hujusce *magmatis* ℥ijj. *Cepar. coct.* ℥jβ. *sem. lini* ℥β. *mica panis* ℥j. *Ol. lil. alb. q. s.* Gargarizetur autem Os. *Aqua hordeata* & *lacte vaccino*, paribus mensuris, ad ipsas fauces, capite resupino, intromissis. De gravissimo symptomate, (*spiritu nempe intercluso*) ut verbum addam, quoties ita ingravescat, ut ægro pene suffocato statim moriendum, nisi aliquis *Apollo* intervenerit; in hoc casu *Laryngotome*, tutissimum præsentissimumque remedium, omnino facienda. Tuto certe illam, commodeque posse fieri, *arteriæ penitus divisæ* (cujus historiam, admodum luculentam, videre licet, *actorum philosoph. N. 258.*) curatio probat.

VIII. Dum hæc aguntur, & quidem eo modo omnia, ut ne materia in partes internas transferatur; (cujusmodi *Μεταβασίς* in *angina arthritica*, quam in vera & exquisita, tum frequentior, tum incommodior) alia faciunt ad *faucium* allevationem *arthritida regularem* inducendo, quæ propter acida, sicut *pomaceum*, *vinum album*, aut *rhenanum*, vel alia quævis potio, dolorem arcessens *articularem*, post purgationem, & quidem interdum libere potanda. *Articulo arthritidi* usitatissimo, vel *empl. ex oxycroc. cephalico* & *Pice Burg. aa. p. æq.* Vel, si

efficacioribus utendum, *phænigmus* acris & stimulan's admoveatur, & pro-ut usus erit, iteretur. Huc confert, quæ olim veteribus familiaris, in aqua, quanta tolerari potest calidissima, *pedum lotio*. Tumor excitatus, *panno wallico*, aliove quovis raro & molli, vel *linteo duplicato* vestiatur. Ut ille tumor *artuum* in conspectum venit; plerumque subsidit *faucium* iste, recurrit dolor, aliaque jam denuo re-ctæ *arthritidos* indicia: Atque tum in tuto omnia, *ἐξω γὰρ τρέπεται τὸ νόσημα*: quod *Hippocratis*, in simili casu, argumentum est.

Si rumpatur vomica, *gargarisma* componendum emolliens, & suppu-rans, (è decocto puta *hordei*, *glycyrrhizæ*, *ficubus*, cum *syr. cap. ven.*) & demum modice astringens. *Jusculis avanaceis*, *hordeaceis*, & ejusmodi *tenuibus* vescatur æger; & ut humorum effervescentio minuatur, utque collum versus abscindatur *Πωπή*, lecto, tem-pore diurno, quantum potest, absti-neat; Sella erectus sedeat; Pedes de-orsum versum inclinet; & in lecto aliàs caput elevatum, habeat. Finita re paroxysmi, leniente quodam alvus subducenda.

Exempla jam in apertum proferam, quæ lucem, uti spero, non mediocrem prædictis foenerabunt.

HISTORIA I.

Arthritis, *fauces*, & *artus simul semelque occupans*.

Homo *Ischanus*, è regione portæ australis, decimo ætatis lustro, ex frigore, quod ante præcesserat, an-

gina laboravit. Febris, pulsu celeri, æstu carnis immodico signata fuit: *Fauces*, cum rubore, tumuerunt: Voce nihil distincte significavit: Spi-ritum difficillime traxit: Cibi transi-tus præcludebatur. Non dubito fore plerosque, qui ex his indiciis *angi-nam* istam simplicem, & veram esse ju-dicaverint; quam vero recte, confe-ssim apparebit. De dolore interroga-vi, fatin salve? Numne alias corporis partes itidem occuparet? Quem cum genu, etiam & malleoli sinistri, eo ipso tempore, tametsi mitem & tolerabi-lem esse; cum eum *articulos* invade-re, & more prorsus *arthritico* rever-ti, solitum acceperam; *Anginam* hanc non tam veram & exquisitam, quam in *arthriticarum* numero & classe po-nendam æstimavi; ideoque non iis opus esse auxiliis, (sanguinis scilicet missione copiosa, *clysteribus* crebris, *emulsis*, & istiusmodi *refrigerantibus*) quæ quidem omnia, in affectu abso-luto commoda, in hoc nostro partim frustra, partim incommoda essent: Sed ab hac methodo deflectendum & id, quod strangulat, aut evocandum, aut in artus transferendum esse.

Quem in finem, colli dimidio po-steriori *vesicatorium* superpono; *Cry-stalli mineralis* ℞. & *sacchari* tantum-dem (remedium ad salivam hac in re movendam efficacissimum) ut ore teneatur, ut retentum solvatur, ut so-lutum expuatur, omni horæ quadran-te adhibeo: Hinc fluidum salivis, os, ptyalismus hinc immanis.

Ut alteram curationis partem ag-grediar, & materiæ reliquum in arti-culos transferam, ita præcipio.

℥. Pulv. è *chel. C. C.* 3℞. conf. an-thus ℥j. *serp. virgin. pul. gr. v.* conf. alk. q. s.

q. s. f. Bolus, hora quaque octava sumendus, cum *julapii* haustu *perlato*. Potui vero dabatur *decoctum sarsae*, *chinae*, *raf. C. C. eb sen. coriandr.* Genu & malleolo dolentibus, ut illuc materia invitaretur, *empl. ex oxycroc.* & *picis Burgund. ad p. æq.* admovi.

Horum usu, temporis spatio perbrevis, biduo nempe, tantus artuum, & tam acris erat dolor, ut neque *bol.* diutius, neque *emplastro* opus esset, hoc amplius pari etiam modo & proportionem, *Fauces* deturgere; Spiritus, ibique transitum aperiri, *anginam* curari, certissimum erat. Ægroto gratulabar, quod redierat jam in viam, itaque vale dixi.

Paroxysmo illo, quo quidem nihil unquam utilius, nihil opportunius evenit, jam finito; quum illius eo tempore recidivi, nullum omnino periculum extaret; ut alvus subduceretur *catharticum*, at (ne materia de novo irritaretur) blandum, & leniens propinavi; cum *paregorico*, hora somni post purgationem, assumendo.

Menses inde post aliquot, ad *prophylaxin* obeundam incumbens, *aquas* omni mane *diureticas*, quarta pomeridiana *Pil. ex salis Murtis gr. v. pulv. chamæpit. gr. xv. cum syr. abs. s. q. s. de-*mittere, initio vero, & deinceps septimo quoque die, per *salem polychrestum*, & *manna aquis purgantibus solutum*. Ventrem movere, in præscriptis habuit.

Historia profert *arthritidem*, primum; Febriculam ex algore generantem, tum fauces graviter prementem, nec quidem artubus interea parcentem; Deinde, *faucibus* (medicinæ beneficio) expulsam, & in articulos membrorum missam: Quæ quidem omnia quum ejusdem morbi irritatio & progressus sint, de *arthritide anginæ*

mentiente, sententiam nostram magnopere corroborant.

HISTORIA II.

Anginæ arthriticæ ad abscessum tendentis, in arthritida regularem metamorphosis.

Huc etiam facit agriculæ cujusdam suburbani exemplum, qui, annorum plus minus viginti, *arthritide* subinde revertenti diu afflictatus, initio veris, (nescio qua de causa) *faucium* inflammatione gravi corripiebatur, cum æstu corporis universali, & pulso magno. Dies ille complures nihil devoravit; voce nihil clare significavit; Spiritum ægre traxit. Sanguis ingruente morbo, missus est; cui gelatina, post aliquod tempus, supernatavit densa, crassa. Saliva jugiter effluxit.

Ut *fauces* quam citissime relevarem, (hoc enim medendi postulavit indicatio) sanguinem, quoniam abundavit, iterum mitteret; & ad sputum augendum, *salis prunellæ saccharique crystallini* partes æquales ore sæpius teneret, solutas postmodum expueret, ægroto imperavi. *Mistura* porro data est, ex *syrup. balsam.* & *aq. cin. hord.* ad delinendam humorum acrimoniam, & tussim mitigandam. *Clysmata* emolliens quotidie injectum. Loco cerevisiæ, *decoctum hordei*, *rad. eryng. C. glycyrrhiz. cactum. adianth. cum syr. viol.* Brevi post tempore, peropportune recidit, quod genu alterum diu multumque doleret, tumeret: unde *fauces* levabantur, facta in hunc articulum materiæ reliquæ translatione: qua quidem re, ut nihil utilius, nihil esse potuit ægroto desiderabilius; quando per eam gutturi maxime caveatur, vitæ & salutis consuleretur.

Historia confirmat *anginae arthriticae* doctrinam; simulque monstrat, iis, quæ affluxum ad fauces cohibeant, quæ gravatas eas exonerent, (*revelentibus*, scil. *derivantibus*, & *resolventibus*) *abscessum* aliquando præverti, in faucibus, *arthriticum*.

HISTORIA III.

Materia arthritica partim abscessu anginoso, partim per articulares glandulas expressa.

VIr amplissimus, nec uno nomine colendus, humida constitutione, collo crassiori præditus; Catarrhoris fere indefinente, per primam omnem pueritiam delibutus; circa juventutis initia, tum *arthritide*, tum etiam *angina*, morbo, uti videtur, hæreditario, verum non eodem tempore, solebat affici. Ætate progrediente, quum, ex levi in poculis erratō, post artuum dolorem vagum, urgeret *angina*, spiritus animales impendio deprimeret, suffocationem minaretur; neque vulgarem medicinam, etsi multiplicem, sentiret; ad eam allevandam arcessitus, de *arthritide* quæro; Nam quando illa nuper idoneum ex more paroxysmum egisset? Quænam apud ægrotum illius ciendi ratio probabilior? Cumque ad hoc operis, prævalere ceteris quibuscunque *pomaceum* inaudiverim; illius subacidi, sed generosi lib.j. alteramque propinavi; eo nempe animo, ut *arthritida*, quam diutius silentem *ἀνωμαλία* fauces invadere subsensi, in artus propellerem. Eventus suspicionem comprobavit; paucis enim post horis, emicuit altero pede *arthritis*. Laneo vestiri, blande tractari, molliter haberi,

secundum illius genium, admonui. Sub hoc tempus, aperto *faucium abscessu*, Pus emissum est: *Gargarisma* supputans, & modice detergens, sæpius adhibitum.

℞. *Decocti hordei*, cum *ficibus incisis*, & *vini rubri gallici* aa lbss. *Diamori* ℥jj. f. *Gargarisma*.

Doluit interea, cum ardore tumuit ex animi sententia articulus: Post exitum paroxysmi, *aq. purgantes*, quibus abluerentur reliquæ morbi, diu potavit æger.

Anginam hanc arthriticam esse constat, primum, ex diutino *arthritidos* silentio; Tum, ex dolore prævio, antequam materia figeretur, erratico: Tertium, ex subita & facili *regularis arthritidos* emersione: Quibus simul consideratis arguitur, præter istam *anginae* causam evidentem (in potulentis scil. erraticum) fuisse etiam *ὑπονοσμενὴν*, *arthriticum* intus in sanguine miasma evehctum, ebulliens, ambitiosum; quod, junctis causæ externæ copiis, naturam eo usque laceffiverit, donec illa vires recolligens, hostem in exilium, materiam alienam in *fauces*, (ab origine debiliores) & demum, arte adjuncta, in artus amandaverit.

Docet historia, in *arthritide anomala*, *anginam* æmulante, spiritumque elidente, posse utiliter, artis ope *ἰατρικῆς*, *arthritida* suscitari *regularem*.

His subjiciam, ægrotum hunc nostrum, posthac articulis sæpiissime laborare, *angina* verò non item: imo ratione prorsus *inversa*; sic, ut quo minus hac, ego magis illa: Quæ quidem istorum affectuum, adeo inter se dissimiles mutationes pondus aliquod habent; & demum *arthritida* se in viam dare, & magis rectam esse ostendunt.

HIST.

HIST. IV.

Arthritis primum fauces, deinde articulos invadens.

Mulier lectissima, dignitate domus, suaque celebris; nunquam ἐν Γαστρὶ ἔχουσα, quanquam Marito satis probabili diu nupta; cum annos quatuor supra quadraginta compleverat, & deficere catamenia jam menses aliquam multos persenserat, obesior, & crassior evasit. Eo corporis statu ac conditione fuit, quum, Vere anni MDCCV. ineunte, febricula & tumore faucium repentino corripereetur: quibus ut occurreret, suasionem amicorum, primum, sanguinem detraxit; dehinc cervici *epispasticum* admovit: Quorum beneficio quicquid humidi in *faucibus* depositum fuerat, vel evocatum & elicitum, vel sanguini redditum & repensum est.

Post *tumoris* abolitionem, perpaucae agebantur horae, cum genu alterum, tum malleolus, tum digiti in pede maximi globus, & vicinus ei articulus ordine dolere; tam recte, tamque ex more *arthritidis* exquisitae, ut, utrum ipsa esset, an secus, nullus extaret dubitandi locus.

Horum autem malorum ordo, quem exposuimus, *Anginae* hujus naturam non parum explicat: Nam ut *anginam* è vestigio secuta est *arthritis* omnibus numeris absoluta; sic, *arthriticam* esse hanc *anginam*, liquido & manifeste probat. Et quidem, utrumque hunc affectum eidem febriculæ subnasci, ab ea sustentari; & in *fauces*, & in artus, alienam è sanguine materiam, per eandem febriculam expelli, minime ambigendum,

Sydenham Tom. II

Ex hac historia, & hujus numeri aliis, verisimile videtur, non tam extremæ, & decrepitæ ætatis, quam mediæ & constantis affectum, esse hanc *anginam*: Certe ea laborantes, qui ad hunc usque diem mihi innotuere, adolescentes, aut juvenes, excepto tantum uno, fuere omnes.

HISTORIA V.

Anginae arthriticæ auspicio supervenit arthritis regularis.

Vir Nobilis, HEN. COURTENAY, Regia stirpe oriundus, & Majoribus suis dignissimus, ætate mediæ, plus semel *arthritide* doluerat; quum, ex intervallo aliquo ab ejus paroxysmo, (nullo quod sciam, urgente causa evidenti) *faucium* dolore, tumore φλεγμονώδεις, spirandi glutien- dique vias intercludente, tentabatur. Gustus summe depravatus, saliva viscida, sitis permolesta, astus universalis, vigilantia gravis, febris acuta erat. Ad therapiam vena illico pertusa est, & postridie per *Pulv. Warwicensem*, alvus subducta: *Vesicatorio*, cervicæ tota posteriori serum elicitur: Omni horæ dimidio salivam movens, adhibetur id, quod sequitur.

R. Crystall. min. ʒjjj. Salis vol. Succini ʒj. Sacchari Crystall. ʒβ. Misce, & divide in partes æquales, N°. XXIV. teneatur ore particula, quoad dissolvatur; deinde cum saliva expuatur.

Potui datum est decoctum sequens, calidissime pytissandum;

R. Rad. Gram. Can. Eryng. Cond. aa ʒj. Hordei mundat. ʒβ. Coccinell. ʒj. Coq. in aq. font. lbjjj. ad ʒj. Colaturæ

p

adde

adde Syr. è Corall. Sympt. ℥iiij. Tinct. aurant. ℥j. f. Decoctum. Bolus ex salis Saturni gr. iij. Nitri purificati gr. v. Conf. Lujul. ℥j. Syr. Melissoph. q. s. ter in die sumendus, cum Jul. Hauſtu, & ad alvum molliendam, omni vespere Enema præscriptum est.

Quibus sedulo observatis, salivam mirum quantam, ac si *Mercurio* concitatum, ejecerit. *Faucibus* allevatis, spiravit, glutiit facilius. Restitit Febris, quam in declinante *angina* solet esse, pertinacior; & huic rei aliquid amplius subesse, neque omnia conspici, comprobavit. Accessit *podagra*, rem totam aperiens; *Anginam* esse puram putam *arthriticam*, curationem postulare propria ostendens. Bolo igitur, & decocto refrigerantibus, ne fraudi sint ægroto, omiſſis, ad ea, quæ *podagram* absque nimio febris incremento promoverè possint, deflecto.

℞. Salis Martis gr. iij. Pul. è chel. C. C. ℥ß. Conf. fruct. Cynosbat. ℥ij. Syr. garyoph. q. s. f. Bolus, bis in die sumendus, cum julapii hauſtu. Et quoniam, ad invocandum augendumque morbi hujus paroxysmum regularem, plurimum valere *pomaceum*, in experimentis est, libram illius unam alteramque, Nycthemeri spatio bibat, exhortor. Pedi affecto *eratum* viride admoveo. Doluit exinde pes, & quidem laudabiliter. Expulsa est ad ejus articulos *arthritis*, & relictis *faucibus* jam recte *ωαποζουει*. Aquas aliquanto post, finita paroxysmi re, *diureticas* hortatu nostro hausit, alias aliasque; primum *Bamptonenses*, anno sequenti *Bathonienses*, utraque commode.

In *arthritidis* silentio, supra modum longo & ancipiti, *angina* si acciderit; utrum *arthritica* sit, quam merito suspectum habeas, ostendit historia.

HISTORIA VI

Angina & abscessus arthriticus, cum arthritide in sequenti, recta, & idonea.

ANni sunt complures, cum adolescentem visitavi, sanguineum, robustum, & bene coloratum; cui *faucium* cum dolore *inflammatio* fuit, spiritus & cibi vias obstruens, (quam Græci *Συνέγχευ* nominant cum æstu immodico, pulsu celeri. Numquid articulis unquam doluerat? interrogo: Dolui, inquit, acerbissime, ter, quaterve; istud vero quid ad rem. Ego quidem, maxime, reposui, nec in curatione negligendum. Sanguinem quamprimum misi, sed, pro ægri ætate & temperamento, parce; &, quam in *angina* fieri solet exquisita, parcius: ea vero copia, quæ ad demittendos cibos, & spiritum reciprocandum satisfaceret. Eo vespere enema. Postridie *catharticum*.

℞. Rhei incisi ℥j. Fol. sennæ ℥ij. Pulpa Cassia, & Tamarind. aa ℥iiij. coq. in aq. font. ℥vj. ad iij. Colatura adde Salis cathart. elect. è succo ros. aa ℥ij. f. potio, bene mane ebibenda. Sæpius defurrexit, cum levamine. Gargarismum solventem (ex ficuum pinguium: N°. iv. Rad. althææ rus. ℥ß. in aq. hordeat. libi. ad j. incoctis, Mell. Mororum ℥iiij. Sp. Sulf. per camp. qu. s. ad aco-rem temperata) præscripsi, eumque sæpius adhibendum. In potum ordinarium, *ptisnam* propinavi; Articulis olim dolentibus, ad *arthritidem* in eos, siqua fieri posset, invitandam, empl. ex cephalici, & oxycroc. aa p. aq. admovi.

admovi. Paucis post diebus, aperto tumore, puris emissæ est quasi uncia. Lenito, non composito, sanguinis orgasmo, post breve tempus, articuli dolent, tument, rubent. *Arthritis* recte agit, & *anginam arthriticam* fuisse monstrat. Finito paroxysmo, ad *prophylaxin*, purgatis prius per *aquas & salem catharticum* interaneis, *aquas diureticas* omni mane hausit; hora decima seq. *Trifolii fibrini infusum*; quarta pom. *Bolum*, cum *sale Martis*, demisit; *Hydragogo* septima quaque die interposito, menses binos perstitit; methodumque in multos annos commodissime repetiit.

Eos, qui dolere solent *arthritide*, *angina* cum invadit; sitne illa genuina, an *arthritica*; recte ambigitur; & *anginam* contra *arthriticam*, optimis auspiciis, consilio saluberrimo, *arthritis* invocatur *regularis*.

HISTORIA VII.

De arthritide multos annos erratica; tunc anginam iterum & sæpius simulante; postremo regulari fixa.

ADdam denique historiam, tum *angine* hujus nostræ naturam, tum *arthritidis* morem varium, & incertum, cum primis ostendentem.

Pharmacopœi *Exoniensis*, viginti annos *arthritici*, Uxor fere sexagenaria, *rheumatismo* per quinque lustra creberrime recurrente, cruciari visa est: Dolore quippe artuum, brachii potissimum sinistri internodia lacescente, rodenti, erratico, vexata: *Rheumatismi*

hujus larvati originem *pomaceo*, quæ illi potio fuit, acceptam retulit.

Sub finem sæculi superioris, circa vernale æquinoctium, *angina* correpta fuit illa specie, quam *synanchen*, appellant, adeo atroci, ut (ad illam minuendam, humoresque alio detrahendos, etiamsi collo *epispasti* um admotum, alvus enemate soluta, vena semel iterumque pertusa fuerat) toto quatruidi spatio, ne hilum quidem victus ore demiserit. Eodem tempore, & pari ferme proportionem, carpo exersus est tumor, cum dolore, rubore, calore, nitore prorsus *arthritico*. Dies minimum sexaginta perduravit, in rugas demum contrahente se cuticula, & squamatim ultimo decidente; sic, ut cujus generis, quaque esset familia, tumor omnino palam faceret. Et *anginam*, & *chiragram*, ab eadem viscida, & acri gelatina, in sanguine producta, fieri credibile est; quæ hic illic capillariis inhærens, opillationes, tumores, dolorem, ceteraque morbi utriusque faceret symptomata.

Adversus *anginam*, quum humores derivantibus, & repellentibus, initio morem gerere recusaret; & maturatiorem affectaret tumor; *Gargarismum* è decocto ficuum, hordei, cum melle mororum (postea ad detergendum, mel adjectum est *mercuriale*) in præscriptis dedi: Externe vero *theriacæ ven. empl.* gutturi applicandum. Quicquid intus purulenti fuit, tumore post quatruidum, aperto, sensim expressum est.

Contra *chiragram* imperavi, ut, admoto, parti affectæ *vesicatorio*, vel (quoniam illud abhorrere visa est ægrota). Panno molli & denso, per cutim

evocaretur quicquid humidi præter naturam articulis inesset. Carpi post paroxysmum mansit imbecillitas, & ad motum impotentia, quæ tamen aliquanto post evanuit: Animi vigor & alacritas major; Cibi appetitus, uti ab *arthritidis* paroxysmo solet esse, avidior fuit; sic, ut ex trium pene mensium adversa valetudine, melior ægrota & sanior evaserit.

Ad tollendam utriusque causam, & sanguinem (cujus in cyathis facies sebacea) corrigendum, primum misso pomaceo, & leni per *salem catharticum*, &c. facta purgatione, *taraxaci cochleariaque succos* clarificatos; *Lac Asminum*, & *Stomachica* fumeret, imperavi. Medicina vero omni (quod ejus odium fuit) neglecta, insequenti autumnus, vagos iterum dolores ægra persensit, qui tamen postea progressu temporis evanuerunt, in fixos sensim mutati.

Anginam postea sæpissime recidivam habuit, vere vel autumnus quotannis in annos complures reducem; &, vel ei à latere conjunctam, vel à tergo famulantem *arthritida*; nunc carpum, nunc digitum, nunc talum occupantem, & *κατα λόγον* aggravantem: cum solita in decessionibus animi lætitia, spirituum alacritate, ventriculi latratu. Hoc vero cum discrimine, & quasi privilegio, quod, ex quo figi occæperat *arthritidis*, eo lenius & pacatius se vaga gesserit, eoque minus vagata fuerit; & quæ diebus hisce fuit hujusmodi *angina*, fere blandior observata; *Venesectioni*, *vesicatoriis*, *clysteribus*, *gargarismis* facilius cedens; & in *arthritida* *regularem* promptius, & quasi ultro abitura.

Evincit historia, primam, *arthriti-*

dem multos annos *πλανητικὴν*, & *pneumatismi* usquequaque similem, & in *fixam* posse demum migrare: Deinde, in erraticam retrogradi; iterumque defigi. Tertium, *arthritidem* in eodem corpore, ex eadem febre exoriri posse duplicem; in faucibus *anoma-*lem, in artubus, *regularem*. Quibus hoc adjiciendum, quod ægra, genere nata saluberrimo, quum nullum habuerit à parentibus miasma, itemque diu veteri juncta fuerit *arthritico*; hoc contagii suspicionem alere censeatur, & *arthritidis* à marito acceptæ.

Ita quidem *angina arthritica*, (morbi, nisi fallor, hætenus obscuri) secundum illius symptomata, naturam & morem, quantum in me est, explicui; Curationem exaravi; & exemplis utramque illustravi.

C A P. I V.

De dolore capitis, & vertigine arthritica.

ART. I. **A**D caput jam ascendimus, & ab *arthritide* factas in eo errationes. Istius autem morborum, uti vulgo describuntur, numerus est adeo multus; *Ætiologia*, tam difficilis; limites, & fines (propter obscuros illius partium, & incognitos usus) explicatione sic egentes; ut nemini mirum videatur, morbos eos communiter receptos, hos à me prolatos non æquiparare. Paucas in apertum proferam *arthritidos* in capite

+ Vide Clariss. Stenonis, de cerebri Anatome dissertationem, impressam Lugd. Bat. Anno 1671.

anomalias; sed, quas exploratas habeo; quas certas, evidentes, & perfectas; *Cephalalgiam* nempe, *vertiginem*, *apoplexiam*, & *paralyfin arthriticam*. De duabus primis in hoc capite, propter earum conjunctionem, sicut evenire solet, frequentem; postea de reliquis, verba faciam.

II. Eos sæpe invadit iste dolor, (nam de illo separatim, & primo loco dicam) qui, cum multos annos *arthritici* fuerunt, traducto jam vitæ medio, poculis & diætæ nimis amplæ, plus æquo indulgent; Exercitationi vero interea, laborique (quæ eorum mala possint corrigere) vix fati; quique ea re *plethorici* evadunt, & solito crassiores: *Sanguinei* vero præ ceteris quibuscunque, tum graviter hoc affectu, tum crebro affliguntur.

Ex hisce vero illos sæpiissime invadit, qui collo brevioris natura sunt; vel qui, in *capite*, vasa sanguinem vehementia, supra modum magna, habent; vel, qui nimis imbecillia, sanguinique in circuitu propellendo minus valentia: Illos scilicet omnes, quibus ea corporis fabrica & compago, quæ humorum in *capite* inclinationi, diutinaque in eo moræ, nimio plus faveat, opemque conferat. At huc conferre non parum videntur, in *Cranio* foramina nimis angusta; quibus (veluti ligaturis) coarctentur *venæ jugulares*, & sanguis (sic, ut in venasectione) vasa tumefaciat; itaque fibras extendendo nervinas, spiritusque in iis contentos perturbando, creet *dolorem*.

Atqui illos maximopere hic infestat dolor, quando jam ætate grandes, aucta humorum vi & plenitudine simul gravati, similiis tolerandis impares,

illi, malo vehementi pariter, atque intempestivo conflictentur.

III. Sic constituto, & ad morbum hunc excipiendum aptato corpore, cogitare licet *Ανεπιτήδειον* id, quæ est *arthritidis* causa proxima & conjuncta; post aliquam à paroxysmo quietem, iterum repullulans, se iterum movens, & attollens, itaque orgasmum in sanguine faciens; eo nonnunquam ipso; (pari ferme ritu, ac in variolarum initio solenne est) *dolorem* excitare; *Membranas* scilicet nobiles, tam intra, quam extra calvariam; aut *tunicas vasorum* membranaceas extendendo, *spiritusque* animales, earum *fibras* incolentes, irritando vexandoque. Nonnunquam evenire potest, ut, in his *membranis*, acutissimo sensu præditis, depositum miasma, virulentum & acre, pungat eas, arrodant, atque earatione faciat *dolorem*.

Quocunque vero modo fiat dolor, omnino palam est, eum miasmatis, sese in paroxysmum erigentis, signum esse non raro primum, & prænuntium; ad dies aliquot durare, & tunc in paroxysmum desinere regularem. *Arthritide* vero delinquente, & accessiones sive nullas, sive languidas iterante, *cephalgia* sæpe oritur gravis & diuturna, ægrum hebdomadas (ne dicam, menses) aliquot excruciat; & demum nisi miasma ad artus transferatur, vel à capite alias adducatur, *apoplexiam* introducit.

IV. At de natura ejus *arthritica* ut plane constet, non solum ex *arthritidis* silentio defectuque oritur, (quod tamen unum magni hac in re momenti est, multumque valet) verum etiam pro miasmatis *arthritici* renovatione, incremento, & in paroxysmum

eruptione, renovatur; Periodos eadem, quas *arthritis* ipsa, servat; frequentissime in eum regularem, & genuinam migrat; & quidem raro finitur, nisi per regulare paroxysmum, (quo quidem oriente statim evanescit) vel per *apoplexiam*: Quibus simul sumptis, morbum hunc miasmate *arthritico* in caput irrepente nasci, nihil, ut opinor, indicio potest esse luculentiori.

Dolor ille non semper magnus, sæpe tolerabilis, sed dierum sæpe multorum; interdum autem pene ad delirium usque gravem observavi, patientia majorem omni.

5. Quanquam iste *dolor* insultum aliquem *arthriticum*, & quidem usitate regularem, vel *apoplexiam* antecedit; interdum accidit, ex regulari paroxysmo, (repellentibus, vel animi pathemate, aliave aliquâ causa intercisso, & abrupto,) eum excitari; mediaque naturæ opera, & molimine, primum apparere. Quod tamen eodem pertinet; quando utroque casu miasma, minime sic, ut debuit, expulsum, capiti inflicto est, in illud vires exercet, καὶ ὁλόμωια δώματα ναίει.

VI. Nonnunquam ægrum hæc *cephalalgia* per se laceffit; identidem *vertigine* comitata: hæc enim illi est tanquam soror gemina, & comes fere individua. Ad hæc aliquando accedunt tinnitus aurium, spirandi gravitas, pulsus magnus, artuum dolores vagi, faciei color saturatior, aliaque istiusmodi manifesta sanguinis ὄργαζομένης indicia: Quæ quidem omnia, ut ab *arthritide* inertis, neque satis idonea proficiuntur; ita quamprimum illa artus occupaverit, & ad tempus aliquod recte se gesserit; confestim ea, simul cum *dolore* capitis, recedunt; neque

aliam videre licet *arthritida*, quam quæ ex omni parte regularis.

VII. *Vertiginis arthritica*, sicut omnis, *subjectum* est ea *cerebri medullaris* pars, quæ cogitandi officina est: In qua, dum spiritus animales ejus inflant tubulos, & in iis sese movent, uti placuerit *animæ rationali*; (cujus sub præsidio, nutu, & imperio, totum isthuc *cogitationis* opus efficitur;) hi eorum motus, sive pleno flumine, sive tenui; sive in tubulis pluribus, sive paucioribus; sive prorsum, sive retrorsum; sive magno cum impetu, sive remisso; sive inflectione, sive evolutione; sive demum alio quocunque modo, & figura ferantur illi; ipsæ videntur hominis, sani & valentis, esse *cogitationes* & pro harum varietate talem in numerum variari, ut, quo singula *cogitatio* formetur exprimaturque, suus singulæ spirituum rite ordinatorum, & huc illuc rite fluitantium, *motus* respondeat.

Hoc ut clarius ostendatur, quis seipsum examinando facile perspiciet, quanta sibi in somno tranquillitas; quam alta quies; & a sensu motuque omni voluntario (in somno, veluti in ipsa morte) vacatio. Contra, somnum excutienti palam est, primum omnium in cerebri meditullio derrepente quoddam *micare*; eodemque ipso temporis articulo, *cogitandi* solitum munus, & pensum instaurari. Prima vero *cogitatio*, vel pro re nata omnino nova est, & jam tum incipiens; vel (quod ad hujus rei explicationem non parum confert) quæ somno interrupta fuit, at jam ex intervallo aliquo resumpta est: quarum prior modulationi, organis pneumaticis inchoatæ, quodammodo similis videtur: posterior

posterior intercisa, & medio systemate fracta; sed aliquanto post elaborata, & ad finem peructa. Atque istam in cerebro spirituum *ἐκλαψιν* illico sequitur (nonnunquam comitatur) motus, ab ea propagatus, in corpore muscularis; &, † Galeno jam olim observante, *Qui expurgiscuntur, è vestigio pulsus magnos, vehementes, celeres, & cum quadam vibratione habent; qui mox mediocritatem assequuntur.*

Quis autem unquam, in somno spiritus extinguit, & ad nihilum redigi putavit? Annon potius credendum est, durante somno in medularis cerebri tubulis eos stagnare, (& tanquam aërem, in tibiis organi silentis) quiescere; micansque istud, quod expurgiscentes primum sentimus, horum esse spirituum in iis (ad instar venti in tibiis organi) Motum; & quod erat explicandum, cogitationes humanas nihil aliud esse, quam *Πνευματικῆς γίαν*, sive spirituum animalium certas quasdam, in tubulis prædictis, fluctuationes; secundum leges, & regulas, ab anima rationali positas, & datas.

VIII. Hisce præmissis, altero jam loco dicendum est, in vertigine spiritus animales cogitandi munere exequendo impediri; in rivalis è suis aliquot ordinandis, eorumque motibus regendis, interturbari; eumque in modum perverti, qui externa quæque objecta, tanquam in gyro circumacta,

repræsentet; itaque, ut ex eo fallatur imaginatio, iudicium autem maneat integrum, & in concussum. Perinde forsitan, ac in modulamine faciendo, si una, vel altera organi tibia, rauca fuerit, & dissonans; ex illius vitio, (tametsi reliquæ omnes claræ fuerint, & illæfæ) statim auribus peritis gravitas quanta maxima fit; Harmonia perimitur.

IX. Scio nonnullos, arte nostra principes, hac de re aliter opinari; Spiritusque animales, acie quasi militari, & veterum itionum reditionumque tractibus relictis, in giros agi, tradentes, per rotationem, & spirituum *Εἰληγχοῦ* vertiginis modum & naturam explicare. Quum vero, quo in campo eorum acies instruantur; quo, eorum fiat *Αταξία* nulla unquam detexiat natome: contra verò, cerebrum medullare totum, ex tubulis, sive ductibus, in cerebri cortice incipientibus, una hoc loco colligatis; & in nervos infra divisus, & dispertitis constare; sicque spirituum gyris, & vorticibus (aliter quam in tubulis, qui quidem iis admittendis minime sufficient) ineptum esse, quando clarissimi *Mulpighii* anatome detexit oculatissima: longe satius videtur, per tubulos, perque spirituum in iis motus; quales in rerum natura esse, pro certo habeamus; (etsi, quis spirituum motus cui conducatur cogitationi, prorsus ignoretur;) quam per ea, quæ nusquam inveniantur, aut esse judicentur, morbi hujus explicationem aggredi.

Quinimo, dici potest, rerum extrasitarum, totiusque hemisphærii visibilis, per ea, quæ sibi sunt dissimilia, veras intus in cerebro posse fieri repræsentationes: (nisi velimus, objecti vi-

ridis

* Τῶν δ' ἐξ ὕπνου μεταπεπρωκότων, εἰς ἐγρήγορον παραχρῆμα μεγάλοι καὶ σφοδροὶ καὶ ταχεῖς, καὶ πυκτοί, καὶ τινὰ κλόνον ἔχοντες, μετ' ὀλίγον δ' εἰς συμμετρίαν ἔρχονται. De causis Pulsuum, Libro tertio, Cap. X.

vidis, e. g. concipiendi ergo, *viride* quoddam in compendio; sicque *rubri* ergo, *rubrum*, *nigri* ergo, *nigrum*, &c. in *cerebro*, quo nihil unquam absurdius, statuere: (eoque posito, rerum externarum falsas imaginationes, quales sunt in *vertigine*, per iis rebus dissimilia posse fieri dicamus; adeoque, ad earum in gyro & circuitu moventium imaginationem, etiam falsam spirituum in cerebro motu simili nequaquam opus esse.

X. At qualescunque fuerint eorum motus (neque enim in his *σοχαρμοῖς* diutius hæerere lubet) certe perturbari possunt, vel per alienum & inimicum aliquod, in *cortice cerebri* à sanguine depositum; hæc in penetralia, & sacrosancta adyta, se insinuans; *Spirituum* choro se immiscens; ad eos adhærescens; eosque inter se confundens: vel, per vasa sanguinem vehentia, in propinquo tumefacta, tubulosque spiritus continentes coarctantia. Quæ posterior ratio probabilior est, in *vertigine* cranii depressionem excipiente; ubi angustiis, *spiritus* urgentur; nec, quo possint choreas exercere, theatro satis spatiofo gaudent. At in *vertigine* variolas antecedente, vel ab ebrietate, & in hac nostra *arthritica* locum obtinere potest (uti videtur) utraque.

XI. Cetera *vertigo* hæc, cum *doloꝛe capitis arthritico*, concordat ex amussi: similia namque cum eo corpora, crassa nempe, plethorica, maximeque senilia, invadit: similem habet originem, ex miasmate *arthritico* repullulante, cristas erigente, fugam è sanguine consciscente: similes habet periodos, & typos, *arthritidis* paroxysmis respondentes: eosque in nonnullis ægrotantibus numero permul-

tos: similes habet comites, sive signa *Συνοδονοῦσα* dyspnœan, capitis gravitatem, aurium tinnitum, spirituum depressionem: similem etiam exitum; quum paroxysmo plerumque regulari terminetur; interdum *apoplexia* cedat *arthritica*.

Aliquando levis hic affectus, & *arthritidis*, paroxysmum molientis, signum insuper primum, & prænuntium. Molestus sæpe sic, ut eo laborans, ne in humum cadat, baculo adniti; fere continuo cavere, necessum habeat. Quæ levior est, *arthritide* regulari, serius aut citius erumpente, fere concluditur. At quando nulla venit in tempore *arthritidis*, *vertigo* interdum adgravescit, & deinde paulo post in *apoplexiam* migrat. In *epilepsiam*, utpote morbum confinem & proximum, *vertiginem* mutari exquisitam, à medicis passim observatum est; at in eam mutari *vertiginem arthriticam*, ex nostra, vel aliena observatione, ne semel quidem novi; ut miasma *arthriticum epilepsie* generandæ minime aptum existimetur.

XII. Curatio partim fit per ea, quæ utriusque his affectibus sunt communia; partim per iis propria. Inter communia, primum *phlebotome* consideranda est; quæ ut humoribus è *capite* derivandis, tam repentino, quam magno est auxilio, sæpe commoda reperitur; &, ubi *doloꝛ capitis*, aut *vertigo* isthæc urget; maxime vero ubi oculorum caligine, faciei rubore, arteriarum in temporibus pulsu, & ejusmodi (quæ sanguinis ad *caput* inclinationem indicant, & *apoplexiam* minantur) aliis comitatur, apprime necessaria est: Ea vero ratione copiaque (quod in malis
similibus

similibus alias sæpe dixi) mittendus Sanguis ; non qua vulgo in his affectibus absolutis , & minime *arthriticis* soleat ; sed qua , *arthritidi* in artus abigendæ faveatur ; nec , quam ad *caput* allevandum opus fuerit , uberiori.

Pertusa vena , & orgasmo in sanguine novo , miasma expellente , facto , nonnunquam illico dolent articuli ; sin aliter fuerit , *purgatio* instituenda est. Si qua ventriculi querela sit , hoc tempore *vomitio* moveatur , & quidem per *decoctum tee* , vel *fossatum carduatum* aptissima. Ea vel peracta , vel (tanquam inutili) prætermissa , protinus ducenda alvus ; dato , in eum finem , è *Pil. Ruffi* , vel *cochie min.* vel è *diatribis* , una cum *Res. Jal.* granis aliquot , purgante ; quod nimirum intestina non solum inaniat ; verum etiam sanguinem exagitet , turbet , & à miasmate , foras illud expellendo , liberet. Opus istud duplex (humores alios per alvum evocandi , alios in venis agitandi) interdum mitioribus , in constitutione scil. tenera purgatuque facilis perficitur. Interdum *aqua* , sive *alfordenses* , sive *fontana* , *sale cathartico* saturata , rem conficit. Et ubi *purgatio* , sive propter ejus lenitatem , sive propter humorum colluviem , una vice non sufficiat , atque pro re nata repetenda sit , ita vero ut *arthritidi τοῖς ἐξωθεν* affigendæ accommodetur.

Purgationem , uti par est , factam creberrime sequitur extremitatum dolor : At si usque se miasma in sanguine contineat , usque delitescat ; turbis in eo intestinis & ciendis , & augendis , quam exilio , pro naturæ jussu , capessendo pronius ; hoc casu , ea , quæ Ore sumpta fortius *podagram* expellant ;

Sydenham Tom. II.

quæque extra adinota evellant , usurpentur. Quæ vero , ore data *podagram* expellant , non nisi caute (præmissa nempe venæsectione , alviqûe ductione , & *capite* multum iis sublevato) adhibeantur ; ne , quæ sanguinis , & simul eum eo miasmatis , in artus extrudendi causa præbeantur , contra in *caput* utrumque pellant ; itaque malum intendant , & mortem arceant. Et quidem , à *chalybeatorum* potentissimorum , & *arthritidem* maxime expellentium usu , manum idcirco melius abstinere possumus ; quia *cephalica* , mox dicenda , suoque tempore propinanda , istorum medicamentorum magna ex parte vices supplere judicentur.

Qua de causa , in dolore capitis , (ut ad propria descendam) *pul. è chel. C. C.* vel è *corall. r.* è *chel. simpl. succini albi* ; vel istius classis a ii mitiores ; sive per se , sive cum *conserva anthus* , vel *cons. flor. betonica* , § *syr. stachodos* , vel *syr. pæon. simpl. sub forma boli* ; aut ex iis pulveribus , una cum *pul. dictamni cretici* , *castorei* , vel *sem. pæon.* § *extracto centianæ* , pilulæ componi possunt. Quin etiam hisce , sive *bolis* , sive *pilulis* , tuto interdum , & utiliter adjicere licebit. *Salis martis* (vel etiam *alcohol. M.* post evacuationes copiosas) gr. iij. vel iiij. & compositionem , sexta , vel octava quaque hora , repetere. Omni autem ejusmodi dosi superbibere oportebit *jul pii* (ex aqua puta *cerasorum nigr. flor. tilia* , *pæon. simpl.* § *comp.* § *spiritu lavend.*) *Hausium* : Mediis autem intervallis ex usu erit *tinctura succini* , vel (ubi febris , non immodica , sciverit) *Sp. vol oleos.* vel *Sp. C. C.* cum speciebus destillati , gut-

tas aliquot, ex cacumina salvia tenuifolia vel rorismar. vel tea, infus. haustu demittere. Hæc enim remedia, præmissis universalibus adhibita, spiritus animales blande reficiunt, & arthritidi in artus expellendæ quodammodo opitulantur. Neque coffeæ sorbitio, quando cephalalgia ritu linguulari medeatur, præcipue si cephalica ei superinjiciantur, ægrotis hisce deneganda.

Simili fere modo in vertigine arthritica, post evacuationes jam dictas universales pul. sem. ruta, pœn. mari, castorei, rad. valerian sylvest. cyperi, cort. winteran. cort. ext. aurant. species dianthus, diamosch. dul. per se possunt adhiberi, vel eorum aliqua cum conf. flor. pœon. & syr. eorum, vel syr. N. myrist. ex Indiis allato, electuarii forma. Porro ex pul. de gutteta, & ente Veneris, cum extr. calami aromatici, vel assæ fetidæ solutione, formentur pilulæ: vel, cum iisdem pulveribus adjungi potest, in eadem forma sal. martis, vel sal. succini. Ex his composita sumantur, hora quaque sexta, vel octava; Dosi videlicet adeo tum frequenti, tum etiam magna, quæ spiritus animales ordinet, recreetque; non quæ confundat, irriterve. Dosi verò cuilibet æger superbibat julapii cephalici haustum: Uti mediis etiam intervallis infusi præscripti cyathum, cum tinct. succini guttis aliquot. Profunt graveolentia naribus admota, Sp. salis armon. cum sale Tartari, castoreum, assa fetida, &c. Profunt etiam Euxodæ: Balsamum, quod ab humanissimo Sene, D^o. D^{te}. Vatherouse, hac in urbe medico, dum viveret, præcellentissimo, communicatum fuit, ad tempora & nares inungendas, his aliis-

que capiti affectibus quamplurimis, utile & jucundum erit.

R. Ol. rorismar. lavend. majoran. thymi, origani, hyssopi chym. aa ʒj. cinam. aurant. angelicæ, ruta qā ʒj. succini ʒss. garioph. ʒss.

Ol. nucis moschat. per express. ʒiiij. ambra gris. ʒij. moschi ʒj. bals. per. ʒv.

Ambra gris. & mosch. ponantur super lapidem marinorem; humectentur oleis; & simul triturentur lapide molari; donec fiat massa instar pomati, inspissata. Huic mixturæ adde bals. per. fer. hora dimidium triturentur. Deinde adde Ol. N. M. per expressionem, & per horam fiat trituration. In phiala servetur usui balsamum euxodæ cephalicum.

Quamquam autem ista caput multum allevent, spiritusque labantes fuscitent, non iis solis adhibenda fides. Nusquam major incolumitas, nulla perfectior curatio, quam per arthritidos in artus expressionem. Quare, post diem unum, alterum, cephalicis ore sumptis impertitam, in utroque hoc affectu (par enim utriusque ratio) externa, quæ arthritidem educant, adhibeantur. Articulo nempe sæpissime dolenti applicetur Empl. ex C. carannæ part. ij. ceræ flavæ p. j. Ol. lumbric q. s. vel aliud aliquid Αρτισπαστικόν. Hoc autem si nullarum erit virium, & capitis affectus remanebit; maxime, si increset, tanquam in apoplexiam abitura; ad sinapismos, vesicantia, vestitum laneum, & laqueos hac in re idoneos, (quibus arthritidis summopere educatur) quasi ad sacram anchoram, confugiendum est.

Quam parum autem adjuvent in utroque hoc affectu; imo quam suspicio-

Piciosa, ne dicam periculosa, sint *emulsa, decocta refrigerantia, narcotica, oxyrrhodina, epithemata, capitis aqua frigida lotia, & ejusmodi alia*; quæ ad compescendum sanguinis orgasmum alias cum fructu usurpentur, facile apparebit; quando illa materiam alienam, protinus evocandam expellendamque, medicina prorsus adversante, & repugnante, *capiti* infigant. Neque satis, ut opinor, tutus sanguinis per *Hæmorrhoides* ductus; quando eo, nimia sit humorum in anum derivatio; quæ vel *inflammationi*, vel *fistula* viam aperiat.

Ut autem materia vitiosa, tutelæ ergo, præscindatur, alioque divertatur; operæ pretium erit, *epispasticum* brachio, vel cervici aliquando imponere: Ineunte anno, (quod *apoplexiæ* tempus esse solet) aliasve, si urgebit *capitis* effectus, sanguinem detrahere: *Purgans*, omni mense, repetere: Alvo nunquam diu astricta esse: Artus, at præcipue pedes calidissime vestire. Quin & his hominibus incumbit *Er-rhinis*, & meditationibus, religiose vero à nimia potatione, abstinere.

HISTORIA I.

Ab ignava arthritide vertigo, sanguinis missione & alvi dictione, victa.

Quidam annos quatuor supra quinquaginta natus, *vertigine* affectus, dum in his lucubrandis occupor, è vicino oppidulo me appellit. Fuit ille jamdiu *arthriticus*, paroxysmos habens, sive eorum frequentia seu severitas inspecta sit, idoneos. Autumno anni MDCCV. *arthritidis*, igna-

va jam & socors facta, non eo, quo solebat, ardore & vehementia se gessit; Paroxysmum, uti moris erat, laudabilem non ullum edidit; verum, in mediocri & imbecilli edendo, languide enixa est. Loco Paroxysmi regularis, & acuti, *vertigo* ægrum invasit, multumque cruciavit. Quoties enim lecto ille jacuit dextro latere, statim *vertigine* prorsus intolerabili (quippe qua universa sursum deorsum rapidissime ferri viderentur) tanquam oppressus, & penè moribundus, posituram corporis illico mutare, necessum habuit. Porro ea fuit hominis fabricatio, quæ plenum, subpinguem, brevique collo donatum eum, morbis cephalicis pronum, & proclivem abunde redderet.

Sic constituto suasi, ut quàm citissime Venam incideret; *Pillulis purgantibus* (è rudii ʒss. res. jal. gr. v. calom ʒss. balsam. per. q. s.) Ventrem inaniret; itemque altera vice, pauculis post diebus; nisi dolor *articulorum* novus id vetaret. Eo vero redeunte, parti affectæ *empl. è cephalidi, & picis burg.* æquis ponderibus, imponeretur. De tracto sanguini, & parumper in cyatho quiescenti, super increvit gelatina densa, crassa, cum superficie flavescente.

Præceptis æger obtemperavit; & quidem magno suo, quod deinde accepi, commodo.

HISTORIA II.

Vertigo arthritica, purgatione in podagram mutata.

A Uri faber *exoniensis*, vir priscis moribus,

Integer vite, scelerisque purus,
 ætate progressus, & ex ea nimis desidiose acta, crassior jam & habilior factus; de nimia Plenitudine, & ad motum impotentia; de *vertigine* gravi, & urgente (quæ in negotiis obeundis magno illi jam impedimento fuit) me consuluit. Cum *arthrididem*, hujusmodi deviam, & *anomalam*, me plus semel observasse recoluerim. Num articulis unquam ægrotaverat? Interposui. Olim sæpiissime, respondit æger: Hosce vero per annos minime.

De morbi indole & natura certum me habens, ut eum à *capite* deduce-rem, & in articulos, sedem & domicilium suum abire facerem (quæ quidem indicatio rectissima esse videbatur.) viam, atque in *vertigine* absoluta, calcari aliam oportere judicavi.

Quare sanguinis detractio (quæ propositorum alterum tantum promovere solet, alterum autem interdum inhibere) prætermissa, *catharsin*, quæ utrisque illis satisfaceret, institui; Pur-gante, pro *Κολίᾱς ἐνλυσίᾱ*, satis forti ad eam rem electo. *Colomel. gr. xv. Scammon pul. ʒβ. pil. stom. cum C. ʒβ. dum balf. fer. q. s.* pilulari forma, mane demisit; sæpius hinc deiecit; hinc claudicavit; hinc convaleuit.

HISTORIA III

Vertiginem, & in capite dolorem faciens arthritis, idque usitate, venæsectione & purgatione toties in articulos acta.

A Romatarius hac in urbe, constitutione sanguinea, Plethoricus, sexagenario major, anno

MDCXCVI, *vertigine* laboravit. Simul atque eum novi pedibus sæpe doluisse, suspectumque habui capitis hunc affectum esse *arthriticum*; hac re considerata, primo, sanguinem detraxi: deinde, alvum semel iterumque movi: postremo, animales spiritus quæ reficerent, eorum *Αταξίᾱς* inhiberent, ea suo ordine sumenda; Fonticulos etiam utroque latere spinæ inte omoplatas aperiendos, imperavi. Quæ autem inde fruges? *Pes* iterum jam tum doluit; defensum est *caput*; civis servatus.

Anno proxime sequenti, circa verum æquinoctium, idem pene casus altera jam vice accidit. Intermittente enim, ultra quam solet, *arthritide*, rediit *vertigo* cum *dolore capitis*: quæ quidem ambo venæsectione, purgatione, pharmacisque jam dictis, in *podagram*, (qua nihil capiti salutaris esse potuit) actum mutabantur.

Æstate anni MDCCII. Æger iterum *vertigine*, simul cum aurium tinnitu, spirandique difficultate multatus est: quæ quidem mala, plenitudine & *arthritide* nimis inertinata, post venæsectionem & catharsin, articulari dolore finire.

Observationibus hisce toties iteratis, planum omnino factum est, *arthritida* suppressam, & a paroxysmo quiescentem, *caput* aliquando visitare; quin etiam derelictum illud, præ cæteris in trunco locis quibuscunque, tanquam alteram domum frequentare. Porro, cum in alieno isthoc, utut caro, & amabili loco diversetur, posse in sedem primariam, in artus, & articulamenta revocari. Denique nonnunquam (in iis scilicet ægrotis, qui firmiores, & multo robore valentes sunt) per venæsectionem,

nem, & purgationem, per meras evacuationes; quibus sibi restituatur, & suis viribus uti, suoque modo agere permiffa fit natura, sine multo ποδαγωγῶν apparatu, posse egeri.

HIST. I V.

Capitis dolor & vertigo artbritica, saepe revertentes, simili methodo curati.

Medicamentarius Exoniensis, quo multos annos utor familiarissime, *arthritide* diu regulari affectus, sub exitum seculi nuper elapsi mitius solito, rariusque coepit dolore. Malorum ex eo tempore statim crudele par exortum est; *Vertigo* nempe, cum dolore capitis acuto; vel ægrotum eo deficiente, cardialgia, cum ructu acido, & inflatione ventriculi.

Biennio post, quum *arthritidis* nimium ignava esset, nec, ut opus fuit, paroxysmum ageret, κεφαλαλγία rediit, una cum vagis artuum doloribus, & quidem pedum incertis.

Quid autem annos dicam? Decies ego minimum, hunc hominem hac *vertigine* laborantem vidi: decies eam moestissime querentem audiui. Quando enim *arthritide* multum affligeretur, neque ea semper regulari; quali ea modo se plerumque gesserit, hisce paucis accipite. Præcessit dolor, hic illic erraticus, per artus, per trunci ambitum propemodum omnem: hunc excepit, ita verò, ut illius fere latus clauderet, torpor, & universi corporis gravitas; cum ἀνορεξία sanguinis

orgasmo, & tumultu, venarumque distentione. His accessit alias articulorum, alias *capitis dolor*, & deinde *vertigo*. Tam autem magna, tamque molesta *vertigo*, ut, qua in præceps ne ageretur, saepe haud immerito pertimeret. Ægroto autem forti, robustaque, & omnino firma constitutione prædito, ea fuit felicitas, ut, post dies quatuor, vel quinque, *arthritidis* saepe per se τὰ Ἀκρὰ peteret, eodemque tempore caput defereret. Si quando gravius urgere, diutiusque *vertigo* perstare contingerit; quod aliquoties accidisse novi; venæsectione & purgatione; (altera earum, vel utraque) in articulos semper exulavit. Cui & hoc adjiciendum, nunquam ægri, seu *vertigine*, seu dolore afflicti, caput ex toto immune, & incolume prius reddi, quam in articulis dolor oboreretur; eo vero jam oborto, liberari semper, & tanquam auxilio præsentissimo & plane divino, isthuc incolume reddi. Qua utique re, ad istarum *anomaliarum* & explicandam *etiologiam*, & confirmandam *therapiam* (ut ego quidem sentio) nihil magis potest conducere.

Causam autem ne silentio præteream, quare sanguis in hoc Ægroto toties, & tanto impetu in caput irrueret vel impelleretur; ipsa *facies* eam monstravit: *Facies*, inquam, hominis pyropi ruberrima; Venis ubique turgidis signata, sanguine plenissima. Quæ cum ita se haberet, vasa, in capite sanguinem vehentia, supra modum magna, & immenso ejus flumine, quod utrique isti *anomalia* daret originem, distenta esse indicavit.

HISTORIA V.

Cephalalgia arthritica, venesectione & spiritu volatili, in podagram versa.

Cum vitam aliquot ante annis academicam secutus sim, quidam è proximo vicinus, oppidanus, ebri-
tati satis, fœcordiæque satis deditus,
(quarum altera vim humorum ma-
gnam in corpore congerere; altera non
eliminare solet) opem meam qualem-
cunque medicam imploravit. Erat illi,
propter malam vitæ rationem corpus
crassum, *cacochymicum*, pingue, mor-
bo non unius generis accipiendo pa-
ratum: ita verò constitutum forte for-
tuna invasit *arthritis*, & à malis gra-
vioribus, tanquam possessione suam,
defendit. Semel, bis in anno paroxys-
mos, eosque satis longos, & acutos ce-
lebravit; perque omne illud tempus
abstinere fecit ægrum. Demum, ne-
scio qua de causa, *arthritis* intermisit.
Cephalalgia statim orta fuit acris, &
toleratu difficilis. Membranas *capitis*
maiores contrahi, & in spasmos ob-
stinatè constringi, verisimile est.
Enim verò tantus ægri fuit cruciatus,
quantus omnem modum excedere;
quantus sensum communem obruere,
& pene delirium inferre videretur.

Hæc ut primum novi, & ab *arthri-
tide* interrupta, devia, & in caput in-
versa, turbas has oriri intellexi; San-
guinem exemplò mitti, &, quia con-
stanti vir ætate, firmoque corpore
erat non nimis parce detrahi præcepi.
Spiritus posthæc è volatilibus, cum
vehiculo conveniente, dedi. Quam

quidem medendi viam ideo calcavi,
primum, ut alienum è capite revelle-
rem; deinde, ad τὰ ἑξῶς amandarem,
iisque figerem. Neque à scopo aber-
ravi; hæc enim medicina factum est,
ut dolerent, ut tumerent, utque ru-
berent iterum articuli; & quidem
(ut illa facta est) statim, maxima-
que ægri cum utilitate.

HISTORIA VI.

*Miasma arthriticum in caput immis-
sum, eique vertiginem & dolorem
inferens, eo revulsum, & in artus
amandatum.*

Tenera constitutione mulier, fri-
gida *arthritide*, & languenti cre-
berrime adfecta, Tumorem ejus palli-
dum, tanquam à flatu generatum, in
utraque manu, & carpo, magnum of-
tentavit. *Arthritide* sic gravatæ profe-
cto male evenit, Animi *pathemate*,
propter res quasdam adversas, supra
modum affligi. Eo enim effectum est,
non ut spiritus solum perturbarentur,
multumque deprimerentur; verum
etiam ut tumores hi *arthritici* pror-
sus subsiderent, evanescerent. *Vertigo*
statim hinc exorta est, una cum *dolore
capitis & colli*; cum somno non tan-
tum injucundo, sed inquieto, tumul-
tuoso, & frequenter interrupto. Quæ
quidem mala, si ex omni parte *hyste-
rica* dicantur: temere nimis & parum
consulte (quod utique rei exitu pro-
batum) id diceretur. *Epipasticum nu-
che cervicis* impositum est, deinde
utrique brachio; quibus feri multum
evocatur. *Pilula* sumuntur *aloetica*

(ex

(ex aloës rosac. ʒjß. pil. è duob. ʒß Ol. absynth. gtt. j. el prop. q.s.) quibus alvus inanita, Sanguis agitato. Spiritu C. C. succinato, bis die cum julapii cephalici haustu, & pulvere podagram expellente (chalybis nempe nutriti ʒß. pul. è chel. C. C. ʒj. Maceris pul. gr. iij.) pariter bis die, cum vini canarini Haustu, per dies circiter decem assumpto, factum est, ut denuo Tumores, & quidem intrabreve spatium, elevarentur; ut arthritidis procul à locis principibus arceretur; ut partibus à centro vitæ remotis infingeretur, & detineretur. Qua vero ratione gradibusque sunt hæc effecta; cerebri incolumitas effecta, ipsius Vitæ res servata est.

HIST. VII

Cephalea § vertigo arthritica, medicina pari, cum phænigmis, sublata.

Vir reverendus, ætate constanti, doluit arthritide; nunc vaga, per hæc illa membrorum internodia, nunc articulis affixa, dolore: Rubore, & tumore comitata. Primo supra decimum exeunte lustro, cephalalgia & vertigine laboravit, tum gravibus, tum diutinis. Cum me, consilii ergo, primum arcessiverit, ex constitutione sanguinea, vultumque floridum judicavi, plenitudinis, & quidem ejus unius, has esse soboles; itaque sola Evacuatione posse eas auferri: quam tamen (excussa omni re, & inito cum ægrotante colloquio, penitus examinata) sententiam mutare necessum habui, & alienam, & arthriticam in caput irrepere materiam, apud animum meum statuere.

Hoc igitur propositum ante oculos statuens, venam primum incidi; & minore quantitate, quam in his affectibus absolutis conveniret, detracto sanguine, emeticum præcepi; posteaque purgans. Quibus malum quando leniri, minime vero tolli persenseram, pilulas (ex duobus, § Ruffi) drasticas adhibui, ut in sanguine major orgasmus ciceretur, & alienum proscriberetur. Postridie purgationis, ut humores excitati, foras evellerentur, suisque demum locis, nempe articulis, infererentur; Curæ mihi erat, utrique malleolo, quem arthritidis locum usitatissime frequentavit, sinapismum (ex fermento veteri, ras. radicle. sem. sinapios, cacuminibus ruta, § aceto vini albi) applicare.

Atque ista methodo, in cerebrum se insinuantem, arthritida revelli; proprio loco (nempe artubus) mandavi; suos intra terminos, sua spatia coercui; ægrum sanavi.

HIST. VIII

Vertiginis arthriticæ, cum spirituum depressione gravi, curatio.

Civis Iscanus, arthritide regulari, quotannis redeunte, per senectæ initium, est afflictus, sexegenarius autem, vel eam circiter ætatem, paroxysmos habuit tum paulatim mitiores, tum etiam rariores, & demum nullos. At brevis ista fuit serenitas, & ab adversa valetudine vocatio; uti etiam dubia: Malum arthritide gravius successit, longeque periculosius; vertigo nempe; cui princeps comitem sese

fefe dedit *depressio* spirituum supra modum molesta, continua.

Cum ita affectum inviserim, pulsus magnum, & elatum observavi; ac si instaret *apoplexia*. Quare Venam illico pertundi, Sanguinemque ea quantitate detrahi, qua *capiti* levamento esset, jussi. Porro, quoniam isti *capitis* affectus non tam absoluti, quam *arthriticis* (quod ex malorum ordine vel ipsi ægro, rei medicæ non ignaro, patuit) existimari possent; quo *arthritis* educeretur, *phanignum*, ex ea evellentibus, acerrimum, & calidissimum, utrique malleolo, quæ *arthritidis* in hoc ægroto fuere stativa, imposui; frigidum, altera quaque hora, renovavi; Tumoribus, eo factis *epispastica* admovi; unde seri acris, falsi, vitiosi, *arthritici* multum est elicitum. Æger ex eo tempore convalescens, annos egit postea permultos, eosque pro ætate satis beatos; & tandem morbo, uti accepi, nephritico occubuit.

HISTORIA IX.

Ex arthritide vertiginosus, victu nimis tenui depressus, è vivis excessit.

VIr mihi conjunctissimus, diu bona valetudine usus, ætate adulta dolere cœpit *arthritide*; quæ, propter multas equitationes, & laude dignam in victu temperantiam, raro aliter se habuit, quam quæ maxime regularis, quæque maxime salutaris. *Paroxysmum* enim, semel bis in anno, cumque malo symptomate nullo comitatum, tanquam ad præscriptum medici, aut votum ægrotantis egit.

Ita multos annos, si non omni doloris sensu carens,

(τὶς δὲ πλὴν Θεῶν.
Ἀπαντ' ἀπήμων τον δὲ αἰῶνος
χρόνον;)

beate tamen, & tuto, imo ipsam per *arthritida* tuo vixit.

Huic, ingruente senio, accessit *vertigo*; quæ, paulatim ingravescens, eo increvit usque, ut sæpe ne in humum æger consideret periculum esset. Quapropter *venesectio*, *emetica*, *vesicantia*, *purgantia*, aliaque multa, suo quæque loco, sunt à viris arte nostra præcellentibus, imperata, &, vel omnia, vel magna ex parte, ab ægro usurpata: Quum vero ista proposito minime responderent, *vertiginem* eam non tam exquisitam & genuinam, quam notham, & *arthriticam* esse suspicatus sum.

Sexagenario jam major, *arthritidem*, uti illi videbatur, nimis gravem, diutius non alere, sed per diætam decrevit tenuare: proindeque, cerevisia potenti & generosa (quam, per annos aliquam multos, interdum ad hilaritatem, at non incommode, potaverat) abjecta neglectaque, non nisi aquosam, nullarum virium, & vilem adbibit. Væ autem illis, qui *arthritida*, diu satietati suetam, abstinentia demum nimia tentant evincere. Male habita *arthritis* intimas in corpore regiones, ejusque Viscera nobilissima invadit; unde ægri res in pessum abiit, & (ut sæpe accidit) in dubio vita. Minus quidem articulis, ex eo tempore, doluit hic noster *arthriticus*; at inauspicato *minus*. Sanguis enim intempestive, & magna ægri cum injuria debilitatus, alieno amplius expellendo, sic, ut olim, non erat. Faciem depressam, nec, ut ante coloratam, oculos concavos, vires enervatas notare familiares, & malum aliquod præ foribus ominari.

Quum

Quum vero eo res deducta esset, magni aliquid momenti accedit, dictaque non indigni. Recurrente enim *podagra*, & insultum denuo, qualem potuit, faciente, aqua frigida pedes media hyeme immergit æger, itaque temere tumoris *arthritici* materiam percussit. Pectore, capite subito gravatus primo tulsiit, cum impedimento spiritum traxit; mox sensus omnis, ipsa etiam mens defecit; & tota undique astantium mirante turba, non tam excessit, quam surreptus est è medio.

C A P. X V

De Apoplexia arthritica.

ART. I. **D**E vertigine, & dolore capitis *arthritico* supra dictum est; speciatim, hos affectus in *apoplexiam* non raro migrare, eaque terminari: Quod quidem malum, quando hodie gravissimum; eoque gravius, quo minus suspectum, intellectumque sit; operæ pretium mihi videtur paulo altius ejus rationem repetere, & totam Historiam, ut poterò, describere; quia, nisi me fallit animus, apparebit, hanc *apoplexiam*, non minus quam reliquas hujusce nominis *anomalias*, habere privatum, & propria indigere medendi methodo.

II. Docuit rerum medicarum usus, *arthriticos*, eos præcipue, qui constitutione sanguinea, collo brevi, & toroso donati: multos ægrotarunt annos, seniumque jam ingressi sunt; maxime vero eos, qui *Cereri*, & *Baccho* indulgentes, ludoque campestri & exercitatione corporis intermissa, fiunt plethorici; Sensu motuque, nunc aliqua

ex parte, nunc omni, subito privatos *apoplexia* non raro corripit. Quæ si *arthritidis* paroxysmo regulari, sive interciso, sive dilato, minimique, quæ par est, sævitia peracto enascatur; hanc ego *apoplexiam* non tam exquisitam, & genuinam, quam notham, & *arthriticam* appello. Ea certe est, de qua, ex communi, & apud doctos & literatos hætenus recepta, *apoplexia* doctrina, minime ferenda est sententia; minime ordinanda medicina: verum multo aliter, ex eo, quod huic affectui proprium, de utrisque statuendum est.

III. Ut autem proprium illud explicetur, animadvertendum est, in casu jam descripto veri admodum simile esse. Miasma *arthriticum* in corpore diu affecto, neque paroxysmis utilibus, & sic, ut oporteret, expurgato, congeri & coacervari: mox sanguinem, eo saturatum, fermentescere, turgere, & in orgasmum evehi; natura sc. in sui defensionem, & tutelam, alieni summis viribus expulsionem attentante, moliente. Jam vero si acciderit, vel propter *cerebri* imbecillitatem & ἀσυνεχίαν, vel propter aliud quodvis ἀποσταστικόν, in cerebrum vehementius sanguinem arietare, & cum majori impetu partes ejus tenerrimas ferire; ex eo, primum *cephalgia*, & *vertigo*, altera nempe, sive ambæ suboriuntur; caput aggravatum; facies plenior, & coloratior est; lingua sæpe titubat; motio fit corporis incomposita; Gressus inæquales: Sique malum ingravescit, & validissimo ægrum insultu urget. Sensu ille, motuque interdum captus, cum oculorum, ac si in ipsa morte, vitreo colore, tanquam *apoplexia*, percussus est.

Hæc hujusce morbi pars prior; cui si aliud adjiciatur, & ab ejus Curatione ducatur argumentum, (nullam melius sperari, nullam citius, nullam tutius perfectiusque fieri, quam per alieni, morbum in *capite* committentis, ad articulos expulsionem) profecto quidem, ad confirmandam morbi hujus naturam *Αποπληξήν*, nihil deesse video.

IV. E prædictis liquet, etiamsi nullam hujus morbi, quatenus *arthritici* diagnofin, è Symptomatum simul concurrentium globo, poterimus ullo, quod sciam, modo elicere; (nam in *apoplexia* hac *arthritica*, atque exquisita, motus & sensus similis est defectus, stertor, rhonchus, eademque his utrisque signorum *Συνθρομή*:) tamen, si ægri, diu jam *arthritici*; si paroxyfmi, dudum languidi, & inertis; si *apoplexia*, languorem & eclipsin illam à tergo fecutæ, habeatur ratio, horum, inquam, ex symptomatum ordine, ipso morbi initio facile erit ingenium, & morem ejus *arthriticum* investigando confequi.

V. Posito ergo hoc affectu, de ejus *Subjecto*, de causa continente, de remota, de prognosi, aliisque ejus expositioni necessariis, clare dicam, & quoad potero, enucleare.

Subjectum apoplexia frequentissimum, omnium, qui de illo verba fecerunt, acutissime, partem esse *cerebri corticeam*, affirmavit doctrina, ingenio, & humanitate vir clarissimus, *Guillelmus Cole*, Collega plurimum honorandus. “ Ea (sic ille solidissime disputat) morbi omnis sedes, “ & *Subjectum* est habendum; quod “ *Materiam*, eum committentem, initio accipere, & in quo defigi illa

“ judicetur: Nullo autem in loco materia promptius, quam in *cerebri cortice* defixa, facit *apoplexiam* *.

Huc eam apportant arteriæ nobiles, ingentes, in ramos divisæ tum magnos, tum etiam amplum inter se commercium exercentes. Huc allata, & eo loci sistens, vasorum sanguinem vehentium fines, (furculos scil. arteriarum, & venarum origines) extendit dilatæque. Vasorum istam extensionem necessario, & quidem è vestigio sequitur, in *corpore calloso*, reliquoque *medullari cerebro*, Tubulorum compressio, coarctatioque. Hinc spiritus in tubulis istis animales interpelluntur: In motu ordinando, eorum mandata; in sensu recipiendo, eorum impressiones; in cogitationibus elaborandis, eorum fluctuationes interturbantur, confunduntur. *Sensitiva*, cumque ea *rationalis anima* patitur Eclipsin.

Quod vero multum in ea *Apoplexia* sede confirmanda valet; ei datæ sunt à natura venæ, prædictis arteriis, qua numero, qua magnitudine, qua denique commercio respondentes; quæ, quicquid alieni sit advectum, (facta præcipue sanguinis detractione, vel minimum *Αντισπασί* debita) resorbent, asportantque. Hoc modo partim, ut opinor, evenit, quod qui gravissima laborarunt *apoplexia*, sæpe curentur, de integro nunquam in eam incidentes; *cerebri* nempe *cortice*, sic, ut par est, exonerato, & deinde pristinam recuperante *εὐτρονία*: Quod de *corpore calloso* minime, si eum *apoplexia* locum esse fingamus, expectandum: Nam cum ei nulla sint, quæ tam

* Vide Autoris Tentamen Physicomedicum de Apoplexia.

tam grande onus (*apoplexia* nempe causam continentem) auferre possint, animam occupabit non eclipsis solum, sed ipsa nox; *Catulli*

Nox, perpetuo dormienda.

Minime vero negandum, miasma *arthriticum* ipsos aliquando tubulos intrare *nervinos*; spirituum undulas miscere; nubem animæ, & torporem injicere; & quidem ita semper (alias autem alia ratione) fieri conjicio, quoties hæc *apoplexia* demigrat in *paralysin*; ubi nulla videtur alieni, nisi per tubulos prædictos, extrudendi via.

VI. De causa hujus *apoplexiæ* conjuncta & proxima, notatu dignum est, illam creberrime vasculorum esse in *cerebri cortice* dilatationem; quæ *tubulos* in *cerebri meditullio* statim comprimere, spiritusque facit animales in iis obstrui, & turbari. Ista vero dilatatio vel à sanguinis in ea vascula irruentis, & in iis commorati, vitio; vel ab ejus quantitate provenit.

Vitium isthuc, quatenus *arthriticum* est, à miasmate *arthritico*, sanguinem commovente multumque exagitante ortum, procul dubio hac in re non parum operatur: Huic autem aliud vitium accedere solet, sanguinis nimirum lentor; qui ut omnium pene *arthriticorum*, maxime vero ætate grandiorum, sanguini inesse; eique detracto, & in cyathis quiescenti, innatare deprehenditur; ita hujusmodi laborantium tum inesse sanguini, tum etiam eorum *cerebro* inhærere, vasculaque (sic, ut dixi) refeciendo complere, & extendere jure merito censeatur.

Miasma isthuc *arthriticum* per se, maxime vero τῷ γλυκρῷ involutum;

cortici impingatur, & in eo insideat; sanguinem eo loci sistit; itaque dilatationem modo dictam infert; & sæpenumero causa hujus *apoplexiæ* proxima, uti suspicor, & conjuncta est.

Quoties autem miasma, penetrato *cortice*, *tubulos* in *cerebri meditullio* subintrat; spiritus animales tunc comminus aggreditur; & proxime tunc facta in eos impressione, *fluctuationes* eorum ordinarias subvertit permisceve; donec morbus aut in *paralysin* exit, aut morte, linea rerum ultima, concluditur.

VII. Istam autem sanguinis, seu vitiosi, seu nimii, in *capite* moram, & mansionem, (ut de causis remotioribus nonnihil dicam) imprimis *cerebri* creat à cunabulis imbecillitas. Huc confert etiam, quicquid sanguinem impetuosius, & in *cerebrum* copiosius impelli; quicquid etiam in eo diutius retineri faciat. Copiosius autem impellitur exercitatione corporis, & labore pertinaci.

Anni ferme sunt viginti, cum *Celeb. Matthæus Slade*, Medicus *Amstelodamensis*, *Londinum*, *Oxonio* proficiscens, & in itinere collem (ambulare gratia) pedibus ascendens, vix superato ejus fastigio, quasi de cælo tactus, *apoplexia* prostratus est, neque unquam ad se rediens, animam brevi post efflavit.

Infantuli, paucis ante diebus nati, subitoque, sine veneni suspitione, mortem obeuntis, corpus olim aperui. Nulla erant veneni in stomacho vestigia, at in *capite*, arteriæ & venæ *cerebrum* amplectentes, bis tanto majores, sanguinem magna illa nascendi lucta & nisu, in *caput* infantuli nimio plus intrudi, & tum *apoplexia*.

plexia, tum etiam mortis causam fuisse, verisimile reddiderunt.

Diutius sanguinem in *capite* retineri faciunt, inter alia vincturae colli nimis strictae: Non ita pridem, in vicinia nostra, quidam madidus, & Baccho plenus, in lectum commissus, intra breve tempus obiit. Rigidus enim, ore livido, demortuus horis post paucis est inventus. Quum, de causa mortis adeo repentinæ inquireretur, præter ingestam liquidorum, vim collari linteo nimis arcto, & in poculis non exuto (tanquam fune in strangulatis) sanguinis reditum, maxime in corporis situ plano; & *Horizontali*, impediante, nihil probabilius inveniri, aut quidem excogitari potuit. Quæ à nobis *apoplexia* puræ, & genuinæ *προφάσις* afferuntur (nimirum, ob accidentia prædicta; sanguinis in *caput* invectio largior, & exportatio diminutior) possunt etiam *arthriticis*, ob accidentia similia interdum obvenire; &, in *apoplexiis* eorum inducendis, locum obtinere.

Huc porro referendus *opiatorum*, ut & *errhinorum* abusus; quibus *arthritici* materiam in cruore alienam, magno suo cum periculo sæpe *capite* impegerunt.

His, quæ ritu peculiari humorem in *caput* dirigunt, adjungantur ea, quibus externis, & evidentibus causis) à τοῖς ἐξωτέροις, humor repellitur & intro agitur, quæ quum huic *anomaliam*, simul cum cæteris omnibus *arthriticis*, sunt communes, alibi tum fusius enumeratæ, tum satis explicatæ sunt.

VIII. De nostra hac *apoplexia*, si cum *exquisita* comparetur: observandum, quod uti Vere hæc,

quum spiritus orbis
Bacchatur

eoque ineunte creberrime occurrit; & calori, se per sanguinem humanum una cum mundi reliquo, tum temporis fundenti, eumque agitati, debet originem: Ita quidem illa, nimirum *arthritica*, pendet ex uno miasmate *arthritico*, præsertim augente & ebulliente; quocunque anni tempore hoc contingat, Ver autem, & Autumnus sunt tempora, in quibus id *arthriticum* maxime ὀργισθῆναι, & in *caput* sæpissime irrumpit.

IX. De hujus *apoplexie* προνοίας jam ordine dicendum: Tametsi plures ignorata morbi natura, & ob eam rem instituta medendi methodo non satis idonea, fato cesserunt; tamen (quod hujus modi laborantibus solertio sit) omnino constat; per multos, ea tentatos; artificiose, sic, ut decet, tractatos, ex ancipiti morbo hoc convaluisse; vitam diu postea vitam egisse; &, quam ab *apoplexia* vulgari, & exquisita, longe meliorem. Cujus id in causa esse censeo, quod, debita humorum è *capite* facta primum Αἵσπασι, &, deinde, restituto *cerebri* tono, saniores ii, tutioremque vitæ rationem ineant; libertate missa inutili, imo perniciofa: quod, è gulæ deditis fiant temperantes; è temulentis, sobrii: itaque omnibus sedulo vitatis, quæ aut corpus plenitudine gravent, aut gravatum orbent paroxysmis regularibus, senectutem habeant tolerabilem. Verum, ut omne id emolumenti, tum artis medicæ opus, tum observantiæ fructus est; Quicunque fructum istum, minime calcata potiundi ejus via, speraverit; Messiem ille, nullo semente facto, (quod est unum ex absurdissimis) videtur expectare.

X. Medendi indicatio postulat, ut
quam

quam citissime *cerebrum* allevetur, ut mens, motusque, & sensus instaurantur. Hoc autem optime faciendum *evacuatione*, *revulsione*, & alieni in artus amandatione. Primum omnium inquiratur, utrum calceamentis, aut tibialibus nimis arctis, aliove quovis externo, *arthritidis* à τὸ ἔξω repellatur, aut, in ea ne erumpat, inhibeatur. Porro, de sanguinis in caput flumine, nimis largo, & torteritum intrudatur; num in eo diutius, quam ex œconomiae legibus soleat debeatque, retineatur, est quaerendum; & ex hisce procataceticis quaecunque fuerint inventa, sunt initio removenda.

In huiusmodi *apoplexia* fere omni necessaria est *venesectio*: nihil ea certius, nihil citius opitulatur. Detrahantur igitur, quam primum fieri potest, (quam citissime conficies id, tam maxime proderit) Unciæ xii, xiv, vel libra una semis pro ægri viribus & constitutione. Paulo post injiciatur *enema* pungens, & acre; sive ex *urina humana*; sive ex *decocto communi*, cum *sale vulgari*, vel *aloe rosata*; aliove id genus alvum irritante. Sub id tempus adhibeatur *purgans*, è potentissimis, & sanguinem agitantibus; *pulvis* puta *Warwicensis* à ʒβ. ad ʒij. vel *res. Jal.* à gr vi. ad x. cum *extr. rudii* ʒj. sive ʒβ. *Elix. propr.* q. s. ut fiant pilulæ; vel ex *decocti amari purgantis* ʒij. & *Syr. è spina ab ʒj.* ad ij. Potio. Si segnius erit demissum *purgans*, neque trium, aut quatuor horarum spatium ventrem movebit, *enema* repetatur. Toto isthoc tempore, vel lecto, vel cathedra, corpore, quoad potest, erecto sedeat ægrotans; ne in caput depressum, & ni-

mis inclinatum, humor impetu, & copia majori suffundatur, malumque au-geatur.

Purgatione facta de *venesectione* iteranda, & quo in loco, brachio, an cervice, deliberandum est. *Curcubule*, hoc tempore, dorso (inter omoplatas) admotæ, cum multiplici *sca-rificatione*, usus sunt eximii.

Vacuefacto corpore, operæ pretium erit articulo nuperrime dolenti *emplastrum*, vel è *pice Burgundica* & *re-binthina Vener.* vel *cephalicum cum euphorbio*, aliudve quodvis potenter attrahens, imponere; totumque membrum, ut è capite materia ducatur, & loco magis idoneo figatur, laneis involucris calidissime vestire. In huiusmodi casu, pedes, in aquæ fontanæ balneum, quam potuit tolerari fervidum immittendo, ibique retinendo, ægrem, omni spe vitæ pene destitutum, & animam, ut apparebat: jam tum agentem, ἐν καὶ πῶν servatum, aliquando novi.

Cum hæc aguntur, ad τὰ ἔξω *arthritidis* evocari; *cerebrum* magnopere levare solet: Natura, prædictis auxiliis adjuncta, in viam redit; & opus, inauspicato coeptum, felicius & accuratius perficit. Sin aliter res sit, neque per ea sanetur æger; ut alieni fiat *evacuatio*, quæ nominatur *topica*, collo posteriori dimidio, sincipiti, vel capiti raso *epispasticum* applicetur, & dies quatuor vel quinque generatur. Brachiis etiam internis, aut Suris, (uti *chiragra*, vel *podagra* frequentior est) admoveri possunt istiusmodi *emplastra*. Si vero angustis prematur æger, & graviter laboret, *cervici*, vel *capiti*, ubi *sutura sagittalis* cum *Lambdoidea* coit, vel ubi cum

sutura coronali (prout capitis pars posterior, vel anterior magis afficitur) *cucurbitula* imponatur. Si nihil horum in usum trahetur, tondere minimum ad cutim oportebit; deinde *caput* radere, & ad relaxationem cutis perfricare; postremo, *emplastrum* e *cumino*, vel istiusmodi aliud, quod *Διαπνοήν* exaugeat, & humores eliciat, applicatum continuo gestetur.

Malo usque permanente, proderit materiam per nares, per os detrahere. Valent hanc in rem *errhina*, quæ sine sternutatione serum educant, sternutationem moventia jure merito vereamur, ne, vi sua & nisu corporis laboriosissimo, humores in *cerebrum* impellant, ægrumque obruant. Manducare juvat, quæ sunt acerrima; eorumque beneficio salivam largiter educere.

R. *Ras. raph. rustic.*

Seu. sinapios contus. aa 3ß,

Pul. pyretri 3j misce; Melle excepta & serico inclusa ori indentur, & sputo identidem ejecto dentibus conterantur. Huc confert etiam *electuarium apoplegmaticum* infra descriptum.

Interea vero temporis, dum fiunt evacuationes, ea, quæ spiritus animales stimulent, & munus suum obire faciant, magni & quidem frequentissimi usus sunt: quamobrem *spiritus volatiles oleosi*, vel *Sp. C. C. succinati*, cum *jalapii cephalici haustu*, crebro & assatim, sic, ut requirat usus, sunt adhibendi: Quinimo *pulvis de gutteta*, cum *castoreo*, & oleo *succini*, assæ *fætida solutione in pilulas* temperatus, bis vel ter in die dimittatur, cum *jalapii prædicti haustu*. Hæc quidem medicamenta eo potius eligantur; quoniam non solum animales spiritus

instaurant, sed & *arthritidi* etiam expellendæ quodammodo inserviant: verum præmissis evacuationibus, quæ appellantur *generales*, iis potissime utendum; ne, à medicamentis adeo *cardiacis*; in corpore satiato & pleno, malum intendatur.

Si à prædictis ἐν ταῖς ἐξω nulla fiat *arthritis*; ad auxilia externa, magis efficacia, progredi juvabit; ad *phængimos* scil. aut ejusmodi alia; quæ valentissime, quæque materiam evellant omnium certissime.

Quamprimum tumor, aut dolor significabit *arthritidem* ad τὰ ἄκρα appellari, studio elaborandum est, ut eo loci retineatur, neque retro agatur: Hoc autem optime fit per *epispasticum*, & *empl. meliloti*, ordine applicata; quibus per ulcuscula diutine aperta, perniciosus humor educatur. Atque huic proposito non alienum erit, *emplastro* lanæ superponere; laqueos iis involvere, pedemque interdium, modo pes afficitur, deorsum versus inclinare.

Omni hoc tempore commodissimæ sunt *fricationes*, artuum præcipue, bis vel ter in die, vehementes: quæ quidem è *cerebro*, sed non è corpore, sanguinem educant, & illius *ρ.ο.π.η.ν* ad corporis extrema vertant.

Arthritide in extremis apparente, veluti præsentem numine, servatur æger. Nihil auspicius, nihil ei felicius obvenire potest. Morbi, à quo idoneo & recto ægri vita & incolumitas omnino pendet, à quo (è contrario,) inverso, & *Ανωμαλῶ*, ejus periculum, quantum animo comprehendi potest, maximum est abortum; istius, inquam, morbi hoc modo sublata est *Ανωμαλία*, iisque jam denuo factus salutaris.

Quum

Quum humorum plane mutatur inclinatio : quique nuper in caput irrepere, foras jam in artus adeunt ; ad eos expellendos, & promptius expediendos (nec quidem antea, ne fursum eleventur, & in partem iis affectam impellantur) lene quoddam *Ποδαγρῶν* oportet dare : Pulveris scilicet *cantiani* quasi ℥j. sexta, vel octava quaque hora : cui, si visum est, & tuto fieri potest, adjiciantur semel, aut in Constitutione Phlegmatica, bis in die, *chalib.* Nutri-
ti gr. v. Quod tamen *arthritidem* expellens, si quovis modo repellatur humor articularis, aut caput desubito male habeat, protinus omittendum ; & auxiliis externis humorem evocantibus, una cum iis, quæ ore data spiritus animales recreent, utendum est.

Diæta, per omnem hunc decursum à maximè sit tenuibus : placet *Jusculum pullinum*, *avenaceum* ; *Panatella*, cum *uvæ Corinthiacis*, aut *passis majoribus* ; placet *chocolata* & ejusmodi *sorbitiones* ; molles scilicet & faciles cibi, quibus ægri vires nutriantur, Stomachus autem non gravetur. In *Cerevisiæ* vicem, aut *pomaceum* aut *vinum* aqua dilutum, aut *salviæ*, aut *tea*, aut *anthophilli infusum*. Nihil gula & Satieta-
te, præcipue vespertina, periculosius. Alvo neque durat neque lubrica sit æger, illa caput aggravari facit, hæc ad τὰ Ἐντε-
ρα malum invitari.

XI. Ad *prophylaxin* nihil conducibilius quam in dorso *fonticulos* aperire ; Rus petere ; Aere aperto, & ventis probe agitato frui ; Vere, & Autumno alvum subducere ; in robustioribus venam initio octobris secare ; &, quod utramque absolvit paginam, maximeque attendendum est, *arthritidos*

recte *παραζώνης* curam diligenter adhibere.

Apoplexiam, in *cerebri cortice* locatam, curatio jam descripta plerumque tollit ; & ea minime recidiva, ægri multos annos immunes agunt : si veri *cerebri medullium*, sive aliquam ejus partem, tubulos oppilando *Nervinos* morbus occupat ; aut desubito ægrum interimit, aut in *paralysin* degenerat, capite proximo tractandum.

XII Hæc curatio ei *apoplexiæ*, quæ à *cerebro* oppresso fit, accommodatur : si materia morbum committens, in *ventriculo* & *intestinis* sita est, *symptomatiæ* illius *apoplexiæ* (cujus *Historiam* mox subnectam) curatio, *Purgatione* tum *ἀνω* tum *κάτω*, & medicamentis spiritus animales excitantibus, & *arthritidem* expellentibus, est tentanda.

HISTORIA I.

Vertigo arthritica, cum impendente Apoplexia.

S Ubacti vir ingenii, & in rebus gerendis subtilissimi, multos annos *arthriticus*, (quo quidem tempore statis ille Periodis, &, ut oportebat, doluit) hyemem anni MDCCI. nimia transegit indolentia. Ab hoc *arthritidis* defectu, pro consuetudine paroxysmum minime repetentis, (tanquam omissa re quadam usus egregii, & ad Vitam imprimis necessarii) statim *œconomix* ratio turbata est : Gravitate & vertigine caput afflictum ; Facies supra modum colorata, &, tametsi hominis minime temulenti, perque ipsos hosce dies

dictis sobrii; nihilominus tanquam immoderato tumefacta potu. Lingua titubavit, & voces edidit non satis claras, notabili nempe cum impedimento. Corporis totius motus incertus, incompotus fuit; neque gestu regulari factus. Quæ quidem accidentia, cum eorum ordine simul considerata, & uti par fuit, expensa, materiam *arthriticam*, intus servatam, ægroti caput adoriri, & ex ea *apoplexiam* in propinquo esse, manifeste comprobant.

Huic autem affectui in isthoc homine generando, præter jam dicta, viam hæc tria patefecerunt. Primo loco, corpus ad hunc affectum concipiendum à natura promptum; utpote Collum habens perbreve; cujus opera factum est, ut in caput sanguis impetu cum majori ferretur: Deinde, crassus hujus ægrotantis, & generosus sanguis; qui facile ferveret, minimaque de causa incitaretur, & in orgasmum eveheretur: Postremo Ver, *apoplexiarum* tempestas.

His adjuncta *Ευναισία*, malum gravissimum, *apoplexiæ* vicinum, intulit *arthritis*: Cui ut occurreretur, hanc medendi rationem inii. Primo, sanguinem misi, & quidem copiose, ad liberam usque integram; hoc ferente ægri constitutione, morbo postulante. Tum, adhibito è *pil. rudii*, & *pul. Scammonii purgante*, *Drastico*, (quod in hac re commodissimum esse ostendit usus) alvum inanivi, Sanguinem exagitavi, *arthritidem* expulsi. Doluit denuo articulis æger, & quidem auspicato doluit. Nam ex ea tam *arthritidos* ad τὰ Ἄκρα reductione; quam ex humidi, quod nimium erat, è Corpore evacuatione, malo gra-

vissimo impendente æger liberatus, & vestitu, aliisque rebus idoneis, quæ à capite procul tenerent *arthritica*, curatus est.

Biennio post, eadem ille causa, (scilicet *arthritidis* defectu) eadem anni tempestate, (nempe Vere) simili modo est affectus; Capite diu, & impense aggravato, præcipue parte ejus anteriori ea, quæ oculis sepe reminet. Vena semel iterumque pertusa, *enemate*, & *cathartico* fortiori dato, è capite in manus & pedes exturbata est *arthritis*. Multum hinc æger; at toto doluit; Ejulatus edidit, at inanes; neque, curato per eos capite, misericordiam moventes. Huic autem *arthritidis* translationi non parum contulit (nequid hac in re momenti præmittam) *empl. cephalicum*; quod tendini, ad pedis pollicem pertinenti (quem in hoc ægroto locum *arthritidis* maxime frequentaverat) applicatum, eo tantopere morbi vim allexit, ut trium horarum spatio doloris æger impatiens, illud detrahare cogeretur. Tantæ efficacitatis in hoc affectu nonnunquam sunt externè applicata!

HIST. II.

Arthritidi repersusse superveniens
Apoplexia.

Cereris & Bacchi mancipium, vitam agens desidiosam, ex crassum, & ventricosum evasit, ipsoque ætatis flore podagrosus, annos natus fortasse quadraginta, saginatus iste Lurco doluit: dolenti vero accidit, quod

quod hic loci memoratu dignissimum; non minus insolens, quam grave infortunium. Hallucis globum, & articulum majorem occupavit *podagra*, calore, tumore, rubore comitata; cruciatibus eum affecit, sed periculi expers. Ut ejus acrimoniam mitigaret æger fœminæ cuidam medicinam exercenti (leniendis ægritudinibus procul dubio doctæ) se commisit. Illa medicamentum à suis (scilicet!) comparavit: utrum autem ex *Solano lethali*, *Hyoscyamo cicuta*, aliisque id genus herbis, quibus uti solent nonnullæ; An ex *Ovorum albumine*, *sapone*, & *spuma cerevisiæ*, quod utique mihi renunciatum est, in medio relinquam. Constat autem, hora decima matutina remedium isthuc, quicquid erat, loco adfecto superponi: Constat, dolorem magnum, acrem, urgentem, horæ unius spatio leniri; duabus horis penitus auferri: Constat, ægrum lecto surgere, cibum capeßere satis modicum: Constat, hora secunda pomeridiana, somno eum gravari, conivere; post paulo obdormire: Constat, hora septima vespertina stertere, & tanquam in somno nimis profundo morbofoque, rhonchissare: Constat, tum primum ægri conditionem uxorem ejus suspicari; nec deesse, qui de ea, tanquam ancipiti, & periculo plenissima, fide illam moneret. Monitionibus illis, utut amicis, & pendentibus, species neglectisque, (ne videlicet *Epispastica*, *Scarificationes*, aliaque tormenta medica subiret æger, in utramvis autem etiamsi dormiens, seu potius semimortuus) constat illum, mane proximo, horam circiter quartam, è vita excessisse.

Discant hinc *arthritici*; quam du-
Sydenham Tom. II.

bii sint eventus, seu potius quam fatalis, ea, quæ parti extra dolenti superposita, causam morbi repercutiant: Discant, eam percussam, & in sanguinem repulsam, posse *cerebro*, visceri omnium nobilissimo, impingi: Discant, impactam ferre posse *apoplexiam*, posse mortem. Discant, & caveant.

HISTORIA III.

Somnus ab Opiato profundus, &c. ipsa propemodum mors.

PAri temeritate usus est, sed cum minori damno, quidam mihi notissimus, & jam inde ab adolescentia familiaris. Fuit ille *arthritide* multos annos adfectus, & paroxysmis ejus, tam gravibus, quam diuturnis, mirum in modum emaciatus; quum, mense Martio, anno MDCCIII. nescio qua ex causa, *Μίασμα* (quod in hoc *arthritico* abundans, sanguinem infece- rat universum) viscera, imo ventre contenta, subintravit. Dolor intesti- norum ex eo magnus, quem ut dele- niret, *Opiati* quantitatem non immo- dicam assumpsit. Somnus hinc pro- fundus: Horis post sex supra trigin- ta, delirium. Mane proximo *Σπασ- μος* ipsa propemodum mors.

Detracto prius sanguine, *Sp. C. C.* & *Tinct. Castorei*, cum idoneo vehi- culo dedi; deinde *bolum*, & *pilulas*, alternis, sexta quaque hora.

℞. *Fæcul. bryoniæ*, *pul. castorei*, *succin. albi*, *assæ fætid.* aa gr. g. v. cum *syr. artemis. f.* pilulæ.

℞. *Pul. de guttata* ʒß. cum *syr. p. on.* q. s. f. Bolus.

§

Pedibus

Pedibus totis *empl. cephalicum*, una cum *pice Burgund.* subtriplo: Tibiæ, & brachio utrique *epispasticum*; Cervici prælargum admovi. Erat etiam in præscriptis id, quod sequitur salivam movens.

℞. *Raf. raph. sylvest. tenuissima* ℥j. *Ol. N. M. chym. gtt. v. mellis q. s. f.* Electuarium apophlegmaticum. *Teneatur ore quasi ℥℥. usque dum manaverit saliva; utrumque tunc ejiciatur; omni hora repetatur dos.*

Hac quidem medicina ἐν κρείττονι adhibita, cum in summo quidem discrimine vita esset, cum fere actum & conclamatum esset, contra omnium opinionem æger restitutus est. Et quidem, malo & intempestivo *narcoticorum*, usu morbo vim in cerebrum & nervos infigente, quanta passim incommoda ducantur; apud eos *arthriticos*, quibus quies, utut dubia & periculosa, vita carior est; testimonio nimis amplo, & frequenti patet.

HISTORIA IV.

Arthritis, ex acidorum usu gravior, in apoplexiam desinens symptomaticam.

Iscanus artifex, inde ab incunabulis *arthritide*, unâ cum omnibus con sanguineis, imbutus, multis annis a premebatur regulari; Artus scil. afficiente, & post debita intervalla recurrente. Quum vero, de affectu valde molesto prorsus evincendo, medicos suæ ætatis celeberrimos consultor adierat, & quidem (non sine quodam artis nobilissimæ & divinæ contemptu) incassum: Sortis suæ impatiens, & absolutæ curationis spe allectus,

acidorum usui, *Servo* nescio, perhor tante *medico*, totus incubuit: quali verò cum eventu, & quo fructu, narratione dignissimum est. *Pomaceum* ille regionis hujus (id est, omnium, ut videtur, acidissimum elegit; quo, in vicem potionis ordinariæ, per biennium paulo plus aut minus, usurpato, cibi appetentiam, antea tenuem, & languentem, omni fere illo tempore acutam & latrantem habuit; uti etiam paroxysmos tum rariores, tum etiam mitiores. De nova methode cum ægrotante sermones sevi, qualemque exitum haberet, avidissime expectavi; speciatim, utrum illa quies, *arthritidis* esset diminutio; an paroxysmi, in aliud tempus, prorogatio tantum; majori demum discrimine (quod ego plus semel observavi) concludenda.

Ab induciis sævior *arthritis*, hujus seculi initio, tum manus, tum ea, quæ intus sunt, invasit; *Δυσορεξίαν*, *Δυσπνεσίαν*, Ventriculi inflationem, ructus, Spiritusque difficultatem introduxit. Mense Junio sequenti, post narium hæmorrhagiam, motu sensuque omni derepente captus, spiritum ex imo pectore laboriose traxit, tanquam jam statim moribundus: Pulsus, à natura magnus, ab effectu major erat.

Sanguinis, quàm ocissime; libra detracta est; unde linguam æger, & oculos movit. *Vitrioli albi depurati* ℥j. cum *decocto cardui* data est; ea que plus semel iterata, ter quater evomuit. *Enema* posthæc injectum, acre, & stimulans; unde largiter ejecit. Non nimis ea nocte dormivit, mane sudum, & serenum; uti etiam die postero. Caput immune, ructus autem perduravit

vit ingratus, spiritus difficilis, ut & cibi fastidium *arthritidem* ἐκ τῶν *Εντοθίων*, ore datis, expellere; extra admotis, educere sum conatus. Die, ab insultu, tertio somnolentia continua, oculorum gravitas, & color vitreus, brachiorum motus interdum convulsivi, ægro male ominabantur. *Sp. C. C. succinatum*, cum *aqu. cardiacis* dedi; aliaque feci non pauca, ad avertendum, siqua fieri posset, insultum; at inani opera: ægrum eo vespere subripuit.

Θεός τε μέγας, καὶ Μοῖρα κραταίη.

Tametsi primo aspectu videatur, eum hujus ægroti casum est, qui, ex capite principaliter, & *ἰδιοπαθεικῶς* affecto, apte possit explicari: (hoc enim, motus convulsivi, somnolentia, *Αναισθησία*, *Ακίνησις* non parum arguere judicentur; & quidem in primo insultu, nimio sanguine caput aggravari, & ex parte lædi, ob beneficium à venæsectione non negaverim;) tamen, si *Ανορεξίας*, si flatus, si ructus, si *arthritidos*, coctionis organa diutius obsidentis, habeatur ratio, verisimile est, eam esse hanc *arthritida*, quæ primario ventriculum, & intestina afficeret; caput autem, & *genus nervinum*, non nisi secundario, & *συμπτωματικῶς*: & quod ista capitis accidentia, revera naturæ, jam pessundatæ, oppressæ, & in ruinam vergentis, essent indicia.

Si vita, sine dolore jucundior videatur; videndum tamen, ne tutior non sit. Bellum honestum, sui defendendi, & publicæ salutis ergo susceptum, paci infidæ, ignobili, periculoque plenæ, longe anteponendum est,

HISTORIA V.

Apoplexia arthritica feliciter curata.

Mercator *Exoniensis*, humanus integer, & probus; Vir ita natura fabricatus, ut, ob colli brevitate, & temperamentum corporis sanguineum, ad contrahendam aptus natus sit *apoplexiam*; per viginti plus minus annos, *arthritide* vexatus est; claudus est jamdudum factus, neque, nisi sustinente illum aliquo, via progrediens. Cum eo ventum erat & æger, prope sexagenarius, *arthritidem* mitescere; neque *Παροξυσμῶς* ex more duos, & laudabiles, iterare senserat; statim huic sereno horrida infecuta est tempestas. Mense enim Junio, Anni MDCCVII. subita caligine correptus, motus sensuque tam interno, quam externo omni privatus, *apoplexia* perculsus est; cum oculorum, tanquam in ipsa morte, gravitate. Pulsus, sed & ille perturbatus; cum respiratione, sed alta & gravata, unicum vitæ restitit argumentum.

Mali causa satis perspecta, materiam *arthriticam*, in caput delatam, ex eo evocare nitor; quem in finem, à vestigio sanguinem, eumque copiosum mitto. Primum *enemate*, dein *cathartico* quàm citissime ventrem emollio. *Epi-spasticis*, cervici, aliisque locis compluribus applicatis, serum elicio. Itaque materiæ alienæ facta partim evacuatione, an protinus *cerebrum*, ejusque incolas, spiritus animales sistam, & instaurem; eodemque tempore, quod alieni reliquum est; ad τὰ ἔξω amandem; huc ego respiciens, *spiritu volatili oleoso*, *julapio cephalico*, *haustu*

etiam *arthritidem* expellente usus sum; &, ad *arthritidem* evocandam, *emplastris ex picis Burgund.* & *empl. Oxycroc.* pari mensura mistis, & extra plantis pedum impositis.

Quum dolere coepit articulus [quo nihil lætius, nihil opportunius huic ægroto potuit obtingere] primum *frictionibus*, tum *unguento*, (ex *ung. nervino*, *spiritu tereb.* & *sp. vol. oleos.*) Articulum urgente, & irritante ungi; posthæc calide vestiri jubeo: unde doluit æger egregie, magnoque suo cum emolumento.

Atque ista quidem medicina (Deo operam fortunante) mentem, & motum ægro restitui. Cum vero gravior, & diutior infederit *apoplexia*, sicque *caput* infirmaverit: quod quidem ex illius sermone, vix satis constanti, aliisque morbi vestigiis, notatu facile erat; ut *spiritibus* vigor; ut *cerebro*, & *systemati nervino* robur redderetur: Villæ suburbanæ aërem siccum & apertum, spiritu ducere; & equo corpus sæpe exercere, ægroto suasi. Quibus ille mirifice recreatus, tam oculorum, quam ingenii pristinum adeptus est acumen, & argutias; atque annos jam duodecim, *arthritide* crebro recurrente, verum *apoplexia* ne semel quidem, egit.

HIST. VI.

Arthritica ut occurratur apoplexiæ.

M Atrona nobilis, illustri domo orta, verum *arthritide* graviter afflicta, nunquam utero gerens, circa nonum ætatis suæ lustrum, febre intermittente corripiebatur; ejusque pa-

roxysmos, pro typi ratione revertentes, tres vel quatuor toleravit. Quum hi finierant, neque ulla medicina, qua materia, & causa eorum proxima eliminari posset, in usum traheretur; statim à febris abitu, novum aliquod, à proposito nostro non alienum, in extremis partibus exortum: utriusque nempe malleoli dolor, & deinde tumor plane *arthriticus*; sed, propter frigidum sanguinis temperamentum, nitore nullo, nec quidem multo rubore insignitus. Perduravit dolor, quatuor vel quinque dies; eoque exeunte, mansit tumor, alteros adhuc complures. Hujus illa modi paroxysmos nempe *arthriticos*, ex intervallo anni quasi integri, non paucos subierat; quum inopinato *caput* affectum est, &, tanquam invadente *apoplexia*, perculsum. Ita laboranti, una cum aliis è *capite* materiam evocantibus, supra quam expectare merito liceret, profuere *frictiones*; quæ ad pedes materiam invitarunt, & in eorum articulis tumores excitarunt. Hinc *capitis* tutela; hinc, ejus malum *arthritica* esse natura, signum ἀποδείκνυόν.

Meum erat Dominæ, *Prophylaxin* ordinando, consulere: Hæc duobus comprehensa est, primum, materiæ vitiosæ, à Patre *arthritico* acceptæ, nullo partu minutæ; verum mensibus obstructis auctæ, [quæ tum febris intermittens, tum morbi articularis causa esse videretur] quanta maxima fieri possit, tam *expulsione*, quam, ne crescat, & repullulet, inhibitione: Deinde cavendo, ne in caput iterum eadem irrepat.

Ut primæ harum indicationi satisfacerem, purgatio omni mense, loco τῶν ἐμμηρίων imperata est; Diebus autem otiosis,

otiosis, aqua spadana, & stomachica. Ut alteri occurreretur, quotiescunque capitis periculum immineret, & arthritidis id invaderet, ad eam educendam venesection, dorso scarificatio, cum cucurbitulis; colli posterioris, vel totius capitis, vesicatio; Malleolo utrique phænigmorum applicatio, & deinde epispasticorum prope locos tumefactos. Hæc, inquam, una cum podagragogis ore datis, ægræ sunt commendata. Hoc autem loco id præcipue notandum, arthritidem interdum ad caput, ad pedes, æque fere inclinare, & in hos ab illo, levi frictionum ope derivari.

C A P. X V I.

De Paralyfi arthritica.

ART. I. **V**ENIO ad paralyfin arthriticam. Quum miasma capiti appulsum, in ejus cortice; speciatim, vasis illius sanguinem vehementibus, non diu commoretur; verum in glandularum ductus, in nervos sc. tubulos impellatur; ex duobus hisce, quæ sequuntur, unum semper eveniat, necesse est.

Nunc in iis, quæ sunt medullis, tubulis sistendo, apoplexiam, vertiginem, oblivionem, Ἀγρυπνίαν, somnolentiam, aliumve aliquem cerebri affectum creat; & quidem aliter, quam in præcedenti capite declaratum est, nimirum (iplos spiritus in officinis suis cominus aggrediendo, eorumque confertim operas, & jam proxime disturbando) Ἰδιοπαθινῶς; itaque ægrotantem sæpe opprimit. Quod quidem eo usque

crebrum existimare licet, ut apoplexia laborans arthritica; quoties (phlebotome, catharsi aliisque auxiliis, ei tollendæ necessariis, incassum adhibitis) idem occumbit; apoplexia hujusmodi idiopathica; potius quam ea, quæ in cerebri cortice locum habet; interim judicetur.

II. Sæpe verò miasma ad eos tubulorum locos propellitur, ubi spirituum meatus obstruendo & vias implendo, paralyfin affert: eamque hujus, vel illius membri; sicut nervus, qui ad hoc, vel illud membrum pertinet; est affectus. Unde sequitur, istius membri sive motus, sive sensus tantum, sive uterque læsus, & diminutus; interdum etiam abolitus.

III. In causa paralyseos exquisitæ, proxima & continente, describenda, medicis inter se non convenit: Alii enim duce erasistrato, (quod à Galeno, ipsis erasistrati verbis utente, traditum est,) ab lenta, tractili, & excretu difficili materia, nervos opprimente: alii verò, à vim narcoticam, aut alias virulentam habente, ipsosque spiritus confodiente, paralyfin fieri contendunt.

Profecto neutrum horum, opinione nostra, penitus excludendum: Enim vero, ita posse accidere non improbabile est, ut ad committendum hunc affectum, ambo concurrant, & viribus sociatis simul operentur. Nam ut singulatim hæc attingam, usu quotidiano patet, arthriticorum sanguinem γλίχροντι* inesse; eique detracto, & in excipulis quiescenti, post breve tempus, innatare; quod utique (sive antiquorum

s 3

tiquorum

* Αὐτῶν γλίχρες, καὶ ὀλίγαι, καὶ ἐπὶ σικκῶν. De atra bile, cap. 5.

tiqorum *pituita*, five non) ad *nervos* obstruendos omnino satisfaciat.

Et, quod altero loco dicendum, virosum aliquod in *nervos* se recipere; *spiritus* in iis contentos afflatu, & contagio perimere; &, vel per se, vel cum aliquo alio *spiritibus* inimico *paralyfin* inferre, exemplo mox addendo: (*historia sexta*) manifestum, ut opinor, & testatum fiet.

IV. Ut causas investigem magis remotas, eæ sunt, primum in sanguine *diathesis arthritica*; seu virus istiusmodi indomitum, *ἐτερπυσνὲς*, in fugam, ubicunque possit, abiturum; in *nervinum* genus ingressurum. Quæ quidem *diathesis*, per se multarum virium, & in hoc affectu producendo valentissima; causam interdum adjuvantem habet, nempe *plenitudinem*; quæ, apud populum fatietati deditum, cum ea solet jungi, & in hoc negotio *ἐναρτῶσαι*. Certe in hac regione, eorum, qui ex *arthritide* perperam agente, & minus *regulari*, primum *apoplexia*, dein *paralyfi* corripuntur; non pauci causam istorum malorum antecedentem in sanguine duplicem agnoscunt; videlicet *arthriticum* miasma, *plenitudine* comitatum.

Deinde, *cerebrum* à natura molle, aut morbo aliquo, aut ictu, aliave quavis evidenti causa, debilitatum, & *nervi* supra modum teneri: quibus facile, per ora plus æquo dehiscencia, virus admittatur, & diu intra *tubulos* retineatur.

His postremo loco adjiciendum, quicquid *Externæ*, five causæ evidentis, via tam patula materiam adeo paratam adigat: Hujus autem generis sunt aer humidus, & palustris; aliaque omnia, quæ in *paralyfi* *primigenia* locum

inveniant: at in hac *arthritica* præcipue memoratu digna sunt vita sedentaria & otiosa, mala victus ratio, frequens *hyptinocorum* usus, *spiritus ardentés* immoderate sumpti. *Venus* immodica, frigus, &, in corporibus calidis & biliosis, medicamentorum abusus calidorum; omniaque, quæ *arthritidi*, nec articulis insigatur, obstant, aut iis affixam quæcunque repercutiant.

V. Ex hoc causarum apparatu, facile est conjicere, quem in modum fiat hæc *paralyfis*, (& præcurrente modo *capitis* gravitate, modo dolore, modo vigilia; modo somnolentia, modo vertigine, modo oblivione, modo tristitia, modo mentis alienatione, modo etiam nullo præcedente *capitis* affectu, sed intestinorum colico; modo neque hoc quidem) quam expedite virus *arthriticum* in *nervos* intrudatur; quamque, eos adimplendo; aliasve *spiritus animales* afficiendo, cito *paralyfin* hanc inducat.

Ægroti verò conditio, five morbi *εἶδος* pro ratione partis affectæ, aliud atque aliud esse reperitur. Si *lingue nervus* *παράλυσεται*, aut sonum æger inconditum edit, aut verba (voce confusa blaterans) dimidia: Si, qui *paris vagis* ramus est, ad *ventriculum* pertinens, (quod quidem *arthritico*, plenitudine gravato, & ex ea *procatarxæ* primum *apoplexia*, tum *paralyfi* percusso, contigisse novi.) Æger omnino concoctione, & quidem appetitu captus, cibi fastidio pertinaci laborat; donec, humorum penu vitalium indies decrescente, neque novis accessionibus, uti par est, refecto, summa tametsi copia beatus, paulatim marcet, tabe conficitur. *Paralyseos arthritice*

arthritica in corporibus *biliosis*, maxime verò *colica biliosa* supervenientis, alia solet esse ratio; & quidem priva: Hac qui laborant, famem habent imminutam, pene prostratam; corpus attenuatum, cutim universam (at præsertim oculorum album) iëterico colore tinctam, aridam, neque ex naturæ lege perspirantem: Adeo nempe diversa facies hujusce morbi, pro loci ab eo occupati, & causæ conjunctæ diversitate.

VI. *Paralysis arthritidi* secundaria, sicut *Primigenia*, multiplex invenitur, *ratione subjecti*, nunc unius lateris; nunc unius membri est, & quidem (uti meis obtigit) præcipue linguæ; *Ratione materiae*, sive causæ continentis, interdum eam habet simplicem, & puram *arthriticam*; aliquando *Γλοχρότητι* involutam; aliquando bile, vel alio aliquo commistam alieno: alias sola, & per se occurrit; alias motibus convulsivis comitata: Alia denique imperfecta est; qua non satis habiles redduntur artus; & in motibus obeundis sæpe vacillant, at non ex toto resolvuntur; alia verò perfecta, quæ penduli fiunt, & immobiles. Hæc autem omnia, cum *paralysi primigenia*, nostræ huic *arthritica* sunt communia.

VII. *Periodicam* neque ego novi hanc *paralysin*; neque temere, propter materiam *nervis* impactam, & coherentem, id est, continenter eos oppilantem) esse posse judico: qualem tamen aliam observavi, nimirum *ΑΦωρίαν*, statis temporibus, permultos menses, ad fidem pene horologii, recurrentem, (& *regiæ olim societati* * renunciavi,) Contra quam *Galenus*,

qui *paralysin* nullos habere *typos* asserit †: nisi forsan (ut illustri *Pergameno* suus fervetur *Honos*) de *paralysi* omnium exquisitissima; & *primigenia*, sermonem ille facere; nostra verò, jam dicta *paralysis hysterica* censeatur.

VIII. *Paralysis arthritica* morbus curatu perdifficilis, idque præcipue duas ob causas: Harum altera situs est istius morbi in corpore profundus, nimirum intra *cerebrum*; ex quo fit, quod adversus eum quæcunque dentur, ore demittendo, Remedia colum tam *cerebri*, quam *intestinum* penetrantia, non parum alterentur, nec in alienum, quod est morbi adeo remoti causa conjuncta, pulsus satis valido arietet, aliasve, uti par est, afficiat. Altera vero difficultatis hujus causa est, quod in corporibus senio, vel *arthritide* conflictatis, aliasve fractis, & debilitatis; itaque medicinam minime sic, ut par est sentientibus, locum hic affectus plerumque teneat.

Verum, ut singularia persequar, si morbus hic *apoplexia* succedat; propter injuriam *cerebro* inflictam. Curatio longe difficilior; & si recurrit *apoplexia*, tanta plerumque vis humorum, & tam *αθρόως* in *cerebrum* impellitur; quanta id obruatur, & ægrotus, antea debilis, è medio feratur.

Sin è diverso *Μίσασμα*; sine ulla (sive per *apoplexiam*, sive alias) in *cerebrum* gravi facta impressione, in *nervorum* tubulos irrepit, & se paulatim infinuet: sique interea medicamenta,

malo

* Vide *Acta Philosophica Londinensia*, n. 242.

† *Ὅλιστα τῶν παθῶν ἐκτρέπεται ὡς Ἀτρεφίης Παράλυσις, καὶ Libro de typis, cap. 2.*

malo tam immani convenientia, sint adhibita; reliquaque æger ad præscriptum agat idoneum universa; hæc illius conditio minime desperata. Habet *ιατρική*, quod (Deo adjuvante) hujusmodi debilem, quod elumbem, quod emaciatum, quod decolorem, motu, viribus, *ἐν γροίᾳ εὐσπαρξία*, donet; & ægrotantem, ultra quam expectatio sit, restituat. Quibus autem modis hæc Curatio fiat, jam proxime declarandum.

IX. *Therapia* duplex est; vel quæ, in morbo auferendo; vel in eo, ut ne augeatur, neve renovetur, inhibendo, quæ summis viribus contendit. In prima ejus accessione (quæ quidem indicatio primo loco persequenda.) Ne alieni vis *ἀβρῆως* in nervos impellatur, enitendum; quem in finem, si plenitudo sit cum pulsu forti, & nihil repugnet; è re futurum arbitror sanguinem, è brachio, aut vena jugulari, vel *cucurbitulis*, & *scarificatione* dorso detrahère. Horis aliquot post *venesectionem*, immittatur *enema*. *Purgatio* usus fere perpetui est, maxime verò ea, quæ sanguinem exagitet, & *arthritidi* in artus amoliendæ faciat. Porro conducit, quamprimum morbus ægrum invadat, articulo *ἐν τοῖς Ἀγκύροις* sæpissime dolenti, *cataplasma clarif. batei apoplecticum*, seu de *raphano Cl. Fulleri*, aliudve quodvis acre, *Θοιρῶν* excitans, applicare; & *arthritida*, quæ jam nunc è sanguine fugam meditatur, ad τὰ ἐξω educere.

Facta humorum è capite *antispasii*, & mutata eorum inclinatione, (nec quidem maturius, nec in caput ii, impetu cum majori, à medicamentis inferantur) ad eos extra pellendos, æ-

groto dentur è *pulvere gasconico*, *purpureo*, aliisque mitioribus *Ποδαγρογῶγος*, sic, ut artis est composita; bis vel ter in die, cum *julapii haustu cardiaci*, *cephalici*. Quamprimum tumor *ἐν τοῖς ἐξω* fuerit, admoveatur ei *vesicans*; quod humorem, in eo contentum, foras eliciat, neque, retro agi patiatur.

Huc etiam confert *epispasticum*, cervici, seu collo posteriori dimidio; huc capitis ad cutim *tonsura*, *rasura*, & *emplastrum* ei de *cumini seminibus*, aliudve quodvis attrahens, impositum; quod nempe, post *evacuationes* generales, si aggravetur, caput allevavit. Pro sint *gargarismi*, salivam jugiter elicientes, & *dieta* ratio tenuis.

Interea temporis, *spiritus volatiles*, *tinctura castorei*, *succini*, &c. cum *julapii cephalici haustu*, vel cum *anthus*, sive *salviæ infuso*; quæque indicationem vitalem tueantur reliqua, sive extra, sive intus, ea, qua opus fuerit, dosi modo, & frequentia, juvat adhiberi.

Quoties autem materia *nervis* est impacta, & infixa, ad eam tenuandam, & vias *spirituum* aperiendas, (quæ medendi indicatio altera est) iis è *ligno sancto*, & *sassaph.* eorumque *corticibus decoctis* opus; iis è *ferro preparatis*, *frictionibus*, *balneatione*, *embroche*, *vestitu*, *linimentis*, *ceratis*, *emplastris*, & id genus aliis, quæ in *paralyfi primigenia* cum fructu præscribuntur. In *paralyfi arthritica*; viroso afflatu facta *decoctumz corticis chalybeatum* ægro multum profuisse novi.

Hic autem sedulo videndum, corpus ægri frigidum, an calidum; miasma

miasma simplex, seu Γλυγοτητι involutum, an bile mistum; ut in *paralysi arthritica*, *colicam biliosam* insequente: Cujus exemplum mox subjungam satis luculentum. *Calida* enim (si ad diutinum tempus, & copiosè propinentur) Remedia infomnes reddunt ægros, inquietos, & perpetuo quasi febricitantes. Spiritus eorū animales, indefinenti tumultu & agitatione fatigati, perimuntur; nec à medicamentis hisce, ut ut valentissimis, & maximè *cardiacis*, vel minimum iis robur accedit; contra, turbarum & debilitatis multum. Hujusmodi laborantes *aqua* seu *spadana Germanorum*, seu *Barthoniensi*, seu *Bristolienfi*, (& procul dubio alia non pauca *ferro* gaudente, perque renes exeunte) modo viva hauriatur, magnopere reficiuntur: Restinguit enim illa spirituum ardorem, à bile factum; Oestrum eorum mulcendo componit, & adjectis, suo tempore, & modo, *chalybeatis*, hujusmodi affectorum curatio quàm jucundissimè, quàm certissimè perficitur.

X. In morbi hujus *prophylaxi* nihil conducibilias, quàm, ut *arthritidis* paroxysmos habeat regulares, studiosè niti. Hoc enim, ut opinor, ratæ, firmæ, indubitandæque fidei axioma, *paralyticum* hunc *arthriticum*, quo plus artubus ægrotaverit, eo minùs *capite* & *genere nervino* laboraturum. Quam primùm igitur crescit, & in sanguine se attollit miasma *arthriticum*; si nihil vetuerit, *purgans*, & quidem, *Δρασικόν* adhibeatur; posteaque *Martis alcohol. gr. v. bis*, vel ter in die sumi præcipiantur. Quibus in subsidium, paucis post diebus, veniat Externum aliquod, τοῖς Ἀρθροῖς admovendum, *arthritidem* evellens; & in horum usu perseverandum, donec *arthritidis*, si

Sydenham Tom. II.

commodè fieri potest, eruatur, & in artubus sistatur. Interea verò temporis, *alvus*, ne dura sit, & humores ne in *cerebrum* eleventur, est cavendum; & ut Janua nunquam non aperta sit, qua natura, (quoties ei visum fuerit) in exilium miasma mittat, & foras extrudat; in brachio, vel dorso potius, ut fonticuli fiant, utque juges sint, curandum.

Hac quidem medicina, qua *curatio-nem*, quæ *prophylaxin* exhibente *paralysin arthriticam* tum perfectam abstuli; tum etiam (quantum ex usu licet conjecturam facere) quo minus reverteretur, effeci: & morbo, olim gravissimo, & ad recurrendum apto affecti, senectutem, hac tutela (nimirum *arthritidos* beneficio *regularis*) tum longam, tum incolumem sunt adepti.

De *paralysi arthritica* hæc dicta sunt

HISTORIA I.

Cephalalgia arthritica, cum paralysi incipiente curata.

Mulier *Enoniensis*, adolescentia nondum exacta, citius nimirum, quàm viri solent, *arthritide* laboravit. Sed supra viginti annos habens, per multos ejus paroxysmos ex intervallis erumpentes; Dolore primum articulari; deinde tumore, nitore, rubore signatos, est perpeffa: quibus verò modis, & gradibus, increvit tumor; iis usque remisit dolor. Maxime affecti sunt pedes; non nunquam genu, sub accessionem *arthritidis* nuperam articulum dolentem, *linimento* quodam repellente lenivit. Hinc materia dolorem faciens, sanguini reddita; in *caput* translata: quod vel eo palam fa-

t

cum

ctum est, quoniam ægram *cephalalgia*, (rarò aliàs, vel nunquam ei molesta) jam tunc invasit atrocissima. Artus etiam aggravatos, & vix satis habiles, non nihil affici, atque adeò insultu *paralytico* tentari patuit.

Contra *paralyfin* incipientem, & *cephalalgiam* ex *arthritide* repercussa confirmatam, ea præcepi, quæ sequuntur.

℞. *Aloes rosat.* ʒβ. *scam. pulv. gr.* v. ol. *abs. ch. gtt. j.* *el. propiet. q. s. f.* Pil. mane demittenda. Harum ægra beneficio, ter quaterve, modo laudabili, dejecit. Peracta purgatione, bolum hora somni, (ex *theriac. androm. ʒj. pul. purpurei, ʒ gascon. āā ʒβ. conf. alk. q. s.*) & quarta alios quaque hora, pulveres; in eo contentos, per se assumpsit, ex *julapii cardiaci haustu*. Ter etiam in die, *spiritus vol. oleos. gtt. xv.* cum *Posseti, floribus roris marini* alterati, haustu. Ut autem hæc, quæ materiam in artus expellant; ita comparata sunt alia, quæ, artubus superposita; eam extra-hant. *Emplastrum* nempe, ex *saponis Veneti, picis Burgund. empl. cophal. aquis ponderibus*: utrique genu, & malleolo applicandum; Tibiæ verò utrique, & cervici *epispasticum*.

A Dejectionibus caput non mediocriter levatum; ab *epispasticis* multum. *Emplastra* attrahentia pruritus sequebatur; uti etiam dolor plane *arthriticus*. Ægræ succursus est, tum magnum in modum, tum celeriter, tum etiam, opportunè; brevi, forsan, alias succubituræ. Addam denique, facta hæc, & transacta omnia, tempestate nullo modo favente: Frigidissima enim erat, & *arthritidi* educendæ, (quod à me plus semel observatum) ineptissima.

Quum verò *cephalalgia*, longo pul-

tempore, recrudit; iterato *cathartico*, & ambobus brachiis admoto *epispastico*, curata est Ægra.

HISTORIA II.

Hemiplegia arthritica simili modo curata.

DUm in his conscribendis sum, obviam mihi venit hujusce morbi historia; in eo confirmando, explicandoque, momenti non exigui. Civis *Exoniensis*, per omnem vitam sobrius & temperatus, dolore primùm brachiorum, crurum, & coxendicis, ad mensis spatium vago, & afflicto. Hunc ut toleret, *theriacam* illam *venetam* assumpsit; cujus ope proturbatus humor, in pedis digitum missus est. Articuli enim maximi dolor, ardor, rubor erat; simulque globi, infra positi, tumor. Raro unquam *arthritidis* ulla manifestior.

Cùm ita res esset, circumforaneus quidam medicus, nunc oneribus bajulandis, nunc autem medicinæ, uti fors tulit, faciendæ operam dare solitus, ægro persuasit, ut ad dolorem mitigandum ex suis emplastrum, (nobile quoddam antidotum, à *Triphone* acceptum) dolenti articulo superponeret. Quo temere factò, dolor intra breve tempus sedatus est; Tumor omnis subsidit, & repulsa, in eo contenta, materia caput invasit. Somnolentia primùm, inextinguibilis penè dormiendi necessitas oborta est; tum paulò post *vertigo*; deinde *apoplexia*, quæ vicos obambulantes ægrum humi prostravit. In domum proximè adjacentem vectum, pulsu dubio & vacillanti, sinistri lateris *hemiplegia* laborantem, sensu motuque corpo-

corporis universi prope orbatum reperi. Sanguinis ℥xij. quàm citissimè detractis, & *enemate* in alvum misso, rejectoque, non nihil levatus est. Ad excitandos spiritus animales, iis amicos, & ὁμογεγεῖς, volatiles, ex *julapio cephalico* largiter, & sæpiuscule dedi. Vertici & cervici *epispastica*, plantis pedum *emplastra* ex *pice Burg.* & *empl. cephalico* admoveri; *Sp. salis armoniaci cum sale Tart. preparati* sæpe submitti naribus institui: Postridie *pulvere Warwicensi* alvum moveri.

His similibusque auxiliis paucis post diebus verba distinctè pronuntiavit; mediocriter ambulavit; *capiti* sinistram erexit, debilem verò, & sensus adhuc obtusi. Ut hæc secundæ valetudinis initia confirmarentur, utque spiritus animales recrearentur, & ad munera ritè obeunda stimulantur, ea, quæ sequuntur, adhibui.

℞. *Sem. rutæ* gr. viij. *Salis vol. succini* gr. iv. *cons. anthus* ℥ij. *pul. serp. virg.* gr. viij. *syr. pæon. simp. q. s. f.* Bolus, *ter in die sumendus, cum julapii haustu.*

℞. *Aq. pulegii, rutæ* aā ℥j. *Bryoniæ* C. ℥iv. *marg. pp. Diß. sacch. albiss.* q. s. f. *julapium.*

℥. *Tinct. castorei. sp. vol. oleos. aā* p. æq. *sumat. gtt. xxx. cum idoneo quovis vehiculo, bis in die.*

℞. *Cacum. salviæ tenuis fol.* ℥vj. *Sem. sinapios, cochl. contus. aā* ℥ij. *cort. ext. aurant. rad. raph. sylvest. ras. aā* ℥j. f. *Sacculus, quatuor congiis cerevisiæ in positionem ordinariam, infundendus.*

Hac utique medicina, si vitæ rem spectemus, ad sanitatem pervenit, factus & tectus æger: quum verò sinistri lateris quædam maneret imbecillitas, illius causa *Bathoniam*, meo hortatu, petens, *Thermas* ingressus est; unde ar-

tuum, qui defecerunt, vires & robur pristinum pene redintegratum habuit; ex illoque tempore, subinde dolens articulis, annos ille permultos egit, *apoplexia*, & omni capitis insultu liber, non nisi senio demum confectus.

HISTORIA III.

Paralysis arthritica, cum spasmō cynico, lethalis.

Quidam ad *Credenium* humili loco natus, mediâ ætate per multos annos *arthritide* laboravit; tentationes certis quibusdam periodis, easque rectas, & benignas, iterante. Mense Maio, anno MDCCII. tum *chiragra*, tum *podagra*, posteaque *spasmo* oris cynico (nullo capitis affectu, nedum *apoplexia* præcedente) correptus est. Verba edidit imperfecta, confusa, dimidio lingue resoluta. Pulsus inveni debilem; Vires fractas, neque Venæ sectioni, neque purgationi consentientes.

Capiti ad cutim tonso, & deinde raso, *epispasticum* applicui: *Malleolis*, & manibus (locis ab *arthritide* frequentari solitis) *phænigmos*. Tumoribus à *phænigmorum* applicatione factis, *epispastica*. Interea temporis *Pul. è chel CC. ℥ß. chal. N. Diß. ter in die, cum vini rubri Hispanici* ℥iij. Porro, ter in die, debito à Bolis intervallo, *sp. vol. oleosi, & tinct. castor. aā gtt. xv. ad xx. cum julapii cephalici haustu* *sp. C. C. cum calce viva*, naribus subinde in languoribus admovetur. *Cerevisiæ, ras. radicle, cacum. cochlear. sem. bardanæ medicata est.*

Quod derafo *capiti* impositum fuit, bidui spatio parum evocavit. Cætera profuerunt ægrotanti. Postquam enim

arthritis ad τὰ Ἀκρὰ fuit translata (quod sex septem diebus factum) *spasmi* omnes sublatis sunt, vox restituta.

Minimè verò perfecta hæc curatio; etsi enim sputum, (*paralyticis* ferè omnibus familiare) jugiter effluxit; etsi auxiliorum usu præscriptorum, duos prope menses *arthritis* artubus insedit; unde fames renovata, facies colorata, aliaque sanitatis orta fuere indicia; (quæ *arthritidi* denuò reductæ ipse æger retulit accepta) *linguam* tamen usque resolutam, *memoriam* insuper labefactatam habuit.

Contra malum tam pertinax, & δυσ-
λτον ad tres vices *purgatione*, & die-
bus otiosis *decocto* usus est è lignis;
Neque sine fructu aliquo. Verum in
nervos tanta alieni vis irreperat; ita-
que eos corruerat; ut, post varia
medicamentorum genera incassum ad-
hibita, [utpote, causam in corporis
recessu tam recondito locatam, quæ
non dimoverent] ægrum.

Θανατιο μέλαν νέφθ' ἀμφοτέρω-
λυσεν.

HIST. IV.

Colica arthritica in *paralysin* *degene-
rans* arthriticam.

HActenus *arthritidos* rectæ, in *pa-
ralysin* abeuntis, exempla protu-
limus; *inverse* jam & *anomala*; eodem
modo finientis, ecce tibi historia. Te-
nui corpore, biliosa constitutione vir,
annorum ferme quinquaginta, quin-
decim verò annorum podager, ineun-
te anno MDCCII. Pedibus utroque
genu doluit: cessante vero brevi tem-
pore eo dolore, *colica* tentatus est.
Successit brachiorum primò gravitas,

& debilitas; mox *resolutio*; ut è digitis
nullum movere posset. Fames adole-
vit; Cibi omnis fastidium fuit; quod
quum jam diuturnum esset, ex eo re-
liquisque morbi satellitibus, corpus
jam planè emaciatum; Faciei color
flavus; Oculorum, quod album esse
debuit, ictericum id omne factum est.

Arthritidem hanc ad τὰ Ἐντερα in-
versam, & à visceribus, una cum bile
colicam dudum committente, in *ner-
vorum tubulos* translata esse judicavi.

Utcurationis, quoad fieri posset, ab-
solutæ iniretur ratio; primùm, *decocto*
cardui ventriculum moveri; *solutum* tum
purgante ventrem inaniri sedulo insti-
tui. Iis, quæ impedimento essent, ex-
pressis, *aquam* dedi *ferratam* bibere te-
pescatam, omni mane, ad libram qua-
si integram, neque nisi forbillando,
& paulatim hauriendam; aliasque, lo-
co potionis ordinariæ, eandem, cum
vini Lusitanici ea quantitate, quæ ad
εὐπεψίαν opus inveniretur.

Magno fuit huic ægrotanti auxilio,
una cum prædictis *aqua ferrata*: Nau-
seam enim ademit; Famem (id est, vi-
tæ spem) reddidit; aliisque post hæc
adhibendis viam aperuit. *Chalybem*
addidit *nutritum*; quo in articulos
pulsa est *arthritis*, pedis tumor & do-
lor, factus; quæ tamen, omisso *cha-
lybe* cito decreverunt.

Hac autem medicina (Υδροποσία)
nempe diu producta, continuataque, &
chalybe interdum adjecto) visceribus
robur oculis vigor, faciei color resti-
tutus est. Spirituum turbis & agitatio-
ne, quæ quidem magna & permolesta
fuit, composita, sudum undique & se-
renum est. Ex elumbi, debili, & ema-
ciato ægro, quâ morbo, quâ inedia
prope jam cuncto, res salutis adeò
servata,

fervata, & vires instauratae sunt, ut, tametsi quaedam maneret artuum imbecillitas; negotia tamen obire, itinera equo longa & crebra facere valeret; vitamque alacrem, & vitalem tum ageret, tum etiam acturus esset.

Adeò enim ex ea medicina profecit, ut jam, annis post quatuor, multo rarius, multo illum mitius dolere, & paroxysmis tuto carere; (manum verò sinistram, ob tendines contractos, motu ferè omni privatam esse) per literas nuper accepi.

HISTORIA V.

Arthritis primum, & deinde paralytis, a materia colica biliosa.

FOeminae olim memoratae, primum colica biliosa, deinde *podagra* laborantis, historiam, quoniam eo tempore plenius de illa differere nihil attinebat, interruptam, hic loci continuare libet, & ad finem perducere. Remittente (sic, ut dixi *) *arthritidis* paroxysmo, caput illico tentatum est, & quidem impensissimè. Somnus enim inquietus, nec qui, uti par erat, ægro tantem reficeret. Huic adde capitis gravitatem, & dolorem; quod verò præcipuè notandum, quoties expergisceretur, quod diceret ageretye, nihil in promptu habuit: oppresso nempe capite, & mente quasi nube obducta. Periculum erat, ne confestim *apoplexia* posterneretur: Detractione sanguinis periculum isthuc imminutum, nubes sublata. Brevi post tempore *paralytis* secuta est; qua demum ægra *ῥεσποσία*, & *balneatione* diutina liberata fuit.

Quamdiu hujus æger membra fue-

* Vide dissertationem de *arthritide* symptomatologica, Cap. X. Hist. I.

re resoluta, & aquæ potationi illa incubuit; *Arthritide* tamdiu immunis omni perstitit: integra verò ad consuetudinem rediens, & veteri diætæ ratione usa, *arthritide* jam nunc urgetur regulari: qua utique confirmatur, priscos illos, sive pedis, sive malleoli dolorem & tumorem, fuisse planè *podagricos*.

Aliam novi intestinis pariter dolentem, & quidem ex eadem causa; postea verò *paralyticam*; cui, cum integrum esset, & intactum adhuc caput, at bile sanguis æstualet, ortus est in manibus dolor, & tumor planè *arthriticus*; & indicio fuit, naturam hac inimicum porta conari expellere. Hi verò conatus, quantum adhuc observavi, languidi & pene frustra fuere omnes, & *paralyti* cesserunt: quæ denique *chalybeatis*, & remediis sanguinem evahentibus, ut & genus *Nervinum* penetrantibus, una cum *aquarum Bathoniensium* potatione, & in iis *Balneatione* crebra, penitus sanata est.

Hiscæ verò observatis omninò liquet, materiam colicæ biliosam, causam ejus proximam & continentem, nunc in *articulos* extrudi, & ab iis in *nervos* transferri, sicque in non nullis corporibus eandem esse *colicæ*, *arthritidos*, & *paralyseos* ordine materiam.

HISTORIA VI.

Ob arthritidem in nervos inversam, Αφασία.

VIr bonus, cum primis honestus diu meus ἐν τῷ Φαρμακοποιεῖν familiaris, jam inde ab adolescentia *arthritide*, ad tempus redeunti, laboravit. Vox à pufillo puero, ei densa fuit obscura: nec quæ verba clarè, vel articulate

ticulate fatis exprimeret; à *nervorum*, uti videtur, imbecillitate nativa ducens originem. Ad hæc accessit, ob mortem filii (quem ille quam maxime amavit) dolor vix consolabilis; Ægrotudo valde discrucians. Cum eo loci res esset, & paroxysmus jam declinaret, nondum autem ad exitum perduceretur, in apicem animi causa æger vectari voluit. In collem proximum & vicinum, at eminentem & apertum, bruma tunc temporis sæviente, quando, etiam tum e lecto surgens, elatus fuerit, ibique plus nimio commoratus: mœstum, & imbecilli lingua *arthriticum* invasit primum Algor: deinde vertigo; tum brevis quædam mentis alienatio, actionibus absurdis. insolitis, & indecoris manifesta; deinde lateris, postmodum resoluti, imbecillitas, & obeundi motus impotentia; postremo, & paulatim linguæ *paralysis*, Αφασία.

Non novum huic ægroto huiusmodi malum: nam, quum moris erat, exeunte omni paroxysmo, quam citissimè potuit, lectum abdicare, & foras illico pedem efferre, vel gestari; raro id impune facit: imo, quam citissimè fecit, tam maxime pœnas dedit; tam citissimè lingua ejus, tanquam ligamento, impedita, & (quod à familiaribus sæpe observatum) aliena vox. *Non novum*, inquam huiusmodi malum; nova mali fuit gravitas.

Ut morbo isti medicinam facerem, quæ sequuntur, auxilia sunt à me præscripta.

℞. *Conf. abs. rom. spec. diambra*,
Z. Z. *in Indiis cond. aa* ʒj.

Conf. alk. q. s. f. Bolus.

℞. *Pul. serp. virg. gr. xij.*

Castor.

Spec. diatr. piper. aa. gr. iv.

Pl. è sem. carvi chym. gtt. jj.

Bals. per. q. s. f. Pilulæ.

℞. *Cort. Winterani,*

Rad. Zedoar. pul. aa. ʒij.

Sem. anisi. carvi aa. ʒj.

Cochlear. ʒj. misce, & infunde in vini albi Lusitanici lbij. usus tempore Cochlearia duo, vel tria colentur, cum cerevisia commiscenda. Cerevisie haustus huiusmodi medicatus bolo, & pilulis quotidie superbibatur. Ampulla, ad dimidium vacua, vino simplici repleatur.

Porro, infundantur in aqua fontana bulliente *sem. cochlear. contusa*, *Rasura radiculæ*; *Infusum Diambra* dulcetur, s. *gargarisma* sæpius in die adhibendum. *Friktiones* artuum sint frequentes. Sumat etiam *spiritus vol. oleos. gtt. xxx.* cum vehiculo idoneo, bis vel ter in die, cervici *epispasticum* admoveatur; post dies duodecim, vel duas hebdomadas repetatur.

Horum usu medicamentorum (non quidem perpetuo, sed longo, & cum intermissionibus ad tempus diutinum producto) factum est, ut verba, uno aliquo quamplurima præeunte, ipse, eadem nullo negotio clarè repeteret. Vegetior item, coloratior, & hilarior evadere; Cibum capeßere, devorare. *Arthritis* sub id tempus manum occupavit; Curationis spem adduxit, ac (eheu!) brevem, & fallacem. Relicta manu, tam inclementer ægrum habuit, ut e vestigio caput dolore, stupore, aliisque mali moris accidentibus affligens, eum pene confecerit. Hoc ob alvum, incuria domesticorum, nimis duram (unde in caput humores acti) evenit. Ex paroxysmo tam infelici, & naturæ rebus tam malè convenienti, nullum *paralyseos* levamen,

levamen, nulla vocis restitutio. Contra, medicamento non uno, neque impotenti frustra adhibito, integrum jam triennium (si verbum unum, aut alterum, *μονοσύλλαβον*, excipiat) mutus fuit; & quod annotatu dignissimum, per eosdem hosce annos, etiamsi satis cibi ingerens, rarius & mitius solito doluit articulis.

Ut historiae hujus summam brevi complectar; de hac *paralyfi*, in homine *arthritico*, & jam tum dolenti, Frigus infecuta, quid aliud cogitandum? quam, quod humores *arthritici*, adhuc in sanguine relictī, effæti, & in fugam abituri, algore contracto, & angustato corpore, in *nervos* impellerentur: & in eos se abidentes mala jam dicta committerent. Materia verò aliena, quæ è corpore expelli debuerat, in *nervos*, natura forsan nimis apertos, & dehiscētes, impulsā; tanta ex eo oeconomiae perturbatio, naturæque vires adeo fractæ, & debilitatæ sint; ut, *inverse* in posterum *arthritidi* favens ea, regularem, uti olim, paroxysmum minimè moliat.

HISTORIA VII.

Ex morſu canis, arthritidis rectæ silentium, stupiditas paralyſis; arthritide denuo facta regulari, curata.

R Ara quidem, annis abhinc aliquot, & inaudita forsan *arthritidos anomala* mihi sese obtulit historia; quæ, ut multa observatu dignissima, ita doctrinæ huic nostræ lucis non parum allatura continet, ideoque protenus adscribenda est. Homo adhuc in vivis est *Iscauus*, qui sub exitum se-

culi novissimi, decimo ætatis suæ lustro, pedibus subinde doluit. *Podagra* nimirum affectus germanissima, malleolum mordente, omnibus numeris absoluta. Hunc in modum ea, per triennium bis terve singulis annis, accesserat; quum ex morſu canis (forſan rabiosi) *podager* ægrotavit. Vulnera, cruribus inflicta, per mensis spatium, ichorem emisere, sanatis autem iis, suppressoque flumine, nova malorum ingruit caterva, atrox certè, & pestifera: Primum enim late, per universum corpus, sparsum est alienum aliquod, sanguinis *ὀργασμὸν* corporis æstum faciens immodicum. Deinde caput tentatum est: Sedulum enim, & in agendis rebus antea versatum, ægrum occupavit rerum prope omnium oblivio. Stupiditas adjuncta est, & in sententia de negotiis ordinariis cum judicio ferenda, impotentia. Magna sub hoc tempus erat membrorum undique omnium debilitas; & digitorum huc illuc serpens, tanquam ab acu pungente, dolor. Successit *Tetanos*, aliàsque pedum torpor, & *Αὐτοκίνησις*. Simili verò ratione, qua corpus, ipsa laboravit, ipsa subsidit anima. Levi quavis de causa ejulationes æger, & lamenta edidit; non rarò lacrymas. Postremo loco manuum, pedum *paralyfi* correptus, eorum neutrum, nisi laboriosè, movit. Quod verò maximè notandum, *arthritidis*, quæ (ut dixi) paroxysmos, bis: ter quotannis iterare solita est, jam inde à canis morſu, per integrum biennium (quo, prædicto more, cruciatus est æger (ne semel quidem reddit. Ut hæc malorum *hælas* à miasmate *arthritico*, multum contrabato, perque corpus universum, in ipsos

ipſos *nervos* actō (& quidem *canis veneno* forſan impellente) proficiſci, non immeritò credatur.

Docti utique medici, & experientes, in hujus ægri curam incubuerunt; Quamprimum ea mihi demandata eſſet, (quando præter ſymptomata jam dicta, ventriculū etiam lædi, *Ανορεξία*, multo vomitu urgeri deprehenderim) primū alvum ſubduxi; tum *Decoct. cort. chalybeati* ℥ij. ter in die ſumendas imperavi. *Decocti* hujus verè *polychreſti* uſu, cum levi corporis exercitatione diu continuato, (nempe, cum intermiſſionibus quibuſdam ad annos aliquot) mirū quantum ex eo commodi exortum: Fames enim, oculi vigor, faciei color, ſpirituū animalium robur (*arthritide* denuò *ἐν τοῖς ἔξω* revertente, & paroxyſmos, ſic, ut olim, edente regulares) tum animæ, tum corporis mala finire cuncta. *Ευκυννοσία*, valetudo, poſt annorum aliquot interruptionem, omni ex parte integra, & perfectā, feliciffimè reſtituta, paulatim, tanquam ex poſtliminio, redierunt.

Si *arthritidos* iſthoc, ex morſu *canis*, ſilentium; ſi ſymptomata, per iſtius ſilentii triennium oriunda, (gravia proſecto, & terribilia;) ſi, ex *arthritidis* reductione, ſymptomatum iſtorum fugam animo ritè perpendamus; nihil maniſeſtius, quàm quòd à miasmate *arthritico*, devio, & in *nervos* irrepente, fierent iſta ſpirituū animalium, & *nervorum* mala; & quod, ex eodem miasmate in artus (uti par eſt) exulante, *paralyſis* cum malorum iſta cohorte tolleretur.

HIST. VIII.

Convulſiones, ex *arthritide inverſa*, *universales*, arte medica ſublata.

HIs, ob morbi discrepantiam, an affinitatem dicam? *Convulſionem* addam univerſalium, ex *arthritide* intus in *nervos* acta, hiftoriam. Vixit, annos antepaucos, in *Iſcæ* noſtræ ſuburbiiſ, familia, proba quidem & honeſta, neque Veneri, neque Baccho dedita; quæ tamen *arthritidi*, ſic, ut rarò quæquam unquam magis, eſt afflicta Fratrum unus è medio *apoplexia* ſubreptus eſt *arthritica*; alter *arthritide* τὰ *Εντὸς* premente obiit: de quibus, ſuis locis. Fratrum tertius, hic noſter, articulis olim doluit, tum crebro, tum vehementer. At quum hujusmodi ceſſavere, aut minùs crebræ, minùsve vehementer fuere *arthritidis* acceſſiones; *Convulſionibus* ille correptus eſt, obſervatu digniſſimis. Primū enim ille partium externarum erant; deinde, mira ſpirituū in capite *Ἀταξία*, poſtea verò eclipsi comitata. Quum ad ægrum arceſſerer, *ſpasmis* eum graviſſimis implicitum, ſenſibus orbatum inveni: quumque diuturnitate malum ingraveſceret, (dies enim aliquot jacuit *ἀναιſθητος*) tollendi ejus ergo, medicina, qua poſſem efficaciffima, uſus ſum.

Præmiſſis alvum inanientibus, ut caput allevarem, ad cutim tonſo, & raſo, ei *epiſpaſticum* admovi: Quòd quidem amplum, & diu adhæreſcens, optimo fuit ægrotanti auxilio; Seri enim libras (quinque, vel ſex dierum ſpatio) minimum binas evocavit. Interea temporis, quæ ſpiritus ſuſtenta-

rent

rent animales; quæque eorum motus ordinarent, ore sumenda dedi.

R. Pul. castorei ʒj. G. galbani, Sagapeni, assæ fetid. aā ʒj. opopan. solut. q. s. f. pilulæ. Sumantur quatuor, ex Julapii cephalici haustu, quarta quaque hora. Spiritus castorei, ʒ vol. oleos. in eundem finem, ex eodem vehiculo, subinde sunt adhibiti.

Hac ego medicina, supra astantium expectationem, ægrum excitavi; morbo eum ancipiti, & pestifero liberavi; &, ut idem ne recurreret incommodum, Chalybe, ʒ cortice, præsidiiis hac in re certissimis, ægrum munivi.

C A P. XVII.

De doloribus in corpore vagis, fixis; de Ophthalmia; de erysipelate, & Achoribus arthriticis.

ART. I. **V** Idimus, quanta cum sævitia partes corporis nobilissimas, & vitæ maxime necessarias, agitet *arthritidis*: quam illa (tanquam malus civis, qui exulare respuens, rebus usque novis studeat, domos illustres ad factionem suam trahat intestina, pulmonem, cerebrum, viscera ἐν ταῖς κοιλίαις contenta fere omnia corrumpat;) Nunc, in regionibus à Metropoli, & locis principibus, longo dissitis & remotis; in Provinciæ interioris ambitu, in partibus viscera continentibus, quid eadem faciat, quoque se modo gerat, diligenter exquiramus.

Horum locorum *anomala*, quæ à me notatæ, sunt in iis *vaga*, *fixa arthritidis*, *ophthalmia*, *erysipelas*, & *achores arthritici*; de quibus omnibus hoc capite dicam; uti in sequentibus, de *Epiphora*, & dolore dentium *arthritico*.

Sydenham Tom. II.

II. *Arthritidis* iis, quibus sanguis acri Miasmate diu multumque inquinatus, quum ad ἀκμὴν id elatum efflorescit, familiares aliquando sunt *dolores*; qui nunc vagantur per regiones dorsi, & lumborum; per Scapulas, sternon, cervicem, & caput externum: Earum nempe partium aliqua incipientes, eam ad tempus aliquod afficiunt; donec alio, quocunque vult natura, transferuntur. Quæ utique loci mutatio interdum crebra est; & in nonnullis hi *dolores* (quod ab *Arthritico* non uno compertum accepi) per Corpus serpunt externum, pene universum: *Arthritidis* sic in *frunco* vaga, non semper intellecta, *rheumatismi* nomine vulgo delitescit, quæ tamen, si utriusque hujus morbi naturam penitus scrutemur, ab eo longe discrepat.

Nunc in eodem loco commorantur hi *dolores*, eumque non parum mutant. Novi hominem, cujus sanguis quando planè computruit, & in *arthriticam* degeneravit *Dyscrasiam*; huic, inter alias morbi hujus *Ἀνωμαλίας*, in regione Lumborum, (ac si à renum calculo) *dolor* immanis, & permolestus accidit; quem tamen à Miasmate *arthritico*, membranas eo loci spinam investientes stimulante, fieri probabile est. Vertebrarum hæc *membranas*, etiamsi plurimum urgeri corrodi que noverim; raro hoc fit, præterquam in iis, quibus, seu ætate, si ve morbis penè confectis, regularem *Arthritida* præstare nequit natura. Novi *arthritidis* calidæ materiam, oculi tunicam adnatam invadentem, *ophthalmiam* inferre; quæ cum paulo post articulos inviseret, iisque paroxysmum aptum, & laudabilem excitaret; eodemque tempore finem *inflammatio-*

ni poneret: eam omnino *arthriticam* esse manifestavit.

Novi *arthritida palpebram* in vetulo quodam superiore, mensē & eo amplius, excruciantem; quæ cum *omagram* habuit adjunctam, & *podagram* è vestigio sequentem, ingenium & morem suum abunde declaravit.

Faciei porro *eryspelas* notavi, quod detractōne sanguinis, factaque inde materiæ in artus *Διαδοχῇ*, quum in *dolorem* mutaretur isthuc *arthriticum*, naturam planè confessum est *arthriticam*, ipsumque esse materiæ istius generis calidæ & evecæ, eo in loco *ἐξάνθημα*.

Nullius autem *anomala* in externo corpore natura subtilior, quàm quæ est *arthritidos achores* inducentis. * Jampridem tradidi, in nonnullis corporibus fere idem esse, utrum per articulos, an per *aurium ulcuscula*; id quod alienum, emitteretur: quod quidem observatione mihi non una confirmatum. Sunt enim *arthritici*, quibus, in paroxysmorum intervallis, (maximè si paroxysmi tenues sint, & nimium mites, aut forte intercisi) ista per *aves* evacuatio vicem obtinet *arthritidis* summè regularis. Sunt etiam, in quibus, neglecta re articulari, neque artuum glandulas veneni expulsiōne penitus omiſsa, natura unis *achoribus* contenta, per eos id exterminet.

III. Affectibus jam dictis, unà cum aliis omnibus, quæ *trunci* relinquuntur, *anomalis*, hoc commune est; Eas periculo, quàm *anomala* sunt *internæ* reliquæ, multo magis expertes esse, & ad *regularem arthritida* propius acce-

* Dissertatione, de *arthritide symptomatica*. Cap. XI.

dere. Cujus rei ratio, tam ex locorum à natura ignobilitate; quàm ex eo, quod auxiliis etiam externis ii tractari possint, elicienda est.

Quin etiam hoc addendum, à corporis ambitu, ad ejus meditullium; à τοῖς ἰσχυροῖς ad τὰ ἰσχυόμενα, *arthritidem* non creberrime transferri: certè rarius, quàm ipsam *regularem*. Cujus eventui nullam aliam excogitare valeo rationem, quàm quod *artus*, à corpore longe in aërem projecti, sæpe à frigore magis patiantur; & quæ *arthritida* reperiunt, causis magis pateant externis: Quibus hæ nostræ *anomala* non sunt adeo obnoxia, & raro intercisa. Viscera subintrant; verum è contrario in artus multo frequentibus erumpunt.

IV. Communis harum *anomaliarum* medicina vult, ut, graves eæ si contingant esse, initio detrahatur sanguis; deinde purgans, (sive *aloëticum*, sive aliud ἐμλακτικόν aliquod) quo materiæ vitiosæ partim ano possit expediri, partim ad artus amandari, detur.

Præter hæc communia, nisi malum ingravescit, nihil est, quod amplius suadeam medicinæ. Tuta enim est, & incolumis ægroti res; si non ex omni parte placida. Quin & ii homines *arthritici* molestius sæpe ferunt *dolores* in articulis, etsi restituendæ sanitatis ergo factos, quàm, cui medeantur illi, malum. Mos igitur iis in hoc rerum status gerendus, & donec malum per se inclinet, aut tempore vincatur, expectandum est.

At si urgebunt *dolores* (quæ propria eorum medicina est) æger stragulis in lecto coopertus, aut spiritu C. C. aut *theriaca androm.* cum *pul. gasconic.* vel *rubro exoniensis*, vel ejusmodi

modi aliquo *cardiaco*, una cum *posseto anthosato*, sive fudore materiam foras ejiciat, sive in artus amoliat.

Quod de *doloribus* hisce, tam fixis, quam vagis, pronunciavimus; id etiam in *erysipelate* valebit; ut nempe per *cardiaca*, *podagram* expellentia, *miasma* procul arceatur.

Si, post evacuationes jam dictas, intendatur *ophthalmia*; sive etiam minimè levetur, erit, quo organum, æque pene cum vita carum tueamur, remedio opus: Quare *collyrium* modicè discutiens, & corroborans adhibeatur. Intervit huic intentioni, id, quod sequitur.

℞. *Album. ovi*, agita, aqua *Rosac.* dilue, adde *camforæ* gr. aliquot, f. *collyrium*; cujus guttæ in *oculum* paucae omni mane instillantur, linteaque eo immersa palpebræ bis terve in die superponantur. Potest commode *lapis calaminaris*, sive *tutia* præparata *collyrio* superaddi.

Si *Acharæ* permolesti sint *arthritici*, eandem fere recipiunt curationem, ac qui absoluti; neque enim, eorum causa, in articulis dolorem excitari velim: tanta eorum incolumitas, tam magna utilitas. Quod de hac *anomala* (quantum mihi videtur) una proponendum.

HISTORIA.

Achores, ab arthritide in alio corpore generati.

Postremo ineunte seculo, non procul ab urbe, vir egit generosus; qui, ob juventam non nimis sobriam, ea vix finita, laboravit *arthritide*. Ætate progrediente, similem ea progressum habuit, & quotannis increvit: do-

nec artuum motu ferme omni privatus, æger demum clinicus evasit. Erat ille Vir, si quis unquam, totus ex *arthritide* factus; pari certè ratione, atque dicitur

Ὁ λῶν ἀνθρώπου ἐν γενεῇς νῆστος.

Cum annos prope viginti maritus sine prole esset, favente demum *arthritide*, filiam progenit. Castissima; & venerabilis ejus uxor non tam *lucina*, aut *diane*, quàm *arthritidi* debuit, quod facta esset mater. Patris tam *arthritici* filia, originis suæ labem & maculam non uno modo agnovit: Erat enim vultu pallido & languentis, constitutione tenerrima. Plures enixæ filios, partus ei non parum profuerunt; & à miasmate nativo, magnam illius partem evacuando, tuebantur. *Acharæ* autem, præcipuè cum illa desierat ἐν γαστρὶ ἔχειν, erant gravissimi. *Aures* externæ, multum tumefactæ, per *ulcuscula* virus emisere, mordax & acce: cujus acrimonia regio isthæc omnis inflammata est. *Virus* siccatum in squamas abire solitum est; in furfuraceas, subalbidas: quibus, si ve sponte decidentibus, si ve refricando sublatis, ichor denuo jugiter emanavit. Neque *purgantia*; neque virtutum optimarum *alterantia*, (à viris arte nostra celeberrimis præscripta) malum hoc vicere; modum ei forsan imposuere.

Ut semel dicam, *miasma* hoc indomitum & pestiferum, matronæ illius filios hunc in diem aggravat; quorum plerique omnes (sunt autem multi) *aurium* exudationes, aut alias illius veneni notas, & indicia, veteri nempe contagio afflati, gerunt; & testimonio sunt probabili, *miasma* hoc virulentum, in alio corpore per *arthritida*

thritida regularem, in alio per *achores* à natura ejici.

C A P. XVIII.

De Epiphora, & dolore dentium *arthritico*.

ART. I. **D**E *catarrhis* iis, qui *arthritica* facti materia, pulmones; aliaque respirationis organa invadunt, & tussim frequenter inferunt, alibi disputavimus: Qui oris sunt, & oculorum, eadem materia facti, atque eodem è numero reliqui; eos, hoc capite dicendos, jam nunc aggrediemur.

De *podagra dentium* libellum olim in lucem misit Joh. Steph. Strobelbergerus, Thermiater Cæsareus; ut vel propterea super hac re sermonem instituire supersederem. At quum iste liber, quicquid promittat ejus Inscripção, non tam de *dolore dentium arthritico*, (cujus neque therapiam propriam, nec quidem diagnosin ullam in medium profert,) quàm de affectu isto, quatenus exquisito agat; integrum mihi erit, hanc *anomaliam*, cum aliis suæ tribus, unà tractare.

II. Quod ut accuratè faciam, imprimis observandum est, humores illos acres *arthriticos*, qui, per ambitum corporis erratici, dolores ciere solent ante dictos; in *glandulas oculis* vicinas, & secernendis lacrymis micatas, à natura non nunquam infundi, & jugiter isthinc emanantes *Epiphoram* creare: modo in gingivas, & eas, quæ dentes circumvestiunt, membranas immitti, & *Οδονταλγίαν* facere. Qui utique affectus sæpe diutini sunt, & (humore falso teneras, sensusque acutissimi fibras urgente, spiritusque

eas inhabitantes stimulante) non nunquam etiam molesti: Quoniam autem iidem, ab *arthritide* nunc à τοῖς ἐξω re-percussa, & paroxysmum interrompente, oriantur; nunc in *arthritida* regularem desinant; utrumque verò ita tum oriri, tum desinere constat,) idcirco etiam *arthritici* censeantur; ipsamque esse *arthritida*, sede germana, & via jam relictis, alieno in regno ἀνωμαλῶς sævientem.

III. Si morbi illi tenues sint, nec ægrotantes supra modum urgeant. Curatio his *arthriticis*, ac quæ exquisitis, eadem sit utilissima: Si verò graviores periculum, vel molestiam inducant, hujusmodi velim medicinam.

Primò, sanguis mittendus; speciatim, optimeque *vena jugulari*: Tum venter resolvendus, sanguis turbandus; dato, quod ambobus his sufficiat muneribus, mane postero, *purgante*: Deinde *epispasticum* cervici applicandum: Ulcuscula verò, ne arescant, *litu* illinantur *epispastico*; & tamdiu quidem, quamdiu mali gravitas perduraverit. Postea, si *arthritidis* ad affectum usque Partem adhærescat, non nisi molimine quodam in artus removenda, ad rem facient auxilia, tam quæ, extra applicata, educant eam, evocentque; quàm quæ ore sumpta expellant. Atque hæc istorum medicina morborum est communis.

Propria requirit, ut in *epiphora* vitatis, initio præcipuè, restringentibus (ne fero, acri, & venenoso exeunti viam occludant, & fistulam inducant) *collyriis* mollientibus feri nimia mitigetur acrimonia. Quem in finem *lac* inservit muliebre, recens, oculis immissum; uti etiam, è *mucilagine sem. psyllii*, & *cydon. Aqua ros. extracta*:
vel

Vel è trochisc. albo phasis & aqua plantaginis collyrium.

Sin os catarrhus opprimat, & ægro- tantem humorum copia; vel asperitas offendat; prodest gargarismis eos tum diluere, tum elicere. Ad eliciendum, quam quod maximè, conducit *raph. rustici*, ore retenta, & manducata; cujus sollicitatione prægnantes se gingivæ possint exonerare.

Si *dentem* forcipe evelli, postulaverit dolor; eo, quod alveolum purget, (*melle puta mercuriali cum sale communi, aqua fontana mixtis*, vel ejusmodi alio) oportebit gargarizare: quo peracto, rursus in alveolum intrudatur *dens*, ob evulsionem utilior eva- furus.

Epiphora hujus exemplum in capi- te undecimo protulimus; *odontalgia* verò *arthritica* in manibus est histo- ria, quam illico adscribam.

HISTORIA.

Dentium dolor arthriticus.

Quidam mihi familiarissimus, & in rebus agendis conjunctissimus, biliosum & siccum habens corpus, *catarrhis* jam inde à cunabulis immu- ne; ubi ad ætatis medium accessit, ex pedibus laboravit. Plurima huic *arthritico* acciderunt; quæ attentè ob- servata, rectèque considerata, ad mor- bi hujus inconstantis, dubii, versati- lis ingenium & morem explicandum, valeant egregiè: Unum habeo in præ- sentia dicere; alias alia.

Cum ætas præcipitavit, (quæ non humanam modo sanitatem, sed & ipsos morbos afficit, eorumque in- terturbat, & abrumpit ordinem) ecli- pses primo leviores, paulatim ma- gnas, & graviores passa est *arthritica*.

Pro *arthritide*, juncturas artuum mo- re suo occupante, multumque cru- ciantè, nunc *vertigo*, nunc *cephalal- gia*, nunc dolores per universum cor- pus externum erratici, nunc (quod ad rem nostram attinet) *dentium dolor* acutissimus erat. Mirum ægro vide- batur, & portenti simile, morbo se vexari tam parum convenienti; Ve- tulum nempe, pumice aridiorem, *Ca- tarrho* dentes infestante.

Inito hac de re colloquio, dubium & sollicitum percunctor, quo se modo gesserat per dies hosce nuperos *arthri- tis*: Utrum paroxysmos satis crebros, satis vehementes, sic, ut olim, edi- derat. Neque crebros, neque vehe- mentes ager reponit; sed, in propin- quo esse *arthritidem*, ex *cephalalgia*, ex *doloribus* huc illuc vagis, se hario- lari. Quibus ego: Quid si adventantis illis *arthritidos* signis, addas etiam *Odontalgiam*: quando, hunc affectum, una cum ceteris modò dictis, eadem causa fieri verisimile sit; *arthritica* scil. materia, naturæ jam molesta, janua non optima in fugam pulsa.

Ut in pauca rem conferam, paulo post articulos invasit dolor, *arthriti- cus*, omnibus numeris absolutus; eo- demque tempore *dentium* ille dolor, ut & omnes alii remisere. Hujusmodi *Odontalgiam* ille postea sæpenumero perpeffus est; ex *arthritidos* aberrationibus, & deliquiis semper exortam; in *arthritida* regularem, & idoneam, semper exeuntem: ut de confirmanda indole morbi hujus *arthritica*, plura, ut opinor, addere supervacaneum esset.

CAP. XIX.

Corollaria continet, cum epilogo.

ART. I. HÆ sunt *arthritidis* in trunculo corporis ano- malie

malia; non dicam omnes, nec quidem ulla omnibus numeris absolutas; (certe absolutum, & perfectum huiusmodi opus vix unius seculi, nedum hominis unius esset;) sed insigniores aliquas, & quæ in facienda medicina mihi passim obvenire, notatu digniores.

Ex iis, quales sint, persuasum mihi habeo, quod apparebit, miasma *arthriticum*, præter artuum mala, omni ævo animadversa, varios, multiformes, multumque discrepantes inter se affectus, si eorum facies, si phænomena spectemus, efficere; & quidem in hac nostra regione (forsan etiam in aliis non minus) crebro: Varios scilicet pro istarum partium, & locorum in quibus sunt, varietate; multiformes, pro diversa eorum structura; & pro eorum usu, discrepantes.

Deinde, constat affectus, sic à devio hoc miasmate generatos, partium affectarum morbos proprios, & vernaculos, ad amissim omnes simulare, vultus eorum usurpare; signa vel pathognomonica præ se ferre, neque à morbis indignis, per ea, quæ concurrunt diagnostica, posse quovis modo distingui; sed è contrario revera cum iis sæpenumero confundi.

Deinde palam, uti spero, factum est, non hos affectus, alienos & *arthricos*, quoties ingravescant, & jam magni fiant; etiamsi propriis affectarum partium morbis simillimos, illorum medicinis, (quæ quidem magnis, & gravibus hisce sublevandis, nequaquam aptæ, vel pares sunt,) tractari oportere; verum è diverso privis, suoque singulorum mori, & ingenio accommodatis. Ἡ δὲ αὖτε καὶ εἰς δὲ unicujusque horum pro ejus *subjecto* esse, & cum eo multiplicari; unde tot

novæ *arthritidis* formæ, fereque tot diversæ earum curationes, quot inveniuntur ejus *anomalie*.

Deinde, diximus *anomalie* singulæ singulæ curationem non alio modo facilius absolvi; nec quidem auspiciatius suscipi, quam partem aggravatam, & novô hoste obsessam allevando: Illud autem optime effectum reddi, partim evacuationibus, tam universalibus, quàm topicis; sed iis, privata ratione, quæ nimirum malis hisce maximè conducat, adhibitis, optime vero omnium per hostis expulsionem, & ab iis quæ intus sunt iniquè occupata, πρὸς τὰ ἔξω, ad artus ablegationem. Quibus autem auxiliis, qua medendi methodo, in prædictis *anomaliis* hoc præstari possit, hujus scripti pagina fere òni ostensum est, & declaratum.

Hæc hujusce *dissertationis* summa est.

II. Hisce positis, manifestè patet, quàm ad hominum salutem magni sit momenti, deviam hanc *arthritida* sectari, investigare; quamque, latebras ejus perscrutari, larvas excutere, & in artus suos, & domum, utcunque invitam & reluctantem, eam, quaquam tuto possit arte, reducere. Nam, cum *arthritis regularis* & *anomala* plerumque sint in simili ratione, de *anomala*, tametsi per se obscura, seque multum occultante; quantum illa grassetur in vulgus, & quatenus sæviat, ex *arthritis regulari* laborantibus, (nempe ex illius crebritate sævitiaeque; horum autem sex non naturalibus) cuiusvis liceat conjicere. Qui rectè calculum hac in re posuerit, pro certo invenerit, quod, tametsi *arthritis regulari*, quàm *anomala*, plures ægrotent; tamen *anomala*, quàm *regulari*, longe plures occumbant; imo quidem *regularem* raro, nisi

nisi prius degenerantem in *anomaliam*, occidere; ita vero creberrimè.

Prætermiſſis autem his, & harum *anomaliarum* investigatione; (quam in fuorum commodum & tutelam, medentis ſemper erit pro re nata exercere) ſive neglecta, ſive perfunctorie, vel imperitè facta; neceſſe eſt ægrotos, ſimulatis his affectibus, *colica* nimirum, *phthiſi*, *aſthmate*, *angina*, ne dicam aliis ejuſmodi *arthriticis* (id eſt, *arthritide* morbos illos referente) opprimi quamplurimos; quoque longius ſerpat, & magis gliſcat *arthritis* idonea, ea proportionè plures.

III. Neque noſtram hac de re doctrinam, ulla quidem ex parte, convellet; nedum eam evertet id, quod de *arthritidis ſymptomaticæ* ſpeciebus olim dixi, (Si quis hæſce *anomalias*, partium affectarum morbos eſſe vernaculos, & exquisitos; *apoplexiam* v.g. veram, & genuinam, miaſmate fieri poſſe *arthritico*; fruſtraque toties, & ſine neceſſitate multiplicatam à me *arthritida* contenderit;) quandoquidem (ut de rerum nominibus, quæ earum naturas explicent, & tanquam icones, in conſpectu ponant, eligendis & præferendis, nihil dicam) horum affectuum utcunque dominatorum, medicina, quæ à me potiſſime ſpectata eſt, *θεραπευτική* ſuo uſque, ſic opinor, ſtabit talo, recto nempe & inconcuſſo, *arthritidis* in artus expulſione, quod à me propoſitum, omnino molienda.

Quibus addi poteſt veteres (*paulum* volo, *alexandrum*, *aetium*, *galenum*, *aretæum*) non ſolum, τὸ ἐξω, ſed etiam (ut in præſatione dixi) τὸν ἐνδον *arthritidem* exhibuiſſe, horumque me autoritate fuiſſe uſum, & veſtigia repreſſiſſe.

IV. Hæ, quas nunc protulimus; *ar-*

thritidis anomalias, ſuo quæque genere graves ſunt, magnæ, & immodicæ καὶ ἐξοχῆν: Alias autem minoris ordinis, eaſque non paucas eſſe ſuſpicor; quæ nunquam eminentes, aut ad ſtatum hunc notabilem evectæ plerumque viſum fugiant, & pro nullis habeantur. Enimvero, uſu medico vel parum exercitatis, hoc latere nequit; *arthritide*, (præcipue frigida, inertī, languida; maximè verò omnium ea ſuppreſſa, reſuſque,) ægrotantes, interdum *humeri*, *pectoris*, *dorſi*, *lumborum*, aliarumque in ambitu corporis partium *dolore vago*, tanquam *rheumatico*; ſæpe etiam capitis affectibus, more prorſus *hysterico*; alias aliis in corpore malis, quaſi *ſcorbuticis* urgeri; ſæpiſſime verò *valetudine dubia*, & in tempus diutinum incerta, & neutra, eſſe. Qui quidem eorum ſtatus, ac conditiones, ſenſu remiſſiori, & leniori gradu morboſæ, natales ſuos *arthritico* miaſmati, cæco, in corpus ſubrepenti, & eo loci clam agentī, ſe debere, ultro videntur agnoſcere: Quin etiam aliquando, multos poſt annos dubium hunc in modum actos; tandem, apparente paroxyſmo *arthritidis* idoneo, de iſtorum origine & natura malorum *arthritica*, omnis ſublata dubitatio eſt.

V. Quid! quod *arthriticorum* gnatos quoties obtueor, & nunc *achores*, nunc *catarrhos*, nunc *acres* inteſtinarum humores, (ut taceam alios affectus certè non paucos,) iis familiares animo complector; profecto quidem memet vix temperare poſſum, quin eorum ortus incuſem; & affectus hoſce nihil aliud eſſe mecum reputem, quam *arthritidis* hæreditariæ quædam *Αποσπασματῖα*, ſeu ſcintillulas, à parenti-

rarentibus acceptas, in natorum corpora, simul cum ipsa vitæ lampade derivatas; & in iis, secundum eorum modum agentes.

Hæ verò quum sint tantummodo conjecturæ, nec quidem ullis fide dignis probationibus suffultæ; de iis solum *anomaliis* scripsi, quæ indiciis certis, & argumentis, si non ἀποδείξεις, tamen valde probabilibus, *arthritidos* esse comprobentur; iisque fui contentus maximam partem *anomalis*, quæ ex *arthritidis* præapertæ, claræ, & manifestæ deliquiis oriri jure merito censeantur.

Epilogus.

HÆc sunt, quæ dicere habui de *arthritide interna*, sive in *trunco* corporis *anomala*; totius *arthritidographiæ* parte (nostra quidem opinione) principali & potissima, certè cultu & expositu omnium dignissima: In quibus exponendis eo fui prolixior, quoniam magni salutis hominum interesse judicavi; & à medicis aut nulla fuit harum rerum mentio; vel, si ulla, semper utique brevissima, & quasi

in transcurfu facta: verum de certa *arthritidos anomala diagnosi*, de illius *reductione*, & ejus præstandæ methodo, nemo unquam mortalium (quantum scio) quidquam est locutus. Uti verò apud *astronomos* ista *solis theoria*, quæ ortus, ceteraque gloriosissimi illius luminis phænomena describeret, omnino manca judicaretur; nisi etiam *eclipses* ejus exhiberet; eo certè plenius, & accuratius exhibendas, quæ illæ sint in chronologicis rebus illustrandis, & temporum punctis statuendis utiliores; quoque etiam explicatu difficiliore: Ita quidem *arthritidis* historia, tametsi *regularem* planè dilucidè tradat *arthritida*; nequaquam absoluta, atque adeo imperfecta credatur, si nullos habeat *arthritidis defectus*; si nullam *internam* cujus insuper notitia, quo humano generi commodior; quoque fuerit ignotior, eo distinctius, eo fusiori calamo tractanda.

Quin hæc à me diligenter observata, non sine labore collecta, fideliter renunciata, & jam, animo erga humanum genus benevolo, in lucem missa, boni consulite.

FINIS.

Δόξα τῷς ἐν ὑψίστοις Θεῷ.

EPITOME.

CAPUT PRIMUM.

De Arthritide Anomala generatim.

ARtus sedes arthritidis regularis, **ARTICULIS** I. Trun-

cus, sive quod reliquum est corporis *anomale*; II. Arthritidum *anomalium*

malarum, quæ regularem nullum præcurrentem habent paroxysmum, diagnoses admodum difficiles; III. Earum quæ regularem paroxysmum insequuntur, diagnoses, variis symptomatum ordinibus sunt eliciendæ. De anomalæ arthritidos *ῥαρότεροι* minimè constabit, nisi de regulari arthritide præcurrente prius constiterit. Eodem puncto inipiunt hi ordines, at diversos habent exitus. Quo certior arthritidos regularis *ῥαρότερος*, illiusque materia, quo certior, in ea, quæ intus sunt, translatio; eo certior anomalæ notitia; IV. Internæ partes intelliguntur esse trunci omnes, V. Arthritidem inter regularem & anomalam, quæ sit differentia, VI. Tum symptomaticæ, quàm primigeniæ arthritidos *Ἀνσπεαλίαι*, VII. Trunci partes fere omnes, sed alias aliis frequentius, invadunt, VIII. Unde tam vastum eorum imperium, IX. Cause earum enumerantur, X. Ut & differentie, XI. Medendi indicatio generalis, ut arthritide anomala pars affecta citissimè, tutissimè levetur; Materia partim è corpore evocando, partim in artus transferendo. Præmissis, qua par est, evacuationibus, Curatio reliqua per materia, in artus translationem efficienda est: Quam ejus expellende viam natura maximè affectat. Medicamenta huic intentioni inservientia sunt vel interna arthritidem expellentia; maximè conducunt è ferro præparata, præcipue Martis alcohol, sive ferrum nutritum ejus conficiendi modus; Formula *Ποδάρκωρον*: Vel externa, quæ articulis dolere solitis post internorum usum aliquem applicata, foras arthritidem invitent: Eorum recensio. I. bore vitioso exulante, æger ad tempus aliquod immunis est. Mitior hæc Sydenham Tom. II.

crudelitas, quàm per misericordiam methodus XII.

C A P. II.

De Ventriculi affectibus arthriticis.

NUllam in trunco partem magis infestat arthritidis, quàm ventriculum & intestina, ART. I. Ut ventriculum ingrediatur ea, duo requiruntur; primum, in sanguine miasma fugitivum; deinde ventriculus, ei recipiendo accommodatus; II. Quibus ille modis sic accommodetur: Ex causarum diversitate magna, oritur anomalarum diversitas, III. Arthritidis in ventriculo agentis descriptio, IV. Quibus signis innotescat natura ejus arthritica, V. Senes ea plurimum urgentur. Autumno sæpe incipit, VI. Ejus cum arthritide regulari comparatio. VII. Anomala hic describitur absoluta, VIII. Ut ab affectu distingua- tur hypochondriaco, IX. Perinde est, materia per circuitum, an recta ventriculum intret, & sive fixæ, sive erraticæ arthritidos sit materia: Qui denique huic malo procliviores, X. Medendi indicatio postulat ventriculum allevari purgatione: & in artus arthritidos amotione: Utriusque purgationis instituenda ratio. Vomitus, si manet post catharsin, laudano compescenda; XI. Quibus auxiliis amoveatur arthritidis, quæque arte tum expellatur, tum evocetur. Quæ hoc tempore diæta. Si ventriculum arthritidis repetat, quid faciendum. Hujus methodi utilitas. Prophylaxis, XII. Historia I. In ventriculum & intestina irruens arthritidis, foras expulsa. Hist. II. Arthritidis idonea, Balneo frigido in ventriculum, & ea, quæ intus sunt, repulsi.

Hist. III. Recta arthritidis, & in ventriculo anomala, se vicissim excipientes, cum anomalæ curatione.

Hist. IV. Arthritidis semel iterumque in ventriculo anomala, toties expulsa.

Hist. V. Arthritidis iterum ac saepius in visceribus anomala, toties in artus ablegata, cum anomalæ prophylaxi.

Hist. VI. Ex plenitudine arthritidis, partim recta, partim in ventriculo anomala, purgantibus & podagrogis allevata.

Hist. VII. Arthritidem, ex animi perturbatione, anomalam, in viam ducunt *Ποδαγρογῶν*.

Hist. VIII. Arthritidis vaga, primo partibus ex contusione lesis, deinde ventriculo hærens, in sanguinem resorbetur; in artus emittitur.

Hist. IX. Multum interesse, qua tempestate laboret ager hæc anomala; ad eamque removendam, tam externa, quam interna nonnunquam in corpore validissimo requiri.

Hist. X. Cibi fœdium, & asthma, ex arthritide ventriculum infestante; ea expulsa, sublata; ea denuo repulsa, recidiva.

Hist. XI. Ex arthritide, cardialgia, ut & alias *Ανοξεία*, per catharticum, & humores in artus expellentia, feliciter curata.

C A P. III.

De Colica arthritica.

Morbus hic, gravis & frequens; una cum intestinis ventriculum premit, ART. I. Ejus descriptio, II. Natura arthritica, III. Diagnos, IV. Causæ remotiores externæ, quæ repellunt arthritidem, V. Internæ, intestinorum imbecillitas, &c. VI. Ab aliis colicæ speciebus, ut distinguatur, VII. Ejus differentia, VIII. Prognosis, IX. In curatione, de phlebotome, de vomitu deliberandum; deinde purgatio instituenda. Tum podagram expellentibus, una cum anticolici, utendum. Eorum formula, & sumendorum methodus. Contra spasmos intestinorum pertinaces fœtus, linimentum, Enema. Quæ diætæ ratio optima. Vinum utilissimum. X. Prophylaxis, XI. Morbus hic Hippocrati non incognitus, XII.

Historia I. Colica arthritica malè tractata, demum lethalis.

Hist. II. Arthritidis vaga, colicam mentita, ad regularem arthritida reduci-tur; cum ejus prophylaxi.

Hist. III. Colica, ex quiete, arthritica, in arthritida regularem versa.

Hist. IV. Colica multarum hebdomadarum arthritica, eadem methodo curata.

Hist. V. Colica arthritica, purgatione, & *Ποδαγρογῶν*, sublata.

Hist. VI. Colica, una cum dolore capitis, arthritica plus semel allevata.

Hist. VII. Arthritidis, intestina sæpe atrocissimè invadens, toties exturbata.

Hist. VIII. Colica arthritica, cum paralyfi superveniente.

C A P. IV.

De Diarrhœa arthritica.

Miasma arthriticum non nunquam intestinis infusum, ea stimulat, donec ano exterminatur, ART. I. Diarrhœa ista ut dignoscatur esse arthritica, II. Causam continentem, & proximam, tantummodo unam habet; initium, & exitus varios. Quæ per se accidit, non raro salutaris: Quæ Pharmacis excitatur, si modum non excedat, utilis; sin nimis pertinace.

pertinax fuerit, dubia, vel lethalis, III. In priori, naturæ relinquendum opus, nisi nimirum excurrat diarrhoea; tunc enim adstringentibus; at cardiacis eget: Reliquiæ verò morbosæ post tempus aliquod lenientibus exprimende. Diarrhoea sistenda, si à purgantibus, fiat: Si à cruditatibus, purgatione (altera, vel utraque) opus erit; deinde restringentibus. In dysenterici periculo Emulsum. Ad prophylaxin alcohol martis, cum aquis ferratis, IV.

Historia I. Diarrhoea crebra, & salutaris.

Hist. II. Diarrhoea, à cathartico, arthritica, opportunè suppressa.

Hist. III. Arthritis vaga intestina occupans, solo externorum usu evocata, & artubus infixa.

Hist. IV. Cruditatibus orta diarrhoea arthritica, medicinae beneficio inhibita.

Hist. V. Diarrhoea arthritica lethalis.

Hist. VI. Alia ejusmodi.

C A P. V.

De Dysenteria arthritica.

TRansitio, A R T. I. Miasma arthriticum aliquando intestina mordet, exeditque vasa eorum exilia, sanguinem vehentia: Unde dysenteria, II. Morbi hujus ἡθὺς, III. Dependet is à miasmate prædicto in sanguine renovato, idque constanti norma. IV. Insultus sæpe repetit, paroxysmis arthriticis, si spectemus intervalla respondentes. Nunc in ulcus, nunc in abscessum degenerat, V. Curatio: Sanguine profluente conquiescat æger: Cardiacæ non nisi cautè adhibenda: Lingua laudano superillinatur. Portioni sit decoctum album. Dysenteria hac omnino critica. Ad eam, si nimia fuerit, inhibendam adstringentia. Valet

interdum enema. Vitenter acida. Quæ conveniat diata. A dysenterici exquisita curatione, quantum hæc differat. In prophylaxi valent aquæ ferro alteratæ.

Historia I. Tenesmus, & dysenteriam inferens arthritis, omisso externorum usu lethalis.

Hist. II. Dysenteria arthritica in abscessum migrans.

C A P. VI.

De abscessu intestinorum arthritico.

AD abscessum inferendum miasma arthriticum cum primis aptum.

A R T. I. Ejus formandi ratio, II. Causæ ejus binæ, quarum altera dictum miasma è sanguine expulsum; altera intestinorum imbecillitas, III. Hic abscessus sæpe magnus, in alimentari Fistula, creberrimus; sæpe recidivus, IV. Si in ano fuerit, eadem fere curatio, quæ in abscessu ani genuino; si in fistulæ superiori parte, raro ante puris evacuationem sentitur. Dysenterici aliquando σπυλινεται. Quæ, rupta vomica, conveniat curatione. Evacuato pure, balsamica; Venæ sectio interdum prodest. Aqua ferrata, cum è ferro preparatis, & restringentibus, &c. ἀποφουλάττεται, V. Veteres arthritici vitiis ani arthriticis affliguntur, VI. Arthritis in visceribus, à Luciano belle descripta, VII.

Historia I. Abscessus intestinorum arthriticus auspiciato sanatus, recurrendo lethalis.

Hist. II. Abscessus ani arthriticus, feliciter curatus.

Hist. III. De ani arthritica, propter Aloëticum, inflammatione, cum inflante gangræna.

C A P. VII.

De Melancholia arthritica.

Transitio, ART. I. Morbi hujus mos;
II. Dyspepsia oritur. Ut ab ar-
thritide melancholica distinguatur. III.
Curatio purgantibus, (sed blandis) &
podagragogis peragenda: Quæ ratio
prophylaxeos, IV.

Historia I. Melancholia, propter ar-
thritidis paroxysmos minus idoneos.

Hist. II. Arthritis melancholico saluti.

Hist. III. Melancholiam, & hydropa-
arthriticum sanat, arte comparata,
arthritis idonea.

C A P. VIII.

De Synope arthritica.

Transitio, ART. I. Morbi ratio;
II. Therapia requirit cardiaca,
admodum generosa; Frictiones, inter-
dum vomitionem, eamque vino mouen-
dam, III.

Historia I. Syncope arthritica, foras
abacta hoste curata.

Hist. II. Alia ejusmodi.

Hist. III. Arthritide diu ignava & in-
erti, generata syncope, illius paroxys-
mo regulari sublata.

C A P. IX.

De Calculo renum arthritico.

Raro cuicumque unquam morborum
frequentius supervenit calculus
quàm arthritidi; Estque vulgari renum
calculo, arthriticus persimilis, ART. I.
Huic malo conferunt mala concoctio, &
lacteorum ora nimis debiscentia, II. Est
hic calculus, lapidis calcarii cum sale
suo calcario, vel ochrea cum sale vitrioli.

co, coitio, III. Ejusdem planè natura est
cum tofo arthritico, IV. Ut à colica,
tam exquisita, quàm arthritica distin-
guatur, V. Si paroxysmus simul arthri-
ticus erit, nullus hic Acidorum fectum,
aut cataplasmatum usus: Profunt inter-
dum paregorica. Silente verò arthriti-
de, si quis hoc calculo egrotet, quæ
curatio, Syrupi preparatio Balsamici.
In Dysuria calculo superveniente, ju-
vant opiata cum diureticis juncta. Dors
dolor judicium calculi equivocum.

Historia I. Calculo & chiragræ una
concurrentibus, facta simul medicina.

Hist. II. Adversus calculum arthriticum
prophylaxis.

Hist. III. Calculus arthriticus, vertigo
arthritica, & arthritis regularis se
mutuo excipientes.

C A P. X.

De Asthmate arthritico.

UNum hoc capite tractatum asthma,
nimirum ἰστικαθίζον, ART. I.
Quenam hoc affectu corpora maxime
graventur, II. Causa continens, miasma
arthriticum, III. Causæ remotiores, IV.
Asthmatis hujus, & arthritidis ratio in-
ter se, naturam illius arthriticam mani-
feste probat. V. Est vel siccum, vel hu-
midum; utriusque mos, VI. Virus ar-
thriticum pituita involutum, sputatione
ejicitur; & quidem commodè, VII. In
asthmate sicco quodnam morbi subje-
ctum? VIII. Asthma interdum occur-
rit arthriticum sine previo arthritidis
paroxysmo, IX. Quæ in utroque asth-
mate, (tam humido, quàm arido) προ-
γνώσις, X. Curatio tollit impedi-
mentum respirandi, venesectione, purgatio-
ne, clysteribus: Quæ sicco propria, quæ
humido therapia: Quid in paroxys-
mo

mo faciendum; quid in prophylaxi. XI. Historia I. Adolescens, ab arthritide asthmaticus, empirici narcotico peremptus.

Hist. II. Asthma siccum, arthriticum; venæ sectione & cardiaco sublato.

Hist. III. Arthritidis in paralyfin, & asthma metamorphosis.

Hist. IV. Arthritis in asthma, & hydropa desinens.

Hist. V. Asthma cum iliade malorum, arthritidos defectu regularis, exortum.

Hist. VI. Asthmatis vultum induens arthritis.

Hist. VII. Ab arthritide percussa pectoris externi oppressio, spiritus impeditus.

C A P. XI.

De Catarrho, tussi, & peripneumonia arthritica.

Hl affectus, quoniam ab eadem causa eundem locum aggravante fiunt, una hoc capite tractantur, ART. I. Quatenam ii creberrimè invadunt, quæque corpora potissimè læcessunt, II. Anchores, & catarrhi puerorum, qui arthriticis orti sunt parentibus, haud immerito suspecti, III. Arthritidis in pulmonem Μετάβασις omnium certissima. De minus certis quomodo judicandum, IV. Seniores sæpe invadunt hæ anomaliæ & qua de causa; V. Sputi consideratio, VI. Si affectus arthritidi regulari apponuntur, VII. Tussis eorum omnium frequentissima, aliquando regularis paroxysmi Symptoma prænuntium, VIII. Tussim interdum excipit Hæmoptoe, IX. Tempus horum affectuum autumnus; multum ad eos confert Pulmonis imbecillitas, X. Ex algore, vel cardiacis peripneumonia non-

nunquam accedit, XI. Medendi indicatio communis est, ut pulmo quam citissimè levetur: Ubi nihil adversatur, prodest venæ sectio; maximè verò in peripneumonia: In plerisque purgatio, sed peculiari modo facienda: Tum Ποδάρκω, cum Anacatharticiis juncta. Horum formulæ proferuntur. Ad prohibendam sanguinis colliquationem valet decoctum corticis. His succedunt externa, arthritidem evellentia: quibus severis, non nisi urgente necessitate, utendum est, XII. Ad Prophylaxin, aperiantur in dorso fonticuli: Aëre aperto fruatur ager; quibus, aliisque hac in re, idoneis, aut prætermisissis, aut perperam adhibitis, ager Φθίρει opprimitur, XIII. Peripneumonix quæ arthriticæ curatio, XIV. Medicina istæ (alia quam clariss. Sydenhami) defenditur. XV.

Historia I. Tussis arthritica.

Hist. II. Tussis paroxysmi arthritici symptoma prænuntium.

Hist. III. Sputatio arthritica, in extrema etate nimia.

Hist. IV. Anacatharsis arthritica salutaris.

Hist. V. Peripneumonia arthritica.

Hist. VI. Catarrhus, asthma, tussis arthritica, per humorum in artus Αρτίσπασιν, & deinde evacuationem mitigata, sublata.

C A P. XII.

De Phthisi arthritica.

TRansitio, ART. I. Morbi huius Ηθῶς, II. Ultimum ejus stadium, cum exquisita phthiſeos ultimo concordat. Homines natu proveciores (aliter, quam exquisita phthiſis) aggreditur; Febris ejus hæctica, plerumque lenta,

ta, III. Nunc ex arthritide repersa, hæc phthisis brevi tempore fit; alias non nisi spatio annorum aliquot, IV. Morbi natura patet ex ejus Γενεαλογία, V. Curatio postulat, ut pulmo allevetur. In principio valere potest phlebotome, & catharsis. Postea bechicis, & Πόδαγγαγοῖς utendum; & quidem eo usque, quoad siverit a febre periculum, & postulaverit arthritidis expulsio. Si febris exardeat, quid fieri oporteat. Hisce dies aliquot adhibitis, extra admoveantur arthritidem educantia. Opiata, & incrassantia merito suspecta, VI. Prophylaxeos ergo, maxime valent Aquæ Ferratæ, & aër, præcipue maritimus. Profunt artuum fricationes, fonticuli, sorbitio, chocolata pectoralia; obsunt catarrhi, VII. Galenus mentionem fecit hujusmodi Πεύματ (scil. arthritici) in pulmonibus, ægros sæpe suffocantis, VIII.

Historia I. Tussis arthritica lethalis.

Historia II. Phthisis arthritica, medicamentis calidioribus sæpe levata.

Hist. III. Phthisis arthritica, incipiens, curata.

C A P. XIII.

De angina arthritica.

Febriacula ad expellendum miasma arthriticum, in sanguine excitata, non nunquam parit anginam, I. Natura ejus arthritica, ut detegatur, II. Quæ illa corpora; & quas ob τὸ ποφάσεισ in vadat usitatissime, III. Diagnos, IV. Cum angina exquisita, ejus convenientia, V. Curativa vult, ut fauces, quam primum allevetur, & quidem methodo privata: Prodest interdum Laringotome, VI. Uti non nunquam acida: externa, arthritidem educantia, VII.

Historia I. Arthritis fauces, & artus simul semelque occupans.

Hist. II. Anginæ arthritica, ad abscessum tendentis, in arthritida regularem metamorphosis.

Hist. III. Materia arthritica partim abscessu anginoso, partim per articulares glandulas expressa.

Hist. IV. Arthritis primum fauces, deinde articulos invadens.

Hist. V. Anginæ arthriticae auspicio supervenit arthritis regularis.

Hist. VI. Angina & abscessus arthriticus cum arthritide insequenti, recta idonea.

Hist. VII. De arthritide multos annos erratica, tunc anginam iterum, & sæpius simulante, postremo regulari, fixa.

C A P. XIV.

De capitis dolore, & vertigine arthritica.

Obscuri sunt in capite partium usus, I. Quos sæpissime infestet dolor hic arthriticus, II. Ejus mos; Signum est aliquando paroxysmi regularis prænuntium: Ni tale fuerit, etsi in capite materia remanserit, apoplexiam introducit, III. Ut de ejus ὁ πᾶσις constet; dolor hic interdum lenis, interdum pene ad delirium usque gravis, IV. Paroxysmum aliquando perfectum, aliquando intercisum excipit. V. Vertiginis arthriticae comes fere individua, & tanquam soror gemina est, VI. Vertiginis arthriticae subjectum est cogitandi officina: Cogitationis ratio probabilis: videtur esse quadam Πνευματῆργία, VII. In virgine spirituum fluctuationes interturbantur, VIII. Spirituum Εἰ λυγὰ Cl. Willisio propositus, in dubium

lium vocatur. Rerum externarum Imagines in capite verae, ut in vertigine falsa, per iis rebus dissimilia fieri possunt, IX. Perturbantur spiritus, vel ab alieno, à sanguine accepto, hac in penetralia se insinuante; vel externo aliquo tubulos coarctante, X. Vertigo hac in plerisque, cum dolore capitis arthritico concordat: Aut in paroxysmum regularem, aut in apoplexiam migrare solet. Miasma arthriticum epilepsiae generandae parum idoneum, XI. Horum affectionum curatio communis; tum etiam singulis propria. Balsamum è vā deq̄ cephalicum Docto: & Waterhouse: Emulsa, narcotica, oxyrhodina, &c. quae materiam capiti infigant, omnino fugienda. Prophylaxis, III.

Historia I. Ab ignava arthritide vertigo, sanguinis missione & alvi ductione victa.

Hist. II. Vertigo arthritica, purgatione in podagram mutata.

Hist. III. Vertiginem, & in capite dolorem faciens arthritis; idque usitate, venae sectione & purgatione toties in articulos acta

Hist. IV. Capitis dolor, & vertigo arthritica saepe revertentes, simili methodo curati.

Hist. V. Cephalalgia arthritica phlebotome & spiritu volatili in podagram versa.

Hist. VI. Miasma arthriticum in caput immissum, vertiginem & dolorem inferens, eo revulsum, & in artus amant latum.

Hist. VII. Cephalaea, & vertigo arthritica, medicina pari, cum phænimis, sub'ata.

Hist. VIII. Vertiginis arthriticae cum spirituum depressione gravi curatio.

Hist. IX. Ex arthritide vertiginosus, victu nimis tenui depressus, interemptus.

C A P. XV.

De Apoplexia arthritica.

Transitio, I. Apoplexiae huius mos, & medicina propria, II. Moris istius explicatio, III. Morbi ex symptomatum ordine investigatio, IV. Subiectum cerebri cortex, V. Causa continens, vasculorum in cerebri cortice dilatatio; vel lentor sanguinis; vel Miasma tubulos subintrans, spiritusque communis aggressum, VI. Causae remotae, VII. Ex uno miasmate pendet arthritico, VIII. Prognosis, IX. Curatio propria, X. Prophylaxis, XI. Apoplexiae, à causa arthritica, symptomaticae curatio, XII.

Historia I. Vertigo arthritica, cum impendente apoplexia.

Hist. II. Arthritidi percussae superveniens apoplexia.

Hist. III. Somnus, ab opiato profundus, ipsa propemodum mors.

Hist. IV. Arthritis, ex acidorum usu gravior, in apoplexiam desinens Symptomaticam.

Hist. V. Apoplexia arthritica feliciter curata.

Hist. VI. Apoplexiae ut occurratur arthriticae.

C A P. XVI.

De Paralyfi arthritica.

Miasma nunc in medullarum tubulis sistit; unde apoplexia idiopathica, I. Saepe ad tubulos nervinos propellitur; unde paralyfis arthritica, II. Fieri potest, vel à materia viscida, vel à viru-

à virulenta, III. Causa ejus remotiores, IV. Morbi eiusdem, pro ratione partis affectae varium, V. Ejus differentia, VI. Typos habet aliquando paralytis hysterica, VII. Prognosis, VIII. Therapia peculiaris; IX. Prophylaxis, X.

História I. Cephalalgia arthritica, cum paralyti incipiente, curata.

Hist. II. Hemiplegia arthritica simili modo curata.

Hist. III. Paralytis arthritica, cum spasmu oris cynico, lethalis.

Hist. IV. Colica arthritica in paralytin degenerans arthriticam.

Hist. IV. Colica arthritica in paralytin degenerans arthriticam.

Hist. V. A Materia colica biliosa, primum arthritis, & deinde paralytis.

Hist. VI. Ob arthritidem, in nervos inversam, ΑΦωρία.

Hist. VII. Ex morsu canis, arthritidis recte silentium, stupiditas, paralytis, arthritide denuo facta regulari, curata.

Hist. VIII. Convulsiones, ex arthritide inversa, universales, arte medica sublata.

C A P. XVII.

De doloribus in corpore vagis, fixis; de ophthalmia; de erysipellate, & achoribus arthriticis.

TRansitio, ART. I. Horum quis dolorum mos: Rheumatismi nomine vulgo delitescunt vagi. Fixi nunc quasi nephritici; nunc oculos, faciem, aures occupat miasma, & ophthalmiam quandam, erysipelas, achores inducit. Acho-

res arthritici vices aliquando tenent arthritidos summe regularis, II. Affectus hi, periculo magnam partem expectes, ad regularem arthritida propius accedunt. A trunci ambitu rarius quam ab artubus, ad ea, quae intus sunt, transfertur arthritis, III. Harum anomaliarum medicina communis, propria. Nullus ob achores excitandus articularis dolor: quod de una hoc anomala proponendum, IV.

História achores, ab arthritide, in alio corpore generati.

C A P. XVIII.

De epiphora, & dolore dentium arthritico.

DE dolore dentium exquisito scripsit Strobelbergerus, ART. I. Ejus arthritici mos & natura, II. Quae istorum affectuum medicina communis, quae eorum singula propria, III.

História. Dentium dolor arthriticus.

C A P. XIX.

Corollaria continet, cum epilogo.

Dissertationis summa, ART. I. Hujusmodi medicinae quae necessitas; Arthritis raro occidit regularis, raro nisi prius degenerans in anormalam: ita vero creberrime, II. Si quis hasce anomalias, partium affectarum morbos esse vernaculos affirmaverit, nostram hac de re doctrinam minime convellat, III. Aliae sunt arthriticae, minoris ordinis anomaliae, propter obscuritatem praetermissae, IV. V. Epilogus.

F I N I S.

à virulenta, III. Causa ejus remotiores, IV. Morbi ei^{us} des, pro ratione partis affectæ varium, V. Ejus differentia, VI. Typos habet aliquando paralytis hysterica, VII. Prognosis, VIII. Therapia peculiaris; IX. Prophylaxis, X.

Hist. I. Cephalalgia arthritica, cum paralyti incipiente, curata.

Hist. II. Hemiplegia arthritica simili modo curata.

Hist. III. Paralytis arthritica, cum spasmu oris cynico, lethalis.

Hist. IV. Colica arthritica in paralytin degenerans arthriticam.

Hist. IV. Colica arthritica in paralytin degenerans arthriticam.

Hist. V. A Materia colicæ biliosa, primum arthritis, & deinde paralytis.

Hist. VI. Ob arthritidem, in nervos inversam, ΑΦωρία.

Hist. VII. Ex morsu canis, arthritidis rectæ silentium, stupiditas, paralytis, arthritide denuo facta regulari, curata.

Hist. VIII. Convulsiones, ex arthritide inversa, universales, arte medica sublata.

C A P. XVII.

De doloribus in corpore vagis, fixis; de ophthalmia; de erysipelate, & achoribus arthriticis.

TRansitio, ART. I. Horum quis dolorum mos: Rheumatismi nomine vulgo delitescunt vagi. Fixi nunc quasi nephritici; nunc oculos, faciem, aures occupat miasma, & ophthalmiam quandam, erysipelas, achores inducit. Acho-

res arthritici vices aliquando tenent arthritidos summè regularis, II. Affectus hi, periculo magnam partem expectes, ad regularem arthritida propius accedunt. A trunci ambitu rarius quàm ab artubus, ad ea, quæ intus sunt, transfertur arthritis, III. Harum anomalæ medicina communis, propria. Nullus ob achores excitandus articularis dolor: quod de una hoc anomala proponendum, IV.

Historia achores, ab arthritide, in alio corpore generati.

C A P. XVIII.

De epiphora, & dolore dentium arthritico.

DE dolore dentium exquisito scripsit Strobelbergerus, ART. I. Ejus arthritici mos & natura, II. Quæ istorum affectuum medicina communis, quæ eorum singula propria, III.

Historia. Dentium dolor arthriticus.

C A P. XIX.

Corollaria continet, cum epilogo.

Dissertationis summa, ART. I. Hujusmodi medicine quæ necessitas; Arthritis rarò occidit regularis, rarò nisi prius degenerans in anamaliam: ita vero creberrimè, II. Si quis hæcce anomalias, partium affectarum morbos esse vernaculos affirmaverit, nostram hæc de re doctrinam minimè convellet, III. Aliæ sunt arthriticæ, minoris ordinis anomalæ, propter obscuritatem prætermiffæ, IV. V. Epilogus.

F I N I S.

Musgrave, William,

Guilhelmi Musgrave ... De Arthritide Anomala, sive Interna, Dissertatio

Geneva [1707]

4 Med.g. 250 t-2#Beibd.1

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10055317-7

VD18 1468375X-001